

ZAKLJUČNO POROČILO
O REZULTATIH OPRAVLJENEGA RAZISKOVALNEGA DELA
NA PROJEKTU V OKVIRU CILJNEGA RAZISKOVALNEGA
PROGRAMA (CRP) »KONKURENČNOST SLOVENIJE 2006 – 2013«

I. Predstavitev osnovnih podatkov raziskovalnega projekta

1. Naziv težišča v okviru CRP:

2 Učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta

2. Šifra projekta:

CRP V5-0435

3. Naslov projekta:

Vpliv vzgojnega načrta na klimo v vzgojno-izobraževalnih zavodih

3. Naslov projekta

3.1. Naslov projekta v slovenskem jeziku:

Vpliv vzgojnega načrta na klimo v vzgojno-izobraževalnih zavodih

3.2. Naslov projekta v angleškem jeziku:

Influence of educational plan on climate in educational institutions

4. Ključne besede projekta

4.1. Ključne besede projekta v slovenskem jeziku:

Vzgojni načrt, šolska klima, osnovna šola, vzgojna načela, temeljne vrednote, vzgojne dejavnosti, udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa, učitelji, starši, učenci.

4.2. Ključne besede projekta v angleškem jeziku:

Educational plan, school climate, elementary school, educational principles, basic values, educational activities, educational process stakeholders, teachers, parents, pupils.

5. Naziv nosilne raziskovalne organizacije:

2711 Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije

5.1. Seznam sodelujočih raziskovalnih organizacij (RO):

/

6. Sofinancer/sofinancerji:

Ministrstvo za šolstvo in šport Republike Slovenije

7. Šifra ter ime in priimek vodje projekta:

19944

Kristijan Musek Lešnik

Datum: 31. 5. 2010

Podpis vodje projekta:

doc. dr. Kristijan Musek Lešnik

Podpis in žig izvajalca:

doc. dr. Srečko Natek, dekan

II. Vsebinska struktura zaključnega poročila o rezultatih raziskovalnega projekta v okviru CRP

1. Cilji projekta:

1.1. Ali so bili cilji projekta doseženi?

- a) v celoti
 b) delno
 c) ne

Če b) in c), je potrebna utemeljitev.

1.2. Ali so se cilji projekta med raziskavo spremenili?

- a) da
 b) ne

Če so se, je potrebna utemeljitev:

2. Vsebinsko poročilo o realizaciji predloženega programa dela¹:

S 1. septembrom 2009 so osnovne šole v Sloveniji začele uveljavljati vzgojne načrte, ki so jih v skladu z novo zakonodajo razvile v prejšnjih šolskih letih. Vzgojni načrt, ki je že v času razvijanja samega koncepta vzburl različna stališča, od iskrenih pozdravov in visokih pričakovanj, do pomislekov in vtisa novega »bremena«, je tako v slovenskih šolah postal resničnost.

Vzgojni načrt šole je z vidika zakonodaje v slovenski šolski prostor uvedel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102-5073/2007). Zakon določa, da morajo šole načrtovati svoje delo na področju vzgoje v skladu z vzgojnim načrtom, s katerim »na osnovi zakonsko določenih ciljev v sodelovanju s starši in učenci določijo način uresničevanja vrednot, pohval, priznanj, nagrad, vrste vzgojnih ukrepov ter sprejele pravila šolskega reda, v katerih bodo opredelile pravila obnašanja in ravnanja ter kršitve pravil, odgovornosti in dolžnosti učencev, vzgojne ukrepe, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti, načine zagotavljanja varnosti, sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev in druga področja.« (prav tam). Cilji vzgojnega načrta so posredno opredeljeni v 2. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli, vzgojni načrt in njegovo vsebino pa natančneje določa 60.d člen tega zakon.

2. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (prav tam) opredeljuje cilje osnovnošolskega izobraževanja:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljanske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči

¹ Potrebno je napisati vsebinsko raziskovalno poročilo, kjer mora biti na kratko predstavljen program dela z raziskovalno hipotezo in metodološko-teoretičen opis raziskovanja pri njenem preverjanju ali zavračanju vključno s pridobljenimi rezultati projekta.

presojanja;

- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

Cilji osnovnošolskega izobraževanja zakona v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (prav tam) jasno utemeljujejo vzgojno dimenzijo vzgojno-izobraževalnega procesa v osnovnih šolah in s tem vzpostavljajo zakonsko osnovo vzgojnega načrta osnovne šole. Še bolj natančno pa opredeljuje vzgojni načrt 60.d člen zakona (prav tam), ki pravi, da »z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja«. S tem je zakon opredelil soodgovornost ključnih skupin deležnikov, ki vsakodnevno živijo v šoli in z njo (zaposlenih, staršev, učencev, skupnosti) za uresničevanje ciljev in vrednot vzgoje v osnovni šoli.

Zakon je (prav tam) opredelil tudi obvezne vsebine vzgojnega načrta, in sicer navaja, da »vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta. Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona ...«.

Zakon v 60. d členu (prav tam) opredeljuje tudi vlogo ključnih skupin deležnikov šole pri oblikovanju vzgojnega načrta, ko pravi: »Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši.«

Z vsemi temi določili Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (prav tam) utemeljil vsebino vzgojnih načrtov, obenem pa tudi zavezal šole k razvoju in pozneje tudi uveljavljanju svojih lastnih vzgojnih načrtov kot ključnih smerokazov za vzgojno delo šole v okviru vzgojno-izobraževalnega procesa.

Vzpostavitev koncepta vzgojnega načrta daje šolam polnomočje, da pri vzgojnih prizadevanjih in dejavnostih avtonomno povežejo vrednote širšega kulturnega in slovenskega javnega vzgojno-izobraževalnega prostora z vrednotami skupnosti, v katerih uresničujejo vzgojno-izobraževalno poslanstvo. Kot ključni dokument šole, ki povezuje zvišanje avtonomije in polnomočij na področju načrtovanja vzgojnega procesa, pa šolam vzpostavlja tudi pomembno novo odgovornost. Zato se nujno dotakne vseh pomembnih dejavnosti, procesov, kulture in klime v šoli: tako kot že sam proces priprave vzgojnega načrta z aktivnim vključevanjem zaposlenih in drugih v razpravo o vzgojnem delovanju in ciljih vpliva na druge procese v šoli, tudi njegova implementacija vzpostavlja nove okoliščine, ki se odražajo v vseh drugih dejavnostih, procesih, kulturi in klimi v šoli.

RAZPRAVE O VZGOJNEM NAČRTU V ZADNJIH LETIH

Koncept vzgojnega načrta predstavlja odgovor na potrebo po večjem vključevanju vrednot v vzgojno-izobraževalni proces, ki so jo v obsežni študiji vzgoje in oblikovanja vrednot v Sloveniji, v letih 1999 do 2001 izpostavile ključne skupine udeležencev procesa: šolniki, starši in strokovni eksperti (Musek in Musek Lešnik, 2003).

O pojmu »vzgojni načrt« in njegovem pomenu za vzgojno-izobraževalne organizacije se je v Sloveniji začelo govoriti v letu 2006 na nekaterih pomembnih srečanjih, od predstavitve izhodišč za javno razpravo na posvetu Koncept dela na vzgojnem področju – vzgojni načrt v osnovni šoli (Ljubljana, oktober 2006), strokovnega posveta Vzgojni načrt v osnovni šoli (Državni svet, december 2006), mednarodnega znanstvenega posveta Vzgojni koncept na razpotjih sodobnosti (Žalec, april 2007), do Posveta ravnateljev OŠ

(Portorož, november 2007). Vzgojne vsebine, na katerih temelji koncept vzgojnega načrta so bile v zadnjih letih predmet poglobljenega raziskovanja v okviru pomembnih raziskovalnih projektov Vzgoja in oblikovanje vrednot (1999-2001), Kakovostna šola prihodnosti (2005-2006), Socialna klima v šoli – vzgojni koncept, preprečevanje nezaželenih pojavov (nasilje, droga) ter evalviranje preventivnih (2004-2006). Kot nadgradnja teh in mnogih drugih razprav je v zadnjih letih izšlo večje število pomembnih publikacij, v katerih so se avtorji bolj ali manj dotaknili tudi vloge vzgojnega načrta, npr. Devjak (2007), Gačeša (2007), Kovač Šebart in Krek (2009), Peček Čuk in Lesar (2009), Resman in Medveš (2007).

Vzpostavitev koncepta »vzgojnega načrta« je bila s strani strokovne javnosti deležna različnih odzivov.

Na eni strani se je pojavilo stališče, da bo »deregulacija oz decentralizacija vsega tistega, kar so doslej za vse šole prepodrobno urejali pravilniki o pravicah in dolžnostih učencev/dijakov na ravni države, omogočala, da bodo šole vprašanje sožitja urejale v sodelovanju in dogovoru z učenci/dijaki in njihovimi starši, kar bi lahko imelo pomembne pozitivne učinke« (Medveš, 2007, str. 9).

Na drugi strani so se pojavili pomisleki, da »Pobude za povečanje odgovornosti šole za doseganje vzgojnih ciljev, ki se vežejo na predvideno zahtevo po oblikovanju vzgojnega načrta kot obveznega operativnega dokumenta ... uvajajo nova nelagodja in nasprotujoče si ocene:

- Ali nimajo šole že sedaj izoblikovanega vzgojnega načrta, četudi ni formalno zapisan?

- Ali je vsled teoretskega načela vzgojnosti pouka, teorije o bistveno drugotnih stanjih in načela večje učinkovitosti modela posredne vzgoje, vzgojno dimenzijo sploh smiselno formalno načrtovati?

- In ali kljub kritičnim ocenam pravilnikov o pravicah in dolžnostih naše šole vendarle ravno v njih niso našle povsem zadostno in strokovno ustrezno oporo za načrtovanje vzgojno-disciplinskih ukrepov?« (Kroflič, 2007, str. 103-104).

Podobno stališče zapišeta Šebart Kovač in Krek (2007, str. 80): »... Nič manj pa ni neustrezen tudi pristop, ki ga je šolam sugerirala šolska oblast z zakonsko zapovedanim oblikovanjem in sprejetjem vzgojnega načrta šole.«

Nasproti kritikam se pojavljajo stališča, ki opozarjajo na vlogo vzgojnega načrta pri povečevanju avtonomije šol: vzgojni načrt naj bi šolam dajal polnomočje, da pri vzgojnih prizadevanjih in dejavnostih avtonomno povežejo vrednote širšega kulturnega in slovenskega javnega vzgojno-izobraževalnega prostora z vrednotami skupnosti, v katerih uresničujejo vzgojno-izobraževalno poslanstvo (Gomboc in sod., 2008). Kot ključni dokument šole, ki povezuje zvišanje avtonomije in polnomočij na področju načrtovanja vzgojnega procesa, pa šolam vzpostavlja tudi pomembno novo odgovornost. Zato se nujno dotakne vseh pomembnih dejavnosti, procesov, kulture in klime v šoli: tako kot že sam proces priprave vzgojnega načrta z aktivnim vključevanjem zaposlenih in drugih v razpravo o vzgojnem delovanju in ciljnih vpliva na druge procese v šoli, tudi njegova implementacija vzpostavlja nove okoliščine, ki se odražajo v vseh drugih dejavnostih, procesih, kulturi in klimi v šoli.

IZHODIŠČA IN VSEBINA VZGOJNEGA NAČRTA

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102-5073/2007) opredeljuje obvezne vsebine vzgojnega načrta, ko navaja, da »vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta. Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja,

nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona ...«

Med širšimi izhodišči razmišljanja o vzgoji v osnovni šoli Gomboc (2006, 2007) navaja Poročilo Mednarodne komisije o izobraževanju za enaindvajseto stoletje, pripravljeno za UNESCO, in v njem posebej opozarja na dve smernici:

»Nova, razširjena zasnova učenja bi morala vsakemu posamezniku omogočati, da odkrije, predrami in obogati svojo ustvarjalnost – da spravi na dan zaklad, ki se skriva v vsakem izmed nas. Tako na izobraževanje ne bi več gledali le kot na sredstvo, ..., temveč bi vlogo izobraževanja razumeli globlje: kot razvoj celovite osebnosti, ki se v vseh svojih razsežnostih uči biti.« (Delors, 1996, po Gomboc, 2006, 2007)

»Vzgoja in izobraževanje morata omogočiti vsakemu človeku, da sam rešuje svoje probleme, oblikuje svoje odločitve in nosi svoje odgovornosti« (prav tam)

Gomboc (2006, 2007) ob naštevanju štirih Delorsovih stebrov izobraževanja posebej poudari pomen vzgojnega načrta za zadnja dva:

»Prvi steber, učiti se, da bi vedeli, poudarja razvoj vedenja, ustvarjalnega, kritičnega, samostojnega, izvirnega mišljenja. Učenje za doseganje ciljev tega področja v naši šoli najpogosteje srečamo.

Steber učiti se, da bi znali delati je povezan z znanji potrebnimi za ustvarjanje materialnih dobrin, izvajanje storitev, gospodarsko rast in razvoj, blagostanje, zaslužek. Žal so neravnovesja na tem področju pogosto povezana s pretirano tekmovalnostjo, velikimi razlikami v razvoju, konflikti, uničevanjem okolja in izčrpavanjem virov.

Steber učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim izpostavlja humani razvoj, kar pomeni, da je dobrobit človeka (človeštva) merilo stvari, usmerjenost v trajnostni razvoj pa izraža skrb za okolje in prihodnost. Zato je potrebno sprejemanje povezanosti in soodvisnosti, sodelovanje, preseganje individualizma, egoizma, narcizma, zaprtosti v osebne, družinske in narodne meje. Zorenje v skupnosti in za skupnost, za osebno in planetarno celovitost.

Četrty steber, učiti se, da bi znali biti in živeti s seboj, opozarja na pomen spoznavanja samega sebe in širjenje svojih zmognosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete. Učenci naj bi se naučili sprejemati sebe in skrbeti zase tako, da bi živeli v ravnotežju, vedrini, miru in bi uspešno reševali svoje probleme. Življenjska uspešnost je namreč v veliki meri povezana z našim samozavedanjem ter odnosi z drugimi ljudmi.

Z oblikovanjem koncepta dela na vzgojnem področju ter načrtovanjem in izvajanjem vzgojnih načrtov šol želimo uresničevati predvsem zadnja dva stebra izobraževanja.«

Poleg tega je Gomboc (2006, 2007) med širšimi zakonodajnimi viri izhodišča za razpravo o vzgojnem načrtu naštel še:

- Konvencijo o otrokovih pravicah OZN,
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v R Sloveniji (MŠŠ, 1995),
- Izhodišča kurikularne prenove (NKS, 1997).

Predvidena vsebina vzgojnega načrta se od začetnih izhodiščnih razprav (Gomboc, 2006) ni dosti spreminjala. Vzgojni načrt šole naj bi obsegal (Gomboc, 2006, 2007):

- vzgojna načela,
- vzajemno sodelovalni odnos s starši,
- vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti in svetovanje ter usmerjanje učencev),
- vzgojne postopke,
- vzgojne ukrepe.

Še podrobneje so opredelile posamezne vsebine vzgojnega načrta priporočila, ki jih je šolam ponudilo Ministrstvo za šolstvo in šport (Gomboc in sod., 2008).

VZGOJNI NAČRT KOT PRILOŽNOST

Glede na priporočeno vsebino je vzgojni načrt pomembna priložnost za vključevanje staršev (in seveda učencev, ter drugih pomembnih skupin) v soustvarjanje šolskega okolja. Ker že samo načrtovanje vzgojnega načrta spodbuja aktivno vključevanje vpletenih skupin v življenje šole, omogoča krepitev občutka skupnosti in utrjevanje vezi med šolo, starši in drugimi udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa in spodbuja načrtovanje podpornih interakcij, ključnih za razvoj občutka skupnosti in skupinske pripadnosti (Furman, 2002, po Vieno in sod., 2005; Vieno in sod., 2005). Kar se dogaja v posameznih šolah in vrtcih (organizacijska kultura), je odraz usmerjenosti širše kulture (Krušič, 2007). Zato vzgojni načrt na eni strani odraža tako vrednote evropske kulturne tradicije, vrednote širšega vzgojno-izobraževalnega prostora, na klaterih temelji šolska zakonodaja in jih vključujejo kurikularni dokumenti in učni načrti, kot tudi vrednote skupnosti, v kateri deluje šola, in vrednote kolektiva, ki izvaja vzgojno-izobraževalni proces; upošteva sodobna spoznanja o vzgoji in kulturne in druge specifikke okolja, v katerem deluje šola

Bolj učinkovito kot vzgojni načrt šole zajame ta preplet vrednot, bolj učinkovite vzgojne dejavnosti, postopke in ukrepe opredeli, in bolj učinkovita je implementacija slednjih v vsakdanjem življenju šole, zaposlenih in učencev. Jasen vzgojni načrt utemeljuje vzgojna načela in dejavnosti šole na jasnih osrednjih vrednotah; jasne osrednje vrednote pa vzpostavljajo pogoje za usklajeno vzgojno delovanje učiteljev in drugih zaposlenih (Colvin, 2007; Husu in Kirsi, 2007; Williams, 1998).

Musek (2001) opozarja, da družbe, družbene sisteme in kulture zaznamujejo njim lastni sistemi vrednot, ki usmerjajo in osmišljajo ohranjanje, reprodukcijo in napredek družbe ali kulture. Na eni strani sistem vrednot usmerja družbene in kulturne dejavnike in ustanove (šola, starše ...), ki pri posamezniku oblikujejo določen individualni vrednotni sistem; na drugi strani usmerja vrednotni sistem posameznike v njihovem ravnanju in medsebojnih odnosih tako, da njihova vedenja sledijo temeljnim vrednotam družbe, kulture in okolja. Tako vrednotni sistem posreduje med družbo oziroma kulturo in posameznikom (prav tam) kot ključen del odnosnega dogajanja med družbo in posameznikom: na podlagi vrednot poteka socializacija, vzgoja in izobraževanje posameznika, na podlagi vrednot prispeva posameznik svoj delež k ohranjanju in trajnostnemu razvoju družbe. Zato je oblikovanje vrednot, vrednotnih usmeritev in vrednotnega sistema temeljna sestavina vzgoje in vzgojnih prvin izobraževanja (prav tam), vzgojni načrt šole pa tisti inštrument, s katerim šola ne samo ozavešča te procese, pač pa tudi opredeli njihovo vsebino in delovanje.

Na dolgoročni pomen učinkovitega vzgojnega načrta šole opozarjajo argumenti, s katerimi Musek (2001) utemeljuje potrebo po vključevanju vrednot v vzgojno-izobraževalni proces:

- vrednote so pomembne za oblikovanje osebnosti in značaja; za medsebojno sožitje in mir med ljudmi; za duhovni napredek posameznika in človeštva;
- oblikovanje ustreznih vrednot lahko bistveno prispeva k odpravljanju negativnih in nezaželenih pojavov v družbi (kriminala, korupcije, nemorale, nasilja, konfliktov); k odpravljanju negativnih in nezaželenih pojavov pri posamezniku (delinkventnosti, neznačajnosti, nemoralnosti, nasilnosti, odvisnosti);
- oblikovanje ustreznih vrednot lahko bistveno prispeva k ohranjanju naravnega okolja; k večji kakovosti življenja; k gospodarski stabilnosti; k politični stabilnosti; k nadaljnjemu razvoju demokracije; k boljši perspektivi človeštva.

Ključna raziskava na področju vzgoje in oblikovanja vrednot v Sloveniji (Musek, 2001; Musek in Musek Lešnik, 2003), v katero so bile vključene različne skupine, udeležene v vzgojno-izobraževalnem procesu (učitelji, starši, eksperti), je izpostavila visok konsenz

glede glavnih ciljev vzgoje. Sestavina vzgoje, ki po mnenju respondentov v omenjeni raziskavi največ prispeva k najvišjim vzgojnim ciljem, pa je prav oblikovanje vrednot in vrednotnega sistema. Raziskava je izpostavila mnenje, ki so ga v enaki meri izražali zaposleni v šolah (učitelji in drugi), starši in strokovna javnost, da obstaja potreba po večjem vključevanju vrednot v vzgojni in izobraževalni proces (prav tam). Uvajanje vzgojnih načrtov v šolski prostor predstavlja ustrezen odgovor na to potrebo, ki šolam omogoča, da pri vzgojnih prizadevanjih in dejavnostih z visoko stopnjo avtonomije povežejo vrednote širšega kulturnega prostora in slovenskega javnega vzgojno-izobraževalnega prostora z vrednotami skupnosti, v katerih uresničujejo svoje vzgojno-izobraževalno poslanstvo; s tem pa dopolnijo storilnostne in potenčne vrednote, ki so po ocenah strokovnjakov najbolj prisotne v šolanju, z drugimi vrednotami, ki prispevajo k razvoju odgovornih državljanov.

VZGOJNI NAČRT IN KLIMA V ŠOLI

Procesi razvoja, diseminacije in implementacije vzgojnega načrta ne morejo biti ločeni od drugih vzgojno-izobraževalnih procesov v šoli. Na eni strani nanje močno vplivajo obstoječe prakse, elementi kulture in identitete šole, z eksplicitnimi in implicitnimi vrednotami in prepričanji, šolska klima in drugi kulturni, vzgojno-izobraževalni in organizacijski pojavi. Na drugi strani vzgojni načrt, njegovo nastajanje, in oživljanje nujno vpliva na vse naštetih procese in pojave v šoli. Med temi ima šolska klima kot tisti dejavnik, ki silovito determinira počutje in zadovoljstvo vseh udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa (od vodstva in učiteljev, do učencev, staršev in drugih vpletenih), ključno mesto.

Pojem šolska klima izvira iz pojma organizacijske klime

Začetki preučevanja organizacijske klime segajo v prvo polovico 20. stoletja. Prvi poskusi tovrstnega raziskovanja so temeljili na spoznanjih takrat silno popularne gestalt psihologije Kurta Lewina. Lewin je zagovarjal stališče, da je vedenje ljudi vedno odvisno tako od njihovih osebno lastnosti kot od okolja, v katerem se nahajajo. Pri tem je opozarjal, da okolja ne gre razumeti le v smislu fizičnega okolja; poleg njega so za vedenje bistvene tudi naše zaznave psihološkega okolja. V psihološko okolje sodijo posamezni cilji, dražljaji in potrebe v okolju, lahko pa govorimo tudi o njegovih splošnejših značilnostih: o tako imenovani "socialni klimi" oz. "socialni atmosferi", ki je lahko bodisi prijateljska bodisi napeta ali sovražna. Z vidika gestalt psihologije predstavlja ta "socialna klima" (ki jo danes poznamo pod bolj popularnim izrazom organizacijska klima) celoto, ki temelji na podlagi zaznanih izkušenj in vzorcev vedenja ljudi v organizaciji. Zato že v teh začetnih pojmovanjih organizacijska klima nujno predstavlja nekaj, kar je več kot le vsota različnih individualnih zaznav posameznikov.

V približno enakem času, ko se začele razreševati osnovne dileme, s katerimi so se raziskovalci klime borili, se je pojavil nov koncept - koncept organizacijske kulture. Pojem kulture v organizacijah je začel predstavljati alternativo klimi pri pojmovanju organizacijskega vedenja. To pa predstavlja svojevrsten paradoks. Koncepta sta namreč v svojem bistvu ločena, vsaj glede na začetna pojmovanja organizacijske kulture. Kakorkoli, interes za preučevanje klime je zaradi tega nekoliko upadel, medtem ko je popularnost preučevanja organizacijske kulture vidno narasla. Pojavili so se številni članki in knjige, sočasno pa se je pojavil tudi problem razlikovanja obeh konceptov. Prav zaradi tega so morda raziskovalci klime začeli preusmerjati pozornost s same narave koncepta na proces oblikovanja klime. Zastavili so si temeljno vprašanje: Kako nastane organizacijska klima? Schneider, eden najbolj vplivnih raziskovalcev klime, je skušal podati odgovor na to vprašanje preko t.i. procesa "privlačenje – selekcija – ohranjanje" ("attraction – selection – attrition"). Ta proces odkriva dinamiko oblikovanja klime preko

članov organizacije in socialnih procesov. Nekateri drugi avtorji pa so se zavzemali za pristop socialnega konstruktivizma. Bili so prepričani, da je klima bolj ali manj produkt osnovnega sistema vrednot v neki skupini ali organizaciji.

Klima je predvsem subjektivne narave

Tako kot pri fizičnem ozračju se lahko pri ugotavljanju organizacijske klime osredotočimo na dva vidika: objektivnega in subjektivnega. Pri meteorologiji smo vajeni obravnavati objektivne in natančno merljive dejavnike: vlažnost, temperaturo, pritisk ipd. Pri organizacijski klimi je ravno obratno: čeprav obstajajo nekateri merljivi objektivni kriteriji, strokovnjaki soglašajo, da je mnogo bolj pomembno, kako ljudje v organizacijah te pogoje zaznavajo.

A mnoge psihološke študije so pokazale, da lahko različni ljudje različno zaznavajo identično okolje. Zato se je več strokovnjakov odločalo za subjektivni pristop k raziskovanju organizacijske klime, ki je pozneje tudi povsem prevladal. Različne zaznave so še posebno pogoste pri tistih psiholoških vidikih okolja, ki so neoprijemljivi (seveda te zaznave običajno niso diametralno nasprotne, a tudi to se lahko zgodi). Kljub tem razlikam zaposleni, ki delajo v istem okolju, le-to običajno podobno zaznavajo. Na podobnost zaznav lahko deloma res vpliva dejstvo, da se v nekem podjetju zaposlujejo ljudje s podobnimi izkušnjami, stališči in vrednotami; na to vplivata tako samoselekcija (odločitev posameznika za delo v podjetju) kot kadrovska selekcija (izbor kandidatov, ki ga opravi podjetje). A zaznave klime pri zaposlenih so podobne predvsem zato, ker slonijo na objektivnih organizacijskih realnostih. Nobena zaznava (razen halucinacij, ki predstavljajo ekstrem) ne obstaja sama zase, ampak temelji na realnih danostih. Čeprav so te danosti (na primer organizacijska struktura, slog vodenja, sistem nagrajevanja, managerske prakse, načini odločanja ipd.) objektivne, pa njihov vpliv na vedenje pa ni determiniran le z njihovo realnostjo, ampak s tem, kako jih ljudje v organizaciji zaznavajo oziroma razumejo.

Klima ni niti dobra niti slaba

V poljudni literaturi, delno pa tudi v strokovni, se velikokrat pojavljajo izrazi kot so »dobra« oziroma »pozitivna« klima ter »slaba« oziroma »negativna« klima. Takšna pojmovanja vzbuja vtis, da obstaja nekakšna splošna »dobra« klima, ki je učinkovita v vseh okoljih ter »slaba« klima, ki ni učinkovita v nobeni organizaciji. Izkušnje in raziskave pa kažejo drugače. Klima, ki v eni organizaciji prispeva k visoki učinkovitosti, lahko drugje izzove drugačne posledice. Vrnimo se k analogiji z vremenskimi klimatskimi pogoji: pogoji, ki jih je vaju in v katerih se dobro počuti Bušman sredi Kalaharija, so lahko za prebivalca Sibirije povsem nefunkcionalni; pogoji, v katerih dobro uspeva riž, morda niso primerni za gojenje vinske trte. Seveda pa obstajajo določeni pogoji, ki so bolj ugodni za poljedelstvo, živinorejo, ali, nenazadnje, za človekovo zdravje (čeprav pri vseh vedno obstajajo individualna odstopanja). Podobno velja za organizacijsko klimo: nekaj, kar je ugodno za eno organizacijo, ni nujno ugodno za drugo, vendar pa obstajajo neki splošni elementi organizacijske klime, ki, in drugi, ki manj spodbujajo učinkovitost ter blagostanje zaposlenih.

Šolska klima

Vsaka šola ima svoj lasten »značaj«, značilno identiteto, ki predstavlja zbir ključnih vrednot in norm, ki se prepletajo v njej, in je ponotranjena s strani vseh ali skoraj vseh s šolo povezanih ljudi. Ko ljudje govorijo o »svoji« šoli, imajo v mislih te globoko vsajene značilnosti šole – ki sčasoma postanejo šolska klima, skupna predstava o »kakovosti življenja«, ki jo doživljajo, pričakujejo in živijo vsi udeleženci življenja šole. Raziskave so izpostavile večje število dejavnikov (med katerimi na večino lahko šola neposredno vpliva z vzgojnim načrtom), ki vplivajo na šolsko klimo:

- število in kakovost interakcij med učenci in odraslimi (Kuperminc, Leadbeater in Blatt, 2001),
- zaznave učencev in zaposlenih šolskega okolja oziroma »osebnosti« šole (Johnson, Johnson in Zimmerman, 1996; po Marshall, 2004),
- okoljski dejavniki (Marshall, 2004),
- učni dosežki (Johnson in Johnson, 1993; po Marshall, 2004)
- občutki varnosti (Freiberg, 1998)
- občutki zaupanja in spoštovanja učencev in zaposlenih (Manning in Saddlemire, 1996)

Pojem klime je izrazito metaforičen. Pravzaprav gre za prisodobno iz narave, ki opozarja, da v organizacijah, skupinah in kolektivih obstaja nekakšen psihološki ekvivalent fizične atmosfere oziroma ozračja. Ko razmišljamo o meteoroloških lastnostih ozračja, imamo v mislih temperaturo, vlažnost zraka, vetrovnost, jasnost in podobno. In podobno kot ozračje, ki ga opredelimo s temi meteorološkimi značilnostmi, lahko organizacijsko klimo opredelimo s psihološkimi lastnosti. Tako kot pri vremenu, smo lahko tudi pri organizacijski klimi pozorni na več ali manj teh lastnosti; odvisno od tega, katere nas v danem trenutku zanimajo oziroma so pomembne za neko organizacijo. Ključna razlika med fizičnim ozračjem in klimo v šoli, kjer se prisodoba oddalji, je v njenem ugotavljanju. Značilnosti ozračja smo vajeni meriti in primerjati z jasnimi, nedvoumnimi in natančnimi meritvami. Pri klimi v šoli pa se osredotočamo na zaznave, ki so subjektivne narave in neoprijemljive, zato jih lahko merimo le posredno z različnimi psihološkimi inštrumenti, na primer preko stališč.

Čeprav je prvo eksplicitno omembo šolske klime in njenih vplivov na procese učenja v šoli že leta 1908 zapisal Perry, se je sistematično proučevanje šolske klime začelo v osemdesetih letih prejšnjega stoletja z raziskavami šolske učinkovitosti (Anderson, 1982; Miller in Fredericks, 1990). Čeprav kljub relativno širokemu razmahu proučevanja šolske klime v zadnjih 30 letih še vedno ni jasne konsenzualno sprejete opredelitve samega pojma, se je v tem času uveljavilo široko prepričanje med raziskovalci in strokovnjaki, da šolska klima v svojem bistvu zrcali subjektivne izkušnje posameznikov v šoli (Cohen, 2006).

Šolska klima je večdimenzionalna in vpliva na vse ključne skupine udeležencev, šolsko skupnost in na učno okolje. Freiberg (1998) meni, da lahko šolska klima pozitivno vpliva na zdravje učnega okolje, ali predstavlja pomembno oviro za učenje. Raziskave opozarjajo, da šolska klima vpliva na mnoga področja in mnoge ljudi v šoli in jo povezujejo:

- z učinkovitostjo šole (Ninan, 2006),
- s stopnjo vedenjskih in čustvenih težav pri učencih (Kuperminc in sod., 1997),
- z učnimi dosežki (Bulach, Malone in Castleman, 1995; Gibbs, 2000; McEvoy in Welker, 2000),
- s stopnjo neprilagojenih vedenj med učenci (Gibbs, 2000; Kasen, Johnson in Cohen, 1990; McEvoy in Welker, 2000),
- z občutkom pripadnosti med učenci (Ma, 2003),
- s stopnjo samovrednotenja in samopodobo učencev (Hoge, Smit in Hanson, 1990),
- s prevencijo tveganih vedenj in promocijo zdravja (Catalano in sod., 2004; Greenberg in sod, 2002),
- s stopnjo povezanosti med učenci in nižjo stopnjo delinkventnosti in viktimizacije (Payne, Gottfredson in Gottfredson, 2004; Stewart, 2003; Wilson, 2004),
- s stopnjo povezanosti vseh ključnih skupin udeležencev (Loukas, Suzuki in Horton, 2006),

- z zadovoljstvom zaposlenih (Menon in Christou, 2002; Taylor in Tashakkori, 1995),
- s pripravljenostjo staršev za aktivnejše vključevanje v življenje šole (Rosenblatt in Peled, 2002).

Zaradi njene večdimenzionalnosti imajo šole na razpolago več možnosti za izboljšanje šolske klime. Pri tem prav vzgojni načrt, ki vzpostavlja širok okvir za vzgojna delovanja šole, predstavlja odlično priložnosti, saj proces njegovega nastajanja in implementiranja sproža nekatere spremembe vodenja in odločanja, ki vplivajo na šolsko klimo (Perry, 1999), in omogoča sistematično uresničevanje ključnih priporočil in možnih intervencij za izboljšanje šolske klime, ki jih navaja Marshall (2004):

- zvišana stopnja vključenosti staršev in skupnosti (vpliva tudi na zadovoljstvo staršev; Griffith, 1996),
- promocija temeljnih moralnih vrednot med učenci,
- elementi kurikula za preprečevanje nasilja in reševanje konfliktov,
- pošten, enakopraven in spoštljiv odnos do vseh udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa,
- varno okolje za učence in zaposlene.

Vsa ta spoznanja vodijo h ključni ugotovitvi, da sta vzgojni načrt in šolska klima tesno povezana pojma (tudi nova slovenska vprašalnika za merjenje organizacijske klime v vrtcih in šolah (Musek Lešnik in Krajnc, 2008a; Musek Lešnik in Krajnc, 2008a) vključujeta kategorije, ki se neposredno nanašajo na vzgojna načela in vrednote).

RAZISKOVALNI PROBLEM PROJEKTA

Vzgojni načrt šole je pomembna novost, ki jo je v slovenski šolski prostor uvedel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102-5073/2007), s 1. septembrom 2009 pa so šole morale začeti uveljavljati vzgojne načrte, ki so jih razvile v

Koncept vzgojnega načrta predstavlja odgovor na potrebo po večjem vključevanju vrednot v vzgojno-izobraževalni proces, ki so jo v obsežni študiji vzgoje in oblikovanja vrednot v Sloveniji, v letih 1999 do 2001 izpostavile ključne skupine udeležencev procesa: šolniki, starši in strokovni eksperti (Musek in Musek Lešnik, 2003).

O pojmu »vzgojni načrt« in njegovem pomenu za vzgojno-izobraževalne organizacije se je v Sloveniji začelo govoriti v letu 2006 na nekaterih pomembnih srečanjih, od predstavitve izhodišč za javno razpravo na posvetu Koncept dela na vzgojnem področju – vzgojni načrt v osnovni šoli (Ljubljana, oktober 2006), strokovnega posveta Vzgojni načrt v osnovni šoli (Državni svet, december 2006), mednarodnega znanstvenega posveta Vzgojni koncept na razpotjih sodobnosti (Žalec, april 2007), do Posveta ravnateljev OŠ (Portorož, november 2007). Vzgojne vsebine, na katerih temelji koncept vzgojnega načrta so bile v zadnjih letih predmet poglobljenega raziskovanja v okviru pomembnih raziskovalnih projektov Vzgoja in oblikovanje vrednot (1999-2001), Kakovostna šola prihodnosti (2005-2006), Socialna klima v šoli – vzgojni koncept, preprečevanje nezaželenih pojavov (nasilje, droga) ter evalviranje preventivnih (2004-2006). Kot nadgradnja teh in mnogih drugih razprav je v zadnjih letih izšlo večje število pomembnih publikacij, v katerih so se avtorji bolj ali manj dotaknili tudi vloge vzgojnega načrta, npr. Devjak (2007), Gačeša (2007), Kovač Šebart in Krek (2009), Peček Čuk in Lesar (2009), Resman in Medveš (2007).

Vzpostavitev koncepta »vzgojnega načrta« je bila s strani strokovne javnosti deležna različnih odzivov, od izrazito pozitivnih do odklonilnih; v nekem obdobju so bile kritike, vsaj v nekaterih krogih, celo glasnejše. Nasproti kritikam so se pojavila opozorila na vlogo vzgojnega načrta pri povečevanju avtonomije šol: vzgojni načrt naj bi šolam dajal

polnomočje, da pri vzgojnih prizadevanjih in dejavnostih avtonomno povežejo vrednote širšega kulturnega in slovenskega javnega vzgojno-izobraževalnega prostora z vrednotami skupnosti, v katerih uresničujejo vzgojno-izobraževalno poslanstvo (Gomboc in sod., 2008). Kot ključni dokument šole, ki povezuje zvišanje avtonomije in polnomočij na področju načrtovanja vzgojnega procesa, pa šolam vzpostavlja tudi pomembno novo odgovornost. Zato se nujno dotakne vseh pomembnih dejavnosti, procesov, kulture in klime v šoli: tako kot že sam proces priprave vzgojnega načrta z aktivnim vključevanjem zaposlenih in drugih v razpravo o vzgojnem delovanju in ciljih vpliva na druge procese v šoli, tudi njegova implementacija vzpostavlja nove okoliščine, ki se odražajo v vseh drugih dejavnostih, procesih, kulturi in klimi v šoli.

Na eni strani se proces nastajanja in implementiranja vzgojnega načrta dogaja v določeni šolski klimi, ki vpliva tako na sam proces, njegovo vsebino in izide. Na drugi strani vzgojni načrt usmerja procese v šoli in (pre)oblikuje dejavnike, ki determinirajo šolsko klimo. Boljše razumevanje tega prepletenega kavzalnega odnosa pa lahko vodi k učinkovitejšemu usmerjanju procesov, ki vplivajo ne le na počutje vseh članov šolske skupnosti, pač pa tudi prispevajo k boljšim vzgojnim in učnim rezultatom in osebni rasti vseh udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa. Zato se projekt loteva prav problema odnosa med vzgojnim načrtom in klimo v š, saj pričakujemo, da bomo z raziskovanjem načrtovanja in implementacije vzgojnih načrtov ter klime v šolah, prišli do pomembnih spoznanj o tem odnosu, ki bodo pomagala pri razlikovanju med odličnimi in manj uspešnimi pristopi in praksami. Ta spoznanja pa po našem mnenju ne bodo koristila le šolam, pač pa bodo imela tudi pomemben potencial za transfer na druga področja vzgojno-izobraževalne vertikale, od vrta, do srednje šole. Raziskovanje odnosa med vzgojnim načrtom šole in šolsko klimo je namreč pomembno še z enega vidika. Glede na to, da zakon nalaga pripravo vzgojnega načrta osnovnim šolam, je lahko analiza izkušenj in praks v osnovnih šolah pomemben temelj za spodbujanja prenosa primerov dobrih praks tudi v vrte in v srednje šole.

CILJI PROJEKTA

Cilji projekta so bili naslednji:

- analiza primerov dobre prakse vzgojnih načrtov,
- predlog smernic za pripravo vzgojnega načrta v obliki publikacije,
- diseminacija rezultatov zainteresirani javnosti.

Namen projekta je bil raziskati prakse razvoja in implementacije razvojnega načrta v Sloveniji in v drugih državah (znotraj EU in širše), ter analizirati in oceniti odnos med vzgojnim načrtom in klimo v vzgojno-izobraževalni organizaciji, natančneje analizirati morebitne vplive vzgojnega načrta, tako samega procesa njegovega nastajanja kot njegove implementacije, na klimo v organizaciji. S projektom smo želeli odgovoriti na nekatera ključna vprašanja, ki smo si jih v projektu zastavili takole:

1. Ali v tujini obstaja enoten pristop vzgojno-izobraževalnih organizacij k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta, ali se prakse in pristopi držav in posameznih šol razlikujejo?

V okviru tega dela problema bomo raziskovali tuje pristope vzgojno-izobraževalnih organizacij k načrtovanju in razvoju vzgojnega načrta, vsebine posameznih vzgojnih načrtov in akcijske načrte za uresničevanje vzgojnih načrtov. Pri tem nas še posebno zanima aktivna vključenost različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa (učiteljev, vodstva, staršev, učencev) v nastajanje vzgojnega načrta, v prevzemanje odgovornosti za njegovo uresničevanje in v njegovo dejansko uresničevanje. Prav tako nas zanimajo dobre prakse z vidika učinkovitosti organizacij pri širjenju vzgojnega načrta med ključne skupine. Pričakovani rezultat je seznam ugotovljenih

ključnih kazalnikov in kompetenc za razvoj učinkovitega vzgojnega načrta.

2. Ali v Sloveniji obstaja enoten pristop šol k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta, ali se prakse in pristopi šol razlikujejo?

V okviru tega dela problema bomo raziskovali pristope slovenskih osnovnih šol k načrtovanju in razvoju vzgojnega načrta, vsebine posameznih vzgojnih načrtov in akcijske načrte šol za uresničevanje vzgojnih načrtov. Pri tem nas še posebno zanima aktivna vključenost različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa (učiteljev, vodstva, staršev, učencev) v nastajanje vzgojnega načrta, v prevzemanje odgovornosti za njegovo uresničevanje in v njegovo dejansko uresničevanje. Prav tako nas zanima učinkovitost šole pri širjenju vzgojnega načrta med ključne skupine. Pričakovani rezultat je seznam priporočil za proces učinkovitega razvoja vzgojnega načrta.

3. Ali proces razvijanja vzgojnega načrta na šoli vpliva na klimo v šoli?

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali že sam proces razvijanja vzgojnega načrta in razprava o njegovi vsebini in ciljnih vplivajo na šolsko klimo. Predvsem nas bo pri tem zanimalo, katere morebitne spremembe organizacijske in šolske klime zaposleni in drugi zaznavajo kot pozitiven vpliv procesov in vsebinskih poudarkov razprave o vzgojnem načrtu. Pričakovani rezultat je konstrukcija novega inštrumenta za ugotavljanje šolske klime, ter seznam priporočil in opozoril za zagotavljanje optimalnega vpliva procesa razvoja vzgojnega načrta na klimo.

4. Ali vključevanje različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa v razvoj vzgojnega načrta vpliva na vsebino in izid razprave?

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) vključevanje različnih skupin udeležencev vpliva na vsebino in izid razprave. Pri tem bomo primerjali izkušnje različnih šol, ki v razpravo različno aktivno vključujejo različne skupine udeležencev. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril glede vključevanja različnih skupin udeležencev v proces razvoja vzgojnega načrta.

5. Ali vključevanje različnih skupin v razvoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli?

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) vključevanje različnih skupin udeležencev vpliva na klimo v šoli. Pri tem bomo primerjali izkušnje različnih šol, ki v razpravo različno aktivno vključujejo različne skupine udeležencev. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril za vključevanje različnih skupin z vidika zagotavljanja optimalnega šolske klime.

6. Ali obstoj vzgojnega načrta že sam po sebi vpliva na klimo v šoli?

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) že sam obstoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli. Pri tem bomo predvsem primerjali izkušnje šol, ki imajo vzgojni načrt, z izkušnjami tistih, ki ga nimajo, oziroma z lastnim obdobjem pred vzgojnim načrtom. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril za zagotavljanje »moči« vzgojnega načrta.

7. Ali implementacija vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli?

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) implementacija vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli. Pri tem bomo primerjali izkušnje šol, ki so prišle le do stopnje zapisa vzgojnega načrta, s tistimi, ki vzgojni načrt strateško implementirajo in načrtno vključujejo v vsakdanje dejavnosti. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril za zagotavljanje učinkovite implementacije vzgojnega načrta.

8. Ali se da z vidika vpliva vzgojnega načrta na šolsko klimo izluščiti posamezne primere dobre prakse razvoja in implementacije vzgojnega načrta, in opozoriti na morebitne neprimerne prakse?

V okviru tega dela problema bomo raziskovali različne primere razvoja in implementacije

vzgojnega načrta, pri tem pa skušali izluščiti primere dobre in manj uspešne prakse. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril na podlagi analize prednosti in slabosti posameznih primerov.

9. Ali je možen transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja na vrtce?

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) bi se dalo dobre prakse in izkušnje osnovnih šol »prestaviti« v predšolski prostor. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril za učinkovit prenos (prilagojenih) primerov dobrih praks v predšolsko vzgojo.

10. Ali je možen transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja v srednje šole?

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) bi se dalo dobre prakse in izkušnje osnovnih šol »prestaviti« v srednješolski prostor. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril za učinkovit prenos (prilagojenih) primerov dobrih praks v srednje izobraževanje.

HIPOTEZE

V skladu z zastavljenimi cilji smo operacionalizirali deset raziskovalnih hipotez, in sicer:

Hipoteza 1: V tujini obstaja enoten pristop vzgojno-izobraževalnih organizacij k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta.

Hipoteza 2: V Sloveniji obstaja enoten pristop šol k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta.

Hipoteza 3: Proces razvijanja vzgojnega načrta na šoli vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza 4: Vključevanje različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa v razvoj vzgojnega načrta vpliva na vsebino in izid razprave.

Hipoteza 5: Vključevanje različnih skupin v razvoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza 6: Obstoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza 7: Implementacija vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza 8: Z vidika vpliva vzgojnega načrta na šolsko klimo se da izluščiti posamezne primere dobre prakse razvoja in implementacije vzgojnega načrta, in opozoriti na morebitne neprimerne prakse.

Hipoteza 9: Možen je transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja na vrtce.

Hipoteza 10: Možen je transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja v srednje šole.

METODA

V okviru projekta smo kombinirali številne kvalitativne in kvantitativne metode z namenom izbrati najustreznejše pristope, ki so nam pomagali k uresničenju ciljev projekta.

Z raziskavo smo zajeli pet različnih vzorcev:

- vzorec 71 vzgojnih načrtov slovenskih šol, pridobljenih preko spletnih strani posameznih šol, ki predstavljajo 15,8% vseh osnovnih šol v Sloveniji; vzgojni načrti so bili pridobljeni v obliki računalniške datoteke, v formatu .doc ali .pdf; vzgojni načrti so nam omogočili analizo vsebine in prepoznavanje primerov dobrih in manj dobrih praks,
- vzorec 178 vzgojnih načrtov slovenskih šol, pridobljenih preko spletnih strani posameznih šol, ki predstavljajo 39,6% vseh osnovnih šol v Sloveniji; vzgojni načrti so bili pridobljeni v obliki računalniške datoteke, v formatu .doc ali .pdf; vzgojni načrti so nam omogočili analizo eksplicitno opredeljenih vrednot,
- vzorec 65 oseb, ki so na svojih šolah koordinirale proces razvoja vzgojnega načrta,

ki predstavljajo 15% vseh osnovnih šol v Sloveniji; s tem vzorcem smo pridobili podatke o izkušnjah šol z razvojem in uveljavljanjem vzgojnega načrta,

- vzorec 182 učiteljev; s tem vzorcem smo pridobili podatke o izkušnjah učiteljev z razvojem in uveljavljanjem vzgojnega načrta na njihovih šolah,
- vzorec 372 staršev; s tem vzorcem smo pridobili podatke o izkušnjah staršev z razvojem in uveljavljanjem vzgojnega načrta na šolah, ki jih obiskujejo njihovi otroci.

Za potrebe raziskave smo razvili tri merske instrumente:

- VPRAŠALNIK ZA KOORDINATORJE VZGOJNEGA NAČRTA NA ŠOLAH (vprašalnik je bil obenem osnova za vodenje strukturiranega intervjuja s koordinatorji vzgojnih načrtov na šolah).

- VPRAŠALNIK O VZGOJNEM NAČRTU ZA UČITELJE

- VPRAŠALNIK O VZGOJNEM NAČRTU ZA STARŠE

Podatke smo obdelali s pomočjo statističnega paketa SPSS 18, deloma s pomočjo programa Excell. Uporabljene statistične metode so:

- opisna statistika (frekvence, srednje vrednosti, standardne deviacije, modus, mediana),
- hi kvadrat,
- pearsonov koeficient korelacije,
- enosmerna analiza variance (ANOVA),
- faktorska analiza,
- diskriminantna analiza.

Podatki so prikazani:

- v tabelah
- v obliki histogramov (enostavnih in sestavljenih),
- v obliki tortnih diagramov.

Uporabljene kvalitativne metode:

- analiza primarnih, sekundarnih in terciarnih virov in literature s področja vzgojnega načrta in šolske klime,
- študija primera,
- analiza vsebine.

EMPIRIČNI DEL RAZISKAVE

Rezultati empiričnega dela raziskave so v celoti priloženi kot priloga »CRP V5—0435 Vpliv vzgojnega načrta na klimo v vzgojno-izobraževalnih zavodih; Zaključno poročilo« poročilu.

SKLEPI

Podatki in rezultati, ki smo jih zbrali tekom raziskovalnega projekta, nam omogočajo podatki odgovore na hipoteze, ki smo jih operacionalizirali na začetku raziskovanja.

Hipoteza 1: V tujini obstaja enoten pristop vzgojno-izobraževalnih organizacij k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta.

Hipoteza je zavrnjena. Na podlagi zbrane literature in virov ugotavljamo, da ni enotnega pristopa vzgojno-izobraževalnih organizacij k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta. Še več, koncepta, kakršen je vzgojni načrt v virih nismo zasledili.

Hipoteza 2: V Sloveniji obstaja enoten pristop šol k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta.

Hipoteza je zavrnjena. Na podlagi zbranih podatkov ugotavljamo, da se pristopi k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta v slovenskih šolah razlikujejo.

Hipoteza 3: Proces razvijanja vzgojnega načrta na šoli vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza je potrjena. Na podlagi zbranih podatkov ugotavljamo, da proces razvijanja vzgojnega načrta na šoli vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza 4: Vključevanje različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa v razvoj vzgojnega načrta vpliva na vsebino in izid razprave.

Hipoteza je potrjena. Na podlagi zbranih podatkov ugotavljamo, da vključevanje različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa v razvoj vzgojnega načrta vpliva na vsebino in izid razprave.

Hipoteza 5: Vključevanje različnih skupin v razvoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza je potrjena. Na podlagi zbranih podatkov ugotavljamo, da vključevanje različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa v razvoj vzgojnega načrta vpliva na vsebino in izid razprave.

Hipoteza 6: Obstoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza je potrjena. Na podlagi zbranih podatkov ugotavljamo, da obstoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza 7: Implementacija vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza je potrjena. Na podlagi zbranih podatkov ugotavljamo, da implementacija vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.

Hipoteza 8: Z vidika vpliva vzgojnega načrta na šolsko klimo se da izluščiti posamezne primere dobre prakse razvoja in implementacije vzgojnega načrta, in opozoriti na morebitne neprimerne prakse.

Hipoteza je potrjena. Na podlagi zbranih podatkov smo uspeli izluščiti posamezne primere dobre in manj dobre prakse razvoja in implementacije vzgojnega načrta.

Hipoteza 9: Možen je transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja na vrtce.

Hipoteza je potrjena. Na podlagi zbranih podatkov ugotavljamo, da je možen transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja na vrtce.

Hipoteza 10: Možen je transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja v srednje šole.

Hipoteza je potrjena. Na podlagi zbranih podatkov ugotavljamo, da je možen transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja v srednje šole.

3. Izkoriščanje dobljenih rezultatov:

3.1. Kakšen je potencialni pomen² rezultatov vašega raziskovalnega projekta za:

- a) odkritje novih znanstvenih spoznanj;
- b) izpopolnitev oziroma razširitev metodološkega instrumentarija;
- c) razvoj svojega temeljnega raziskovanja;
- d) razvoj drugih temeljnih znanosti;
- e) razvoj novih tehnologij in drugih razvojnih raziskav.

3.2. Označite s katerimi družbeno-ekonomskimi cilji (po metodologiji OECD-ja) sovpadajo rezultati vašega raziskovalnega projekta:

- a) razvoj kmetijstva, gozdarstva in ribolova - Vključuje RR, ki je v osnovi namenjen razvoju in podpori teh dejavnosti;
- b) pospeševanje industrijskega razvoja - vključuje RR, ki v osnovi podpira razvoj industrije, vključno s proizvodnjo, gradbeništvom, prodajo na debelo in drobno, restavracijami in hoteli, bančništvom, zavarovalnicami in drugimi gospodarskimi dejavnostmi;
- c) proizvodnja in racionalna izraba energije - vključuje RR-dejavnosti, ki so v funkciji dobave, proizvodnje, hranjenja in distribucije vseh oblik energije. V to skupino je treba vključiti tudi RR vodnih virov in nuklearne energije;
- d) razvoj infrastrukture - Ta skupina vključuje dve podskupini:
 - transport in telekomunikacije - Vključen je RR, ki je usmerjen v izboljšavo in povečanje varnosti prometnih sistemov, vključno z varnostjo v prometu;
 - prostorsko planiranje mest in podeželja - Vključen je RR, ki se nanaša na skupno načrtovanje mest in podeželja, boljše pogoje bivanja in izboljšave v okolju;
- e) nadzor in skrb za okolje - Vključuje RR, ki je usmerjen v ohranjanje fizičnega okolja. Zajema onesnaževanje zraka, voda, zemlje in spodnjih slojev, onesnaženje zaradi hrupa, odlaganja trdnih odpadkov in sevanja. Razdeljen je v dve skupini:
- f) zdravstveno varstvo (z izjemo onesnaževanja) - Vključuje RR - programe, ki so usmerjeni v varstvo in izboljšanje človekovega zdravja;
- g) družbeni razvoj in storitve - Vključuje RR, ki se nanaša na družbene in kulturne probleme;
- h) splošni napredek znanja - Ta skupina zajema RR, ki prispeva k splošnemu napredku znanja in ga ne moremo pripisati določenim ciljem;
- i) obramba - Vključuje RR, ki se v osnovi izvaja v vojaške namene, ne glede na njegovo vsebino, ali na možnost posredne civilne uporabe. Vključuje tudi varstvo (obrambo) pred naravnimi nesrečami.

² Označite lahko več odgovorov.

3.3. Kateri so **neposredni rezultati** vašega raziskovalnega projekta glede na zgoraj označen potencialni pomen in razvojne cilje?

Rezultati raziskave potrjujejo potencialni pomen vzgojnega načrta v šoli kot enega od najpomembnejših orodij za zagotavljanje ustrezne klime ter zagotavljanje pogojev za kakovostno vzgojno-izobraževalno delo, s tem se vzgojni načrt vzpostavlja tudi kot pomemben dejavnik vzgojno-izobraževalnih rezultatov. Glede na ključen pomen vzgoje in izobraževanja za družbeni razvoj in zagotavljanje dolgoročne konkurenčnosti družbe so najpomembnejši neposredni rezultati:

- prepoznanje dobrih in manj dobrih praks pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov v šolah,
- prepoznanje najpogostejših napak pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov,
- prepoznanje povezav med vzgojnim načrtom in klimo na šolah,
- prepoznanje ključnih dejavnikov za optimalno načrtovanje vzgojnega načrta v šolah,
- prepoznanje ključnih dejavnikov za optimalno uveljavljanje vzgojnega načrta v šolah,
- oblikovanje smernic in špriporočil za načrtovanje in uveljavljanje vzgojnega načrta za šole,
- povratna informacija zakonodajalcu o izkušnjah ob začetku uvajanja vzgojnih načrtov,
- prihodnja objava raziskovalnega poročila, namenjenega zainteresirani znanstveni in strokovni javnosti, na spletnih straneh nosilne raziskovalne organizacije,
- prihodnja objava znanstvene monografije z izsledki raziskovalnega projekta,
- prihodnja objava strokovne monografije namenjene zainteresirani strokovni javnosti, na podlagi ugotovitev raziskovalnega projekta.

3.4. Kakšni so lahko **dolgoročni rezultati** vašega raziskovalnega projekta glede na zgoraj označen potencialni pomen in razvojne cilje?

Spoznanja pridobljena tekom raziskovalnega projekta so primerna osnova za dolgoročno utrditev vzgojnega načrta kot pomembnega mehanizma za uresničevanje ključnih vzgojnih ciljev osnovnošolskega izobraževanja:

- socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti; omogočanje osebnostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljanske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Izkoriščanje potenciala vzgojnega načrta kot dejavnika šolske klime za ustvarjanje pogojev za kakovostno vzgojno-izobraževalno delo in s tem povečevanje konkurenčnosti družbe.

Možnost prenosa izkušenj na področju načrtovanja in uveljavljanja vzgojnih načrtov na druge stopnje izobraževanja (vrtec, srednja šola).

Prenos slovenskih izkušenj z vzgojnimi načrti v tujino.

- 3.5. Kje obstaja verjetnost, da bodo vaša znanstvena spoznanja deležna zaznavnega odziva?
- a) v domačih znanstvenih krogih;
 - b) v mednarodnih znanstvenih krogih;
 - c) pri domačih uporabnikih;
 - d) pri mednarodnih uporabnikih.

3.6. Kdo (poleg sofinancerjev) že izraža interes po vaših spoznanjih oziroma rezultatih?

Šole in druge vzgojno-izobraževalne organizacije, nosilci šolske politike.

3.7. Število diplomantov, magistrov in doktorjev, ki so zaključili študij z vključenostjo v raziskovalni projekt?

4. Sodelovanje z tujimi partnerji:

4.1. Navedite število in obliko formalnega raziskovalnega sodelovanja s tujimi raziskovalnimi inštitucijami.

4.2. Kakšni so rezultati tovrstnega sodelovanja?

5. Bibliografski rezultati³ :

Za vodjo projekta in ostale raziskovalce v projektni skupini priložite bibliografske izpise za obdobje zadnjih treh let iz COBISS-a) oz. za medicinske vede iz Inštituta za biomedicinsko informatiko. Na bibliografskih izpisih označite tista dela, ki so nastala v okviru pričujočega projekta.

³ Bibliografijo raziskovalcev si lahko natisnete sami iz spletne strani:<http://www.izum.si/>

6. Druge reference⁴ vodje projekta in ostalih raziskovalcev, ki izhajajo iz raziskovalnega projekta:

--

⁴ Navedite tudi druge raziskovalne rezultate iz obdobja financiranja vašega projekta, ki niso zajeti v bibliografske izpise, zlasti pa tiste, ki se nanašajo na prenos znanja in tehnologije.
Navedite tudi podatke o vseh javnih in drugih predstavitev projekta in njegovih rezultatov vključno s predstavitvami, ki so bile organizirane izključno za naročnika/naročnike projekta.

CRP V5—0435

Vpliv vzgojnega načrta na klimo v vzgojno-izobraževalnih zavodih

Zaključno poročilo

Mednarodna fakulteta
za družbene in poslovne študije
International School for
Social and Business Studies

Nosilec projekta:
doc. dr. Kristijan Musek Lešnik

UVODNI DEL

UVOD

S 1. septembrom 2009 so osnovne šole v Sloveniji začele uveljavljati vzgojne načrte, ki so jih v skladu z novo zakonodajo razvile v prejšnjih šolskih letih. Vzgojni načrt, ki je že v času razvijanja samega koncepta vzbudil različna stališča, od iskrenih pozdravov in visokih pričakovanj, do pomislekov in vtisa novega »bremena«, je tako v slovenskih šolah postal resničnost.

ZAKONSKA PODLAGA VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt šole je z vidika zakonodaje v slovenski šolski prostor uvedel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102-5073/2007). Zakon določa, da morajo šole načrtovati svoje delo na področju vzgoje v skladu z vzgojnim načrtom, s katerim »na osnovi zakonsko določenih ciljev v sodelovanju s starši in učenci določijo način uresničevanja vrednot, pohval, priznanj, nagrad, vrste vzgojnih ukrepov ter sprejele pravila šolskega reda, v katerih bodo opredelile pravila obnašanja in ravnanja ter kršitve pravil, odgovornosti in dolžnosti učencev, vzgojne ukrepe, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti, načine zagotavljanja varnosti, sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev in druga področja.« (prav tam). Cilji vzgojnega načrta so posredno opredeljeni v 2. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli, vzgojni načrt in njegovo vsebino pa natančneje določa 60.d člen tega zakon.

2. člen Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (prav tam) opredeljuje cilje osnovnošolskega izobraževanja:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu; spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in
- socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti; omogočanje osebne razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- **vzgojanje** in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti;

- **vzgajanje** za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- **vzgajanje** za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

Cilji osnovnošolskega izobraževanja zakona v Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (prav tam) jasno utemeljujejo vzgojno dimenzijo vzgojno-izobraževalnega procesa v osnovnih šolah in s tem vzpostavljajo zakonsko osnovo vzgojnega načrta osnovne šole. Še bolj natančno pa opredeljuje vzgojni načrt 60.d člen zakona (prav tam), ki pravi, da »z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja«. S tem je zakon opredelil soodgovornost ključnih skupin deležnikov, ki vsakodnevno živijo v šoli in z njo (zaposlenih, staršev, učencev, skupnosti) za uresničevanje ciljev in vrednot vzgoje v osnovni šoli.

Zakon je (prav tam) opredelil tudi obvezne vsebine vzgojnega načrta, in sicer navaja, da »vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta. Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona ...«. Zakon v 60. d členu (prav tam) opredeljuje tudi vlogo ključnih skupin deležnikov šole pri oblikovanju vzgojnega načrta, ko pravi: »Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši.«

Z vsemi temi določili Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (prav tam) utemeljil vsebino vzgojnih načrtov, obenem pa tudi zavezal šole k razvoju in pozneje tudi uveljavljanju svojih lastnih vzgojnih načrtov kot ključnih smerokazov za vzgojno delo šole v okviru vzgojno-izobraževalnega procesa.

Vzpostavitev koncepta vzgojnega načrta daje šolam polnomočje, da pri vzgojnih prizadevanjih in dejavnostih avtonomno povežejo vrednote širšega kulturnega in

slovenskega javnega vzgojno-izobraževalnega prostora z vrednotami skupnosti, v katerih uresničujejo vzgojno-izobraževalno poslanstvo. Kot ključni dokument šole, ki povezuje zvišanje avtonomije in polnomočij na področju načrtovanja vzgojnega procesa, pa šolam vzpostavlja tudi pomembno novo odgovornost. Zato se nujno dotakne vseh pomembnih dejavnosti, procesov, kulture in klime v šoli: tako kot že sam proces priprave vzgojnega načrta z aktivnim vključevanjem zaposlenih in drugih v razpravo o vzgojnem delovanju in ciljnih vpliva na druge procese v šoli, tudi njegova implementacija vzpostavlja nove okoliščine, ki se odražajo v vseh drugih dejavnostih, procesih, kulturi in klimi v šoli.

RAZPRAVE O VZGOJNEM NAČRTU V ZADNJIH LETIH

Koncept vzgojnega načrta predstavlja odgovor na potrebo po večjem vključevanju vrednot v vzgojno-izobraževalni proces, ki so jo v obsežni študiji vzgoje in oblikovanja vrednot v Sloveniji, v letih 1999 do 2001 izpostavile ključne skupine udeležencev procesa: šolniki, starši in strokovni eksperti (Musek in Musek Lešnik, 2003).

O pojmu »vzgojni načrt« in njegovem pomenu za vzgojno-izobraževalne organizacije se je v Sloveniji začelo govoriti v letu 2006 na nekaterih pomembnih srečanjih, od predstavitve izhodišč za javno razpravo na posvetu Koncept dela na vzgojnem področju – vzgojni načrt v osnovni šoli (Ljubljana, oktober 2006), strokovnega posveta Vzgojni načrt v osnovni šoli (Državni svet, december 2006), mednarodnega znanstvenega posveta Vzgojni koncept na razpotjih sodobnosti (Žalec, april 2007), do Posveta ravnateljev OŠ (Portorož, november 2007). Vzgojne vsebine, na katerih temelji koncept vzgojnega načrta so bile v zadnjih letih predmet poglobljenega raziskovanja v okviru pomembnih raziskovalnih projektov Vzgoja in oblikovanje vrednot (1999-2001), Kakovostna šola prihodnosti (2005-2006), Socialna klima v šoli – vzgojni koncept, preprečevanje nezaželenih pojavov (nasilje, droga) ter evalviranje preventivnih (2004-2006). Kot nadgradnja teh in mnogih drugih razprav je v zadnjih letih izšlo večje število pomembnih publikacij, v katerih so se avtorji bolj ali manj dotaknili tudi vloge vzgojnega načrta, npr. Devjak (2007), Gačeša (2007), Kovač Šebart in Krek (2009), Peček Čuk in Lesar (2009), Resman in Medveš (2007).

Vzpostavitev koncepta »vzgojnega načrta« je bila s strani strokovne javnosti deležna različnih odzivov.

Na eni strani se je pojavilo stališče, da bo *»deregulacija oz decentralizacija vsega tistega, kar so doslej za vse šole prepodrobno urejali pravilniki o pravicah in dolžnostih učencev/dijakov na ravni države, omogočala, da bodo šole vprašanje sožitja urejale v sodelovanju in dogovoru z učenci/dijaki in njihovimi starši, kar bi lahko imelo pomembne pozitivne učinke«* (Medveš, 2007, str. 9).

Na drugi strani so se pojavili pomisleki, da *»Pobude za povečanje odgovornosti šole za doseganje vzgojnih ciljev, ki se vežejo na predvideno zahtevo po oblikovanju vzgojnega načrta kot obveznega operativnega dokumenta ... uvajajo nova nelagodja in nasprotujoče si ocene:*

- *Ali nimajo šole že sedaj izoblikovanega vzgojnega načrta, četudi ni formalno zapisan?*

- *Ali je vsled teoretskega načela vzgojnosti pouka, teorije o bistveno drugotnih stajanjih in načela večje učinkovitosti modela posredne vzgoje, vzgojno dimenzijo sploh smiselno formalno načrtovati?*
- *In ali kljub kritičnim ocenam pravilnikov o pravicah in dolžnostih naše šole vendarle ravno v njih niso našle povsem zadostno in strokovno ustrezno oporo za načrtovanje vzgojno-disciplinskih ukrepov?» (Kroflič, 2007, str. 103-104).*

Podobno stališče zapišeta Šebart Kovač in Krek (2007, str. 80): »... Nič manj pa ni neustrezen tudi pristop, ki ga je šolam sugerirala šolska oblast z zakonsko zapovedanim oblikovanjem in sprejetjem vzgojnega načrta šole.«

Nasproti kritikam se pojavljajo stališča, ki opozarjajo na vlogo vzgojnega načrta pri povečevanju avtonomije šol: vzgojni načrt naj bi šolam dajal polnomočje, da pri vzgojnih prizadevanjih in dejavnostih avtonomno povežejo vrednote širšega kulturnega in slovenskega javnega vzgojno-izobraževalnega prostora z vrednotami skupnosti, v katerih uresničujejo vzgojno-izobraževalno poslanstvo (Gomboc in sod., 2008). Kot ključni dokument šole, ki povezuje zvišanje avtonomije in polnomočij na področju načrtovanja vzgojnega procesa, pa šolam vzpostavlja tudi pomembno novo odgovornost. Zato se nujno dotakne vseh pomembnih dejavnosti, procesov, kulture in klime v šoli: tako kot že sam proces priprave vzgojnega načrta z aktivnim vključevanjem zaposlenih in drugih v razpravo o vzgojnem delovanju in ciljih vpliva na druge procese v šoli, tudi njegova implementacija vzpostavlja nove okoliščine, ki se odražajo v vseh drugih dejavnostih, procesih, kulturi in klimi v šoli.

IZHODIŠČA IN VSEBINA VZGOJNEGA NAČRTA

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102-5073/2007) opredeljuje obvezne vsebine vzgojnega načrta, ko navaja, da »vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta. Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona ...«

Med širšimi izhodišči razmišljanja o vzgoji v osnovni šoli Gomboc (2006, 2007) navaja Poročilo Mednarodne komisije o izobraževanju za enaindvajseto stoletje, pripravljeno za UNESCO, in v njem posebej opozarja na dve smernici:

»Nova, razširjena zasnova učenja bi morala vsakemu posamezniku omogočati, da odkrije, predrami in obogati svojo ustvarjalnost – da spravi na dan zaklad, ki se skriva v vsakem izmed nas. Tako na izobraževanje ne bi več gledali le kot na sredstvo, ..., temveč bi vlogo izobraževanja razumeli globlje: kot razvoj celovite osebnosti, ki se v vseh svojih razsežnostih uči biti.« (Delors, 1996, po Gomboc, 2006, 2007)

»Vzgoja in izobraževanje morata omogočiti vsakemu človeku, da sam rešuje svoje probleme, oblikuje svoje odločitve in nosi svoje odgovornosti« (prav tam)

Gomboc (2006, 2007) ob naštevanju štirih Delorsovih stebrov izobraževanja posebej poudari pomen vzgojnega načrta za zadnja dva:

»Prvi steber, učiti se, da bi vedeli, poudarja razvoj vedenja, ustvarjalnega, kritičnega, samostojnega, izvirnega mišljenja. Učenje za doseganje ciljev tega področja v naši šoli najpogosteje srečamo.

Steber učiti se, da bi znali delati je povezan z znanji potrebnimi za ustvarjanje materialnih dobrin, izvajanje storitev, gospodarsko rast in razvoj, blagostanje, zaslužek. Žal so neravnovesja na tem področju pogosto povezana s pretirano tekmovalnostjo, velikimi razlikami v razvoju, konflikti, uničevanjem okolja in izčrpavanjem virov.

Steber učiti se, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim izpostavlja humani razvoj, kar pomeni, da je dobrobit človeka (človeštva) merilo stvari, usmerjenost v trajnostni razvoj pa izraža skrb za okolje in prihodnost. Zato je potrebno sprejemanje povezanosti in soodvisnosti, sodelovanje, preseganje individualizma, egoizma, narcizma, zaprtosti v osebne, družinske in narodne meje. Zorenje v skupnosti in za skupnost, za osebno in planetarno celovitost.

Četrty steber, učiti se, da bi znali biti in živeti s seboj, opozarja na pomen spoznavanja samega sebe in širjenje svojih zmožnosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete. Učenci naj bi se naučili sprejemati sebe in skrbeti zase tako, da bi živeli v ravnotežju, vedrini, miru in bi uspešno reševali svoje probleme. Življenjska uspešnost je namreč v veliki meri povezana z našim samozavedanjem ter odnosi z drugimi ljudmi.

Z oblikovanjem koncepta dela na vzgojnem področju ter načrtovanjem in izvajanjem vzgojnih načrtov šol želimo uresničevati predvsem zadnja dva stebra izobraževanja.«

Poleg tega je Gomboc (2006, 2007) med širšimi zakonodajnimi viri izhodišča za razpravo o vzgojnem načrtu naštel še:

- Konvencijo o otrokovih pravicah OZN,
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v R Sloveniji (MŠŠ, 1995),
- Izhodišča kurikularne prenove (NKS, 1997).

Predvidena vsebina vzgojnega načrta se od začetnih izhodiščnih razprav (Gomboc, 2006) ni dosti spreminjala. Vzgojni načrt šole naj bi obsegal (Gomboc, 2006, 2007):

- vzgojna načela,
- vzajemno sodelovalni odnos s starši,
- vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti in svetovanje ter usmerjanje učencev),
- vzgojne postopke,
- vzgojne ukrepe.

Še podrobneje so opredelile posamezne vsebine vzgojnega načrta priporočila, ki jih je šolam ponudilo Ministrstvo za šolstvo in šport (Gomboc in sod., 2008).

Temeljne vrednote

Z vidika temeljnih vrednot je v Priporočilih o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole (Gomboc in sod., 2008, str. 8), zapisano:

»Družbeno sprejete vrednote so zapisane v Ustavi RS, Zakonu o osnovni šoli, Beli knjigi o izobraževanju, Smernicah kurikularne prenove, konvencijah o človekovih in otrokovih pravicah, evropskih resolucijah o vzgoji in izobraževanju, poročilu Delorsove komisije in drugih dokumentih.

Za uresničevanje vrednot v šoli in kasneje v življenju je potrebno mlademu človeku z različnimi aktivnostmi predstaviti, kako upoštevanje vrednot vpliva na kakovost življenja posameznika in družbe.

Glede na analizo stanja na vzgojnem področju šola posebej opredeli vrednote, ki jim bo v prihodnjem obdobju posvetila posebno pozornost.

Vodilo pri izboru vrednot, ki jih bo šola izbrala kot osrednje, naj bodo splošne civilizacijske usmeritve, kot so: pravičnost in solidarnost, spoštovanje človekovih in otrokovih pravic, demokracija in pravna država, strpnost, spoštljiv odnos do vsakega posameznika, inkluzivno okolje in posebna skrb za vključenost pogosto marginaliziranih otrok in njihovih staršev, interkulturalizem, razvoj kritičnega mišljenja in avtonomne ter odgovorne morale, odgovornost do sebe in drugih, odgovoren odnos do družbenega in naravnega okolja in njuno varovanje, vključevanje v dogovorno sodelovanje pri oblikovanju kulture sobivanja v lokalnem in širšem evropskem prostoru in druge.

Na tej podlagi naj šola načrtuje dejavnosti in vnaša spremembe v svojo kulturo v najširšem smislu, posebej še z upoštevanjem načela trajnostnega razvoja. Naravno okolje omogoča kakovostno in zdravo življenje le, če ga obravnavamo s potrebnim spoštovanjem in strokovno skrbnostjo. Vzgoja za odgovoren odnos do narave, do naravnih virov, tuje in skupne lastnine, je vzgoja odgovornosti do širše celote, odgovornosti za prihodnost planeta in človeštva. Vzgojni načrti naj vsebujejo temeljne cilje vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj. Evalvacije vzgojnega dela ter razmer v šoli in v okolju služijo refleksiji, dopolnilom in spremembam v prihodnjih letih.«

In še naprej o opredelitvi vrednot (Gomboc in sod., 2008, str. 8):

»Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila, s pomočjo katerih posamezniki ali družbene skupine ocenjujejo sebe in okolje, v katerem živijo. Posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda. So vitalnega pomena za družbo, saj usmerjajo ravnanja ljudi.

Vrednote se oblikujejo skozi proces prepoznavanja lastne osebne identitete ter skozi sklop prizadevanj ob izbiranju osebnega življenjskega sloga, človeka usmerjajo pri oblikovanju stališč, pri vrednotenju informacij in pri vedenju. Vrednote so pomembni kompleksni pojavi, ki pomagajo človeku uravnati njegove odnose s samim seboj, z drugimi in z družbo.

Pomembno je, da vrednote poznamo, doživimo in jih jasno izpostavimo kot orientacijske točke, ki nam pri številnih dilemah in na mnogih razpotjih pomagajo delati ustrezne, dobre odločitve. Vrednote vedno zajemajo preplet na eni strani objektivnih, družbenih, kulturnih danosti in na drugi strani osebne razsežnosti. Nanašajo se na trajnejše kulturno-civilizacijske opredelitve človečnosti, na to, kar želi zrela generacija posredovati kot dediščino potomcem. Potrebno pa je tudi subjektivno sprejetje osebne vrednotne usmeritve kot dela lastnega življenjskega sloga, identitete, poslanstva in smisla bivanja.

Zato je pomembno tudi, da si v šoli ob spodbujanju razvoja osebne identitete vsakega posameznika prizadevamo, da se učenci ob vzpostavljanju osebnih konstrukcij smisla zavedajo pomena trajnejših civilizacijskih vrednot in do njih zavzemajo ustrezen odnos.

Vrednote niso porabniško blago, ki si ga po individualnih željah in potrebah izbiramo, sprejemamo, odlagamo in zamenjujemo. Vrednote kot porabniško blago niso več vrednote, ki bi dajale človekovemu življenju smisel in vrednost.

Načini uresničevanja vrednot naj izražajo osebno zavzetost delavcev šole, učencev in staršev. So podlaga ustvarjanja kulture v šoli, podlaga različnim dejavnostim, pravilom in načinom reševanja težav in sporov, te načine in pravila šolskega reda sooblikujejo tudi učenci. Oddelčne skupnosti lahko oblikujejo dogovore o delu in medsebojnih odnosih glede na svoje posebnosti. Procesi dela z vrednotami in oblikovanje pravil naj bodo prilagojeni starosti učencev. Pri tem se naj upošteva naraščajoča zrelost in odgovornost učencev.«

O povezanosti vrednot s poslanstvom in vizijo (Gomboc in sod., 2008, str. 9):

»Šola lahko oblikuje izjavo o svojem poslanstvu in vizijo šole. Poslanstvo in vizija vsebujeta temeljne vrednote, značilne za določeno šolo in sta podlaga vzgojnemu načrtu šole. Z izjavo pojasnjuje svojo posebno družbeno vlogo in namen. Vizija opredeljuje, kako si delavci šole, starši in učenci zamišljajo uresničevanje poslanstva.

V primeru, da šola doslej še ni oblikovala lastne vizije, je vzgojni načrt dobra priložnost tudi za oblikovanje le-te.«

O dogovoru o pomembnih vrednotah (Gomboc in sod., 2008, str. 9):

»Učitelji, starši in učenci bodo vsebinsko razčlenili in konkretizirali vrednote, ki jim bo šola v določenem obdobju posvečala posebno pozornost. Pri tem bodo upoštevali:

- potrebe učencev, staršev, okolja in zaposlenih,
- uspehe in dobre plati svojega dela,
- evidentirane težave in probleme, morebitne konflikte,
- socialno-ekonomske, kulturno-zgodovinske in druge regionalne posebnosti okolja,
- povezovanje šole z drugimi institucijami,

- *druge značilnosti življenja v šoli.*«

O vzgoji za vrednote (Gomboc in sod., 2008, str. 10-11):

»Učitelj se ne more izogniti vzgoji, ne more biti vrednotno nevtralen, tudi če bi to hotel. Vrednote so vedno vsaj implicitno prisotne v vzgojno-izobraževalnem procesu, ker so del osebnostne strukture vsakega pedagoškega delavca. Pomembno je torej, da se učitelj zaveda vrednot, ki jih skuša razvijati pri učencih, ter reflektira povezanost vzgoje za določene vrednote s svojo vsakodnevno prakso. Vzgaja s svojim odnosom do učencev, z izborom vsebin in metod dela, z izborom materialov, načini vodenja procesov, izražanjem pričakovanj, s svojimi odzivi v različnih situacijah, z načini ocenjevanja znanja, vrednotenjem informacij, izražanjem svojih stališč in prepričanj ter na druge načine.

Eden od vidikov učenja je dajanje osebnih pomenov svetu. Učenci ustvarjajo lastne koncepte pomenov in na svoj način vrednotijo življenje. Učitelj ne prenaša neposredno svojih vrednot na učence; lahko pa jih vzpodbuja, da sami odkrivajo vrednote. Učitelj učencem pojasnjuje vsebino in pomen različnih vrednot in razvija sposobnost kritične presoje pri učencih.

Učenci in odrasli mnogokrat ne ravnamo v skladu z vrednotami, s katerimi se strinjamo. Vzrokov je več. Velikokrat ravnamo na podlagi navad, nereflektiranih vedenjskih vzorcev, čustvenih ali podzavestnih vzgibov, na podlagi ustaljenih praks in ritualov ter zaradi drugih razlogov. Zato so pomembni procesi ozaveščanja, učenja, oblikovanja vrednot in novih vzorcev vedenja. Ti se dogajajo v vsakodnevni praksi, izkustveno, v procesih reševanja težav in konfliktov, v odnosih in ob novih spoznanjih. Situacije, ko učenci vrednot ne upoštevajo ali kršijo pravice drugih, so izjemno pomembne in dragocene. Učencem ob primernem vodstvu omogočajo refleksijo, presojo in samopresojo, empatijo, kritičen razmislek, dogovarjanje, iskanje kompromisov, razvijanje moralnega presojanja, reševanje medsebojnih problemov, prevzemanje odgovornosti za svoja dejanja itd. V teh procesih se natančneje oblikujejo predstave, ki jih imajo učenci o vrednotah in razumevanje pomena posameznih vrednot.

Vrednote je potrebno doživljati v konkretnih situacijah vsakdanjega življenja in jih vedno znova aktualizirati. Mladi svoj vrednotni sistem vzpostavljajo v interakcijskih procesih. Pri tem sta pozitivna socialna klima in zaupanje med učenci in učitelji izjemno pomembni.

Vzgoja za vrednote vsebuje več nivojev:

- **kognitivni nivo:** vrednote naj učenci spoznavajo, zato starši in učitelji predstavljajo in utemeljujejo pomen in smisel vsake vrednote;
- **doživljajski nivo:** učenci se izkustveno učijo čutiti posledice svojega ravnanja za druge in naravno okolje, tako razvijajo empatijo in skrben in odgovoren odnos do naravnega okolja;
- **motivacijski nivo:** vrednote so v polnem smislu razumljene in osebno sprejete, ko začno dejavno vplivati na odločitve in delovanje, zato je pomembno spodbujati ravnanje v skladu z vrednotami (v konkretnih

vzgojnih situacijah, v okviru organiziranih dejavnosti učencev, v akcijah v lokalnem okolju);

- **odnosni nivo:** podlaga vzgoje za vrednote je medsebojno zaupanje učencev, delavcev šole in staršev. Vrednote doživimo in uresničujemo v odnosih. Pri tem je pomemben zgled, kajti veliko učenja poteka preko imitacije. Ko starši in učitelji delujejo v skladu s svojo osebno lestvico vrednot, učence najbolj prepričajo o pomenu vrednot;
- **metodični nivo:** šola lahko uporablja različne metode, priložnosti in situacije za razvijanje kritičnega mišljenja, moralnega presojanja in čuta osebne odgovornosti.

Šola vzgaja za vrednote z vsakodnevnimi praksami, z različnimi proaktivnimi dejavnostmi, v okviru projektov, ur oddelčnih skupnosti, dnevov dejavnosti in ob drugih priložnostih. Pri tem naj bo pozorna, za kateri nivo moralnega razvoja vzgaja:

- **za ravnanje v skladu s pravili,** kar terja razvijanje sposobnosti doslednega spoštovanja pravil in dogovorov skupnosti,
- **za poistovetenje, identifikacijo** (pravil in vrednot se držim, ker mi je določena oseba všeč, zato jo posnemam - čustvena motivacija),
- **za ponotranjenje, internalizacijo** (stvari delam, ker sem vanje prepričan in so zame vredne, ker je tak naš skupni dogovor oziroma pravilo in je to za vsako skupnost pomembno - notranja motivacija).

Na najvišjem nivoju vrednote nastajajo kot posledica **osebnih izkušenj in kritične presoje obstoječih moralnih navad in vzpostavljenih pravil,** ko posameznik samostojno (pre)oblikuje predhodno ponotranjene vrednote v bolj kompleksno vrednotno strukturo in konstrukcijo smisla. Tudi v tem procesu je vloga šole zelo pomembna, saj omogoča prostor pridobivanja socialnih izkušenj, pa tudi pomoč pri njihovem kritičnem ovrednotenju.

Vzgajanje mora upoštevati razvojne in individualne posebnosti učencev. Šola uporablja zelo raznovrstne strategije in dejavnosti. Pri tem je bistveno, da je vsaka strategija, dejavnost ali konkretno ravnanje pozitivno naravnano do nabora vrednot, organizirano in izpeljano pa tako, da omogoča učencem:

- razvijanje kulture kritičnega presojanja ravnanja učenca glede na dogovore o vrednotah,
- vživljanje in sočustvovanje,
- ustvarjanje pozitivne čustvene klime do vrednot in vzpostavljanje pozitivne klime doživljanja pri udejanjanju vrednot in spoštovanju pravil,
- ustvarjanje spoštljivih medsebojnih odnosov ter sporazumno reševanje medsebojnih problemov,
- samoregulacijo kot aktivno obliko vzgoje za uveljavljanje vrednot ter vzpostavljanje ustrezne delovne klime ter stila življenja na šoli.«

Vzgojne dejavnosti šole

Z vidika vzgojnih dejavnosti šole so v Priporočilih o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole (Gomboc in sod., 2008, str. 12-16) zapisana naslednja načela vzgojnih dejavnosti in vzgojnega delovanja:

*»Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja,
Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev,
Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja ,
Načelo sodelovanja s starši in usklajenosti pristopa šole in staršev,
Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil,
Načelo vzpodbujanja samonadzora in samodiscipline ,
Načela strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti,
Načelo osebnega zgleda.«*

O proaktivnih in preventivnih vzgojnih dejavnostih v Priporočilih o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole navajajo (prav tam, str. 16):

»Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti izhajajo iz poslanstva, vizije, vrednot in ciljev osnovne šole ter potreb učencev in okolja. Osnovni cilj pri oblikovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti je oblikovanje okolja, v katerem učenci uspešno zadovoljujejo temeljne telesne, duševne, socialne in duhovne potrebe, razvijajo samostojnost in pozitivno samopodobo ter pridobijo čut za odgovornost.«

Še o proaktivnih in preventivnih vzgojnih dejavnostih v Priporočilih o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole (prav tam, str. 17):

»Sistemske proaktivne in preventivne dejavnosti so sestavina celovite kulture šole in se izražajo v vsakodnevni šolski praksi. Pomembni sistemski dejavniki so kakovost pouka, načini spremljanja napredka učencev in načini ocenjevanja znanja, vzgojni in komunikacijski stili, usklajenost pedagoških delavcev, itd. Šola naj načrtuje in izvaja vzgojne dejavnosti na ravni šole, na ravni posameznih razredov ali oddelkov in ko je potrebno, tudi na ravni posameznih učencev.«

O svetovanju navajajo Priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole navajajo (prav tam, str. 18):

»Svetovanje je proaktivno in preventivno, kadar šola učence usposablja za doseganje spodaj navedenih ciljev. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje kulture, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja. Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so osebni svetovalni pogovori, vzpodbujanje samovrednotenja ali samopresoje ter mediacija in restitucija.«

Priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole posebej opredeljujejo tudi vprašanje šolske mediacije in restitucije (prav tam, str. 19):

»Mediacija je postopek, v katerem se osebe, ki imajo problem ali konflikt, ob pomoči tretje osebe, posrednika oziroma mediatorja, pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in čustva, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Mediator, posrednik v sporu, je lahko vrstnik ali odrasla oseba. Prevzema le vlogo mediatorja in ne posega v samo reševanje problema, čeprav modro ponudi potrebno pomoč. Pomembna značilnost vrstniške mediacije je, da je proces mediacije v celoti v rokah učencev: izvajajo ga učenci za učence, toda s pomočjo mentorja. To je dragocena izkušnja za strani v sporu in za vrstnike mediatorje.

Mediatorje je potrebno ustrezno usposobiti. Mediacija izboljšuje splošno socialno klimo v šoli, povečuje občutek zaupanja in pripadnosti, prijateljstva in obvladovanja konfliktnih situacij. Šola postane bolj varen in ustvarjalen kraj. Mediacija povečuje spretnosti učencev pri izgradnji dobrih medsebojnih odnosov ter pomaga ponotranjiti pomembne družbene vrednote.

Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji naj bo poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire. Na primer, če je učenec poškodoval šolsko imovino, ga lahko povprašamo, kaj bi bil pripravljen storiti za boljšo materialno urejenost šole. Če se je škoda zgodila na področju medsebojnih odnosov, lahko premisli, kako bi lahko prispeval k boljšim medsebojnim odnosom v skupnosti.

Kakovostna restitucija in mediacija sta priložnost za učenje in za spreminjanje samopodobe učencev. Učenec, ki je povzročil na primer materialno škodo, ne ostaja več le učenec, ki je povzročil materialno škodo in zaradi tega utrpel določene posledice, ampak postaja učenec, ki je prispeval k urejenosti šole in je na to ponosen. Zaveda se, da prispevek k urejenosti šole o njem pove nekaj drugega kot povzročena škoda. Učenec, vpleten v spor, ne ostaja le v sporu, pač pa razvija svoje sposobnosti in spretnosti reševanja konfliktov. Če pri izvajanju mediacije in restitucije manjkajo svoboda izbire, prevzemanje odgovornosti, učenje o sebi ter spreminjanje samopodobe učenca, je to le izvajanje posledic kršitev pravic drugih ali sprejetih pravil. Tudi to je oblika učenja in vzgojnega dela, a mediacija in ne restitucija.

Mediacija in restitucija sta načina reševanja sporov in problemov. Vzgojitelj bo v primeru, da učenec zavrača možnosti, ki jih ponujata mediacija in restitucija, odločil o posledicah kršitev v skladu z dogovori in pravili šolskega reda. V nekaterih izjemnih primerih je glede na okoliščine kljub sočasno izvedeni mediaciji ali restituciji učencu lahko izrečen tudi formalni vzgojni opomin.«

O področjih pravil šolskega reda Priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole navajajo (prav tam, str. 22):

»V okviru pravil šolskega reda se zdi umestno ločiti dve področji.

Prvo področje se nanaša na nujno reguliranje različnih ravnanj, ki omogočajo skupno bivanje v šoli. Primeri: kje puščamo stvari, pravila gibanja v šoli, pravila oblačenja, pravila uporabe prenosnih telefonov in podobno. Tej vrsti pravil bi lahko rekli tudi dogovori.

Drugo področje obsega zaščito pravic učencev in delavcev šole ter njihove odgovornosti. Primeri: spoštovanje šolske in tuje lastnine, sporočanje resničnih podatkov, nenasilno vedenje, itd. Temu področju bi lahko rekli tudi meje, dolžnosti, prepovedi ali še kako drugače. Šola naj se v sodelovanju s starši in učenci dogovori za zaželeno vedenje in meje dopustnega vedenja, ki jih nato dosledno uveljavlja. Jasno postavljene meje ščitijo, utrjujejo in uveljavljajo vrednote skupnosti, izražajo skrb za posameznike in zdrave medsebojne odnose. Prestopanje mej naj bo povezano s priložnostmi za učenje. Posebno pomembno je jasno izpostaviti, da je nasilje vseh vrst nedopustno vedenje, do katerega ne smemo biti popustljivi ali brezbrizni.

Nekatera pravila šolskega reda izhajajo iz posebnih zakonskih obveznosti šole, na primer pravila, povezana z zagotavljanjem zdravstvenega varstva učencev.

Pravila obnašanja in ravnanja določi šola samostojno.

O pravicah in odgovornostih učencev ter o posledicah njihovih kršitev Priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole navajajo (prav tam, str. 22):

»Šola naj jasno opredeli pravice, odgovornosti, kršitve pravic in posledice kršitev. Pravila, ki se nanašajo na to področje, ščitijo pravice vseh in omogočajo bivanje v skupnosti.

Posledice neupoštevanja pravil so dvojne. Najprej so to postopki, ki jih šola predvidi, kadar se kaj zatakne na ravni pričakovanih in dogovorjenih ravnanj, neizpolnjevanja obveznosti, itd., na primer, kaj se zgodi, če učenec zamudi, nima učnih pripomočkov in podobno.

Druga vrsta posledic je povezana z neupoštevanjem pravic drugih, na primer nasilno vedenje, motenje pouka, nedovoljeno snemanje, neupoštevanje navodil učitelja itd. Posledice takih kršitev naj vključujejo odločno zaščito pravic drugih in poglobljeno reševanje problema s svetovanjem in usmerjanjem učenca, lahko ob uporabi restitucije, mediacije in drugih načinov, tudi vzgojnih ukrepov.

O vzgojnih ukrepih za kršitve pravil Priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole navajajo (prav tam, str. 23):

»Vzgojni ukrepi so posledice težjih ali ponavljajočih kršitev pravil šole in so način reševanja problemov, ki se s tem pojavijo. Uporabljajo se lahko:

- *če trenutna situacija narekuje naglo ukrepanje (nevarnost, posredovanje v pretepu, zaščita imovine, ipd.),*
- *če učenci zavračajo sodelovanje pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene druge vzgojne dejavnosti (svetovanje, pogovor s samopresojo, restitucija, mediacija, itd.),*

- *kadar učenci niso pripravljeni upoštevati potreb in pravic drugih ali ponavljajo kršitve pravil šolskega reda in dogovorov.*

O vzgojnem ukrepu morajo biti predhodno ali naknadno obveščeni starši učenca. Vzgojni ukrepi naj učencem pomagajo spoznavati njihove obveznosti do drugih ljudi in pomen pravil v družbeni skupnosti. Izvajanje teh ukrepov naj bo povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za učenje in spremembo neustreznega vedenja. Pri tem naj sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole.

Vzgojni ukrepi so namenjeni zaščititi pravic, vzdrževanju pravil in dogovorov ter upoštevanju obveznosti. Ti ukrepi niso kazni v smislu neugodnega povračila za kršitve pravil.

O uporabi vzgojnega ukrepa šola obvesti starše učenca. Z njimi se pogovori o kršitvi pravil, posledicah in možnih načinih reševanja težav. Če starši odklonijo razgovor, odklonitev ne zadrži uporabe vzgojnega ukrepa. Šola vodi zapise o razlogih za uporabo vzgojnih ukrepov.

Posledice kršitev pravil in uporaba vzgojnih ukrepov ne smejo omejevati pravic učencev, opredeljenih od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena zakona. Način odvzema določenih pravic opredeljuje 60.a člen zakona.«

Priporočila in pojasnila šolam

V zaključku Priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole navajajo (Gomboc in sod., 2008, str. 25):

»Vzgojni načrt naj bo skladen z zakoni in občimi vzgojnimi načeli, uporaben za vse delavce šole in šolo v celoti, jasen in razumljiv.

Vzgojni načrt šole odraža dinamiko življenja in dela šole in je dolgoročnejši dokument.

Glede na letne evalvacije vzgojnega dela bodo šole vzgojni načrt dopolnjevale in spreminjale.

Vzgojni načrt šole je ena od letnega načrtovanja dela šole. V letnih delovnih načrtih šole operativno načrtujejo aktivnosti na področju vzgoje. Na ta način načrtujejo konkretno uresničevanje vzgojnega načrta.

V skladu z načeli in vsebino vzgojnega načrta šola izdela Pravila šolskega reda. Pravila šolskega reda so samostojen dokument, njegova vsebina je predvidena v zakonu.«

VZGOJNI NAČRT KOT PRILOŽNOST

Glede na priporočeno vsebino je vzgojni načrt pomembna priložnost za vključevanje staršev (in seveda učencev, ter drugih pomembnih skupin) v soustvarjanje šolskega okolja. Ker že samo načrtovanje vzgojnega načrta spodbuja aktivno vključevanje vpletenih skupin v življenje šole, omogoča krepitev občutka skupnosti in utrjevanje vezi med šolo, starši in drugimi udeleženci vzgojno-izobraževalnega procesa in spodbuja načrtovanje podpornih interakcij, ključnih za razvoj občutka skupnosti in skupinske pripadnosti (Furman, 2002, po Vieno in sod., 2005; Vieno in sod., 2005). Kar se dogaja v posameznih šolah in vrtcih (organizacijska kultura), je odraz usmerjenosti širše kulture (Krušič, 2007). Zato vzgojni načrt na eni strani odraža tako vrednote evropske kulturne tradicije, vrednote širšega vzgojno-izobraževalnega prostora, na klaterih temelji šolska zakonodaja in jih vključujejo kurikularni dokumenti in učni načrti, kot tudi vrednote skupnosti, v kateri deluje šola, in vrednote kolektiva, ki izvaja vzgojno-izobraževalni proces; upošteva sodobna spoznanja o vzgoji in kulturne in druge specifikke okolja, v katerem deluje šola

Bolj učinkovito kot vzgojni načrt šole zajame ta preplet vrednot, bolj učinkovite vzgojne dejavnosti, postopke in ukrepe opredeli, in bolj učinkovita je implementacija slednjih v vsakdanjem življenju šole, zaposlenih in učencev. Jasen vzgojni načrt utemeljuje vzgojna načela in dejavnosti šole na jasnih osrednjih vrednotah; jasne osrednje vrednote pa vzpostavljajo pogoje za usklajeno vzgojno delovanje učiteljev in drugih zaposlenih (Colvin, 2007; Husu in Kirsi, 2007; Williams, 1998).

Musek (2001) opozarja, da družbe, družbene sisteme in kulture zaznamujejo njim lastni sistemi vrednot, ki usmerjajo in osmišljajo ohranjanje, reprodukcijo in napredek družbe ali kulture. Na eni strani sistem vrednot usmerja družbene in kulturne dejavnike in ustanove (šolo, starše ...), ki pri posamezniku oblikujejo določen individualni vrednotni sistem; na drugi strani usmerja vrednotni sistem posameznike v njihovem ravnanju in medsebojnih odnosih tako, da njihova vedenja sledijo temeljnim vrednotam družbe, kulture in okolja. Tako vrednotni sistem posreduje med družbo oziroma kulturo in posameznikom (prav tam) kot ključen del odnosnega dogajanja med družbo in posameznikom: na podlagi vrednot poteka socializacija, vzgoja in izobraževanje posameznika, na podlagi vrednot prispeva posameznik svoj delež k ohranjanju in trajnostnemu razvoju družbe. Zato je oblikovanje vrednot, vrednotnih usmeritev in vrednotnega sistema temeljna sestavina vzgoje in vzgojnih prvin izobraževanja (prav tam), vzgojni načrt šole pa tisti inštrument, s katerim šola ne samo ozavešča te procese, pač pa tudi opredeli njihovo vsebino in delovanje.

Na dolgoročni pomen učinkovitega vzgojnega načrta šole opozarjajo argumenti, s katerimi Musek (2001) utemeljuje potrebo po vključevanju vrednot v vzgojno-izobraževalni proces:

- vrednote so pomembne za oblikovanje osebnosti in značaja; za medsebojno sožitje in mir med ljudmi; za duhovni napredek posameznika in človeštva;
- oblikovanje ustreznih vrednot lahko bistveno prispeva k odpravljanju negativnih in nezaželenih pojavov v družbi (kriminala, korupcije, nemorale, nasilja,

- konfliktov); k odpravljanju negativnih in nezaželenih pojavov pri posamezniku (delinkventnosti, neznačajnosti, nemoralnosti, nasilnosti, odvisnosti);
- oblikovanje ustreznih vrednot lahko bistveno prispeva k ohranjanju naravnega okolja; k večji kakovosti življenja; h gospodarski stabilnosti; k politični stabilnosti; k nadaljnemu razvoju demokracije; k boljši perspektivi človeštva.

Ključna raziskava na področju vzgoje in oblikovanja vrednot v Sloveniji (Musek, 2001; Musek in Musek Lešnik, 2003), v katero so bile vključene različne skupine, udeležene v vzgojno-izobraževalnem procesu (učitelji, starši, eksperti), je izpostavila visok konsenz glede glavnih ciljev vzgoje. Sestavina vzgoje, ki po mnenju respondentov v omenjeni raziskavi največ prispeva k najvišjim vzgojnimi ciljem, pa je prav oblikovanje vrednot in vrednotnega sistema. Raziskava je izpostavila mnenje, ki so ga v enaki meri izražali zaposleni v šolah (učitelji in drugi), starši in strokovna javnost, da obstaja potreba po večjem vključevanju vrednot v vzgojni in izobraževalni proces (prav tam). Uvajanje vzgojnih načrtov v šolski prostor predstavlja ustrezen odgovor na to potrebo, ki šolam omogoča, da pri vzgojnih prizadevanjih in dejavnostih z visoko stopnjo avtonomije povežejo vrednote širšega kulturnega prostora in slovenskega javnega vzgojno-izobraževalnega prostora z vrednotami skupnosti, v katerih uresničujejo svoje vzgojno-izobraževalno poslanstvo; s tem pa dopolnijo storilnostne in potence vrednote, ki so po ocenah strokovnjakov najbolj prisotne v šolanju, z drugimi vrednotami, ki prispevajo k razvoju odgovornih državljanov.

VZGOJNI NAČRT IN KLIMA V ŠOLI

Procesi razvoja, diseminacije in implementacije vzgojnega načrta ne morejo biti ločeni od drugih vzgojno-izobraževalnih procesov v šoli. Na eni strani nanje močno vplivajo obstoječe prakse, elementi kulture in identitete šole, z eksplicitnimi in implicitnimi vrednotami in prepričanji, šolska klima in drugi kulturni, vzgojno-izobraževalni in organizacijski pojavi. Na drugi strani vzgojni načrt, njegovo nastajanje, in oživljanje nujno vpliva na vse našete procese in pojave v šoli. Med temi ima šolska klima kot tisti dejavnik, ki silovito determinira počutje in zadovoljstvo vseh udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa (od vodstva in učiteljev, do učencev, staršev in drugih vpletenih), ključno mesto.

Pojem šolska klima izvira iz pojma organizacijske klime

Začetki preučevanja organizacijske klime segajo v prvo polovico 20. stoletja. Prvi poskusi tovrstnega raziskovanja so temeljili na spoznanjih takrat silno popularne gestalt psihologije Kurta Lewina. Lewin je zagovarjal stališče, da je vedenje ljudi vedno odvisno tako od njihovih osebnostnih lastnosti kot od okolja, v katerem se nahajajo. Pri tem je opozarjal, da okolja ne gre razumeti le v smislu fizičnega okolja; poleg njega so za vedenje bistvene tudi naše zaznave psihološkega okolja. V psihološko okolje sodijo posamezni cilji, dražljaji in potrebe v okolju, lahko pa govorimo tudi o njegovih

splošnejših značilnostih: o tako imenovani "socialni klimi" oz. "socialni atmosferi", ki je lahko bodisi prijateljska bodisi napeta ali sovražna. Z vidika gestalt psihologije predstavlja ta "socialna klima" (ki jo danes poznamo pod bolj popularnim izrazom organizacijska klima) celoto, ki temelji na podlagi zaznanih izkušenj in vzorcev vedenja ljudi v organizaciji. Zato že v teh začetnih pojmovanjih organizacijska klima nujno predstavlja nekaj, kar je več kot le vsota različnih individualnih zaznav posameznikov.

Lewin in njegovi sodelavci so bili prepričani, da "socialna klima" zajema psihološke pogoje, ki jih v skupini ustvarja vodja. Njihovo naslednje stališče je bilo, da ti psihološki pogoji pomembno vplivajo na produktivnost. To predpostavko so preverjali z eksperimentom, v katerem so opazovali učinke različnih vodstvenih stilov. Vodstvene delavce so najprej trenirali, da se začeli uporabljati različne sloge vodenja: demokratičnega, avtoritarnega ali pa laissez-faire. Pokazalo se je, da so bili ljudje v demokratičnih pogojih vodenja bolj sodelovalni, odprti, ne pa tudi bolj produktivni kot v avtoritarnih pogojih vodenja. Kljub enaki delovni produktivnosti pa je treba dodati, da so se ljudje v demokratično vodenih pogojih v skupini počutili bolje, zabavali so se, radi so bili del skupine in iz skupine niso izstopili. Slednje se je pogosteje zgodilo pod avtoritarnim vodstvom. Rezultati eksperimenta so tako na Lewina in njegove sodelavce kot tudi na druge raziskovalce naredili velik vtis. Hkrati pa so bili rezultati in sam pristop k eksperimentu deležni tudi pomembnih kritik. Ena izmed teh, ki je morda celo najpomembnejša za razumevanje in raziskovanje organizacijske klime, pravi, da klima oziroma atmosfera v eksperimentu ni bila merjena preko zaznav ljudi v skupini. Beležili so jo namreč le posredno, s pomočjo ocen vedenjskih in stališčnih razlik med ljudmi, ki so bili izpostavljeni različnim slogom vodenja – te ocene so postavljali opazovalci in ne sami ljudje, ki so sodelovali v opazovanih skupinah.

Kljub nekaterim kritikam in dokaj nejasni opredelitvi delovne klime oziroma atmosfere je bil Lewinov eksperiment silno pomemben za nadaljnje preučevanje organizacijske klime. Ne glede na njegove pomanjkljivosti je šlo namreč za prvi poskus sistematičnega raziskovanja tega pomembnega področja. Lewin in sodelavci so z njim ne le spodbudili številne druge raziskave, temveč so tudi pripomogli k uveljavitvi pojma organizacijske klime znotraj različnih teorij v psihologiji ter menedžmentu in nenazadnje v praksi.

Ob začetnemu navdušenju in porastu zanimanja za psihološke vidike delovnega okolja, je preučevanje "socialne klime" (pozneje preimenovane v organizacijsko klimo) za nekaj časa prekinila II. svetovna vojna. Kmalu po njej so številni Lewinovi učenci in drugi strokovnjaki sledili tradiciji preučevanja socialne klime. Na Univerzi v Michiganu so tako s pomočjo Lewina ustanovili Center za skupinsko dinamiko, ki je sprožil številne pomembne in za tiste čase revolucionarne raziskave. Med drugim sta Morse in Reiner⁴ leta 1956 objavila izsledke raziskave o vplivu sodelovanja zaposlenih v procesu odločanja na številne druge pomembne dejavnike in delovne rezultate. Raziskava je pokazala, da se kratkotrajna produktivnost s povečanim sodelovanjem sicer ni povečala, vendar pa so se pokazale nekatere druge zelo zanimive posledice. Zaposleni, ki niso sodelovali procesu odločanja, so sčasoma postajali vidno manj zvesti svojemu podjetju, zmanjšala pa se je tudi stopnja zanimanja in vpletenosti v delo (še posebej občutek odgovornosti).

Raziskovalnemu delu Morseja in Reimerja so na Univerzi v Michiganu sledili tudi drugi ugledni raziskovalci kot sta na primer Katz in Kahn. Oba omenjena strokovnjaka sta se ukvarjala s socialno psihologijo organizacij, pri čemer pa klime nista ločevala od kulture organizacije. Naslednji izmed znanih in pomembnih članov tega Centra je Rensis Likert, ki se je pri svojem delu osredotočil na preučevanje psihološkega organizacijskega okolja preko merjenja stališč³. Za vse omenjene raziskovalce lahko rečemo, da so med pobudniki pristopov, ki so začeli poudarjati velik pomen človeškega faktorja v delovnih organizacijah in njegovega vpliva na različne dejavnike dela in rezultatov v organizacijah. Na podlagi njihovih in naslednjih študij se je razvilo prepričanje, da za celovito organizacijsko vedenje ni pomembna le kratkotrajna produktivnost, temveč tudi psihološki pogoji dela (atmosfera oziroma klima), ki lahko imajo v organizaciji, predvsem dolgoročno gledano, izjemno pomembne posledice.

Taguiri in Litwin

V času največjega zagona preučevanja organizacijske klime sta v letu 1968 izšli dve izjemno pomembni knjigi, in sicer *Organizacijska klima: Raziskovanje koncepta* (*Organizational climate: Explorations of a concept*), avtorjev Taguirija in Litwina, ter *Motivacija in organizacijska klima* (*Motivation and organizational climate*) Litwina in Stringerja. V prvi sta avtorja zbrala eseje, ki predstavljajo zelo različne pristope k preučevanju klime, od tako imenovanega *objektivnega pristopa* (kjer je klima opredeljena kot objektivni niz organizacijskih pogojev) do tako imenovanega *subjektivnega pristopa* (kjer je klima opredeljena kot subjektivna interpretacija individualnih in organizacijskih značilnosti). Iz teh pogledov sta se v poznejših letih oblikovali dve šoli preučevanja organizacijske klime: *subjektivna* in *objektivna*. Glede na število avtorjev, ki so se usmerili v eno ali drugo smer, je sčasoma prevladala subjektivna šola. Vanjo sodi večja skupina raziskovalcev, ki organizacijsko klimo povezujejo z zaznavami zaposlenih o različnih vidikih njihovega delovnega okolja. Med te raziskovalce spadata tudi Litwin in Stringer.

Litwin in Stringer

Litwin in Stringer celovito obravnavata klimo le z enega, torej zaznavnega vidika. Organizacijsko klimo opredeljujeta kot niz merljivih lastnosti delovnega okolja, zaznanih neposredno ali posredno s strani tistih ljudi, ki živijo in delajo v tem okolju. Predpostavljata, da te zaznane lastnosti delovnega okolja vplivajo na motivacijo in vedenje ljudi, kar ima za organizacijo številne pomembne posledice (med drugimi vplivajo na produktivnost in zadovoljstvo zaposlenih). Litwin in Stringer v svojem modelu predvidevata, da predstavlja pojem klime vmesno, uravnavno spremenljivko med dejavniki organizacije na eni strani in motivacijskimi tendencami posameznika na drugi strani. Organizacijski dejavniki kot so struktura, vodenje, managerske prakse in proces odločanja so po njunem mnenju realnosti neke organizacije. Toda te realnosti lahko razumemo in obravnavamo le tako, kot jih zaznavajo člani organizacije. Iz tega sledi, da lahko klimo razumemo kot filter, preko katerega morajo preiti vsi objektivni fenomeni. Je nekaj, kar ljudje v delovnem okolju subjektivno zaznavajo in pomembno vpliva nanje.

Poleg raznovrstnih kritik koncepta, ki so se odražale v zgoraj omenjenih dilemah, so se tekom sedemdesetih letih pojavile tudi možne rešitve dilem. Te rešitve so preučevanje organizacijske klime bolj strukturirale in mu dale nov zagon. Prvo zgoraj izpostavljeno

dilemo sta razrešila Hellriegel in Slocum. Avtorja sta uvedla pojem "psihološke klime", kadar jo pojmuje in merimo na individualni ravni ter "organizacijske klime", kadar jo pojmuje in raziskujemo kot organizacijsko spremenljivko. Razreševanja druge dileme se je lotil Guion, ki je podal svoje videnje razlike med klimo in zadovoljstvom. Bil je mnenja, da je vse, za kar ni 100% strinjanja med ljudmi v organizaciji, le novo merilo individualnega zadovoljstva pri delu. Odgovor na njegove trditve so bile raziska, ki so dokazovale, da sta zadovoljstvo in klima ločena koncepta (med njima je le zmerna povezanost), in to tudi na individualnem nivoju obravnave. Poleg poskusov ločevanja klime od zadovoljstva so se pojavili tudi poskusi ločevanja klime z nekaterimi drugimi organizacijskimi temami, kot je npr. organizacijska struktura. Preučevanja povezanosti organizacijske klime in strukture so se v sedemdesetih letih lotili v Angliji. Predpostavljali so, da je struktura organizacije (hierarhija, velikost, lokus kontrole) proizvod klime v organizaciji. Kljub velikim raziskovalnim naporom so bili rezultati njihove raziskave zgolj zmerni in niso povsem pojasnili povezave. Poleg prve in druge dileme so se nekateri avtorji, z razvojem posebnih tehnik združevanja in analiziranja podatkov, lotili tudi razreševanja tretje zgoraj omenjene dileme. S tem so zadovoljili tudi dvome tistih, strogo na merjenje usmerjenih raziskovalcev.

V približno enakem času, ko se začele razreševati osnovne dileme, s katerimi so se raziskovalci klime borili, se je pojavil nov koncept - koncept organizacijske kulture. Pojem kulture v organizacijah je začel predstavljati alternativo klimi pri pojmovanju organizacijskega vedenja. To pa predstavlja svojevrsten paradoks. Koncepta sta namreč v svojem bistvu ločena, vsaj glede na začetna pojmovanja organizacijske kulture. Kakorkoli, interes za preučevanje klime je zaradi tega nekoliko upadel, medtem ko je popularnost preučevanja organizacijske kulture vidno narasla. Pojavili so se številni članki in knjige, sočasno pa se je pojavil tudi problem razlikovanja obeh konceptov. Prav zaradi tega so morda raziskovalci klime začeli preusmerjati pozornost s same narave koncepta na proces oblikovanja klime. Zastavili so si temeljno vprašanje: *Kako nastane organizacijska klima?* Schneider, eden najbolj vplivnih raziskovalcev klime, je skušal podati odgovor na to vprašanje preko t.i. procesa "privlačenje – selekcija – ohranjanje" ("*attraction – selection – attrition*"). Ta proces odkriva dinamiko oblikovanja klime preko članov organizacije in socialnih procesov. Nekateri drugi avtorji pa so se zavzemali za pristop socialnega konstruktivizma. Bili so prepričani, da je klima bolj ali manj produkt osnovnega sistema vrednot v neki skupini ali organizaciji.

Klima kot globalni koncept

Raziskave klime se večinoma ukvarjajo z opazovanjem oblik ali slogov vedenja v izbrani organizaciji. Takšno raziskovanje temelji na predpostavki, da ljudje na osnovi organizacijskih praks in postopkov razvijejo globalno zaznavo njihove organizacije. Globalno zato, ker je prisotna v vsej organizaciji (Schneider). Prepričanje, da je organizacijska klima globalni fenomen, je močno zakoreninjeno. Že Hellriegel in Slocum sta opozorila, da je preučevanje klime bolj vezano na makro kakor na mikro nivo organizacije, da je torej klima predvsem koncept na nivoju organizacije (lahko tudi skupine, oddelka, sektorja, itd.) in ne na nivoju njenih posameznikov. Nekateri avtorji o klimi govorijo kot o molarnem konceptu, s čimer opozarjajo, da gre za skupinski fenomen, ki je vezan na množico ljudi. Ob tej širini, hkrati pa glede na njeno

neoprijemljivo naravo, sta zato Taguiri in Litwin klimo opredelila kot "eter", v katerem obstaja organizacija.

Z globalnim pojmovanjem klime kot pojma, ki je prisoten na nivoju celotne organizacije, pa je povezan eden od ključnih problemov njenega merjenja. Čeprav naj bi bila klima koncept na nivoju organizacije in ne posameznikov, jo ugotavljamo prav preko zaznav posameznikov. Tu se izpostavlja pomembno vprašanje: ali lahko preko individualnih zaznav organizacijskega okolja merimo globalno naravo tega istega okolja. Ali lahko predpostavljamo, da ljudje enovito klimo v organizaciji zaznavajo enako, oziroma vsaj podobno? Ali neskladja med zaznavami zaposlenih postavljajo pod vprašaj homogenost klime ali pa zanesljivost njihovih zaznav? O teh vprašanjih, pa tudi tem, kako posamezni strokovnjaki odgovarjajo nanje, bo neoliko več govora v poglavju o merjenju klime. Kljub tem in podobnim pomislekom, ostaja merjenje zaznav posameznikov daleč najbolj razširjen pristop ugotavljanja organizacijske klime.

Klima je predvsem subjektivne narave

Tako kot pri fizičnem ozračju se lahko pri ugotavljanju organizacijske klime osredotočimo na dva vidika: objektivnega in subjektivnega. Pri meteorologiji smo vajeni obravnavati objektivne in natančno merljive dejavnike: vlažnost, temperaturo, pritisk ipd. Pri organizacijski klimi je ravno obratno: čeprav obstajajo nekateri merljivi objektivni kriteriji, strokovnjaki soglašajo, da je mnogo bolj pomembno, kako ljudje v organizacijah te pogoje zaznavajo.

Kljub visokemu soglasju glede subjektivnega vidika organizacijske klime, ne gre prezreti objektivnega pristopa k njenemu preučevanju. Nekateri (manjšina) strokovnjaki se se na začetku raziskovanja organizacijske klime namreč posvetili objektivnim dejavnikom, ki jo determinirajo. Osredotočili so se na spremenljivke kot so velikost organizacije, struktura in hierarhija, nivoji avtoritete, delež administrativnega osebja v primerjavi z osebjem v produkciji, količina formalnih pravil in podobno (Sims in Lafollette, ???). Zanimal jih je vpliv objektivnega okolja na vedenje. Pri njegovem opazovanju, merjenju in ugotavljanju so načrtno ignorirali, kako posamezni zaposleni zaznavajo to okolje.

A mnoge psihološke študije so pokazale, da lahko različni ljudje različno zaznavajo identično okolje. Zato se je več strokovnjakov odločalo za subjektivni pristop k raziskovanju organizacijske klime, ki je pozneje tudi povsem prevladal. Različne zaznave so še posebno pogoste pri tistih psiholoških vidikih okolja, ki so neoprijemljivi (seveda te zaznave običajno niso diametralno nasprotne, a tudi to se lahko zgodi). Kljub tem razlikam zaposleni, ki delajo v istem okolju, le-to običajno podobno zaznavajo. Na podoben način lahko deloma res vpliva dejstvo, da se v nekem podjetju zaposlujejo ljudje s podobnimi izkušnjami, stališči in vrednotami; na to vplivata tako samoselekcija (odločitev posameznika za delo v podjetju) kot kadrovska selekcija (izbor kandidatov, ki ga opravi podjetje). A zaznave klime pri zaposlenih so podobne predvsem zato, ker slonijo na objektivnih organizacijskih realnostih. Nobena zaznava (razen halucinacij, ki predstavljajo ekstrem) ne obstaja sama zase, ampak temelji na realnih danostih. Čeprav so te danosti (na primer organizacijska struktura, slog vodenja, sistem nagrajevanja, managerske prakse, načini odločanja ipd.) objektivne, pa njihov vpliv na vedenje pa ni determiniran le z njihovo realnostjo, ampak s tem, kako jih ljudje v organizaciji zaznavajo oziroma razumejo.

Po drugi strani na podobne zaznave vplivajo tudi interakcije med ljudmi v podjetju. V teh medsebojnih interakcijah se šele oblikuje globalna podoba klime. Ko si posameznik ustvari mnenje o nekem dogodku ali situaciji v organizaciji, želi to mnenje potrditi tudi pri sodelavcih. Želja po preverjanju lastnega mnenja oziroma lastne socialne resničnosti je močna, nudi pa občutek varnosti v smislu »saj tudi drugi mislijo tako«. S takšnim preverjanjem lastnih zaznav zaposleni nenehno osmišljajo svoje delovno okolje. Zato v organizacijah, za katere je značilno manj interakcij med zaposlenimi, njihovo počutje navadno ni najboljše.

Ne glede na to, kako zaposleni preverjajo svojo lastno socialno resničnost na delovnem mestu, njihove zaznave niso objektivne. Vsaka zaznava je vedno produkt zaznavane danosti in osebe, ki zaznava, zato je lahko zgolj subjektivna. Determinirana je tako s posameznikovimi osebnostnimi lastnostmi, temperamentom in vrednotami kot tudi z njegovimi preteklimi izkušnjami in mnenjem drugih ljudi, predvsem tistih, ki mu nekaj pomenijo oziroma jih spoštuje. Za razumevanje vpliva organizacijske klime na delo in življenje organizacije pa je ključno vedeti, da na motivacijo in vedenje zaposlenih vplivajo te subjektivne zaznave, ne pa objektivna realnost.

Klima ni niti dobra niti slaba

V poljudni literaturi, delno pa tudi v strokovni, se velikokrat pojavljajo izrazi kot so »dobra« oziroma »pozitivna« klima ter »slaba« oziroma »negativna« klima. Takšna pojmovanja vzbujajo vtis, da obstaja nekakšna splošna »dobra« klima, ki je učinkovita v vseh okoljih ter »slaba« klima, ki ni učinkovita v nobeni organizaciji. Izkušnje in raziskave pa kažejo drugače. Klima, ki v eni organizaciji prispeva k visoki učinkovitosti, lahko drugje izzove drugačne posledice. Vrnimo se k analogiji z vremenskimi klimatskimi pogoji: pogoji, ki jih je vajen in v katerih se dobro počuti Bušman sredi Kalaharija, so lahko za prebivalca Sibirije povsem nefunkcionalni; pogoji, v katerih dobro uspeva riž, morda niso primerni za gojenje vinske trte. Seveda pa obstajajo določeni pogoji, ki so bolj ugodni za poljedelstvo, živinorejo, ali, nenazadnje, za človekovo zdravje (čeprav pri vseh vedno obstajajo individualna odstopanja). Podobno velja za organizacijsko klimo: nekaj, kar je ugodno za eno organizacijo, ni nujno ugodno za drugo, vendar pa obstajajo neki splošni elementi organizacijske klime, ki, in drugi, ki manj spodbujajo učinkovitost ter blagostanje zaposlenih.

Na to, kaj je funkcionalno in kaj ne, v precejšnji meri vpliva okolje, v katerem deluje in živi posamezna organizacija. Klima znotraj organizacije v preprostem in statičnem okolju se verjetno razlikuje od klime organizacije v kompleksnem in dinamičnem zunanjem okolju. Tudi kriteriji učinkovitosti in uspešnosti so lahko v teh dveh okoljih povsem različni. Učinkovita klima za preprosto in statično okolje, je celo zelo verjetno povsem nefunkcionalna v kompleksnem in dinamičnem okolju (Hellriegel).

Klima torej ne more biti sama po sebi dobra ali slaba. Ne samo, da nekaj, kar je dobro za eno organizacijo, ni nujno enako učinkovito ali je celo povsem neučinkovito v drugi organizaciji. (Med organizacijami so na primer velike razlike v tem, kakšna klima je najbolj spodbudna za učinkovitost: demokratično vodenje lahko v večini organizacij prispeva k večji učinkovitosti, v izjemno kaotičnih razmerah pa se morda bolje obnese avtoritarno vodenje.) Tudi znotraj ene organizacije ima lahko določena klima v različnih situacijah, okoliščinah in trenutkih različne posledice: klima, ki pozitivno vpliva na

učinkovitost morda negativno vpliva na kakšen drug pomemben vidik življenja organizacije. Ugodnost ali neugodnost klime moremo presojati predvsem z vidika njenih posledic v organizaciji, kot so na primer učinkovitost, zadovoljstvo zaposlenih, ustvarjalnost, doživljanje stresa in podobno. O »dobri« ali »slabi« klimi lahko torej govorimo le z vidika teh posledic: na primer z vidika stresa (klima, ki prispeva k zvišanju ali znižanju stopnje stresa v organizaciji), ali z vidika učinkovitosti (klima, ki spodbuja ali zavira učinkovitost). A tudi tu ne gre pretiravati s posploševanjem; klima, ki v enem podjetju negativno vpliva na učinkovitost zaposlenih, lahko na drugi strani vpliva na ugodno počutje in visoko stopnjo zadovoljstva zaposlenih. Podobno lahko klima, ki se zdi manj ugodna, ker zvišuje stopnjo stresa v organizaciji, na drugi strani pozitivno vpliva na učinkovitost.

Šolska klima

Vsaka šola ima svoj lasten »značaj«, značilno identiteto, ki predstavlja zbir ključnih vrednot in norm, ki se prepletajo v njej, in je ponotranjena s strani vseh ali skoraj vseh s šolo povezanih ljudi. Ko ljudje govorijo o »svoji« šoli, imajo v mislih te globoko vsajene značilnosti šole – ki sčasoma postanejo šolska klima, skupna predstava o »kakovosti življenja«, ki jo doživljajo, pričakujejo in živijo vsi udeleženci življenja šole. Raziskave so izpostavile večje število dejavnikov (med katerimi na večino lahko šola neposredno vpliva z vzgojnim načrtom), ki vplivajo na šolsko klimo:

- število in kakovost interakcij med učenci in odraslimi (Kuperminc, Leadbeater in Blatt, 2001),
- zaznave učencev in zaposlenih šolskega okolja oziroma »osebnosti« šole (Johnson, Johnson in Zimmerman, 1996; po Marshall, 2004),
- okoljski dejavniki (Marshall, 2004),
- učni dosežki (Johnson in Johnson, 1993; po Marshall, 2004)
- občutki varnosti (Freiberg, 1998)
- občutki zaupanja in spoštovanja učencev in zaposlenih (Manning in Saddlemire, 1996)

Pojem klime je izrazito metaforičen. Pravzaprav gre za prisposodbo iz narave, ki opozarja, da v organizacijah, skupinah in kolektivih obstaja nekakšen psihološki ekvivalent fizične atmosfere oziroma ozračja. Ko razmišljamo o meteoroloških lastnostih ozračja, imamo v mislih temperaturo, vlažnost zraka, vetrovnost, jasnost in podobno. In podobno kot ozračje, ki ga opredelimo s temi meteorološkimi značilnostmi, lahko organizacijsko klimo opredelimo s psihološkimi lastnosti. Tako kot pri vremenu, smo lahko tudi pri organizacijski klimi pozorni na več ali manj teh lastnosti; odvisno od tega, katere nas v danem trenutku zanimajo oziroma so pomembne za neko organizacijo. Ključna razlika med fizičnim ozračjem in klimo v šoli, kjer se prisposodba oddalji, je v njenem ugotavljanju. Značilnosti ozračja smo vajeni meriti in primerjati z jasnimi, nedvoumnimi in natančnimi meritvami. Pri klimi v šoli pa se osredotočamo na zaznave, ki so

subjektivne narave in neoprijemljive, zato jih lahko merimo le posredno z različnimi psihološkimi inštrumenti, na primer preko stališč.

Čeprav je prvo eksplicitno omembo šolske klime in njenih vplivov na procese učenja v šoli že leta 1908 zapisal Perry, se je sistematično proučevanje šolske klime začelo v osemdesetih letih prejšnjega stoletja z raziskavami šolske učinkovitosti (Anderson, 1982; Miller in Fredericks, 1990). Čeprav kljub relativno širokemu razmahu proučevanja šolske klime v zadnjih 30 letih še vedno ni jasne konsenzualno sprejete opredelitve samega pojma, se je v tem času uveljavilo široko prepričanje med raziskovalci in strokovnjaki, da šolska klima v svojem bistvu zrcali subjektivne izkušnje posameznikov v šoli (Cohen, 2006).

Šolska klima je večdimenzionalna in vpliva na vse ključne skupine udeležencev, šolsko skupnost in na učno okolje. Freiberg (1998) meni, da lahko šolska klima pozitivno vpliva na zdravje učnega okolja, ali predstavlja pomembno oviro za učenje. Raziskave opozarjajo, da šolska klima vpliva na mnoga področja in mnoge ljudi v šoli in jo povezujejo:

- z učinkovitostjo šole (Ninan, 2006),
- s stopnjo vedenjskih in čustvenih težav pri učencih (Kuperminc in sod., 1997),
- z učnimi dosežki (Bulach, Malone in Castleman, 1995; Gibbs, 2000; McEvoy in Welker, 2000),
- s stopnjo neprilagojenih vedenj med učenci (Gibbs, 2000; Kasen, Johnson in Cohen, 1990; McEvoy in Welker, 2000),
- z občutkom pripadnosti med učenci (Ma, 2003),
- s stopnjo samovrednotenja in samopodobo učencev (Hoge, Smit in Hanson, 1990),
- s prevencijo tveganih vedenj in promocijo zdravja (Catalano in sod., 2004; Greenberg in sod, 2002),
- s stopnjo povezanosti med učenci in nižjo stopnjo delinkventnosti in viktimizacije (Payne, Gottfredson in Gottfredson, 2004; Stewart, 2003; Wilson, 2004),
- s stopnjo povezanosti vseh ključnih skupin udeležencev (Loukas, Suzuki in Horton, 2006),
- z zadovoljstvom zaposlenih (Menon in Christou, 2002; Taylor in Tashakkori, 1995),
- s pripravljenostjo staršev za aktivnejše vključevanje v življenje šole (Rosenblatt in Peled, 2002).

Zaradi njene večdimenzionalnosti imajo šole na razpolago več možnosti za izboljšanje šolske klime. Pri tem prav vzgojni načrt, ki vzpostavlja širok okvir za vzgojna delovanja šole, predstavlja odlično priložnost, saj proces njegovega nastajanja in implementiranja sproža nekatere spremembe vodenja in odločanja, ki vplivajo na šolsko klimo (Perry, 1999), in omogoča sistematično uresničevanje ključnih priporočil in možnih intervencij za izboljšanje šolske klime, ki jih navaja Marshall (2004):

- zvišana stopnja vključenosti staršev in skupnosti (vpliva tudi na zadovoljstvo staršev; Griffith, 1996),
- promocija temeljnih moralnih vrednot med učenci,
- elementi kurikula za preprečevanje nasilja in reševanje konfliktov,
- pošten, enakopraven in spoštljiv odnos do vseh udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa,
- varno okolje za učence in zaposlene.

Vsa ta spoznanja vodijo h ključni ugotovitvi, da sta vzgojni načrt in šolska klima tesno povezana pojma (tudi nova slovenska vprašalnika za merjenje organizacijske klime v vrtcih in šolah (Musek Lešnik in Krajnc, 2008a; Musek Lešnik in Krajnc, 2008a) vključujeta kategorije, ki se neposredno nanašajo na vzgojna načela in vrednote).

PROBLEM
CILJI
HIPOTEZE
METODE

RAZISKOVALNI PROBLEM PROJEKTA

Vzgojni načrt šole je pomembna novost, ki jo je v slovenski šolski prostor uvedel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 102-5073/2007), s 1. septembrom 2009 pa so šole morale začeti uveljavljati vzgojne načrte, ki so jih razvile v

Koncept vzgojnega načrta predstavlja odgovor na potrebo po večjem vključevanju vrednot v vzgojno-izobraževalni proces, ki so jo v obsežni študiji vzgoje in oblikovanja vrednot v Sloveniji, v letih 1999 do 2001 izpostavile ključne skupine udeležencev procesa: šolniki, starši in strokovni eksperti (Musek in Musek Lešnik, 2003).

O pojmu »vzgojni načrt« in njegovem pomenu za vzgojno-izobraževalne organizacije se je v Sloveniji začelo govoriti v letu 2006 na nekaterih pomembnih srečanjih, od predstavitve izhodišč za javno razpravo na posvetu Koncept dela na vzgojnem področju – vzgojni načrt v osnovni šoli (Ljubljana, oktober 2006), strokovnega posveta Vzgojni načrt v osnovni šoli (Državni svet, december 2006), mednarodnega znanstvenega posveta Vzgojni koncept na razpotjih sodobnosti (Žalec, april 2007), do Posveta ravnateljcev OŠ (Portorož, november 2007). Vzgojne vsebine, na katerih temelji koncept vzgojnega načrta so bile v zadnjih letih predmet poglobljenega raziskovanja v okviru pomembnih raziskovalnih projektov Vzgoja in oblikovanje vrednot (1999-2001), Kakovostna šola prihodnosti (2005-2006), Socialna klima v šoli – vzgojni koncept, preprečevanje nezaželenih pojavov (nasilje, droga) ter evalviranje preventivnih (2004-2006). Kot nadgradnja teh in mnogih drugih razprav je v zadnjih letih izšlo večje število pomembnih publikacij, v katerih so se avtorji bolj ali manj dotaknili tudi vloge vzgojnega načrta, npr. Devjak (2007), Gačeša (2007), Kovač Šebart in Krek (2009), Peček Čuk in Lesar (2009), Resman in Medveš (2007).

Vzpostavitev koncepta »vzgojnega načrta« je bila s strani strokovne javnosti deležna različnih odzivov, od izrazito pozitivnih do odklonilnih; v nekem obdobju so bile kritike, vsaj v nekaterih krogih, celo glasnejše. Nasproti kritikam so se pojavila opozorila na vlogo vzgojnega načrta pri povečevanju avtonomije šol: vzgojni načrt naj bi šolam dajal polnomočje, da pri vzgojnih prizadevanjih in dejavnostih avtonomno povežejo vrednote širšega kulturnega in slovenskega javnega vzgojno-izobraževalnega prostora z vrednotami skupnosti, v katerih uresničujejo vzgojno-izobraževalno poslanstvo (Gomboc in sod., 2008). Kot ključni dokument šole, ki povezuje zvišanje avtonomije in polnomočij na področju načrtovanja vzgojnega procesa, pa šolam vzpostavlja tudi pomembno novo odgovornost. Zato se nujno dotakne vseh pomembnih dejavnosti, procesov, kulture in klime v šoli: tako kot že sam proces priprave vzgojnega načrta z aktivnim vključevanjem zaposlenih in drugih v razpravo o vzgojnem delovanju in ciljnih vpliva na druge procese v šoli, tudi njegova implementacija vzpostavlja nove okoliščine, ki se odražajo v vseh drugih dejavnostih, procesih, kulturi in klimi v šoli.

Na eni strani se proces nastajanja in implementiranja vzgojnega načrta dogaja v določeni šolski klimi, ki vpliva tako na sam proces, njegovo vsebino in izide. Na drugi strani vzgojni načrt usmerja procese v šoli in (pre)oblikuje dejavnike, ki determinirajo šolsko klimo. Boljše razumevanje tega prepletenega kavzalnega odnosa pa lahko vodi k učinkovitejšemu usmerjanju procesov, ki vplivajo ne le na počutje vseh članov šolske skupnosti, pač pa tudi prispevajo k boljšim vzgojnimi in učnim rezultatom in osebnostni

rasti vseh udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa. Zato se projekt loteva prav problema odnosa med vzgojnim načrtom in klimo v š, saj pričakujemo, da bomo z raziskovanjem načrtovanja in implementacije vzgojnih načrtov ter klime v šolah, prišli do pomembnih spoznanj o tem odnosu, ki bodo pomagala pri razlikovanju med odličnimi in manj uspešnimi pristopi in praksami. Ta spoznanja pa po našem mnenju ne bodo koristila le šolam, pač pa bodo imela tudi pomemben potencial za transfer na druga področja vzgojno-izobraževalne vertikale, od vrtca, do srednje šole. Raziskovanje odnosa med vzgojnim načrtom šole in šolsko klimo je namreč pomembno še z enega vidika. Glede na to, da zakon nalaga pripravo vzgojnega načrta osnovnim šolam, je lahko analiza izkušenj in praks v osnovnih šolah pomemben temelj za spodbujanja prenosa primerov dobrih praks tudi v vrtce in v srednje šole.

CILJI PROJEKTA

Cilji projekta so bili naslednji:

- analiza primerov dobre prakse vzgojnih načrtov,
- predlog smernic za pripravo vzgojnega načrta v obliki publikacije,
- diseminacija rezultatov zainteresirani javnosti.

Namen projekta je bil raziskati prakse razvoja in implementacije razvojnega načrta v Sloveniji in v drugih državah (znotraj EU in širše), ter analizirati in oceniti odnos med vzgojnim načrtom in klimo v vzgojno-izobraževalni organizaciji, natančneje analizirati morebitne vplive vzgojnega načrta, tako samega procesa njegovega nastajanja kot njegove implementacije, na klimo v organizaciji. S projektom smo želeli odgovoriti na nekatera ključna vprašanja, ki smo si jih v projektu zastavili takole:

1. *Ali v tujini obstaja enoten pristop vzgojno-izobraževalnih organizacij k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta, ali se prakse in pristopi držav in posameznih šol razlikujejo?*

V okviru tega dela problema bomo raziskovali tuje pristope vzgojno-izobraževalnih organizacij k načrtovanju in razvoju vzgojnega načrta, vsebine posameznih vzgojnih načrtov in akcijske načrte za uresničevanje vzgojnih načrtov. Pri tem nas še posebno zanima aktivna vključenost različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa (učiteljev, vodstva, staršev, učencev) v nastajanje vzgojnega načrta, v prevzemanje odgovornosti za njegovo uresničevanje in v njegovo dejansko uresničevanje. Prav tako nas zanimajo dobre prakse z vidika učinkovitosti organizacij pri širjenju vzgojnega načrta med ključne skupine. Pričakovani rezultat je seznam ugotovljenih ključnih kazalnikov in kompetenc za razvoj učinkovitega vzgojnega načrta.

2. *Ali v Sloveniji obstaja enoten pristop šol k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta, ali se prakse in pristopi šol razlikujejo?*

V okviru tega dela problema bomo raziskovali pristope slovenskih osnovnih šol k načrtovanju in razvoju vzgojnega načrta, vsebine posameznih vzgojnih načrtov in akcijske načrte šol za uresničevanje vzgojnih načrtov. Pri tem nas še posebno zanima aktivna vključenost različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa (učiteljev, vodstva, staršev, učencev) v nastajanje vzgojnega načrta, v prevzemanje odgovornosti za njegovo uresničevanje in v njegovo dejansko uresničevanje. Prav tako nas zanima učinkovitost šole pri širjenju vzgojnega načrta med ključne skupine. Pričakovani rezultat je seznam priporočil za proces učinkovitega razvoja vzgojnega načrta.

3. *Ali proces razvijanja vzgojnega načrta na šoli vpliva na klimo v šoli?*

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali že sam proces razvijanja vzgojnega načrta in razprava o njegovi vsebini in ciljih vplivajo na šolsko klimo. Predvsem nas bo pri tem zanimalo, katere morebitne spremembe organizacijske in šolske klime zaposleni in drugi zaznavajo kot pozitiven vpliv procesov in vsebinskih poudarkov razprave o vzgojnem načrtu. Pričakovani rezultat je

konstrukcija novega inštrumenta za ugotavljanje šolske klime, ter seznam priporočil in opozoril za zagotavljanje optimalnega vpliva procesa razvoja vzgojnega načrta na klimo.

4. *Ali vključevanje različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa v razvoj vzgojnega načrta vpliva na vsebino in izid razprave?*

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) vključevanje različnih skupin udeležencev vpliva na vsebino in izid razprave. Pri tem bomo primerjali izkušnje različnih šol, ki v razpravo različno aktivno vključujejo različne skupine udeležencev. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril glede vključevanja različnih skupin udeležencev v proces razvoja vzgojnega načrta.

5. *Ali vključevanje različnih skupin v razvoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli?*

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) vključevanje različnih skupin udeležencev vpliva na klimo v šoli. Pri tem bomo primerjali izkušnje različnih šol, ki v razpravo različno aktivno vključujejo različne skupine udeležencev. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril za vključevanje različnih skupin z vidika zagotavljanja optimalnega šolske klime.

6. *Ali obstoj vzgojnega načrta že sam po sebi vpliva na klimo v šoli?*

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) že sam obstoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli. Pri tem bomo predvsem primerjali izkušnje šol, ki imajo vzgojni načrt, z izkušnjami tistih, ki ga nimajo, oziroma z lastnim obdobjem pred vzgojnim načrtom. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril za zagotavljanje »moči« vzgojnega načrta.

7. *Ali implementacija vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli?*

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) implementacija vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli. Pri tem bomo primerjali izkušnje šol, ki so prišle le do stopnje zapisa vzgojnega načrta, s tistimi, ki vzgojni načrt strateško implementirajo in načrtno vključujejo v vsakdanje dejavnosti. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril za zagotavljanje učinkovite implementacije vzgojnega načrta.

8. *Ali se da z vidika vpliva vzgojnega načrta na šolsko klimo izluščiti posamezne primere dobre prakse razvoja in implementacije vzgojnega načrta, in opozoriti na morebitne neprimerne prakse?*

V okviru tega dela problema bomo raziskovali različne primere razvoja in implementacije vzgojnega načrta, pri tem pa skušali izluščiti primere dobre in manj uspešne prakse. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril na podlagi analize prednosti in slabosti posameznih primerov.

9. *Ali je možen transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja na vrtce?*

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) bi se dale dobre prakse in izkušnje osnovnih šol »prestaviti« v predšolski prostor. Pričakovani

rezultat je seznam priporočil in opozoril za učinkovit prenos (prilagojenih) primerov dobrih praks v predšolsko vzgojo.

10. *Ali je možen transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja v srednje šole?*

V okviru tega dela problema bomo raziskovali, ali (in če, kako) bi se dalo dobre prakse in izkušnje osnovnih šol »prestaviti« v srednješolski prostor. Pričakovani rezultat je seznam priporočil in opozoril za učinkovit prenos (prilagojenih) primerov dobrih praks v srednje izobraževanje.

HIPOTEZE

V skladu z zastavljenimi cilji smo operacionalizirali deset raziskovalnih hipotez, in sicer:

- Hipoteza 1: V tujini obstaja enoten pristop vzgojno-izobraževalnih organizacij k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta.
- Hipoteza 2: V Sloveniji obstaja enoten pristop šol k načrtovanju, vsebini in implementaciji vzgojnega načrta.
- Hipoteza 3: Proces razvijanja vzgojnega načrta na šoli vpliva na klimo v šoli.
- Hipoteza 4: Vključevanje različnih skupin udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa v razvoj vzgojnega načrta vpliva na vsebino in izid razprave.
- Hipoteza 5: Vključevanje različnih skupin v razvoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.
- Hipoteza 6: Obstoj vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.
- Hipoteza 7: Implementacija vzgojnega načrta vpliva na klimo v šoli.
- Hipoteza 8: Z vidika vpliva vzgojnega načrta na šolsko klimo se da izluščiti posamezne primere dobre prakse razvoja in implementacije vzgojnega načrta, in opozoriti na morebitne neprimerne prakse.
- Hipoteza 9: Možen je transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja na vrtce.
- Hipoteza 10: Možen je transfer izkušenj in prenos dobrih praks s področja osnovnošolskega izobraževanja v srednje šole.

METODA

V okviru projekta smo kombinirali številne kvalitativne in kvantitativne metode z namenom izbrati najustreznejše pristope, ki so nam pomagali k uresničenju ciljev projekta.

Vzorec raziskave

Z raziskavo smo zajeli pet različnih vzorcev:

- vzorec 71 vzgojnih načrtov slovenskih šol, pridobljenih preko spletnih strani posameznih šol, ki predstavljajo 15,8% vseh osnovnih šol v Sloveniji; vzgojni načrti so bili pridobljeni v obliki računalniške datoteke, v formatu .doc ali .pdf; vzgojni načrti so nam omogočili analizo vsebine in prepoznavanje primerov dobrih in manj dobrih praks,
- vzorec 178 vzgojnih načrtov slovenskih šol, pridobljenih preko spletnih strani posameznih šol, ki predstavljajo 39,6% vseh osnovnih šol v Sloveniji; vzgojni načrti so bili pridobljeni v obliki računalniške datoteke, v formatu .doc ali .pdf; vzgojni načrti so nam omogočili analizo eksplicitno opredeljenih vrednot,
- vzorec 65 oseb, ki so na svojih šolah koordinirale proces razvoja vzgojnega načrta, ki predstavljajo 15% vseh osnovnih šol v Sloveniji; s tem vzorcem smo pridobili podatke o izkušnjah šol z razvojem in uveljavljanjem vzgojnega načrta,
- vzorec 182 učiteljev; s tem vzorcem smo pridobili podatke o izkušnjah učiteljev z razvojem in uveljavljanjem vzgojnega načrta na njihovih šolah,
- vzorec 372 staršev; s tem vzorcem smo pridobili podatke o izkušnjah staršev z razvojem in uveljavljanjem vzgojnega načrta na šolah, ki jih obiskujejo njihovi otroci.

Merski instrumenti

Za potrebe raziskave smo razvili tri merske instrumente:

- VPRAŠALNIK ZA KOORDINATORJE VZGOJNEGA NAČRTA NA ŠOLAH (vprašalnik je bil obenem osnova za vodenje strukturiranega intervjuja s koordinatorji vzgojnih načrtov na šolah).
- VPRAŠALNIK O VZGOJNEM NAČRTU ZA UČITELJE
- VPRAŠALNIK O VZGOJNEM NAČRTU ZA STARŠE

Vprašalniki so priloženi v prilogi.

Postopek zbiranja podatkov

Z raziskavo smo zajeli pet različnih vzorcev:

- vzorec 71 vzgojnih načrtov slovenskih šol je bil pridobljen v decembru 2009 in januarju 2010 preko spletnih strani posameznih šol,
- vzorec 178 vzgojnih načrtov slovenskih šol je bil pridobljen v decembru 2009 in januarju 2010 preko spletnih strani posameznih šol,
- vzorec 65 oseb, ki so na svojih šolah koordinirale proces razvoja vzgojnega načrta, je bil pridobljen od januarja do marca 2010, vključene so šole iz vse Slovenije,
- vzorec 182 učiteljev je bil pridobljen januarja 2010, vključeni so učitelji šol iz različnih krajev Slovenije, prevladujejo učitelji iz Zgornjesavinske regije,
- vzorec 372 staršev je bil pridobljen januarja 2010, vključeni so starši učencev iz različnih krajev Slovenije, prevladujejo starši iz Zgornjesavinske regije.

Statistična obdelava podatkov

Podatke smo obdelali s pomočjo statističnega paketa SPSS 18, deloma s pomočjo programa Excell. Uporabljene statistične metode so:

- opisna statistika (frekvence, srednje vrednosti, standardne deviacije, modus, mediana),
- hi kvadrat,
- pearsonov koeficient korelacije,
- enosmerna analiza variance (ANOVA),
 - faktorska analiza,
 - diskriminantna analiza.

Podatki so prikazani:

- v tabelah
- v obliki histogramov (enostavnih in sestavljenih),
- v obliki tortnih diagramov.

Uporabljene kvalitativne metode:

- analiza primarnih, sekundarnih in terciarnih virov in literature s področja vzgojnega načrta in šolske klime,
- študija primera,
- analiza vsebine.

EMPIRIČNI DEL RAZISKAVE

ANALIZA OBSTOJEČIH VZGOJNIH NAČRTOV

V okviru analize obstoječih vzgojnih načrtov smo raziskovali:

- Obseg obstoječih načrtov
- Notranjo strukturo obstoječih načrtov – vsebinske elemente
- Vrednote, zajete v učnih načrtih

OBSEG OBSTOJEČIH VZGOJNIH NAČRTOV

Opravljen je bila analiza učnih načrtov, pridobljenih preko spletnih strani posameznih šol. Načrti so bili pridobljeni v obliki računalniške datoteke, v formatu .doc ali .pdf. V analizo smo zajeli 71 učnih načrtov, kar predstavlja 15.8% vseh osnovnih šol v Sloveniji.

Obseg učnih načrtov (in pozneje njihovih vsebinskih sklopov) smo izračunali s pomočjo urejevalnika besedil MS Word. Vzgojne načrte, pridobljene v .pdf formatu, smo pred obravnavo konvertirali v .doc format. Rezultati so predstavljeni v Tabeli o1.

Tabela o1: Opisna statistika obsega analiziranih vzgojnih načrtov.

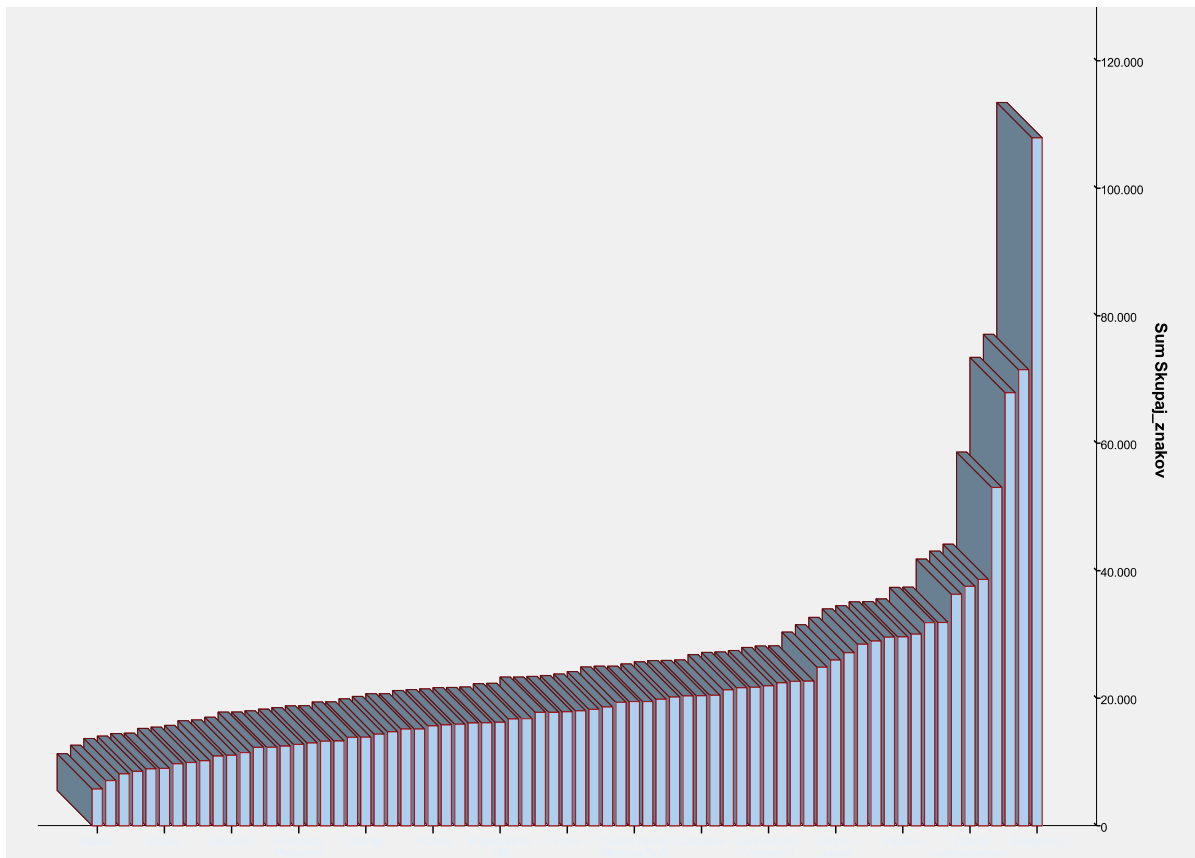
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Skupaj_znakov	71	5744	107904	21686,32	15796,825
Valid N (listwise)	71				

Povprečni obseg analiziranega vzgojnega načrta je 21686 znakov (skupaj s presledki). Najobsežnejši izmed analiziranih vzgojnih načrtov za več kot 17-krat presega obseg najmanj obsežnega analiziranega načrta. Na sorazmerno velike razlike med vzgojnimi načrti glede na njihov obseg opozarja tudi visoka standardna deviacija.

Kljub velikim razlikam med posameznimi vzgojnimi načrti, jih večina obsega med 15.000 in 25.000 znakov (gl. Tabela 02), kot nakazuje že njihova srednja vrednost. Le redki po obsegu močno izstopajo (gl. Sliko o1).

Tabela o2: Obseg posameznih vzgojnih načrtov.

	N	%
Nad 100.000 znakov	1	1,4
Od 50.000 do 99.999 znakov	3	4,2
Od 35.000 do 49.999 znakov	3	4,2
Od 25.000 do 35.999 znakov	9	12,7
Od 15.000 do 24.999 znakov	34	47,9
Od 10.000 do 14.999 znakov	15	21,1
Do 9.999 znakov	8	11,3

Slika o1: Obseg posameznih vzgojnih načrtov.

Struktura obstoječih vzgojnih načrtov

V nadaljevanju smo analizirali strukturo vzgojnih načrtov glede na vsebinska priporočila *Izhodišč za oblikovanje vzgojnega koncepta osnovne šole in vzgojnih načrtov osnovnih šol* (Gomboc, 2007) in *Priporočil o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole* (MŠŠ, 2008). Osredotočili smo se na šest vsebinskih sklopov, ki naj bi jih zajemali vzgojni načrti; pri tem smo zaradi vsebinske pestrosti obravnavanih vzgojnih načrtov poskušali natančno opredeliti vsebine, ki smo jih uvrstili pod posamezni sklop:

- vzgojna načela (vključno z načeli, filozofijo, poslanstvom, vizijo šole),
- temeljne vrednote,
- vzajemno sodelovanje s starši,
- vzgojne dejavnosti (proaktivne vzgoje dejavnosti),
- vzgojne postopke (vključno s postopki svetovanja, sporazumnega reševanja sporov, restitucijo, mediacijo, postopki nagrajevanja),
- vzgojne ukrepe.

V analizo smo zajeli 71 učnih načrtov, torej vzgojne načrte 15.8% vseh osnovnih šol v Sloveniji. Obseg posameznih vsebinskih sklopov vzgojnih načrtov smo izračunali s pomočjo urejevalnika besedil MS Word. Vzgojne načrte, pridobljene v .pdf formatu, smo pred obravnavo konvertirali v .doc format.

Obseg posameznega vsebinskega sklopa smo izmerili v dveh oblikah, kot odstotek celotnega vzgojnega načrta, ki ga predstavlja posamezen vsebinski sklop (rezultati so predstavljeni v Tabeli s1) in kot število znakov, ki ga predstavlja posamezen vsebinski sklop (rezultati so predstavljeni v Tabeli s2).

Tabela s1: Odstotek celotnega vzgojnega načrta, ki ga predstavlja posamezen vsebinski sklop.

Vsebinsko področje ¹	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Vzgojni_postopki	71	0	50	23,51	13,027
Vzgojni_ukrepi	71	0	41	14,35	10,594
Vzgojne_dejavnosti	71	0	49	13,45	8,176
Vzgojna_načela_cilji_vizija_poslanstvo	71	0	45	11,81	9,364
Temeljne_vrednote	71	0	58	9,38	9,754
Sodelovanje_s_starši	71	0	21	7,88	5,317

Sorazmerno največji del celotnega vzgojnega načrta v povprečju zavzame opis vzgojnih postopkov, najmanj pa opredelitev temeljnih vrednot in sodelovanja s starši. Posamezni vsebinski sklopi so v različnih vzgojnih načrtih odsotni, maksimalno pa dosegajo do približno 50% celotnega obsega, razen opisa sodelovanja s starši, ki le izjemoma preseže 20% celotnega besedila. Podobno kaže tudi primerjava števila znakov, ki jih v posameznem vzgojnem načrtu šola namenja določenemu vsebinskemu sklopu (Tabela s2): tudi tu je v povprečju najbolj obsežen opis vzgojnih postopkov, najmanj pa opredelitev temeljnih vrednot in sodelovanja s starši.

Tabela s2: Število znakov, ki jih zajema posamezen vsebinski sklop.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Vzgojni_postopki	71	0	25897	4787,86	3701,109
Vzgojni_ukrepi	71	0	18600	3286,82	3439,923
Vzgojne_dejavnosti	71	0	17169	2581,28	2263,239
Vzgojna_načela_cilji_vizija_poslanstvo	71	0	13794	2496,87	2775,856
Temeljne_vrednote	71	0	11973	1764,64	1978,192
Sodelovanje_s_starši	71	0	5305	1446,88	1048,357

¹ Področje temeljne vrednote in vzgojne dejavnosti smo razdelili na dva dela. Poleg obravnavanih šestih vsebinskih sklopov posamezni vzgojni načrti zajemajo še šolski red, posamezne pravilnike in druga besedila, ki jih nismo zajeli v analizo.

NOTRANJA STRUKTURA OBSTOJEČIH NAČRTOV – VSEBINSKI ELEMENTI

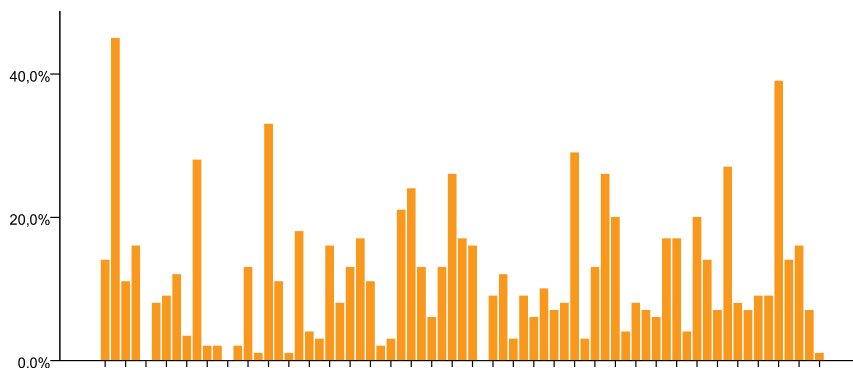
Posamezni vsebinski elementi v okviru celotnega vzgojnega načrta

Vzgojna načela

Opredelitev vzgojnih načel, ki jim sledi šola, ter drugih ključnih dejavnikov vzgojnega delovanja šole (pedagoškega pristopa, filozofije, poslanstva, vizije) v povprečju obsega 11,81 % celotnega vzgojnega načrta (Tabela s3). Standardna deviacija opozarja na velike razlike med posameznimi vzgojnimi načrti, delež vzgojnega načrta, ki ga šole namenijo opredelitvi vzgojnih načel niha od 0 do 45 %. Velike razlike so razvidne tudi iz Slike s1, kjer so odstotki vzgojnih načrtov, ki jih šole namenijo opredelitvi vzgojnih načel, predstavljeni grafično.

Tabela s3: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenjajo opredelitvi vzgojnih načel.

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Vzgojna_načela_cilji_vizija_poslanstvo	71	0	45	11,81	9,364
Valid N (listwise)	71				

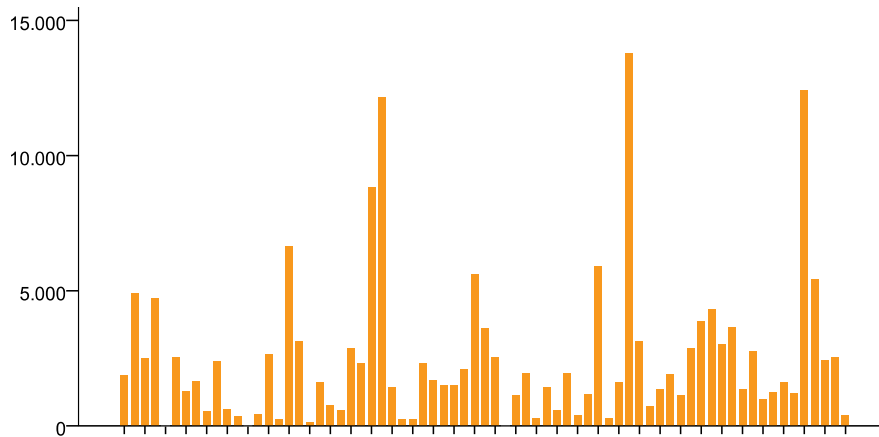

Slika s1: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenjajo opredelitvi vzgojnih načel.

Predhodne ugotovitve potrjuje tudi analiza obsega besedila, v katerem šole opredeljujejo svoja vzgojna načela, izraženega v znakih (z vključenimi presledki). Opredelitev vzgojnih načel v povprečju obsega skoraj 2.500 znakov (Tabela s4). Visoka standardna deviacija, katere vrednost presega povprečje, opozarja na velike razlike med posameznimi vzgojnimi načrti, količina besedila, ki ga šole namenijo opredelitvi vzgojnih načel niha od 0 do 13.794, oziroma več kot štiri standardne deviacije nad srednjo vrednostjo. Velike razlike so razvidne tudi iz Slike s2, kjer so obsegi besedil, ki jih šole namenijo opredelitvi vzgojnih načel, predstavljeni grafično.

Tabela s4: Obseg besedila, ki ga šole namenjajo opredelitvi vzgojnih načel.

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A Vzgojna načela	71	0	13794	2496,87	2775,856
Valid N (listwise)	71				

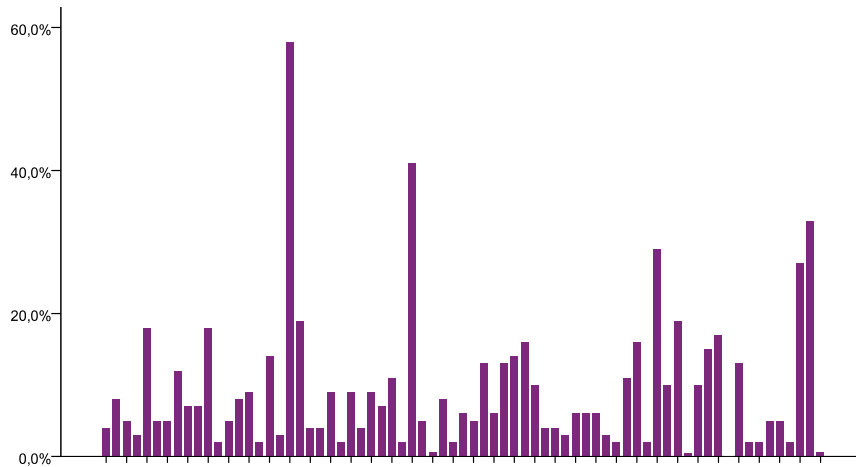
Slika s2: Obseg besedila, ki ga šole namenjajo opredelitvi vzgojnih načel.

Temeljne vrednote

Opredelitev temeljnih vrednot, ki jim želi šola slediti pri uresničevanju svojega vzgojno-izobraževalnega poslanstva, in jih želi utrjevati v šolski skupnosti, v povprečju obsega 9,38 % celotnega vzgojnega načrta (Tabela s5). Standardna deviacija, ki presega srednjo vrednost, opozarja na velike razlike med posameznimi vzgojnimi načrti, delež vzgojnega načrta, ki ga šole namenijo opredelitvi temeljnih vrednot, pa niha od 0 do skoraj 60 %. Velike razlike so razvidne tudi iz Slike s3, kjer so odstotki vzgojnih načrtov, ki jih šole namenijo opredelitvi temeljnih vrednot, predstavljeni grafično.

Tabela s5: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenjajo opredelitvi temeljnih vrednot.

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Temeljne_vrednote	71	0	58	9,38	9,754
Valid N (listwise)	71				

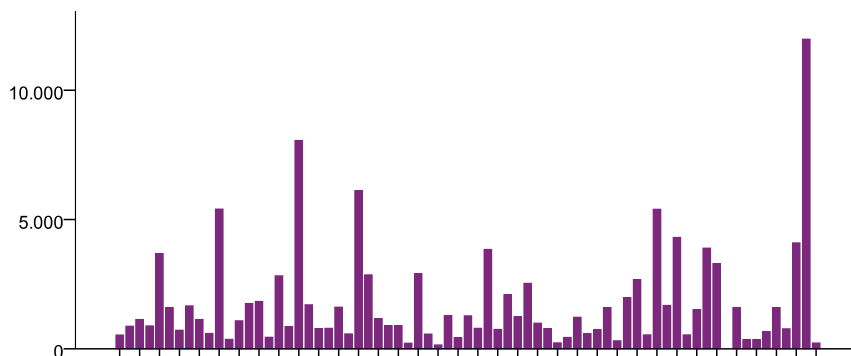

Slika s3: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenjajo opredelitvi temeljnih vrednot.

Predhodne ugotovitve potrjuje tudi analiza obsega besedila, v katerem šole opredeljujejo svoje temeljne vrednote, izraženega v znakih (z vključenimi presledki). Opredelitev temeljnih vrednot v povprečju obsega nekaj več kot 1.750 znakov (Tabela s6). Visoka standardna deviacija, katere vrednost presega povprečje, opozarja na velike razlike med posameznimi vzgojnimi načrti, količina besedila, ki ga šole namenijo opredelitvi temeljnih vrednot, tako niha od 0 do 11.973, oziroma več kot pet standardnih deviacij nad srednjo vrednostjo. Velike razlike so razvidne tudi iz Slike s4, kjer so odstotki obsegi besedil, ki jih šole namenijo opredelitvi temeljnih vrednot, predstavljeni grafično.

Tabela s6: Obseg besedila, ki ga šole namenjajo opredelitvi temeljnih vrednot.

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A Temeljne vrednote	71	0	11973	1764,64	1978,192
Valid N (listwise)	71				

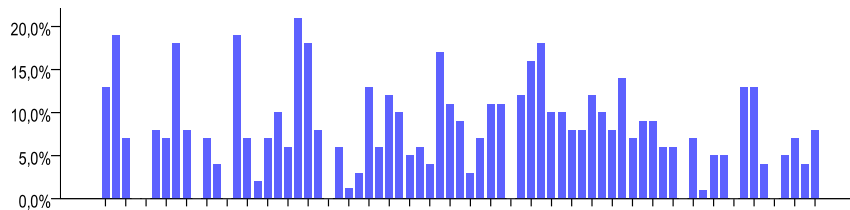
Slika s4: Obseg besedila, ki ga šole namenjajo opredelitvi temeljnih vrednot.

Sodelovanje s starši

Opredelitev načinov sodelovanja s starši in njihovega vključevanja v življenje šole v povprečju obsega 7.88 % celotnega vzgojnega načrta (Tabela s7). Standardna deviacija je sorazmerno nekoliko nižja kot pri prejšnjih dveh vsebinskih področjih, vendar še vedno sorazmerno visoka in opozarja na velike razlike med posameznimi vzgojnimi načrti tudi na tem področju: delež vzgojnega načrta, ki ga šole namenijo opredelitvi sodelovanja s starši niha od 0 do 21 %. Razlike med šolami so razvidne tudi iz Slike s5, kjer so odstotki vzgojnih načrtov, ki jih šole namenijo opredelitvi sodelovanja s starši, predstavljeni grafično.

Tabela s7: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenijo opredelitvi sodelovanja s starši.

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Sodelovanje_s_starši	71	0	21	7,88	5,317
Valid N (listwise)	71				

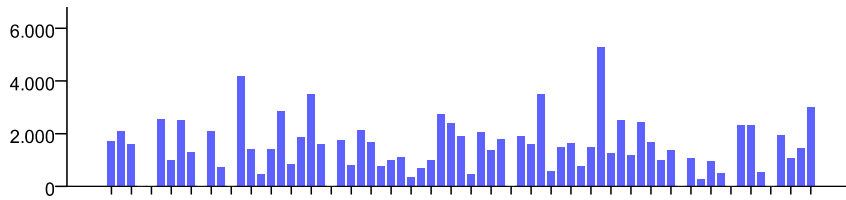

Slika s5: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenijo opredelitvi sodelovanja s starši.

Predhodne ugotovitve potrjuje analiza obsega besedila, v katerem šole opredeljujejo načine sodelovanja s starši, izraženega v znakih (z vključenimi presledki). Opredelitev sodelovanja s starši v povprečju obsega nekaj manj kot 1.500 znakov (Tabela s8). Visoka standardna deviacija opozarja na razlike med posameznimi vzgojnimi načrti: količina besedila, ki ga šole namenijo opredelitvi sodelovanja s starši niha od 0 do 5.305. Razlike med šolami so razvidne tudi iz Slike s6, kjer so obsegi besedil, ki jih šole namenijo opredelitvi sodelovanja s starši, predstavljeni grafično.

Tabela s8: Obseg besedila, ki ga šole namenijo opredelitvi sodelovanja s starši.

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A Sodelovanje s starši	71	0	5305	1446,88	1048,357
Valid N (listwise)	71				

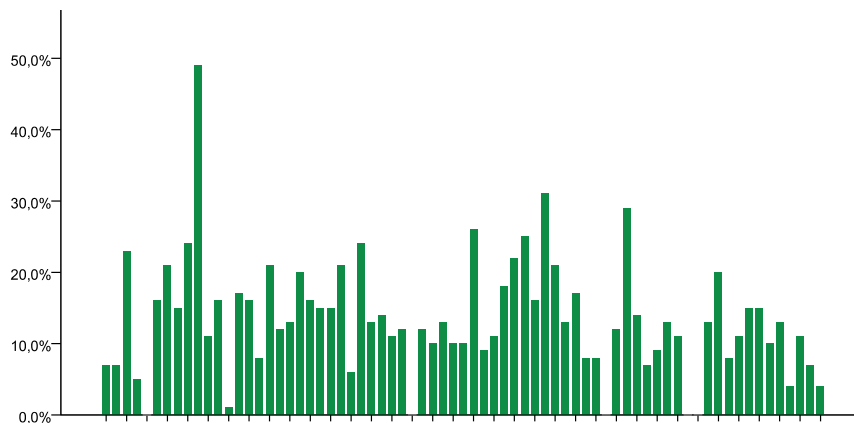
Slika s6: Obseg besedila, ki ga šole namenijo opredelitvi sodelovanja s starši.

Vzgojne dejavnosti

Oprelitev vzgojnih dejavnosti, ki jih načrtuje in izvaja šola, v povprečju obsega 13,45 % celotnega vzgojnega načrta (Tabela s9). Standardna deviacija je sorazmerno nižja kot pri prvih dveh vsebinskih področjih, vendar še vedno sorazmerno visoka in opozarja na velike razlike med posameznimi vzgojnimi načrti na tem področju: delež vzgojnega načrta, ki ga šole namenijo opredelitvi vzgojnih dejavnosti niha od 0 do 49 %, največji delež za več kot štirikratno vrednost standardne deviacije presega povprečje. Razlike med šolami so razvidne tudi iz Slike s7, kjer so odstotki vzgojnih načrtov, ki jih šole namenijo opredelitvi vzgojnih dejavnosti, predstavljeni grafično.

Tabela s9: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenijo opredelitvi vzgojnih dejavnosti.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Vzgojne_dejavnosti	71	0	49	13,45	8,176
Valid N (listwise)	71				

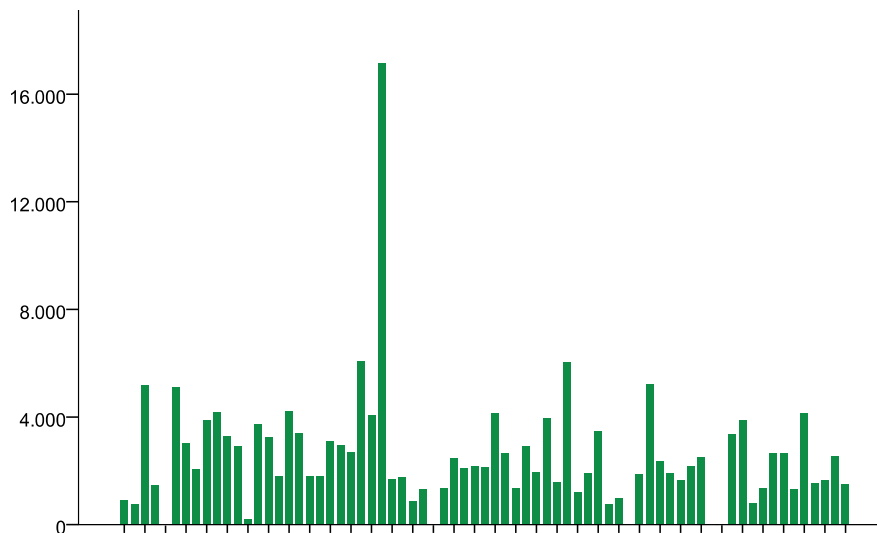
Slika s7: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenijo opredelitvi vzgojnih dejavnosti.

Predhodne ugotovitve potrjuje analiza obsega besedila, v katerem šole opredeljujejo svoje vzgojne dejavnosti, izraženega v znakih (z vključenimi presledki). Oprelitev vzgojnih dejavnosti v povprečju obsega nekaj več kot 2.500 znakov (Tabela s10). Visoka standardna deviacija opozarja na razlike med posameznimi vzgojnimi načrti: količina besedila, ki ga šole namenijo opredelitvi vzgojnih dejavnosti niha od 0 do 17.168, pri čemer največji izmerjeni obseg presega povprečnega za več kot šest standardnih deviacij.

Razlike med šolami so razvidne tudi iz Slike s8, kjer so obsegi besedil, ki jih šole namenijo opredelitvi vzgojnih dejavnosti, predstavljeni grafično.

Tabela s10: Obseg besedila, ki ga šole namenjajo opredelitvi vzgojnih dejavnosti.

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A Vzgojne dejavnosti	71	0	17169	2581,28	2263,239
Valid N (listwise)	71				

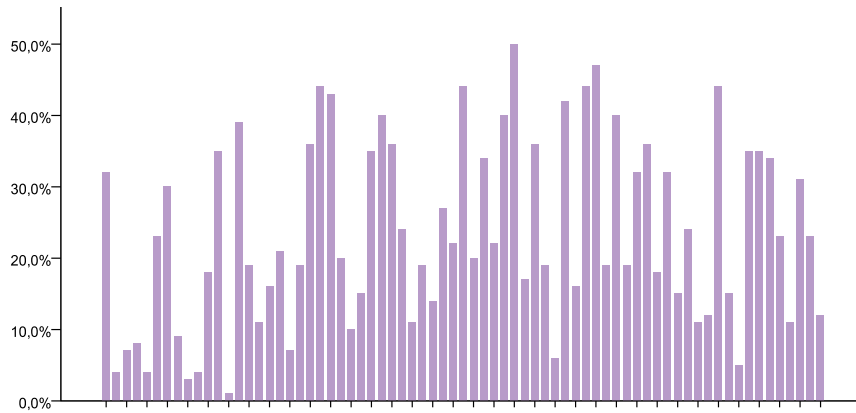
Slika s8: Obseg besedila, ki ga šole namenjajo opredelitvi vzgojnih dejavnosti.

Vzgojni postopki

Opredelitev vzgojnih postopkov, ki jih uveljavlja šola pri uresničevanju svojega vzgojno izobraževalnega poslanstva, v povprečju obsega 23.51 % celotnega vzgojnega načrta (Tabela s11). Standardna deviacija je relativno nižja kot pri drugih vsebinskih področjih, vendar še vedno visoka in opozarja na nepravilno distribucijo in velike razlike med posameznimi vzgojnimi načrti na tem področju: delež vzgojnega načrta, ki ga šole namenijo opredelitvi vzgojnih postopkov niha od 0 do 50 %. Razlike med šolami so razvidne tudi iz Slike s9, kjer so odstotki vzgojnih načrtov, ki jih šole namenijo opredelitvi vzgojnih postopkov, predstavljeni grafično.

Tabela s11: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenjajo opredelitvi vzgojnih postopkov.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Vzgojni_postopki	71	1	50	23,51	13,027
Valid N (listwise)	71				

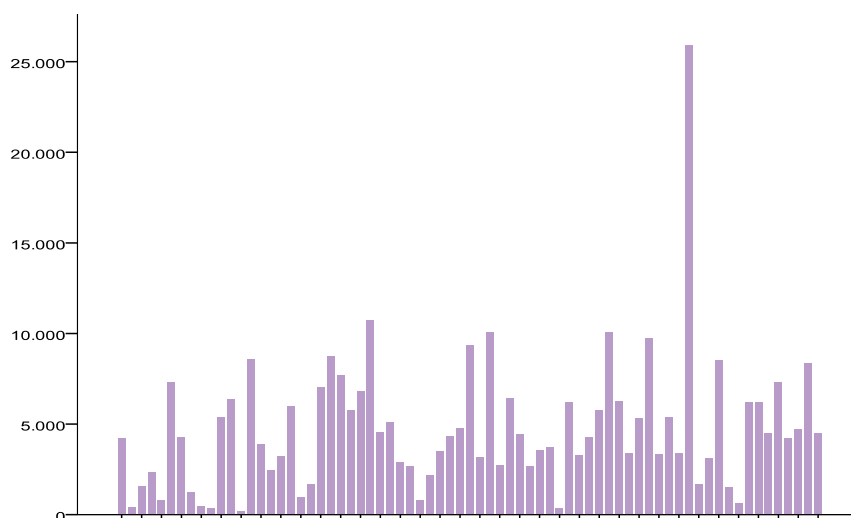

Slika s9: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenjujejo opredelitvi vzgojnih postopkov.

Predhodne ugotovitve potrjuje analiza obsega besedila, v katerem šole opredeljujejo svoje vzgojne postopke, izraženega v znakih (z vključenimi presledki). Opredelitev vzgojnih postopkov v povprečju obsega nekaj manj kot 5.000 znakov (Tabela s12). Visoka standardna deviacija opozarja na razlike med posameznimi vzgojnimi načrti: količina besedila, ki ga šole namenijo opredelitvi vzgojnih postopkov niha od 0 do 25.897, pri čemer največji izmerjeni obseg presega povprečnega za skoraj šest standardnih deviacij. Razlike med šolami so razvidne tudi iz Slike s10, kjer so obsegi besedil, ki jih šole namenijo opredelitvi vzgojnih postopkov, predstavljeni grafično.

Tabela s12: Obseg besedila, ki ga šole namenjujejo opredelitvi vzgojnih postopkov.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A Vzgojni postopki	71	217	25897	4787,86	3701,109
Valid N (listwise)	71				

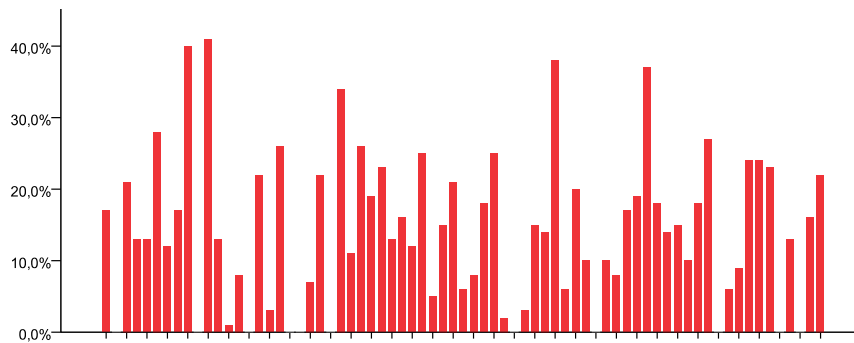
Slika s10: Obseg besedila, ki ga šole namenjujejo opredelitvi vzgojnih postopkov.

Vzgojni ukrepi

Oprelitev vzgojnih ukrepov, ki jih uveljavlja šola pri uresničevanju svojega vzgojno izobraževalnega poslanstva ob zaznanih težjih kršitvah in neustreznem vedenju, v povprečju obsega 14.53 % celotnega vzgojnega načrta (Tabela s13). relativno visoka standardna deviacija opozarja na nepravilno distribucijo in velike razlike med posameznimi vzgojnimi načrti na tem področju: delež vzgojnega načrta, ki ga šole namenijo opredelitvi vzgojnih ukrepov niha od 0 do 41 %. Razlike med šolami so razvidne tudi iz Slike s11, kjer so odstotki vzgojnih načrtov, ki jih šole namenijo opredelitvi vzgojnih ukrepov, predstavljeni grafično.

Tabela s13: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenjajo opredelitvi vzgojnih ukrepov.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Vzgojni_ukrepi	71	0	41	14,35	10,594
Valid N (listwise)	71				

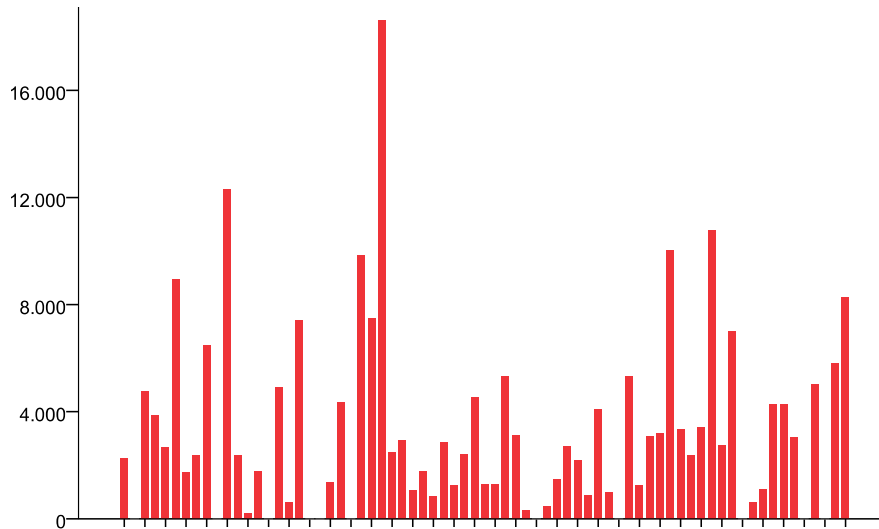

Slika s11: Odstotek vzgojnega načrta, ki ga šole namenjajo opredelitvi vzgojnih ukrepov.

Predhodne ugotovitve potrjuje analiza obsega besedila, v katerem šole opredeljujejo svoje vzgojne ukrepe, izraženega v znakih (z vključenimi presledki). Oprelitev vzgojnih ukrepov v povprečju obsega nekaj več kot 3.200 znakov (Tabela s14). Visoka standardna deviacija opozarja na razlike med posameznimi vzgojnimi načrti: količina besedila, ki ga šole namenijo opredelitvi vzgojnih ukrepov niha od 0 do 18.600, največji izmerjeni obseg torej presega povprečnega za več kot štiri standardne deviacije. Razlike med šolami so razvidne tudi iz Slike s12, kjer so obsegi besedil, ki jih šole namenijo opredelitvi vzgojnih ukrepov, predstavljeni grafično.

Tabela s12: Obseg besedila, ki ga šole namenjajo opredelitvi vzgojnih ukrepov.

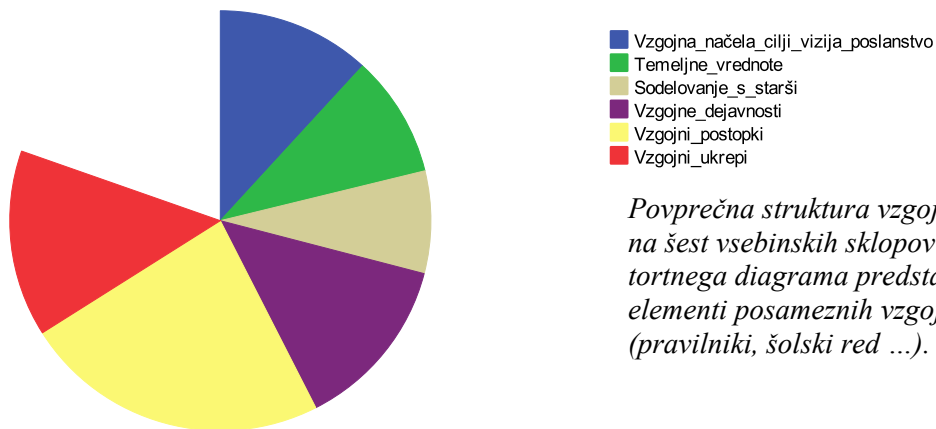
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
A Vzgojni ukrepi	71	0	18600	3286,82	3439,923
Valid N (listwise)	71				

Slika s12: Obseg besedila, ki ga šole namenajo opredelitvi vzgojnih ukrepov.

Grafična primerjava strukture posameznih vzgojnih načrtov glede na njihove posamezne vsebinske elemente.

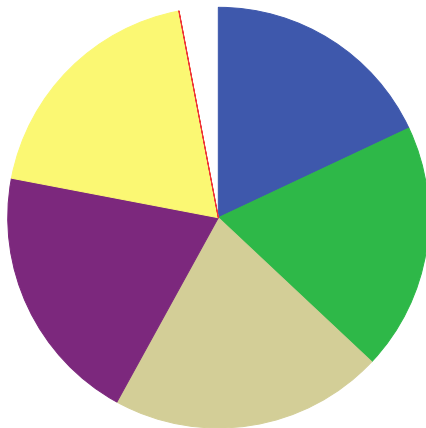
Zanimiv in pregleden prikaz velike pestrosti glede vsebine posameznih vzgojnih načrtov in težišč, ki jim jih pripisujejo različne šole, ponuja grafična primerjava strukture posameznih vzgojnih načrtov glede na njihove posamezne vsebinske elemente, v obliki tortnih diagramov.

Slika s12a:

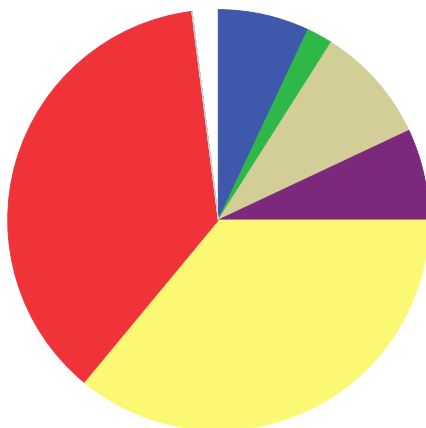
Povprečna struktura vzgojnega načrta glede na šest vsebinskih sklopov (manjkajoči del tortnega diagrama predstavljajo drugi elementi posameznih vzgojnih načrtov (pravilniki, šolski red ...)).

Medtem ko posamezni vzgojni načrti vsebinskim elementom odmerjajo uravnotežen prostor (Slika s13), je razmerje med njimi pri nekaterih vzgojnih načrtih močno drugačno (Slika s14, Slika s15).

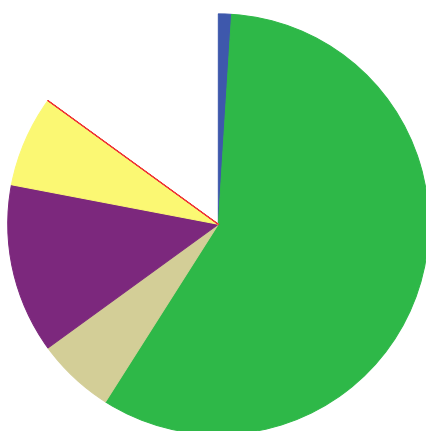
- Vzgojna načela, cilji, vizija, poslanstvo
- Temeljne vrednote
- Sodelovanje s starši
- Vzgojne dejavnosti
- Vzgojni postopki
- Vzgojni ukrepi

Slika s13: Struktura vzgojnega načrta, ki petim vsebinskim sklopom odmerja podoben delež svojega prostora (ne vključuje pa vzgojnih ukrepov).

- Vzgojna načela, cilji, vizija, poslanstvo
- Temeljne vrednote
- Sodelovanje s starši
- Vzgojne dejavnosti
- Vzgojni postopki
- Vzgojni ukrepi

Slika s14: Struktura vzgojnega načrta, ki petim vsebinskim sklopom odmerja različen delež svojega prostora (več o vzgojnih postopkih in ukrepih; drugim elementom namenja manj prostora).

- Vzgojna načela, cilji, vizija, poslanstvo
- Temeljne vrednote
- Sodelovanje s starši
- Vzgojne dejavnosti
- Vzgojni postopki
- Vzgojni ukrepi

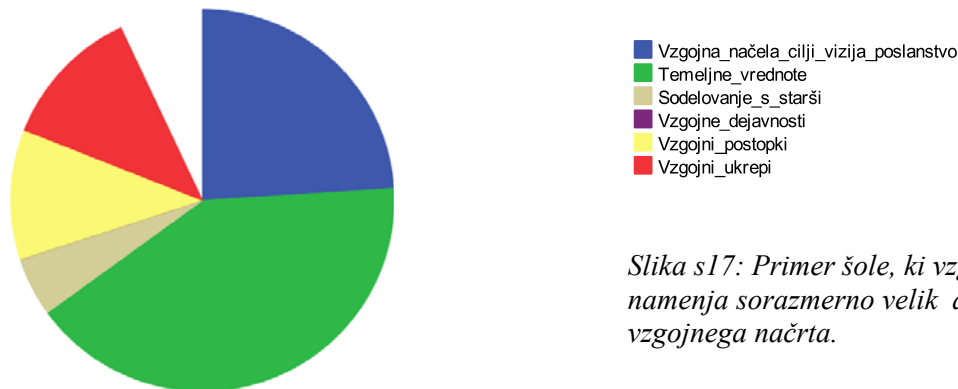
Slika s15: Struktura vzgojnega načrta, ki petim vsebinskim sklopom odmerja različen delež svojega prostora (veliko o temeljnih vrednotah; drugim elementom namenja manj prostora, vzgojnim ukrepom nič).

Vzgojna načela

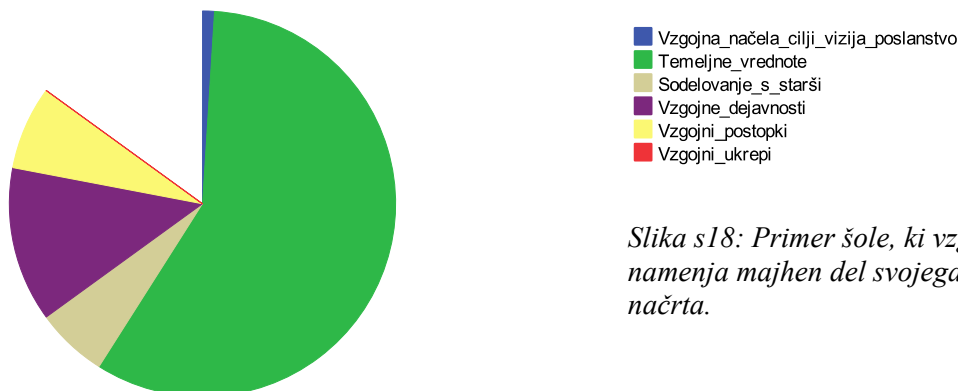
Posamezni vzgojni načrti vzgojnim načelom (v diagramih jih zaznamuje modra barva) namenijo več besedila kot ostalim vsebinskim elementom skupaj (Slika s16), ali jim namenijo sorazmerno velik del celotne vsebine (Slika s17), nekatere šole pa vzgojnim načelom namenjajo le manjši del svojih vzgojnih načrtov (Slika s18).

Slika s16: Primer šole, ki vzgojnim načelom namenja največji del svojega vzgojnega načrta.

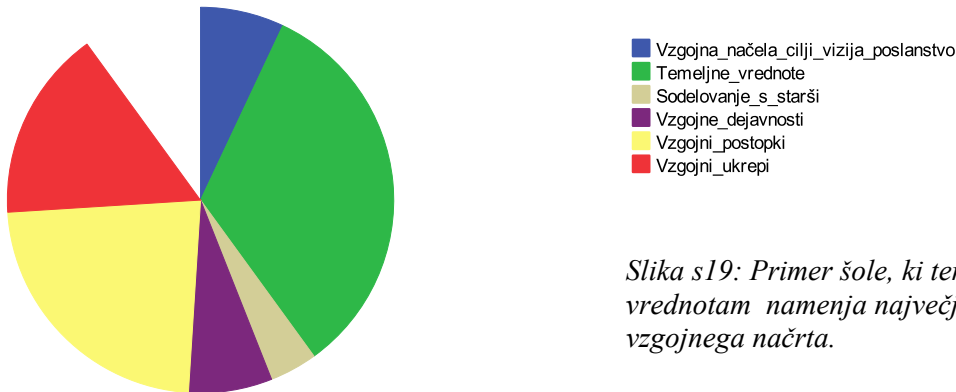
Slika s17: Primer šole, ki vzgojnim načelom namenja sorazmerno velik del svojega vzgojnega načrta.

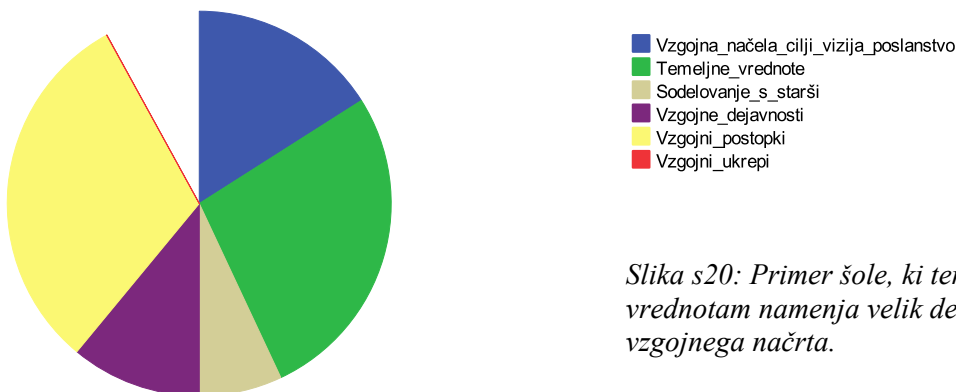
Slika s18: Primer šole, ki vzgojnim načelom namenja majhen del svojega vzgojnega načrta.

Temeljne vrednote

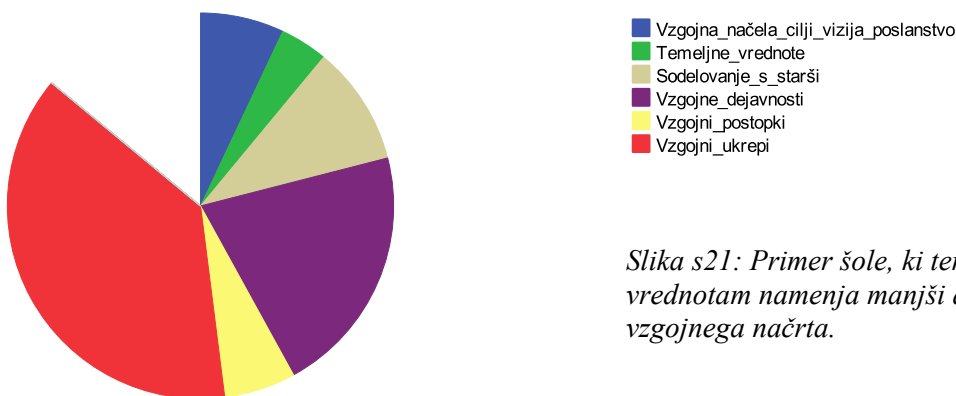
Posamezni vzgojni načrti temeljnim vrednotam (v diagramih jih zaznamuje zelena barva) namenijo več besedila kot ostalim vsebinskim elementom skupaj (Slika s19), ali jim namenijo sorazmerno velik del celotne vsebine (Slika s20), nekatere šole pa temeljnim vrednotam namenjajo le manjši del svojih vzgojnih načrtov (Slika s21).

Slika s19: Primer šole, ki temeljnim vrednotam namenja največji del svojega vzgojnega načrta.

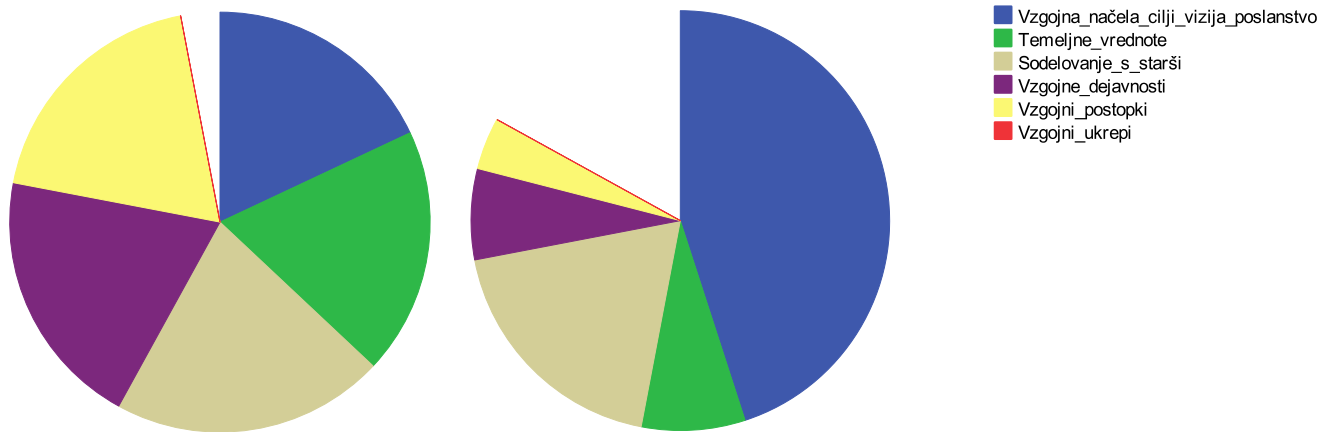
Slika s20: Primer šole, ki temeljnim vrednotam namenja velik del svojega vzgojnega načrta.

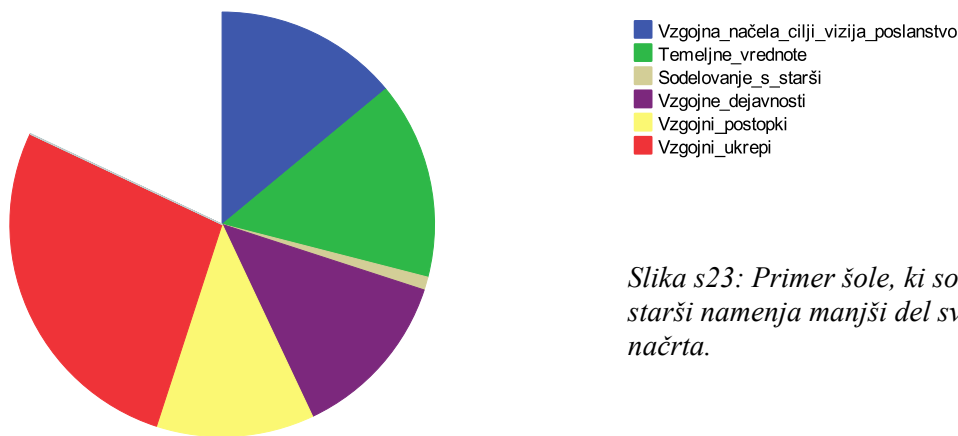
Slika s21: Primer šole, ki temeljnim vrednotam namenja manjši del svojega vzgojnega načrta.

Sodelovanje s starši

Čeprav gre za v povprečju najmanj obsežen del vzgojnih načrtov, posamezni vzgojni načrti sodelovanju s starši (v diagramih ga zaznamuje svetlo rjava barva) namenijo sorazmerno velik del besedila (Slika s22), nekatere šole pa temu vsebinskemu elementu namenijo le manjši del svojih vzgojnih načrtov (Slika s23).

Slika s22: Primera šol, ki sodelovanju s starši namenjata velik del svojega vzgojnega načrta.

Slika s23: Primer šole, ki sodelovanju s starši namenja manjši del svojega vzgojnega načrta.

Vzgojne dejavnosti

Nekatere šole vzgojnim dejavnostim (v diagramih jih zaznamuje vijoličasta barva) namenijo največ vsebine (Slika s 24), druge sorazmerno velik del celotne vsebine (Slika s25), v posameznih primerih pa vzgojne dejavnosti obsegajo le manjši del svojih vzgojnih načrtov (Slika s26), ali celo niso vključene vanje (Slika 27).

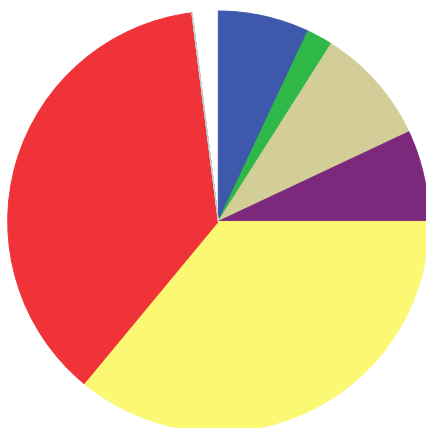
- Vzgojna načela_cilji_vizija_poslanstvo
- Temeljne vrednote
- Sodelovanje_s_starši
- Vzgojne dejavnosti
- Vzgojni postopki
- Vzgojni ukrepi

Slika s24: Primer šole, ki vzgojnim dejavnostim namenja največji del svojega vzgojnega načrta.

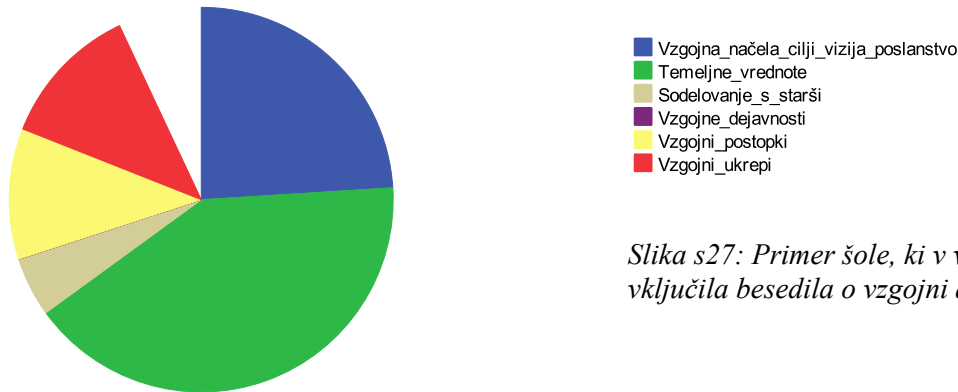
- Vzgojna načela_cilji_vizija_poslanstvo
- Temeljne vrednote
- Sodelovanje_s_starši
- Vzgojne dejavnosti
- Vzgojni postopki
- Vzgojni ukrepi

Slika s25: Primer šole, ki vzgojnim dejavnostim namenja večji del svojega vzgojnega načrta.

- Vzgojna načela_cilji_vizija_poslanstvo
- Temeljne vrednote
- Sodelovanje_s_starši
- Vzgojne dejavnosti
- Vzgojni postopki
- Vzgojni ukrepi

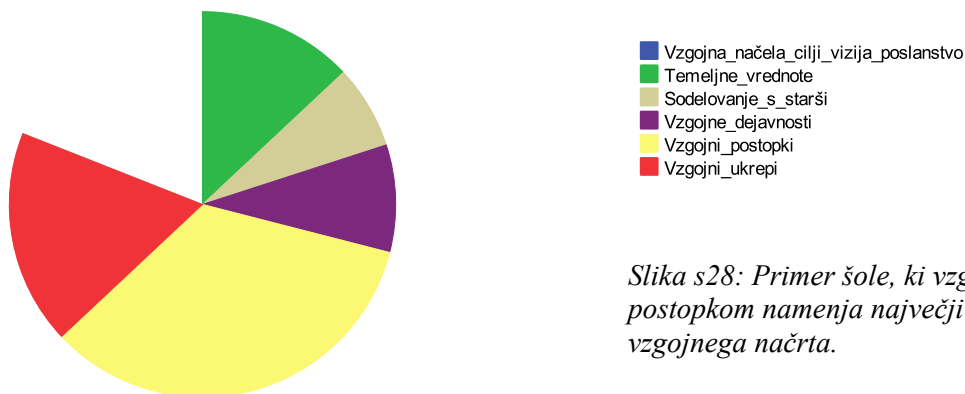
Slika s26: Primer šole, ki vzgojnim dejavnostim namenja manjši del svojega vzgojnega načrta.

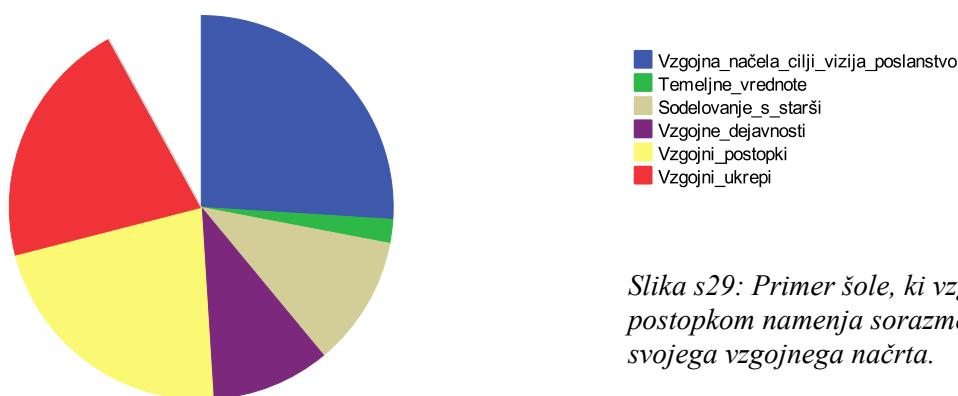
Slika s27: Primer šole, ki v vzgojni načrt ni vključila besedila o vzgojni dejavnosti.

Vzgojni postopki

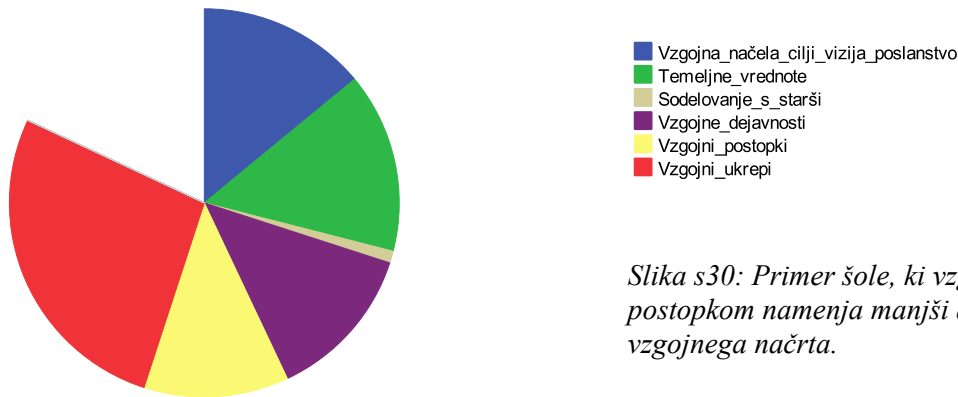
Vzgojni postopki so vsebinsko področje, ki jim šole v vzgojnih načrtih v povprečju namenijo največ prostora. Čeprav številne šole vzgojnim postopkom (v diagramih jih zaznamuje rumena barva) namenijo največ vsebine (Slika s 28) in druge sorazmerno velik del celotne vsebine (Slika s29), v posameznih primerih vzgojni postopki obsegajo le manjši del vzgojnih načrtov (Slika s30), ali celo izrazito majhen del (Slika 31).

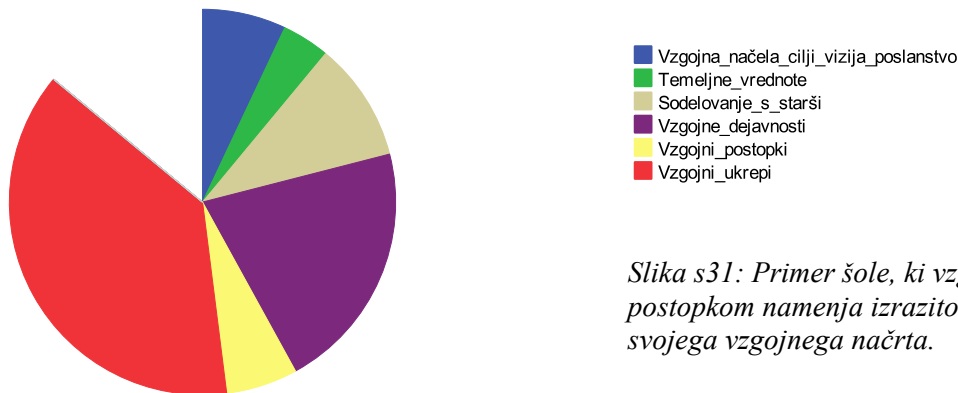
Slika s28: Primer šole, ki vzgojnim postopkom namenja največji del svojega vzgojnega načrta.

Slika s29: Primer šole, ki vzgojnim postopkom namenja sorazmerno velik del svojega vzgojnega načrta.

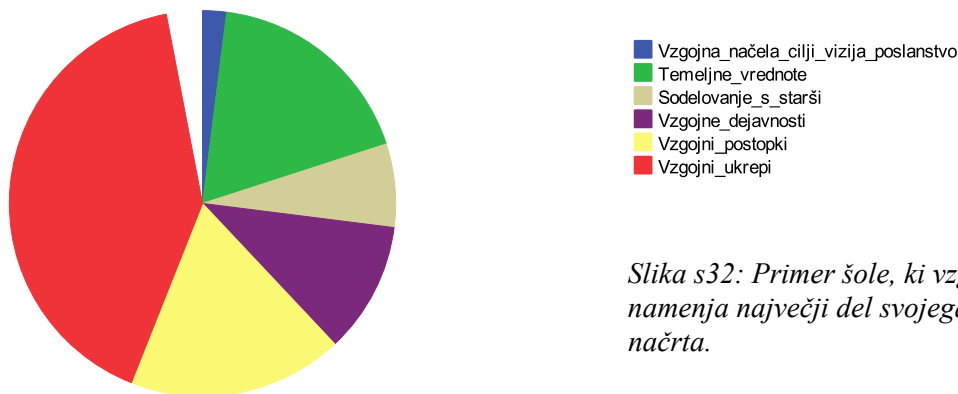
Slika s30: Primer šole, ki vzgojnim postopkom namenja manjši del svojega vzgojnega načrta.

Slika s31: Primer šole, ki vzgojnim postopkom namenja izrazito majhen del svojega vzgojnega načrta.

Vzgojni ukrepi

Nekatere šole vzgojnim ukrepom (v diagramih jih zaznamuje rdeča barva) namenijo največ vsebine (Slika s 31 in 32) in druge sorazmerno velik del celotne vsebine (Slika s30 in 33), v posameznih primerih pa vzgojni ukrepi obsegajo le izrazito majhen del vzgojnega načrta (Slika s34).

Slika s32: Primer šole, ki vzgojnim ukrepom namenja največji del svojega vzgojnega načrta.

- Vzgojna_načela_cilji_vizija_poslanstvo
- Temeljne_vrednote
- Sodelovanje_s_starši
- Vzgojne_dejavnosti
- Vzgojni_postopki
- Vzgojni_ukrepi

Slika s33: Primer šole, ki vzgojnim ukrepom namenja sorazmerno velik svojega vzgojnega načrta.

- Vzgojna_načela_cilji_vizija_poslanstvo
- Temeljne_vrednote
- Sodelovanje_s_starši
- Vzgojne_dejavnosti
- Vzgojni_postopki
- Vzgojni_ukrepi

Slika s34: Primer šole, ki vzgojnim ukrepom namenja izrazito majhen del svojega vzgojnega načrta.

VREDNOTE, ZAJETE V UČNIH NAČRTIH

V okviru analize vrednot, zajetih v vzgojnih načrtih, smo ugotavljali prisotnost eksplicitno opredeljenih vrednot v 180 različnih vzgojnih načrtih. S tem smo v analizo zajeli vzgojne načrte 40.2 % vseh slovenskih osnovnih šol.

Število eksplicitno opredeljenih vrednot v posameznih vzgojnih načrtih

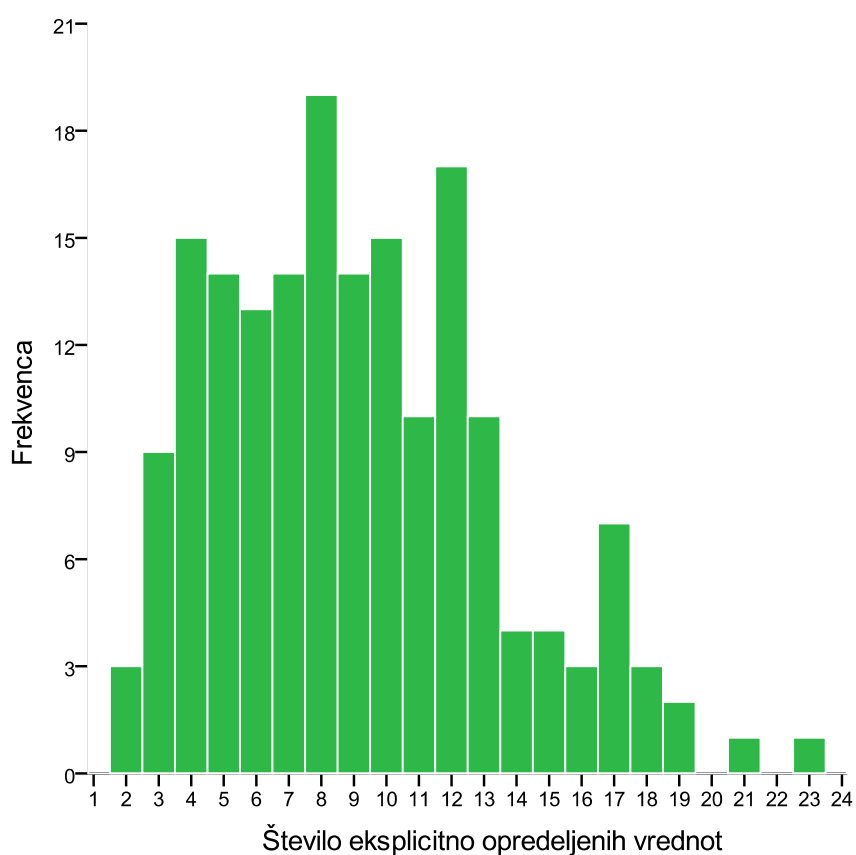
Število eksplicitno opredeljenih vrednot v vzgojnih načrtih med posameznimi šolami niha med 2 in 23 (Tabela v1). Distribucija frekvenc je z vidika sploščenosti in nagnjenosti v mejah normalne (Tabela v2). V povprečju smo v posameznem vzgojnem načrtu našli 9.16 eksplicitno opredeljenih vrednot, medianska vrednost je 9, modus pa 8, bližina vseh treh mer srednjih vrednosti potrjuje normalnost distribucije (Tabela v2), kar kaže tudi histogram frekvenc (Slika v1).

Tabela v1: Število eksplicitno opredeljenih vrednot v posameznih vzgojnih načrtih.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid 2	3	1,7	1,7	1,7
3	9	5,1	5,1	6,7
4	15	8,4	8,4	15,2
5	14	7,9	7,9	23,0
6	13	7,3	7,3	30,3
7	14	7,9	7,9	38,2
8	19	10,7	10,7	48,9
9	14	7,9	7,9	56,7
10	15	8,4	8,4	65,2
11	10	5,6	5,6	70,8
12	17	9,6	9,6	80,3
13	10	5,6	5,6	86,0
14	4	2,2	2,2	88,2
15	4	2,2	2,2	90,4
16	3	1,7	1,7	92,1
17	7	3,9	3,9	96,1
18	3	1,7	1,7	97,8
19	2	1,1	1,1	98,9
21	1	,6	,6	99,4
23	1	,6	,6	100,0

Tabela v1: Statistične značilnosti distribucije frekvenc eksplicitno opredeljenih vrednot v posameznih vzgojnih načrtih.

Mean	9,16
Median	9,00
Mode	8
Skewness	,587
Std. Error of Skewness	,182
Kurtosis	-,030
Std. Error of Kurtosis	,362

Slika v1: Frekvenčna porazdelitev frekvenc eksplicitno opredeljenih vrednot v posameznih vzgojnih načrtih.

Povezava med obsegom vzgojnega načrta in številom eksplicitno opredeljenih vrednot!

Pearsonov koeficient korelacije med obsegom vzgojnega načrta in številom eksplicitno opredeljenih vrednot v njem kaže, da ni statistično pomembne povezave med obema

spremenljivkama (Tabela v3). Koeficient korelacije je negativen, spremenljivki torej korelirata negativno, vendar ne statistično pomembno. Število vrednot, ki jih šola eksplicitno opredeli v vzgojnem načrtu, torej ni povezano z obsegom samega načrta.

Povezava med obsegom besedila, ki ga šola namenja opisovanju temeljnih vrednot in številom vrednot, ki jih eksplicitno opredeli, je statistično pomembna na nivoju 0.01 (Tabela v4). Z naraščanjem dela besedila v katerem šola opisuje svoje temeljne vrednote, torej narašča tudi število eksplicitno opredeljenih vrednot.

Tabela v3: Korelacija med obsegom vzgojnega načrta in številom eksplicitno opredeljenih vrednot!

		Število eksplicitno opredeljenih vrednot
Skupaj_znakov	Pearson Correlation	-,108
	Sig. (2-tailed)	,370
	N	71

Tabela v3a: Korelacija med obsegom besedila, namenjenega opisovanju temeljnih vrednot in številom eksplicitno opredeljenih vrednot!

		Število eksplicitno opredeljenih vrednot
A Temeljne vrednote	Pearson Correlation	,204**
	Sig. (2-tailed)	,006
	N	179

Pogostost pojavljanja posameznih vrednot

V 180 vzgojnih načrtih, ki smo jih pregledali, smo naleteli na 74 posameznih vrednot, ki se pojavijo v vsaj dveh vzgojnih načrtih. V nadaljnjo obdelavo podatkov smo zajeli le te vrednote, izpustili pa tiste, ki so se med vsemi vzgojnimi načrti pojavile le po enkrat.

Med vsemi vrednotami so se vsaj v tretjini analiziranih vzgojnih načrtov ponovile naslednje vrednote (Tabela v5):

- spoštovanje drugih, soljudi (v 90 % vseh vzgojnih načrtov),
- odgovornost (v 76 % vseh vzgojnih načrtov),
- znanje (v 64 % vseh vzgojnih načrtov),
- strpnost (v 62 % vseh vzgojnih načrtov),

- varnost (v 39 % vseh vzgojnih načrtov),
- skrb za okolje, naravo (v 36 % vseh vzgojnih načrtov),
- sodelovanje, timsko delo (v 34 % vseh vzgojnih načrtov),
- delavnost, marljivost (v 34 % vseh vzgojnih načrtov).

Med preostalimi vrednotami, ki se pojavljajo redkeje, je:

1. 9 vrednot, ki se ponovijo v vsaj 20 % vzgojnih načrtov,
2. 5 vrednot, ki se ponovijo v vsaj 10 % vzgojnih načrtov,
3. 5 vrednot, ki se ponovijo v vsaj 10 % vzgojnih načrtov,
4. 19 vrednot, ki se ponovijo v vsaj 5 % vzgojnih načrtov,
5. ostale vrednote se ponovijo v 1 do 5 % analiziranih vzgojnih načrtih.

Tabela v5: Pogostost pojavljanja posameznih vrednot.

Rang	Vrednota	Sum
1.	spoštovanje drugih	162
2.	odgovornost	136
3.	znanje	116
4.	strpnost	112
5.	varnost	70
6.	skrb za okolje, naravo	65
7.	sodelovanje, timsko delo	62
8.	delavnost, marljivost	61
9.	poštenost	51
10.	zdravje	48
11.	ustvarjalnost	47
12.	doslednost, načelnost	47
13.	upoštevanje pravil, dogovorov	46
14.	prijateljstvo	45
15.	samospoštovanje, pozitivna samopodoba	41
16.	pravičnost	38
17.	medsebojni, medosebni odnosi	36
18.	učenje	34
19.	odprta, kakovostna komunikacija	27
20.	strokovnost	24
21.	zaupanje	21
22.	solidarnost	21
23.	samostojnost	17
24.	zglede	17

25.	vztrajnost	17
26.	prijaznost	17
27.	pripadnost (šoli, skupnosti)	16
28.	pripravljenost pomagati	16
29.	odnos do lastnine (šolske, druge)	15
30.	iskrenost, rssonoljubnost, odkritost	14
31.	enakopravnost, enakost	14
32.	primerno vedenje, kulturno, bonton	14
33.	odgovorno državljanstvo, državljanska pripadnost	13
34.	kritično razmišljanje	13
35.	odlično, kakovostno izobraževanje, pouk	12
36.	kulturna dediščina, slovenska kultura	11
37.	disciplina, red	10
38.	nenasilje	9
39.	osebni razvoj	9
40.	narodna identiteta	9
41.	primeren odnos do hrane	9
42.	spoštovanje individualnosti	8
43.	človekovo dostojanstvo in pravice	7
44.	vljudnost	7
45.	potrpežljivost	7
46.	optimizem, pozitivna naravnost	6
47.	demokratičnost	6
48.	humanost, človekoljubnost, humanitarnost, prostovoljstvo	5
49.	samodisciplina, odgovornost do sebe	5
50.	radovednost, vedoželjnost	5
51.	negovanje maternega jezika	5
52.	kultura	5
53.	svoboda	4
54.	trajnostni razvoj	4
55.	otrokove pravice	4
56.	veselje, radost, zadovoljstvo	4
57.	uspešnost	4
58.	sočutnost, empatičnost	4
59.	ljubezen	3
60.	skrbnost	3
61.	motivacija	3
62.	družina	3
63.	mir	3
64.	domovina, domoljubje	3

65.	urejenost, vestnost	3
66.	toplina, sprejemanje	2
67.	zvestoba	2
68.	razumevanje, sožitje	2
69.	spodbudno delovno okolje	2
70.	točnost	2
71.	spoštovanje preteklosti, tradicije	2
72.	odprtost	2
73.	multikulturalnost, interkulturalizem	2
74.	klima, počutje	2

Vrednotne orientacije v ozadju opredeljevanja vrednot

V nadaljevanju nas je zanimalo, ali se da v ozadju posameznih opredelitev vrednot v vzgojnih načrtih prepoznati določene vrednotne orientacije. S tem namenom smo opravili faktorsko analizo dobljenih rezultatov.

Faktorska analiza celotnega vzorca

Faktorska analiza je bila opravljena z določenimi pridržki. Zaradi v nadaljevanju omenjenih omejitev je treba njene rezultate obravnavati s kritične distance, kljub temu pa verjamemo, da omogoča koristen vpogled v morebitno strukturo vrednotnih usmeritev v ozadju opredeljevanje temeljnih vrednot v slovenskih šolah.

Omejitve:

- Čeprav smo v faktorsko analizo zajeli le vrednote, ki so se ponovile v najmanj petih različnih vzgojnih načrtih, da bi tako omejili pretiran vpliv naključnih dejavnikov pri redkeje opredeljenih vrednotah, je tudi frekvenca 5 zelo majhna.
- Razmerje med številom obravnavanih spremenljivk in številom obravnavanih enot je manjše od strožjih priporočil za opravljanje faktorske analize,
- Čeprav je prisotnost oziroma odsotnost posamezne vrednote v določenem vzgojnem načrtu dihotomna spremenljivka, jo za potrebe faktorske analize obravnavamo kot intervalno.

Faktorska analiza je bila opravljena po metodi glavnih komponent, za odpravljanje interkorelacij med posameznimi faktorji je bila opravljena varimax rotacija.

Tabela v6: Izločeni faktorji.

Component	Initial Eigenvalues			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	4,224	8,281	8,281	3,091	6,060	6,060
2	3,383	6,633	14,915	2,741	5,375	11,435
3	2,572	5,043	19,958	2,265	4,441	15,876
4	2,233	4,378	24,335	1,911	3,748	19,623
5	2,066	4,051	28,386	1,879	3,684	23,307
6	1,964	3,851	32,237	1,766	3,464	26,771
7	1,897	3,720	35,957	1,723	3,379	30,150
8	1,704	3,341	39,298	1,676	3,287	33,437
9	1,587	3,112	42,411	1,666	3,267	36,703
10	1,507	2,955	45,366	1,653	3,241	39,944
11	1,450	2,844	48,210	1,652	3,239	43,184
12	1,437	2,818	51,028	1,644	3,223	46,407
13	1,396	2,738	53,766	1,604	3,145	49,552
14	1,320	2,588	56,354	1,581	3,099	52,651
15	1,266	2,483	58,836	1,560	3,059	55,710
16	1,167	2,287	61,124	1,557	3,053	58,763
17	1,135	2,226	63,350	1,509	2,959	61,722
18	1,088	2,133	65,483	1,375	2,697	64,418
19	1,071	2,101	67,584	1,342	2,631	67,050
20	1,018	1,995	69,579	1,290	2,529	69,579

Faktorska analiza je izločila 20 faktorjev z lastno vrednostjo najmanj 1, ki skupaj pojasnjujejo malo manj kot 70% skupne variance. Zaradi že omenjenih omejitev smo med 20 faktorji z lastno vrednostjo najmanj 1, ki jih je izločila faktorska analiza, za nadaljnjo analizo izbrali le 10 najpomembnejših, ki skupaj pojasnijo 45% variance.

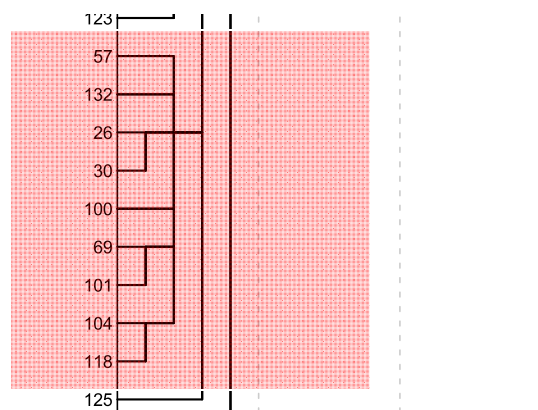
Tabela v7: Matrika rotiranih komponent.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
strokovnost	,776	-,055	-,079	-,077	-,017	,175	-,014	-,003	-,040	-,060
vztrajnost	,700	-,085	,020	-,022	-,051	-,250	,104	,083	-,077	,008
potrpežljivost	,691	-,009	,002	,237	-,060	,035	-,053	-,120	,016	,005
upoštevanje pravil, dogovorov	,605	,000	-,050	,008	,141	,163	-,204	,070	,013	,085
ustvarjalnost	,590	,006	-,064	-,221	,031	,014	,163	,257	-,079	,157
doslednost, načelnost	,580	,003	,002	,037	-,018	,341	,060	-,048	-,011	-,097
pravičnost	,434	,199	,337	,290	-,016	,054	,174	,181	-,005	-,260
narodna identiteta	-,045	,878	,244	-,078	-,026	-,062	,127	-,039	-,037	,081
negovanje maternega jezika	-,049	,871	-,106	,019	-,011	,026	,007	,165	,014	-,018
kulturna dediščina, slovenska kultura	-,005	,672	,265	,072	-,056	,094	,038	,072	-,039	-,044
demokratičnost	-,035	,028	,767	,098	,001	-,137	,028	-,076	-,091	,023
človekovo dostojanstvo in pravice	-,051	,130	,723	,019	,020	,203	-,003	,194	,018	-,065
kultura	,003	,223	,488	-,153	,007	-,170	,120	-,290	-,088	,133
odgovorno državljanstvo, državljanska pripadnost	-,062	,390	,412	,047	-,020	,043	,157	,047	-,060	-,054
pripravljenost pomagati	,101	-,045	-,024	,720	-,011	-,043	,102	-,068	,193	,108
enakopravnost, enakost	-,046	,069	,115	,713	-,148	,044	-,112	,137	-,068	-,103
odnos do lastnine (šolske, druge)	,007	-,111	,062	,433	,108	,130	,156	-,117	,005	,044
učenje	,009	,014	-,098	-,090	,685	,237	-,081	-,009	-,021	-,151
delavnost, marljivost	,043	,005	,060	-,240	,605	-,177	-,032	,027	,040	-,099
medsebojni, medosebni odnosi	-,240	-,185	,072	,024	,545	,031	-,010	,008	-,007	,120
samospoštovanje, pozitivna samopodoba	-,026	-,089	,096	,293	,457	,081	,059	-,028	-,021	,375
strpnost	,078	,030	,076	,141	,385	-,105	,122	,298	,035	,072
odprta, kakovostna komunikacija	,107	-,075	,119	,010	,079	,798	-,007	-,002	,002	,106
zglede	,188	,214	-,223	,015	,049	,559	-,045	-,198	-,142	-,117
zdravje	,008	,161	,102	,055	-,041	-,084	,686	-,022	,133	,075
znanje	,101	-,110	-,099	-,146	,069	,074	,447	,155	-,129	-,032
solidarnost	-,169	,163	,257	,155	-,158	,273	,426	,391	-,127	-,004
skrb za okolje, naravo	,134	,148	,039	,021	,018	,009	,394	,307	-,138	,111
samostojnost	,090	,152	,018	,003	,043	-,087	,021	,740	-,065	-,029
prijaznost	-,096	-,066	-,045	,059	,026	-,044	,080	-,110	,793	-,004
vljudnost	-,043	-,002	-,063	,088	-,039	-,028	-,187	,034	,630	,071
prijateljstvo	,029	,031	-,091	,007	-,063	-,099	,176	-,135	-,118	,745
nenasilje	-,110	,079	,019	-,076	-,060	,294	-,076	,328	,212	,583

Izločeni faktorji:

- s 1. faktorjem so nasičene vrednote: *strokovnost; vztrajnost; potrpežljivost; upoštevanje pravil, dogovorov; ustvarjalnost; doslednost, načelnost.*
- z 2. faktorjem so nasičene vrednote: *narodna identiteta; negovanje maternega jezika; kulturna dediščina, slovenska kultura.*
- s 3. faktorjem so nasičene vrednote: *demokratičnost; človekovo dostojanstvo in pravice.*
- s 4. faktorjem so nasičene vrednote: *pripravljenost pomagati; enakopravnost, enakost.*
- s 5. faktorjem so nasičene vrednote: *učenje; delavnost, marljivost; medsebojni, medosebni odnosi; samospoštovanje, pozitivna samopodoba.*
- s 6. faktorjem so nasičene vrednote: *odprta, kakovostna komunikacija; zgled.*
- s 7. faktorjem so nasičene vrednote: *zdravje; znanje; solidarnost; skrb za okolje, naravo.*
- z 8. faktorjem je nasičena vrednota *samostojnost.*
- z 9. faktorjem sta nasičeni vrednoti: *prijaznost; vljudnost.*
- z 10. faktorjem so nasičene vrednote: *prijateljstvo; nenasilje; sodelovanje, timsko delo.*

Med desetimi izločenimi faktorji je izstopal prvi, ki sicer pojasnjuje relativno največji del skupne variance, vendar povezuje nenavadno in nepričakovano kombinacijo vrednot. ena od možnosti za takšno kombinacijo vrednot, ki jih v ozadju povezuje najmočnejši faktor, bi lahko bilo delovanje neprepoznanega dejavnika. Zato smo s pomočjo hierarhične klastrske analize želeli poiskati podobnosti med posameznimi vzgojnimi načrti in morebitne dejavnike v ozadju teh povezav. V dendrogramu, ki ponazarja sorodnost oziroma podobnost posameznih vzgojnih načrtov, je vzbudila pozornost skupina vzgojnih načrtov, ki očitno opredeljujejo podobne vrednote, obenem pa jim je skupno, da vsi med njimi obsegajo nadpovprečno število eksplicitno opredeljenih vrednot (Slika v2).

Slika v2: Izvleček dendrograma hierarhične klastrske analize – podobnost eksplicitno opredeljenih vrednot v vzgojnih načrtih.

Na podlagi dendrograma smo analizirali omenjeno skupino vzgojnih načrtov. Med analizo posameznih eksplicitno opredeljenih vrednot smo naleteli na podobnosti, ki so presegle verjetnost naključja. Pri podrobnejšem pregledu teh vzgojnih načrtov smo naleteli na posamezne primere, kjer so si avtorji vzgojnih načrtov očitno pomagali s »kopiraj-prilepi« funkcijo urejevalnikov besedil. Med vrednotami, ki so eksplicitno navedene v teh besedilih, so prav tiste, ki jih je factorska analiza izpostavila kot najbolj nasičene s prvim faktorjem, zato lahko ugotovimo, da je v ozadju nenavadne in nepričakovane kombinacije vrednot, ki jih povezuje ta faktor, problem kopiranja (delov) posameznih vzgojnih načrtov.

V ilustracijo v nadaljevanju navajamo primere prepoznanih »kopiraj-prilepi« delov besedil v vzgojnih načrtih šol.

Vzgojni načrt šole št. 1:

Na šoli smo ugotavljali vrednote pri učencih, starših in delavcih šole. Najpomembnejše skupne **vrednote**, ki smo jih sprejeli in jih bomo kot prioriteto izpostavili v tem in naslednjih šolskih letih, se bodo nanašala na:

SPOŠTOVANJE: medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

ODGOVORNOST, ki jo izkazujejo **učenci** s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda; **učitelji**, ki jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo in **starši**, ki jo izkazujejo s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

ZNANJE, ki nam odpira pot od enega do drugega, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

Vzgojni načrt šole št. 2:

Vrednote se nanašajo na:

Odgovornost, ki jo izkazujejo učenci z izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskih pravil, učitelji s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, empatijo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo ter starši s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

Spoštovanje, saj je to pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev. Pomembno je, da priznavamo in sprejemamo sebe in druge, se vzpodbujamo, si pomagamo in skupaj iščemo najboljše rešitve.

Znanje, ki nam odpira pot od enega do drugega, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

Vzgojni načrt šole št. 3:

TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA
SPOŠTOVANJE , medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.
POŠTENJE pomeni zaupanje, nepoštenost pa vodi v težave, zato govorimo resnico, čeprav to ni vedno lahko. Ne segamo po stvareh, ki niso naše.
ODGOVORNOST , ki jo izkazujejo učenci s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda; učitelji, ki jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo in starši, ki jo izkazujejo s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.
DELOVNE IN UČNE NAVADE - veščine in znanja, ki bi jih želeli približati učencem kot nekaj vrednega, dobrega in tudi prijetnega, kar pomembno pomaga pri razvoju dobre samopodobe in prinaša zadovoljstvo skozi rezultate dela. Osvojene navade so kapital za vse življenje, ker znanje lahko pozabiš, večino pa lahko uporabiš kadarkoli znova, da znanje osvežiš in dopolniš.
ZNANJE , ki nam odpira pot od enega do drugega, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.
DOBRI MEDSEBOJNI ODNOSI – med seboj se spoštujemo in upošteevamo, ustvarjamo pogoje za občutje varnosti, sprejetosti in naklonjenosti.

Vzgojni načrt šole št. 4:

TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA
Vrednote so smerokazi – z njihovo pomočjo vemo, kam naj »potujemo«. Iz njih izvirajo vsa naša prepričanja in stališča, zavzetost in dolgoročni cilji. Naši učenci, njihovi starši in vsi učitelji smo se odločili, da bomo razvijali naslednje vrednote:
ODGOVORNOST , ki jo izkazujejo učenci s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda; učitelji , ki jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo; in starši , ki jo izkazujejo s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.
SPOŠTOVANJE , medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.
ZNANJE , ki nam odpira pot od enega do drugega, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

Vzgojni načrt šole št. 5:

VREDNOTE,

glede na prioritete Izhajajo:

- iz vizije šole: SPOŠTOVANJE, DELO, ZNANJE,
- iz anketnih vprašalnikov: VARNOST, DOSLEDNOST.

Medsebojno SPOŠTOVANJE je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

ZNANJE nam omogoča, da razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost in aktivno uporabo znanja.

VARNOST IN DOSLEDNOST sta pomembni za dobro počutje, kar je temelj za kakovostno delo na šoli. Ob tem se razvijajo dobri in ustvarjalni odnosi.

Vzgojni načrt šole št. 6:

Vzgojno delovanje naše šole temelji na vrednotah ZNANJA, medsebojnega SPOŠTOVANJA in občutka ODGOVORNOSTI.

ZNANJE nam odpira poti, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

SPOŠTOVANJE: Medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

ODGOVORNOST: Z razvijanjem sprejemanja odgovornosti za lastna dejanja se učimo dejavnega življenja v družbi, saj razumemo posledice dejanj in vpliv le-teh na svoje življenje in življenje drugih. Učenci, starši in strokovni delavci bomo vrednoto odgovornosti uresničevali skozi šolski vsakdan s sprejemanjem in upoštevanjem skupno zastavljenih šolskih pravil in sprejetih dogovorov, z reševanjem težav, skrbi in vprašanj s skupnim pogovorom, svetovanjem ter s sprejemanjem odgovornosti za svoja dejanja (poravnava škode, restitucija).

Vzgojni načrt šole št. 7:

VREDNOTE se bodo nanašale na:

ODGOVORNOST: izkazujejo jo učenci s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda; učitelji s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo; starši s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

SPOŠTOVANJE: medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

ZNANJE: odpira nam pot od enega do drugega, kar nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

Vzgojni načrt šole št. 8:

Temeljne vrednote in vzgojna načela v skladu s konceptom vizije Osnovne šole xxx, so:

- odgovornost,
- spoštovanje,
- znanje.
- zdravje in zdrav odnos do okolja.

ODGOVORNOST, ki jo izkazujejo učenci s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, z izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda; učitelji, ki jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo, spoštljivostjo, in starši, ki jo izkazujejo s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

SPOŠTOVANJE, medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

ZNANJE, ki nam odpira pot od enega do drugega, ki nam omogoča, da skupaj razvijemo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

ZDRAVJE IN ZDRAV ODNOS DO OKOLJA, ki ga izkazujejo učitelji, vodstvo in drugi zaposleni na šoli in se kaže skozi skrb za čistočo v razredu, urejenost prostorov, varčevanje z energijo, spodbujanjem učencev k zdravemu načinu prehranjevanja in zdravemu načinu življenja, opozarjanje na Vzgojni načrt šole št. no oblačenje in urejenost; starši in se kaže skozi navajanje otrok na zdrav način prehranjevanja in zdrav način življenja, skrbnost za Vzgojni načrt šole št. no oblačenje in urejenost otrok, skrbnost za pravočasno prihajanje otrok v šolo, spodbujanje otrok k športni aktivnosti in kulturnemu udejstvovanju in skrbi za okolje.

Vzgojni načrt šole št. 9:

Temeljne vrednote in vzgojna načela bomo povzeli v skladu s konceptom vizije naše šole. Vrednote se nanašajo na:

Odgovornost Učenci jo izkazujejo s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda. Učitelji jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in spoštljivostjo. Pri starših pa se nanaša na skrbnost, sodelovanje s šolo, vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja. Starši naj bodo otroku dober vzgled.

Spoštovanje Medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

Znanje Nam odpira pot od enega do drugega ter nam omogoča, da skupaj razvijamo ustvarjalnost, vedoželjnost, uspešnost, aktivnost in uporabnost znanja.

Varnost Zaposleni ustvarjamo zaupanje med seboj in učencev do nas, delujemo dosledno in pri tem upoštevamo pravila, avtoriteto ustvarjamo s strokovnostjo, za varnost skrbimo tudi s svojo prisotnostjo med učenci. Vedno se odzovemo na težave, učence in sodelavce sprejemamo. Kritiko izrekamo vedno le na dejanja učencev, na pa na njihove osebnosti. Učenci se zavedajo posledic svojega ravnanja, si upajo povedati svoje mnenje, se učijo pogovarjati, obveščajo o težavah dežurnemu učitelji, razredniku ali drugi zaupni osebi na šoli, odgovorni so do svojega dela in dejanj.

Strpnost Zaposleni so pri svojem delu korektni, enaki do vseh učencev in vzgajajo učence za upoštevanje različnosti. Učenci se zavedajo, da je vsak človek drugačen, da drugačnih ne izločamo, ampak jih vabimo in se za njih zavzemamo, da drugačnost spoštujemo in jo spoznavamo.

Skrb za okolje Opozarjamo na čistočo šole in njene okolice, skrbimo za lasten zgled pri tem, organiziramo in sodelujemo pri očiščevalnih akcijah, varčno ravnamo z energijo, hrano, papirjem...

Vzgojni načrt šole št. 10:

Po analizi stanja smo ugotovili, da so učenci, starši in učitelji izpostavili naslednje vrednote:

SPOŠTOVANJE

Medsebojno spoštovanje je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, gre za medsebojno vzpodbujanje in skupno iskanje rešitev.

STRPNOST

Strpnost drug do drugega razumemo kot priznavanje in sprejemanje drugačnosti.

ODGOVORNOST

Odgovornost izkazujejo:

- učenci s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti, upoštevanjem razrednih ter šolskih pravil
- učitelji s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, doslednostjo in spoštljivostjo
- starši s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

DOSLEDNOST

Doslednost pomeni spoštovanje dogovorov za vse udeležene, učence, starše in učitelje, ter upoštevanje pravil, ki smo jih skupaj oblikovali in sprejeli.

*Vzgojni načrt šole št. 11:***1. VZGOJNE VREDNOTE**

Izbrane vrednote, pridobljene s pomočjo anketnih vprašalnikov učencev, učiteljev in staršev, smo oblikovali v vizijo naše šole, ki nam bo vodilo pri našem delu.

»Z delavnostjo, odgovornostjo in medsebojnim spoštovanjem stopamo v svet.«

VREDNOTE se bodo nanašale na:

ODGOVORNOST, ki jo izkazujejo učenci s svojo vztrajnostjo, potrpežljivostjo, z izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda; učitelji, ki jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, z ustvarjalnostjo, s pravičnostjo, z omogočanjem zdravega okolja, doslednostjo in s spoštljivostjo, ter starši, ki jo izkazujejo s svojo skrbnostjo, sodelovanjem s šolo, z vzpodbujanjem otroka in s spremljanjem njegovega razvoja.

MEDSEBOJNO SPOŠTOVANJE, ki je pogoj za uspešnost pri doseganju naših ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve.

DELAVNOST, s katero razvijamo pozitiven odnos do dela, ustvarjalnost, vztrajnost, samostojnost in doslednost pri delu.

*Vzgojni načrt šole št. 11:***TEMELJNE VREDNOTE**

Vzgoja temelji na vrednotah, ki jih spoštujejo vsi – učenci, zaposleni in starši. Odrasli moramo biti pri tem zgled otrokom

- **SPOŠTOVANJE** je pogoj za uspešnost pri doseganju ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve. Pri tem pa je potrebno spoštovati tudi bonton, ki se kaže v spoštovanju norm, ki veljajo pri medsebojnem komuniciranju, druženju, v odnosih ter primernem ravnanju v vsakdanjih situacijah.

- **ZNANJE** nam omogoča razvijanje ustvarjalnosti, vedoželjnosti, uspešnosti. Učitelji ustvarjajo spodbudne pogoje za učenje, učencem strokovno posredujejo znanja potrebna za njihovo nadaljnjo življenjsko pot, pri tem pa upoštevajo vzgojo kot sestavni del izobraževalnega procesa. Učitelji pomagajo učencem, da posredovana znanja čim bolje usvojijo in znajo nova spoznanja uporabiti v različnih novih situacijah. Učenci imajo dolžnost sproti opravljati učne obveznosti in sodelovati pri pouku.

- **ODGOVORNOST** izkazujejo učenci s svojim odnosom do učenja, vztrajnostjo, ustvarjalnostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda. Zaposleni jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, potrpežljivostjo, moralno in etično držo, z zagotavljanjem enakopravnosti vseh učence in staršev, z omogočanjem zdravega okolja in z doslednostjo izvajanja vseh sprejetih dogovorov. Starši svojo odgovornost izkazujejo s svojo skrbnostjo, s sodelovanjem s šolo, z vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

- **SKRB ZA OKOLJE** in odgovornost do narave izkazujemo v različnih aktivnostih. Pozorni smo na čistočo, urejenost skupnih šolskih prostorov, na varčno ravnanje s papirjem, hrano, energijo...
- **SOLIDARNOST, POMOC DRUGIM** se kaže v pripravljenosti vsakega udeleženca v vzgojno – izobraževalnem procesu, da pomaga drugemu (otroku, učencu, učitelju, staršu), ko to pomoč potrebuje. Spodbujati in graditi moramo čut za solidarnost, humanost in razumevanje stiske drugih.

Z namenom izločanja vpliva dejavnika »prepisovanja« na rezultate faktorske analize, smo v nadaljevanju ponovili faktorsko analizo, vendar z izločenimi »prepisanimi« vzgojnimi načrti.

Tabela v8: Izločeni faktorji ponovljene faktorske analize (brez »prepisanih« vrednot).

Component	Initial Eigenvalues			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	4,337	8,341	8,341	2,769	5,324	5,324
2	2,928	5,631	13,972	2,650	5,096	10,420
3	2,544	4,892	18,864	2,355	4,530	14,950
4	2,274	4,372	23,236	2,327	4,475	19,425
5	2,039	3,921	27,157	1,929	3,709	23,134
6	1,979	3,807	30,964	1,831	3,521	26,655
7	1,913	3,680	34,643	1,822	3,504	30,159
8	1,754	3,374	38,017	1,743	3,353	33,512
9	1,689	3,248	41,265	1,731	3,329	36,840
10	1,622	3,118	44,383	1,723	3,313	40,153
11	1,528	2,939	47,322	1,720	3,308	43,461
12	1,473	2,834	50,156	1,656	3,184	46,645
13	1,388	2,668	52,824	1,582	3,042	49,687
14	1,351	2,598	55,422	1,564	3,008	52,695
15	1,286	2,474	57,896	1,541	2,964	55,659
16	1,203	2,313	60,209	1,427	2,745	58,404
17	1,184	2,277	62,486	1,387	2,667	61,071
18	1,138	2,188	64,674	1,363	2,621	63,692
19	1,130	2,173	66,847	1,357	2,610	66,302
20	1,045	2,009	68,856	1,328	2,554	68,856

Tudi ponovljena faktorjska analiza je izločila 20 faktorjev z lastno vrednostjo najmanj 1, ki skupaj pojasnjujejo nekoliko manj kot 70% skupne variance. Zaradi že prej omenjenih omejitev smo med 20 faktorji z lastno vrednostjo najmanj 1, ki jih je izločila faktorjska analiza, za nadaljnjo analizo izbrali le 10 najpomembnejših, ki skupaj pojasnijo 40% variance.

Tabela v9: Matrika rotiranih komponent ponovljene faktorjske analize (brez »prepisanih« vrednot).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
negovanje maternega jezika	,886	-,023	,008	-,104	,034	-,019	-,068	-,032	-,021	,078
narodna identiteta	,845	,114	-,029	,346	-,028	-,007	-,105	,016	-,066	-,021
kulturna dediščina, slovenska kultura	,666	,176	,049	,194	,180	,041	,082	-,055	-,052	,052
skrb za okolje, naravo	,165	,693	,019	,055	,062	,022	,130	-,039	,007	,126
pripadnost (šoli, skupnosti)	,148	,626	,055	,100	-,058	-,060	-,030	-,068	,084	-,271
znanje	-,079	,562	,020	-,018	-,046	,068	-,083	-,094	,032	,010
ustvarjalnost	,050	,543	,255	-,055	-,092	,082	-,068	-,001	,229	,096
odprta, kakovostna komunikacija	-,107	-,001	,668	,048	,038	,067	,105	-,081	-,067	,443
strokovnost	-,089	,111	,667	-,056	,079	,084	-,142	,023	,126	-,187
zgled	,186	,080	,657	-,079	-,097	-,042	-,040	-,080	-,030	-,030
doslednost, načelnost	-,042	-,016	,608	,008	,048	-,077	,161	-,072	-,028	-,014
demokratičnost	,024	-,083	-,082	,773	,086	-,037	,084	-,066	,309	-,035
kultura	,135	,080	-,040	,664	-,128	-,009	-,072	,034	-,134	-,139
človekovo dostojanstvo in pravice	,106	-,031	,006	,557	,201	,055	,023	-,116	-,018	,364
odgovorno državljanstvo, državljanska pripadnost	,404	,278	,005	,456	,073	-,053	,150	-,099	-,018	,054
enakopravnost, enakost	,056	,014	-,032	-,019	,770	-,092	,078	-,022	,045	-,054
pravičnost	,171	,098	,112	,262	,545	,020	-,095	-,155	-,030	,026
pripravljenost pomagati	-,042	-,133	-,035	-,068	,534	-,127	,396	,236	,010	-,005
učenje	,011	,026	,151	-,108	-,054	,790	,070	-,015	-,014	-,033
delavnost, marljivost	-,003	,027	-,033	,097	-,112	,662	-,115	-,004	,031	-,118
medsebojni, medosebni odnosi	-,152	-,080	-,249	-,081	-,110	,476	,224	-,107	-,068	,313
odnos do lastnine (šolske, druge)	-,057	,169	,062	,049	,189	,050	,794	,116	,026	-,027
odgovornost	,030	,240	,234	,034	,209	,324	-,411	,053	,105	-,085
vljudnost	-,002	-,044	-,009	-,016	-,025	-,045	,165	,730	,081	,046
prijaznost	-,071	-,114	-,092	-,092	,010	,042	-,035	,689	-,143	,054
zaupanje	-,119	,183	,013	,332	-,051	-,090	-,113	,359	-,286	-,097
kritično razmišljanje	-,117	,164	-,009	,083	,014	-,028	-,018	-,044	,792	,051
upoštevanje pravil, dogovorov	,070	-,115	,488	-,062	,010	,215	,110	,122	,497	-,008
nenasilje	,104	,086	,018	-,059	-,137	-,116	-,010	,157	,077	,747

Izločeni faktorji:

- s 1. faktorjem so nasičene vrednote: negovanje maternega jezika; narodna identiteta; kulturna dediščina, slovenska kultura.
- z 2. faktorjem so nasičene vrednote: skrb za okolje, naravo; pripadnost (šoli, skupnosti); znanje; ustvarjalnost.
- s 3. faktorjem so nasičene vrednote: odprta, kakovostna komunikacija; strokovnost; zgled; doslednost, načelnost.
- s 4. faktorjem so nasičene vrednote: demokratičnost; kultura; človekovo dostojanstvo in pravice; odgovorno državljanstvo, državljska pripadnost.
- s 5. faktorjem so nasičene vrednote: enakopravnost, enakost; pravičnost; pripravljenost pomagati.
- s 6. faktorjem so nasičene vrednote: učenje; delavnost, marljivost; medsebojni, medosebni odnosi.
- s 7. faktorjem so nasičene vrednote: odnos do lastnine (šolske, druge); odgovornost.
- z 8. faktorjem sta nasičeni vrednoti vljudnost; prijaznost.
- z 9. faktorjem sta nasičeni vrednoti: kritično razmišljanje; upoštevanje pravil, dogovorov.
- z 10. faktorjem so nasičene vrednote: nenasilje; odprta, kakovostna komunikacija.

Kljub že prej navedenim omejitvam glede interpretacije rezultatov faktorjske analize, nas je z vidika izločenih faktorjev v nadaljevanju zanimalo, ali se da implicitne vrednotne orientacije, ki jih je izluščila faktorska analiza, kakor koli povezati z vsebino oziroma strukturo vzgojnih načrtov. Morebitno povezanost smo ugotavljali s pomočjo pearsonovega koeficienta korelacije.

Tabela v10: Korelacije med pozornostjo, ki jo šole namenjajo posameznim vsebinskim področjem vzgojnega načrta in faktorjskimi skori za 10 faktorjev (pearsonov koeficient korelacije; v tabelo so vključeni le faktorji, ki pozitivno korelirajo s katerim od elementov vzgojnega načrta).

		Skupaj znakov	Vzgojna načela	Temeljne vrednote	Sodelovan je s starši	Vzgojne dejavnosti	Vzgojni postopki	Vzgojni ukrepi
REGR factor score	Pearson Correlation	-,111	-,007	,114	,123	,120	,176*	,058
1 for analysis 2	Sig. (2-tailed)	,369	,931	,144	,117	,126	,024	,461
	N	67	166	165	165	165	165	165
REGR factor score	Pearson Correlation	,027	,039	,158*	-,034	-,020	-,010	,025
2 for analysis 2	Sig. (2-tailed)	,827	,615	,043	,661	,795	,901	,748
	N	67	166	165	165	165	165	165

REGR factor score	Pearson Correlation	-,042	-,038	,035	,186*	,040	,079	-,022
4 for analysis 2	Sig. (2-tailed)	,733	,631	,655	,017	,608	,314	,781
	N	67	166	165	165	165	165	165
REGR factor score	Pearson Correlation	-,132	-,149	-,103	-,077	-,065	-,101	-,026
5 for analysis 2	Sig. (2-tailed)	,286	,055	,188	,329	,404	,198	,736
	N	67	166	165	165	165	165	165
REGR factor score	Pearson Correlation	,134	,181*	,169*	,063	,112	,065	,053
7 for analysis 2	Sig. (2-tailed)	,279	,019	,030	,421	,154	,410	,496
	N	67	166	165	165	165	165	165
REGR factor score	Pearson Correlation	,218	,014	,097	-,011	-,055	,210**	,000
8 for analysis 2	Sig. (2-tailed)	,077	,854	,216	,884	,483	,007	,996
	N	67	166	165	165	165	165	165

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Šole, ki poudarjajo vrednote nasičene s faktorjem 1 (negovanje maternega jezika; narodna identiteta; kulturna dediščina, slovenska kultura), v svojem vzgojnem načrtu namenjajo relativno večji obseg opisu vzgojnih postopkov.

Šole, ki poudarjajo vrednote nasičene s faktorjem 2 (skrb za okolje, naravo; pripadnost šoli, skupnosti; znanje; ustvarjalnost), v svojem vzgojnem načrtu namenjajo relativno večji obseg opisu sodelovanja s straši.

Šole, ki poudarjajo vrednote nasičene s faktorjem 4 (demokracija; kultura; človekovo dostojanstvo in pravice; odgovorno državljanstvo, državljanska pripadnost) v svojem vzgojnem načrtu namenjajo relativno večji obseg opisu temeljnih vrednot.

Šole, ki poudarjajo vrednote nasičene s faktorjem 5 (enakopravnost, enakost; pravičnost; pripravljenost pomagati) v svojem vzgojnem načrtu namenjajo relativno večji obseg opisu vzgojnih načel.

Šole, ki poudarjajo vrednote nasičene s faktorjem 7 (odnos do lastnine (šolske, druge); odgovornost) v svojem vzgojnem načrtu namenjajo relativno večji obseg opisu vzgojnih načel in temeljnih vrednot.

Šole, ki poudarjajo vrednote nasičene s faktorjem 8 (vljudnost; prijaznost) v svojem vzgojnem načrtu namenjajo relativno večji obseg opisu vzgojnih postopkov.

Razlike glede na kraj.

V nadaljevanju nas je zanimalo še, ali se eksplicitno opredeljene vrednote šol, ki delujejo v različnih okoljih, razlikujejo med sabo. S tem namenom smo primerjali rezultate šol iz večjih mest, s šolami iz manjših krajev. Primerjavo smo opravili s pomočjo enosmerne analize variance.

Tabela v11: Izraženost posameznih faktorjev glede na velikost kraja.

			N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
REGR factor score 1 for analysis 2	Manjši kraj	127	,0165105	,98553570	,08745215	
	Večji kraj	39	-,0537650	1,05719697	,16928700	
	Total	166	,0000000	1,00000000	,07761505	
REGR factor score 2 for analysis 2	Manjši kraj	127	-,0325944	,98759451	,08763484	
	Večji kraj	39	,1061408	1,04544752	,16740558	
	Total	166	,0000000	1,00000000	,07761505	
REGR factor score 3 for analysis 2	Manjši kraj	127	-,0220602	,95400904	,08465461	
	Večji kraj	39	,0718372	1,14776835	,18379003	
	Total	166	,0000000	1,00000000	,07761505	
REGR factor score 4 for analysis 2	Manjši kraj	127	-,0036070	,95086534	,08437565	
	Večji kraj	39	,0117459	1,15929551	,18563585	
	Total	166	,0000000	1,00000000	,07761505	
REGR factor score 5 for analysis 2	Manjši kraj	127	,0086031	,97185488	,08623818	
	Večji kraj	39	-,0280151	1,09967399	,17608877	
	Total	166	,0000000	1,00000000	,07761505	
REGR factor score 6 for analysis 2	Manjši kraj	127	-,0090223	1,00959689	,08958724	
	Večji kraj	39	,0293803	,98041313	,15699175	
	Total	166	,0000000	1,00000000	,07761505	
REGR factor score 7 for analysis 2	Manjši kraj	127	-,0339480	,95063501	,08435522	
	Večji kraj	39	,1105485	1,15291331	,18461388	
	Total	166	,0000000	1,00000000	,07761505	
REGR factor score 8 for analysis 2	Manjši kraj	127	,0842306	1,09468461	,09713755	
	Večji kraj	39	-,2742893	,51745014	,08285834	
	Total	166	,0000000	1,00000000	,07761505	
REGR factor score 9 for analysis 2	Manjši kraj	127	-,0080271	,98916426	,08777413	
	Večji kraj	39	,0261396	1,04731464	,16770456	
	Total	166	,0000000	1,00000000	,07761505	
REGR factor score 10 for analysis 2	Manjši kraj	127	,0287376	1,04998712	,09317129	
	Večji kraj	39	-,0935814	,82145544	,13153814	
	Total	166	,0000000	1,00000000	,07761505	

Tabela v12: Statistična pomembnost razlik med šolami iz manjših in večjih krajev (ANOVA).

			ANOVA				
			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
REGR factor score 1 for analysis 2	Between Groups		,147	1	,147	,147	,702
	Within Groups		164,853	164	1,005		
	Total		165,000	165			
REGR factor score 2 for analysis 2	Between Groups		,574	1	,574	,573	,450
	Within Groups		164,426	164	1,003		
	Total		165,000	165			
REGR factor score 3 for analysis 2	Between Groups		,263	1	,263	,262	,610
	Within Groups		164,737	164	1,004		
	Total		165,000	165			
REGR factor score 4 for analysis 2	Between Groups		,007	1	,007	,007	,933
	Within Groups		164,993	164	1,006		
	Total		165,000	165			
REGR factor score 5 for analysis 2	Between Groups		,040	1	,040	,040	,842
	Within Groups		164,960	164	1,006		
	Total		165,000	165			
REGR factor score 6 for analysis 2	Between Groups		,044	1	,044	,044	,835
	Within Groups		164,956	164	1,006		
	Total		165,000	165			
REGR factor score 7 for analysis 2	Between Groups		,623	1	,623	,622	,432
	Within Groups		164,377	164	1,002		
	Total		165,000	165			
REGR factor score 8 for analysis 2	Between Groups		3,835	1	3,835	3,903	,050
	Within Groups		161,165	164	,983		
	Total		165,000	165			
REGR factor score 9 for analysis 2	Between Groups		,035	1	,035	,035	,853
	Within Groups		164,965	164	1,006		
	Total		165,000	165			
REGR factor score 10 for analysis 2	Between Groups		,446	1	,446	,445	,506
	Within Groups		164,554	164	1,003		
	Total		165,000	165			

Primerjava izraženosti posameznih faktorjev s pomočjo enosmerne analize variance, je opozorila na razlike med šolami iz večjih in manjših krajev pri 8. faktorju. Primerjava srednjih vrednosti izraženosti obeh faktorjev med obema skupinama kaže, da je v ozadju

opredeljevanja temeljnih vrednot v šolah iz manjših krajev pogosteje poudarjanje prijaznosti, vljudnosti, torej nekakšne splošne orientacije k benevolentnosti v medosebnih odnosih.

V nadaljevanju smo želeli ugotoviti, katere v nizu vrednotnih orientacij najbolj razlikujejo med šolami iz večjih in manjših krajev. S tem namenom smo opravili kanonično diskriminantno analizo, ki je izločila eno diskriminantno funkcijo.

Tabela v13: Lastna vrednost diskriminantne funkcije.

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	,038 ^a	100,0	100,0	,191

a. First 1 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Tabela v14: Pomembnost diskriminantne funkcije.

Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1	,964	5,905	10	,823

Wilksov lambda test opozarja, da diskriminantna funkcija ne razlikuje pomembno med obema skupinama šol. Šole med večjimi in manjšimi kraji se torej glede opredeljenih eksplicitnih vrednot ne razlikujejo pomembno.

Kljub statistični nepomembnosti diskriminantne funkcije smo v nadaljevanju želeli ugotoviti, katera od vrednotnih orientacij vendarle največ prispeva k morebitnim razlikam med šolami iz različnih krajev.

Tabela v14: Strukturna matrika diskriminantne funkcije.

	Function
	1
REGR factor score 8 for analysis 2	,793
REGR factor score 7 for analysis 2	-,316
REGR factor score 2 for analysis 2	-,304
REGR factor score 10 for analysis 2	,268
REGR factor score 3 for analysis 2	-,205
REGR factor score 1 for analysis 2	,154
REGR factor score 6 for analysis 2	-,084
REGR factor score 5 for analysis 2	,080
REGR factor score 9 for analysis 2	-,075
REGR factor score 4 for analysis 2	-,034

	Function
	1
REGR factor score 8 for analysis 2	,793
REGR factor score 7 for analysis 2	-,316
REGR factor score 2 for analysis 2	-,304
REGR factor score 10 for analysis 2	,268
REGR factor score 3 for analysis 2	-,205
REGR factor score 1 for analysis 2	,154
REGR factor score 6 for analysis 2	-,084
REGR factor score 5 for analysis 2	,080
REGR factor score 9 for analysis 2	-,075
REGR factor score 4 for analysis 2	-,034

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions

Variables ordered by absolute size of correlation within function.

Tabela v14: Skupinska centroida obeh skupin.

Tip kraja	Function
	1
Manjši kraj	,107
Večji kraj	-,349

Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

Strukturalna matrika in centroida obeh skupin na diskriminantni funkciji potrjujeta, da med faktorji, ki jih je izločila faktorska analiza, k razlikam med šolami iz manjših in večjih krajev največ prispeva 8 faktor. S tem je potrjena ugotovitev enosmerne analize variance, da je v ozadju opredeljevanja temeljnih vrednot v šolah iz manjših krajev pogosteje poudarjanje prijaznosti, vljudnosti, torej nekakšne splošne orientacije k benevolentnosti v medosebnih odnosih.

ANALIZA PODATKOV, PRIDOBLENJIH S STRANI ŠOL, UČITELJEV IN STARŠEV

V okviru analize okoliščin nastajanja vzgojnih načrtov, njihove vsebine in njihovega vpliva na pomembne dogodke in skupine v šolskem okolju, smo opravili tri temeljite analize:

- analizo izkušenj šol z vzgojnimi načrti,
- analizo izkušenj učiteljev z vzgojnimi načrti,
- analizo izkušenj staršev z vzgojnimi načrti.

ANALIZA IZKUŠENJ ŠOL Z VZGOJNIMI NAČRTI,

Izkušnje šol z vzgojnimi načrti smo ugotavljali na dva načina:

- z poglobljenim strukturiranim intervjujem (telefonskim) z osebo, ki je na šoli koordinirala proces razvoja vzgojnega načrta,
- s strukturiranim vprašalnikom, ki ga je izpolnila oseba, ki je na šoli koordinirala proces razvoja vzgojnega načrta.

Ker smo v okviru strukturiranega intervjuja in vprašalnika ugotavljali enake vsebine, smo zbrane podatke združili in obdelali skupaj. Tekom projekta smo zbrali podatke o izkušnjah šol z razvojem in uveljavljanjem vzgojnega načrta za 65 slovenskih osnovnih šol, torej za približno 15 % vseh šol. V nadaljevanju so nanizani ključni podatki in spoznanja tega dela raziskovalnega projekta.

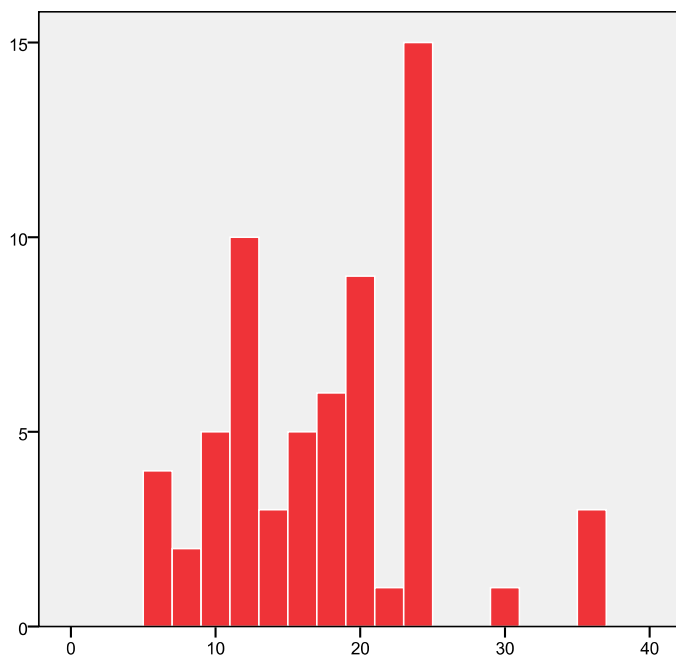
RAZVOJ VZGOJNEGA NAČRTA

Trajanje razvoja vzgojnega načrta

Za razvoj vzgojnega načrta so šole porabile od 6 do 36 mesecev, povprečno je trajal 17,67 mesecev (Tabela sol), medianska dolžina razvoja vzgojnega načrta je 18. Modus (dolžina trajanja, o kateri poroča največje število šol) je 24 mesecev, torej je med šolami veliko takšnih (15 šol, Slika sol), kjer je razvoj vzgojnega načrta trajal dve leti, sledi jim skupina tistih, kjer so vzgojni načrt razvijali eno leto (10 šol).

Tabela sol: Trajanje razvoja vzgojnega načrta (v mesecih).

Mean	17,67
Median	18,00
Mode	24
Std. Deviation	7,222
Minimum	6
Maximum	36

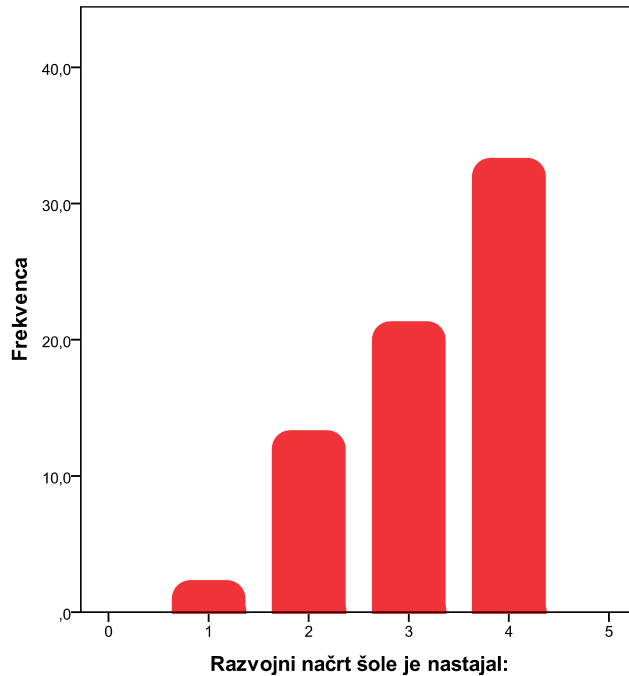
Slika so1: Trajanje razvoja vzgojnega načrta (v mesecih).

Način nastajanja vzgojnega načrta

Zanimalo nas je, kako so v šolah nastajali vzgojni načrti. V približno polovici šol je bil v razvoj vzgojnega načrta vključen kolektiv v celoti, v približno 30 % šol ga je razvijala večja skupina zaposlenih (6 do približno 10 ljudi), v približno 20 % šol pa ga je razvijala manjša skupina ali celo posamezniki (Tabela so2, Slika so2).

Tabela so2: Način nastajanja vzgojnega načrta.

	Frequency	Percent
Valid pretežno na podlagi dela enega ali dveh posameznikov	1	1,5
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	18,5
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	30,8
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	32	49,2
Total	65	100,0

Slika so2: Način nastajanja vzgojnega načrta.

Primerjava načina nastajanja s trajanjem razvoja vzgojnega načrta je pokazala, da je vzgojni načrt na šolah, kjer se je v njegov razvoj vključilo več ljudi, trajal dlje časa (Tabela so3). Čeprav razlika ni statistično pomembna (Tabela so4), pa vendar opozarja na določen trend, ki ga pri interpretaciji zbranih podatkov ne gre zanemariti.

Tabela so3: Trajanje razvoja vzgojnega načrta glede na način njegovega nastajanja.

Razvoj vzgojnega načrta je trajal približno _____ mesecev

Razvojni načrt šole je nastajal:	Mean	N	Std. Deviation
pretežno na podlagi dela enega ali dveh posameznikov	12,00	1	.
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	15,33	12	5,662
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	15,85	20	8,087
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	19,94	31	6,752

Tabela so4: Statistična pomembnost povezave med trajanjem razvoja vzgojnega načrta in načinom njegovega nastajanja (ANOVA).

Razvoj vzgojnega načrta je trajal približno _____ mesecev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	323,022	3	107,674	2,180	,100
Within Groups	2963,088	60	49,385		
Total	3286,109	63			

Vključenost različnih skupin v nastajanje vzgojnega načrta

V večini šol so bili k sodelovanju pri razvoju vzgojnega načrta povabljeni vsi zaposleni (Tabela so5). Prav tako so vse šole k sodelovanju povabile starše svojih učencev (Tabela so6) in same učence, v skladu z njihovimi zmožnostmi razumevanja pomena vzgojnega načrta (Tabela so7).

Tabela so5: Vabilo zaposlenim k sodelovanju pri nastajanju vzgojnega načrta..

K razvoju vzgojnega načrta je šola povabila vse zaposlene

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NE	2	3,1	3,1	3,1
	DA	63	96,9	96,9	100,0
	Total	65	100,0	100,0	

Tabela so6: Vabilo staršem k sodelovanju pri nastajanju vzgojnega načrta..

K razvoju vzgojnega načrta je šola povabila starše učencev.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	DA	65	100,0	100,0	100,0

Tabela so7: Vabilo učencem k sodelovanju pri nastajanju vzgojnega načrta..

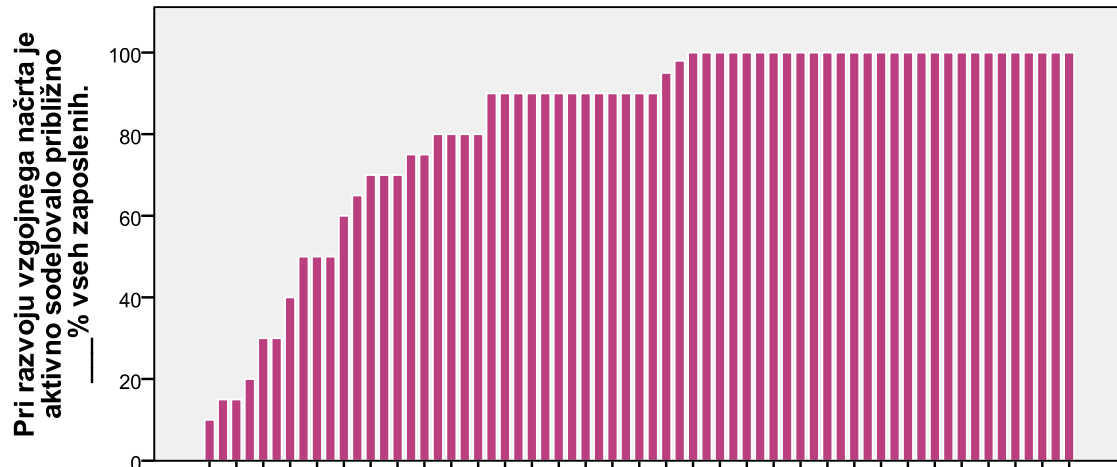
K razvoju vzgojnega načrta je šola, v skladu z njihovimi zmožnostmi razumevanja pomena vzgojnega načrta, pritegnila tudi učence.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	DA	65	100,0	100,0	100,0

Najbolj aktivno so bili v nastajanje vzgojnih načrtov vključeni zaposleni na šolah (Tabela so8), vendar je med posameznimi šolami opazna velika razlika, saj j v posameznih šolah vključenost zaposlenih opazno nižja (Slika s03).

Tabela so8: Aktivna vključenost zaposlenih v nastajanje vzgojnega načrta.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno % vseh zaposlenih.	65	10	100	82,74	25,058

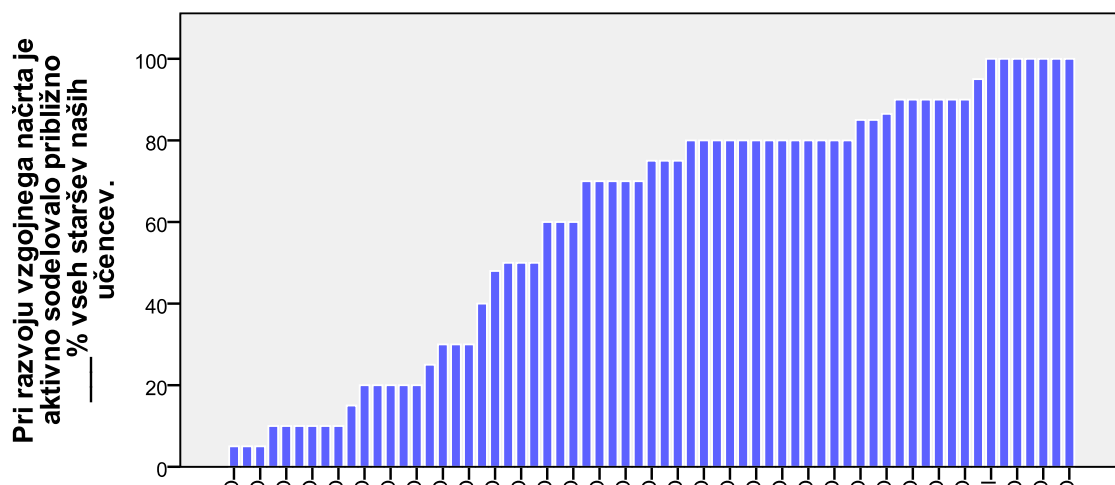

Slika so3: Aktivna vključenost zaposlenih v nastajanje vzgojnega načrta.

Najmanj so bili v nastajanje vzgojnih načrtov vključeni starši učencev (Tabela so9). Spet je med posameznimi šolami opazna velika razlika, saj je v posameznih šolah vključenost staršev opazno višja kot v drugih (Slika s04).

Tabela so9: Aktivna vključenost staršev v nastajanje vzgojnega načrta.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno ___% vseh staršev naših učencev.	65	5	100	60,45	31,871

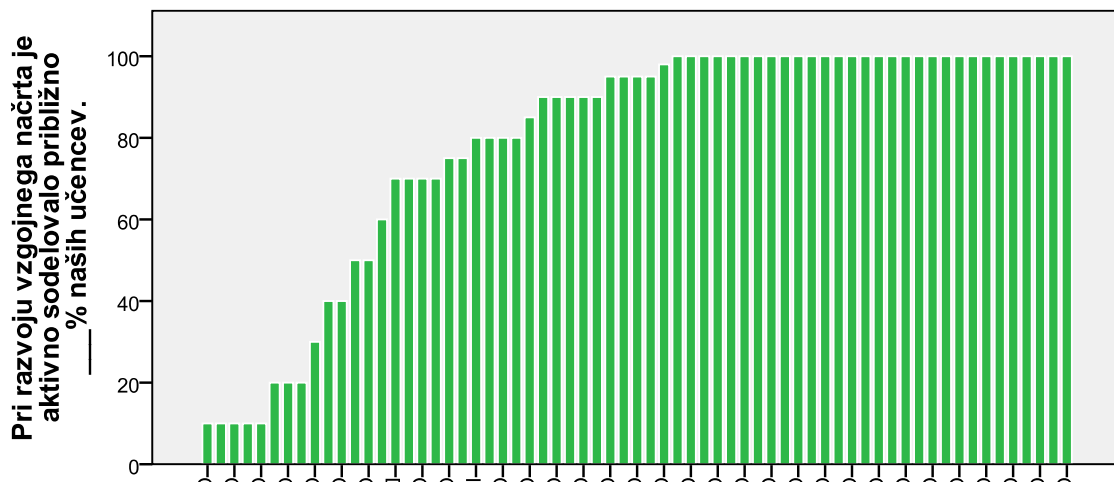

Slika so4: Aktivna vključenost staršev v nastajanje vzgojnega načrta.

Vključenost učencev v nastajanje vzgojnih načrtov je v povprečju skoraj tako visoka kot pri zaposlenih (Tabela so10), vendar so razlike med posameznimi šolami tu večje kot pri vključenosti zaposlenih (Slika s05), o čemer priča tudi večja standardna deviacija razpršenosti rezultatov.

Tabela so10: Aktivna vključenost učencev v nastajanje vzgojnega načrta.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno ___% naših učencev.	65	10	100	79,12	29,935

Slika so5: Aktivna vključenost učencev v nastajanje vzgojnega načrta.

Primerjava zbranih podatkov s personovim koeficientom korelacije kaže, da vključenost posameznih skupin v nastajanje vzgojnega načrta močno korelira. V šolah, kjer je bilo vključevanja več, so se torej v nastajanje vzgojnega načrta bolj aktivno in v večjem številu vključevali člani vseh treh skupi, in obratno (Tabela so11).

Tabela so11: Povezanost aktivnega vključevanja različnih skupin v nastajanje vzgojnega načrta (pearsonov koeficient korelacije).

	Sodelovanje staršev	Sodelovanje učencev
Pearson Correlation	,470**	,525**
Sodelovanje zaposlenih Sig. (2-tailed)	,000	,000
N	65	65

	Pearson Correlation		,629**
Sodelovanje učencev	Sig. (2-tailed)		,000
	N		65

Poraba časa za nastajanje različnih vsebinskih elementov vzgojnega načrta

V nadaljevanju raziskave smo ugotavljali, kolikšen delež celotnega časa, namenjenega načrtovanju vzgojnega načrta, so v šolah namenili naslednjim vsebinskim sklopom:

- temeljne vrednote in vzgojna načela,
- vzajemno sodelovalni odnos s starši,
- vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti, svetovanje ter usmerjanje učencev),
- vzgojni postopki,
- vzgojni ukrepi.

V šolah so za pripravo posameznih delov vzgojnega načrta porabili sorazmerno podobno količino časa, največ vprašanjem vzgojnih dejavnosti, najmanj pa vzgojnimi ukrepi (Tabela so12).

Tabela so12: Alokacija časa za nastajanje različnih vsebinskih elementov vzgojnega načrta

	N	Min.	Max.	Mean	Std. Deviation
Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - temeljne vrednote in vzgojna načela	65	5	50	21,91	9,945
Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzajemno sodelovalni odnos s starši	65	10	50	18,60	7,648
Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzgojne dejavnosti	65	5	50	24,88	8,945
Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzgojni postopki	64	5	60	18,55	7,944
Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzgojni ukrepi	63	5	40	16,46	7,249

Ob raziskovanju morebitnih povezav med porabo časa za posamezne vsebinske sklope vzgojnega načrta, smo pričakovali negativne korelacije (glede na to, da se s povečanjem deleža časa, ki ga šola nameni enemu področju, zmanjša delež časa za druga področja). Rezultati (Tabela so12a) je potrdila pričakovanja, obenem pa izpostavila pozitivno povezavo (sicer nekoliko čez mejo statistične pomembnosti 0.05) med časom, ki so ga šole posvetile razmišljanju o vzgojnih dejavnostih in sodelovanju s starši.

Tabela so12a: Korelacije med deleži časa namenjenega različnim vsebinskim elementom vzgojnega načrta (pearsonov koeficient korelacije).

		Temeljne vrednote in vzgojna načela	Vzajemno sodelovalni odnos s starši	Vzgojne dejavnosti	Vzgojni postopki	Vzgojni ukrepi
Temeljne vrednote in vzgojna načela	Pearson Correlation	1	-,364**	-,363**	-,273*	-,238
	Sig. (2-tailed)		,003	,003	,029	,060
	N	65	65	65	64	63
Vzajemno sodelovalni odnos s starši	Pearson Correlation	-,364**	1	,219	-,341**	-,410**
	Sig. (2-tailed)	,003		,080	,006	,001
	N	65	65	65	64	63
Vzgojne dejavnosti	Pearson Correlation	-,363**	,219	1	-,396**	-,272*
	Sig. (2-tailed)	,003	,080		,001	,031
	N	65	65	65	64	63
Vzgojni postopki	Pearson Correlation	-,273*	-,341**	-,396**	1	,067
	Sig. (2-tailed)	,029	,006	,001		,600
	N	64	64	64	64	63
Vzgojni ukrepi	Pearson Correlation	-,238	-,410**	-,272*	,067	1
	Sig. (2-tailed)	,060	,001	,031	,600	
	N	63	63	63	63	63

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

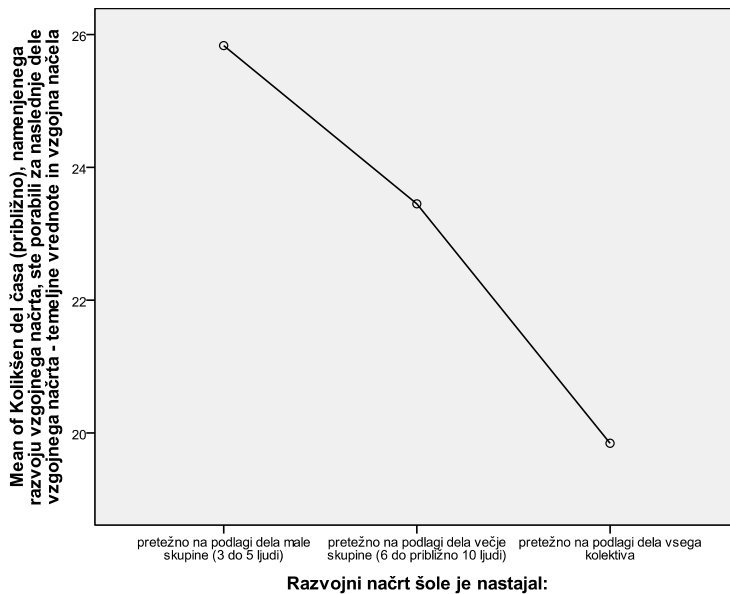
Primerjava porabljenega časa za posamezne vsebinske sklope vzgojnega načrta je opozorila na nekatere zanimive pojave.

Poraba časa za razmišljanje o temeljnih vrednotah in vzgojnih načelih kaže rahlo nasprotno linearno zvezo: za vprašanje temeljnih vrednot in vzgojnih načel so šole, v katerih je vzgojni načrt nastajal pretežno na podlagi dela male skupine, porabile sorazmerno več časa (Tabela so13), vendar opažena razlika (Slika so6) ni statistično pomembna (Tabela so14).

Tabela so12: Povezava med porabo časa, namenjenega vprašanju temeljnih vrednot in vzgojnih načel in načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - temeljne vrednote in vzgojna načela

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	25,83	11,044	3,188
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	23,45	10,138	2,267
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	32	19,84	9,024	1,595

Slika so6: Povezava med porabo časa, namenjenega vprašanju temeljnih vrednot in vzgojnih načel in načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Tabela so13: Statistična (ne)pomembnost povezave med porabo časa, namenjenega vprašanju temeljnih vrednot in vzgojnih načel in načinom nastajanja vzgojnega načrta (ANOVA).

Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - temeljne vrednote in vzgojna načela

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	366,602	2	183,301	1,922	,155
Within Groups	5818,835	61	95,391		
Total	6185,438	63			

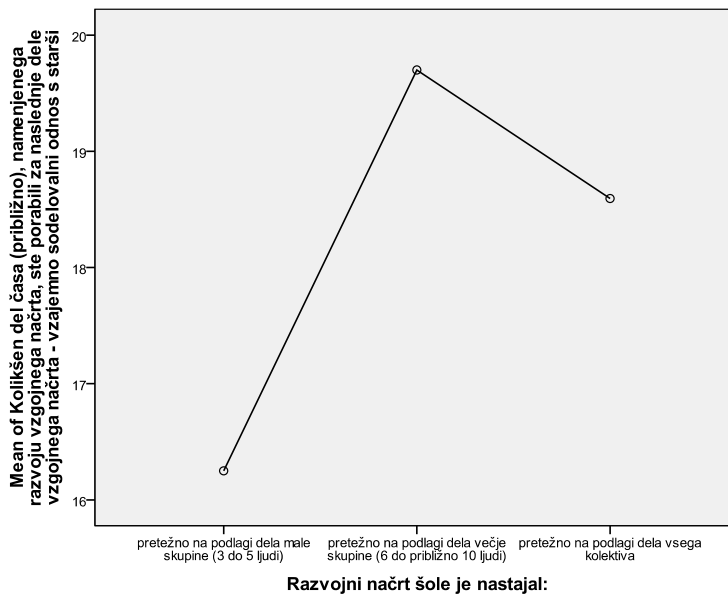
Tudi poraba časa za razmišljanje o sodelovanju s starši kaže rahlo linearno zvezo: za vprašanje sodelovanja s starši so šole, v katerih je vzgojni načrt nastajal pretežno na

podlagi dela male skupine, porabile sorazmerno manj časa (Tabela so14), vendar opažena razlika (Slika so7) ni statistično pomembna (Tabela so15).

Tabela so14: Povezava med porabo časa, namenjenega razmišljanju o sodelovanju s starši in načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzajemno sodelovalni odnos s starši

	N	Mean	Std. Dev.	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	16,25	4,827	1,393
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	19,70	9,581	2,142
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	32	18,59	7,210	1,275

Slika so7: Povezava med porabo časa, namenjenega razmišljanju o sodelovanju s starši in načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Tabela so15: Statistična (ne)pomembnost povezave med porabo časa, namenjenega razmišljanju o sodelovanju s starši in načinom nastajanja vzgojnega načrta (ANOVA).

Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzajemno sodelovalni odnos s starši

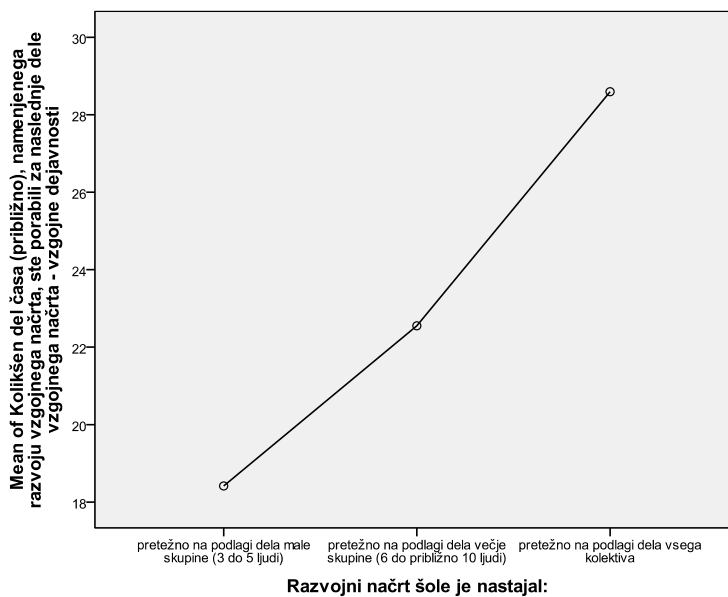
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	89,831	2	44,916	,759	,473
Within Groups	3612,169	61	59,216		
Total	3702,000	63			

Poraba časa za razmišljanje o vzgojnih dejavnostih kaže pomembno linearno zvezo: za vprašanje vzgojnih dejavnosti so šole, v katerih je vzgojni načrt nastajal pretežno na podlagi dela vsega kolektiva, porabile sorazmerno več časa (Tabela so16), opažena razlika (Slika so8) pa je tudi statistično pomembna (Tabela so17).

Tabela so14: Povezava med porabo časa, namenjenega razmišljanju o vzgojnih dejavnostih in načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzgojne dejavnosti

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	18,42	7,452	2,151
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	22,55	5,717	1,278
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	32	28,59	9,524	1,684

Slika so7: Povezava med porabo časa, namenjenega razmišljanju o vzgojnih dejavnostih in načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Tabela so15: Statistična (ne)pomembnost povezave med porabo časa, namenjenega razmišljanju o vzgojnih dejavnostih in načinom nastajanja vzgojnega načrta (ANOVA).

Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzgojne dejavnosti

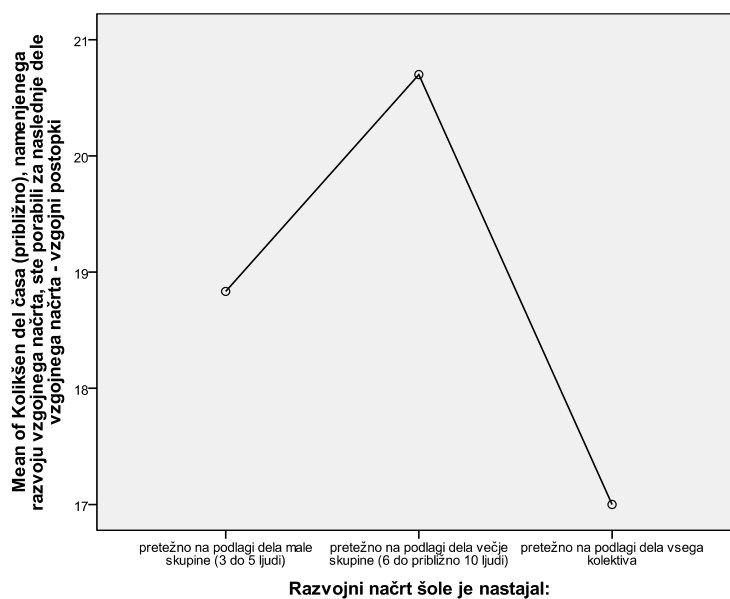
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1050,774	2	525,387	7,926	,001
Within Groups	4043,585	61	66,288		
Total	5094,359	63			

Z vidika porabe časa za razmišljanje o vzgojnih postopkih ni opaziti povezave z načinom nastajanja vzgojnega načrta (Tabela so18), opažena razlika med skupinami (Slika so9) tudi ni statistično pomembna (Tabela so19).

Tabela so18: Povezava med porabo časa, namenjenega razmišljanju o vzgojnih postopkih in načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzgojni postopki

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	18,83	6,740	1,946
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	20,70	11,183	2,501
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	17,00	5,568	1,000

Slika so9: Povezava med porabo časa, namenjenega razmišljanju o vzgojnih postopkih in načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Tabela so19: Statistična (ne)pomembnost povezave med porabo časa, namenjenega razmišljanju o vzgojnih postopkih in načinom nastajanja vzgojnega načrta (ANOVA).

Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzgojni postopki

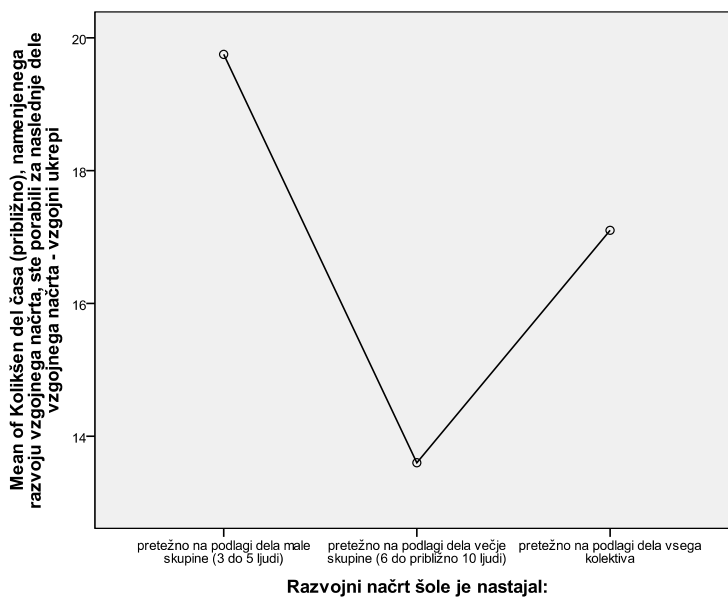
	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	167,848	2	83,924	1,323	,274
Within Groups	3805,867	60	63,431		
Total	3973,714	62			

Poraba časa za razmišljanje o vzgojnih ukrepih kaže skorajda pomembno, vendar ne linearno zvezo: vprašanju vzgojnih ukrepov so relativno najmanj časa namenile šole, v katerih je vzgojni načrt nastajal pretežno na podlagi večje skupine (Tabela so20), opažena razlika (Slika so10) pa se giblje blizu meje statistične pomembnosti (Tabela so21).

Tabela so20: Povezava med porabo časa, namenjenega razmišljanju o vzgojnih ukrepih in načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za dele vzgojnega načrta - vzgojni ukrepi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	19,75	7,436	2,147
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	13,60	6,785	1,517
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	30	17,10	7,112	1,298

Slika so10: Povezava med porabo časa, namenjenega razmišljanju o vzgojnih ukrepih in načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Tabela so21: Statistična (ne)pomembnost povezave med porabo časa, namenjenega razmišljanju o vzgojnih ukrepih in načinom nastajanja vzgojnega načrta (ANOVA).

Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta - vzgojni ukrepi

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	305,734	2	152,867	3,058	,055
Within Groups	2949,750	59	49,996		
Total	3255,484	61			

Ocena pomembnosti različnih vsebinskih elementov vzgojnega načrta

V nadaljevanju raziskave smo osebe, ki so na šolah vodile razvoj vzgojnih načrtov, spraševali o oceni pomembnosti posameznih vsebinskih elementov vzgojnega načrta, pri čemer so elemente rangirali po pomembnosti od najmanj do najbolj pomembnega.

Na vrhu lestvice so se znašle vzgojne dejavnosti in temeljne vrednote in moralna načela, na začetku pa vzgojni ukrepi (Tabela so22).

Tabela so22: Ocena pomembnosti različnih vsebinskih elementov vzgojnega načrta (srednji rang).

	N	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti, svetovanje ter usmerjanje učencev)	64	1	5	4,08	1,088
Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - temeljne vrednote in vzgojna načela	64	1	5	3,78	1,253
Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzajemno sodelovalni odnos s starši	64	1	5	3,33	1,196
Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzgojni postopki	64	1	5	2,69	1,139
Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzgojni ukrepi	64	1	5	1,89	1,370

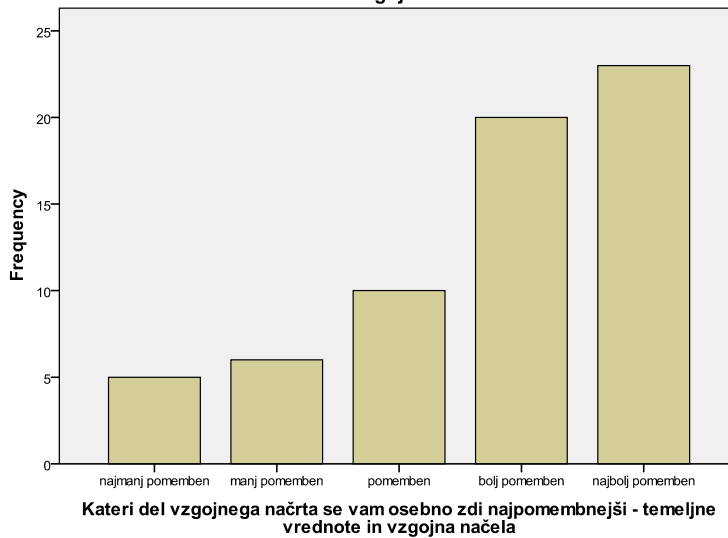
Pri ocenjevanju pomembnosti temeljnih vrednot in vzgojnih načel sta skoraj dve tretjini respondentov ta element vzgojnega načrta postavila na prvo ali drugo mesto med vsemi petimi elementi (Tabela so23). Tudi grafičen prikaz frekvenc rangov potrjuje, da večina respondentov ta element vzgojnega načrta postavlja v vrh glede pomembnosti (Slika so11).

Tabela so23: Frekvenčna porazdelitev rangov, na katere so respondenti postavljali temeljne vrednote in vzgojna načela med petimi vsebinskimi elementi vzgojnega načrta .

Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - temeljne vrednote in vzgojna načela

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	najmanj pomemben	5	7,8	7,8	7,8
	manj pomemben	6	9,4	9,4	17,2
	pomemben	10	15,6	15,6	32,8
	bolj pomemben	20	31,3	31,3	64,1
	najbolj pomemben	23	35,9	35,9	100,0
	Total	64	100,0	100,0	

Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - temeljne vrednote in vzgojna načela

Slika so11: Frekvenčna porazdelitev rangov, na katere so respondenti postavljali temeljne vrednote in vzgojna načela med petimi vsebinskimi elementi vzgojnega načrta .

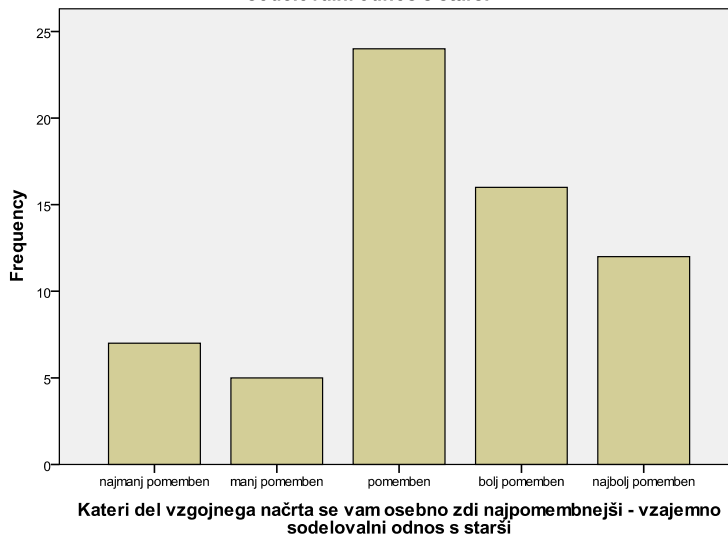
Pri ocenjevanju pomembnosti vzajemno sodelovalnega odnosa s starši so respondenti v večini ta element vzgojnega načrta postavili na sredo med vsemi petimi elementi (Tabela so24). Tudi grafičen prikaz frekvenc rangov potrjuje, da večina respondentov temu elementu vzgojnega načrta prisoja srednje mesto po pomembnosti (Slika so12).

Tabela so23: Frekvenčna porazdelitev rangov, na katere so respondenti postavljali vzajemno sodelovalni odnos s starši načela med petimi vsebinskimi elementi vzgojnega načrta .

Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzajemno sodelovalni odnos s starši

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	najmanj pomemben	7	10,9	10,9	10,9
	manj pomemben	5	7,8	7,8	18,8
	pomemben	24	37,5	37,5	56,3
	bolj pomemben	16	25,0	25,0	81,3
	najbolj pomemben	12	18,8	18,8	100,0
	Total	64	100,0	100,0	

Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzajemno sodelovalni odnos s starši

Slika so12: Frekvenčna porazdelitev rangov, na katere so respondenti postavljali vzajemno sodelovalni odnos s starši med petimi vsebinskimi elementi vzgojnega načrta .

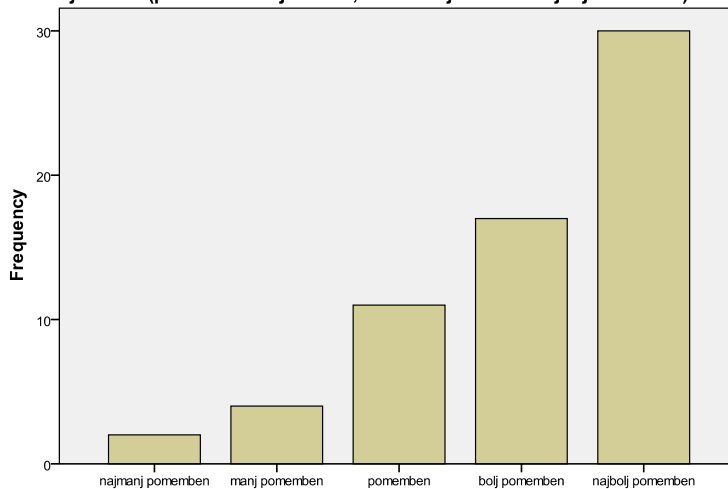
Pri ocenjevanju pomembnosti vzgojnih dejavnosti je skoraj polovica respondentov ta element vzgojnega načrta postavila na prvo, še četrtnina pa na drugo mesto med vsemi petimi elementi (Tabela so24). Tudi grafičen prikaz frekvenc rangov potrjuje, da večina respondentov ta element vzgojnega načrta postavlja v vrh glede pomembnosti (Slika so13).

Tabela so24: Frekvenčna porazdelitev rangov, na katere so respondenti postavljali vzgojne dejavnosti med petimi vsebinskimi elementi vzgojnega načrta .

**Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzgojne dejavnosti
(proaktivne dejavnosti, svetovanje ter usmerjanje učencev)**

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid najmanj pomemben	2	3,1	3,1	3,1
manj pomemben	4	6,3	6,3	9,4
pomemben	11	17,2	17,2	26,6
bolj pomemben	17	26,6	26,6	53,1
najbolj pomemben	30	46,9	46,9	100,0
Total	64	100,0	100,0	

Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti, svetovanje ter usmerjanje učencev)

Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti, svetovanje ter usmerjanje učencev)

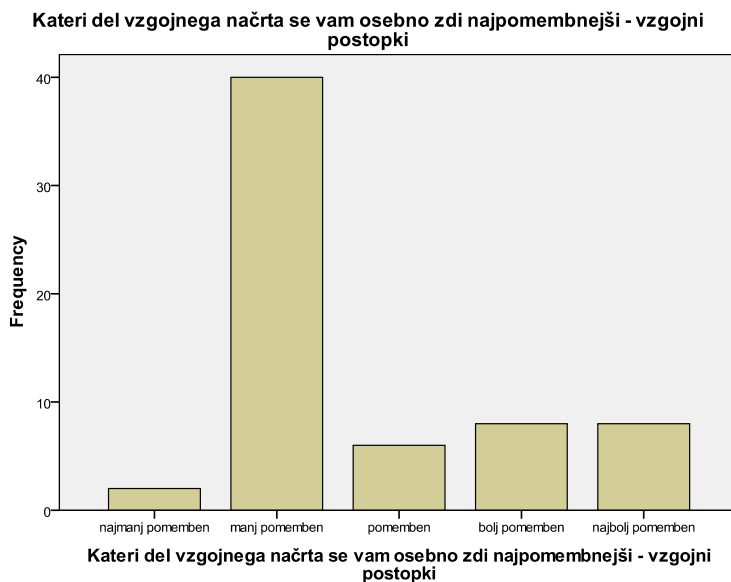
Slika so13: Frekvenčna porazdelitev rangov, na katere so respondenti postavljali vzgojne dejavnosti med petimi vsebinskimi elementi vzgojnega načrta .

Pri ocenjevanju pomembnosti vzgojnih postopkov sta skoraj dve tretjini respondentov ta element vzgojnega načrta postavila na predzadnje mesto med vsemi petimi elementi (Tabela so25). Tudi grafičen prikaz frekvenc rangov potrjuje, da večina respondentov ta element vzgojnega načrta postavlja med manj pomembne, čeprav mu nekateri posamezniki pripisujejo veliko pomembnost (Slika so14).

Tabela so25: Frekvenčna porazdelitev rangov, na katere so respondenti postavljali vzgojne postopke med petimi vsebinskimi elementi vzgojnega načrta .

Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzgojni postopki

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	najmanj pomemben	2	3,1	3,1	3,1
	manj pomemben	40	62,5	62,5	65,6
	pomemben	6	9,4	9,4	75,0
	bolj pomemben	8	12,5	12,5	87,5
	najbolj pomemben	8	12,5	12,5	100,0
	Total	64	100,0	100,0	

Slika so14: Frekvenčna porazdelitev rangov, na katere so respondenti postavljali vzgojne postopke med petimi vsebinskimi elementi vzgojnega načrta .

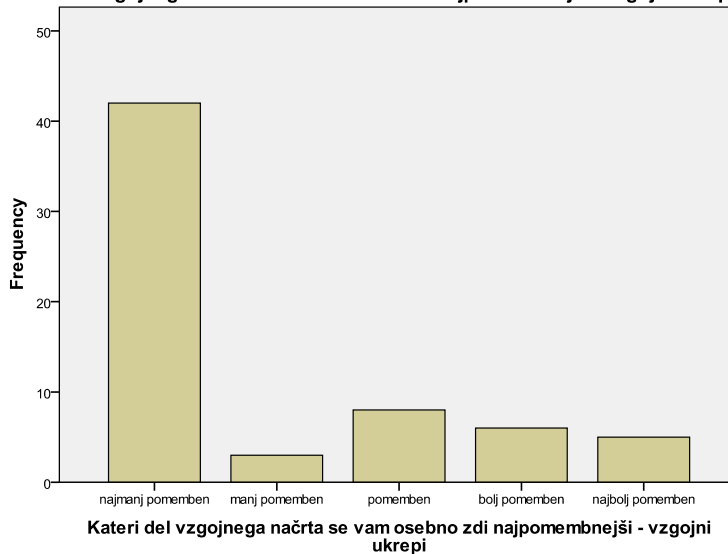
Pri ocenjevanju pomembnosti vzgojnih postopkov sta dve tretjini respondentov ta element vzgojnega načrta postavila na samo začetje mesto med vsemi petimi elementi (Tabela so26). Tudi grafičen prikaz frekvenc rangov potrjuje, da večina respondentov ta element vzgojnega načrta zaznava kot najmanj pomembnega med vsemi (Slika so15).

Tabela so25: Frekvenčna porazdelitev rangov, na katere so respondenti postavljali vzgojne ukrepe med petimi vsebinskimi elementi vzgojnega načrta .

Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzgojni ukrepi

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	najmanj pomemben	42	65,6	65,6	65,6
	manj pomemben	3	4,7	4,7	70,3
	pomemben	8	12,5	12,5	82,8
	bolj pomemben	6	9,4	9,4	92,2
	najbolj pomemben	5	7,8	7,8	100,0
	Total	64	100,0	100,0	

Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši - vzgojni ukrepi

Slika so14: Frekvenčna porazdelitev rangov, na katere so respondenti postavljali vzgojne ukrepe med petimi vsebinskimi elementi vzgojnega načrta .

Ocena pomembnosti posameznih elementov vzgojnega načrta in čas, ki so jim ga šole namenile

V nadaljevanju smo ugotavljali, ali je čas, ki so ga šole namenile posameznim elementom vzgojnega načrta kakor-koli povezan z oceno pomembnosti le-teh (Tabela so25):

- v treh primerih (temeljne vrednote in vzgojna načela, sodelovanje s starši in vzgojni ukrepi) so šole namenile sorazmerno več časa področjem, ki jih respondenti ocenjujejo kot bolj pomembne, in obratno,

- na šolah, kjer so respondenti pripisali višji pomen temeljnim vrednotam in vzgojnim načelom, so pri pripravi vzgojnih načrtov manj časa namenili vzgojnim postopkom in vzgojnim ukrepom,
- respondenti s šol, kjer so pri pripravi vzgojnih načrtov več časa namenili temeljnim vrednotam in vzgojnim načelom, pripisujejo vzgojnim ukrepom manjši pomen.

Tabela so25: Povezava med oceno pomembnosti posameznih elementov vzgojnega načrta in časom, ki so jim ga šole namenile (pearsonov koeficient korelacije).

		Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za ...					
		temeljne vrednote in vzgojna načela	vzajemno sodelovalni odnos s starši	vzgojne dejavnosti	vzgojne postopke	vzgojne ukrepe	
Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši	temeljne vrednote in vzgojna načela	Pearson Correlation	,537**	-,182	,027	-,105	-,358**
		Sig. (2-tailed)	,000	,151	,832	,414	,004
		N	64	64	64	63	62
	vzajemno sodelovalni odnos s starši	Pearson Correlation	-,154	,304*	,425**	-,226	-,211
		Sig. (2-tailed)	,224	,015	,000	,075	,100
		N	64	64	64	63	62
	vzgojne dejavnosti	Pearson Correlation	-,002	-,168	,110	,048	,005
		Sig. (2-tailed)	,986	,183	,385	,706	,968
		N	64	64	64	63	62
	vzgojni postopki	Pearson Correlation	-,242	,020	-,061	,232	,095
		Sig. (2-tailed)	,054	,875	,635	,067	,463
		N	64	64	64	63	62
vzgojni ukrepi	Pearson Correlation	-,297*	,114	-,002	-,088	,382**	
	Sig. (2-tailed)	,017	,369	,989	,495	,002	
	N	64	64	64	63	62	

Prispevek posameznih skupin k razvoju posameznih sklopov vzgojnega načrta

V nadaljevanju raziskave smo osebe, ki so na šolah vodile razvoj vzgojnih načrtov, spraševali, koliko so k razvoju posameznih sklopov vzgojnega načrta prispevali zaposleni (Tabela so26), starši (Tabela so27) in učenci (Tabela so28).

Tabela so26: Prispevek zaposlenih k razvoju posameznih sklopov vzgojnega načrta.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni na področju: vzgojni postopki	64	3	5	4,83	,725
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni na področju: vzgojne dejavnosti	64	3	5	4,70	,525
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni na področju: temeljne vrednote in vzgojna načela	64	3	5	4,70	,582
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni na področju: vzgojni ukrepi	64	1	9	4,63	1,031
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni na področju: vzajemno sodelovalni odnos s starši	64	3	9	4,61	,884
Valid N (listwise)	64				

Tabela so27: Prispevek staršev k razvoju posameznih sklopov vzgojnega načrta.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali starši na področju: vzajemno sodelovalni odnos s starši	64	2	5	4,03	,854
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali starši na področju: temeljne vrednote in vzgojna načela	64	2	5	3,81	,957
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali starši na področju: vzgojne dejavnosti	64	1	9	3,50	1,182

Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali starši na področju: vzgojni postopki	64	1	9	3,38	1,464
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali starši na področju: vzgojni ukrepi	64	1	5	3,16	1,072
Valid N (listwise)	64				

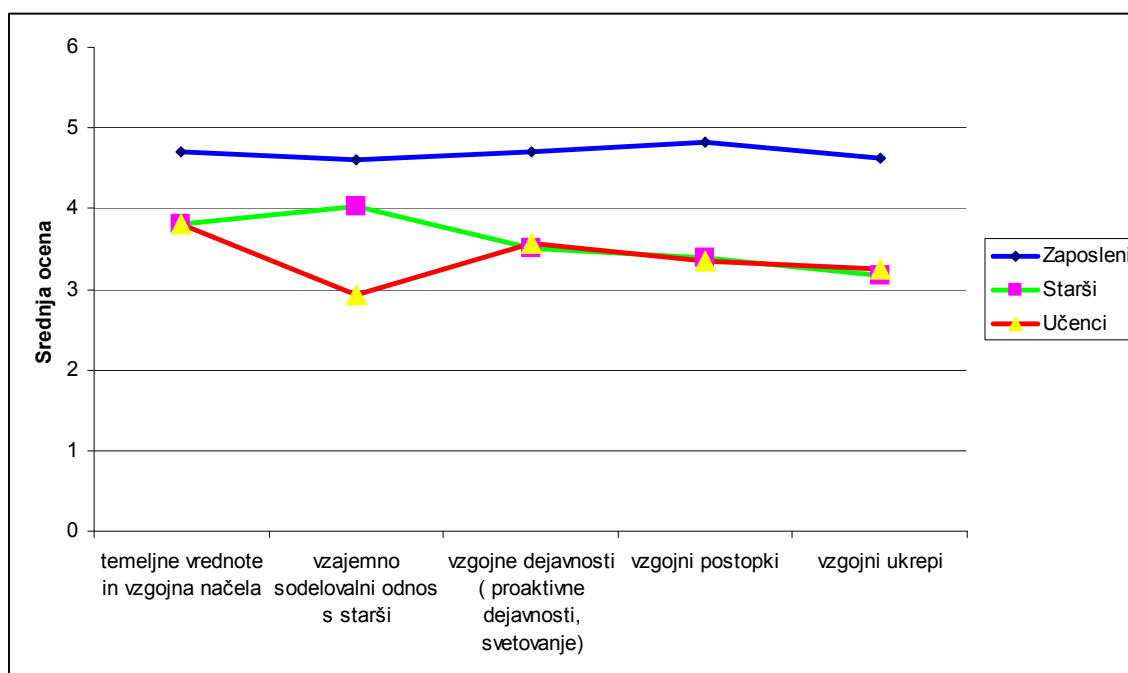
Tabela so28: Prispevek učencev k razvoju posameznih sklopov vzgojnega načrta.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali učenci na področju: temeljne vrednote in vzgojna načela	64	2	9	3,80	1,262
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali učenci na področju: vzgojne dejavnosti	64	1	9	3,56	1,500
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali učenci na področju: vzgojni postopki	64	1	9	3,34	1,625
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali učenci na področju: vzgojni ukrepi	64	1	9	3,25	1,247
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali učenci na področju: vzajemno sodelovalni odnos s starši	64	1	9	2,94	1,745
Valid N (listwise)	64				

Primerjava ocen za vse tri skupine (Tabela so29) pokaže, da so po mnenju respondentov k razvoju vzgojnega načrta in njegovih vsebinskih sklopov največ prispevali zaposleni, nekoliko najmanj pa starši (pri katerih izstopa sorazmerno velik prispevek k področju sodelovanja s starši) in učenci, ugotovitev je morda še bolj jasno razvida iz Slike so15.

Tabela so29: Srednje ocena prispevka vseh treh skupin k razvoju posameznih sklopov vzgojnega načrta.

	Zaposleni	Starši	Učenci
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni na področju: vzgojni postopki	4,83	3,38	3,34
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni na področju: vzgojne dejavnosti	4,70	3,50	3,56
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni na področju: temeljne vrednote in vzgojna načela	4,70	3,81	3,80
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni na področju: vzgojni ukrepi	4,63	3,16	3,25
Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni na področju: vzajemno sodelovalni odnos s starši	4,61	4,03	2,94

Slika so15: Srednje ocena prispevkov vseh treh skupin k razvoju posameznih sklopov vzgojnega načrta.

VSEBINA VZGOJNEGA NAČRTA

Delež vzgojnega načrta za posamezne vsebinske sklope

V okviru analize vsebine vzgojnega načrta smo anjprej ugotavljali strukturo posameznih načrtov. Iz Tabele so30 je razvidno, da je po mnenju respondentov največji del besedila njihovega vzgojnega načrta namenjen vzgojnim dejavnostim, najmanj pa vzgojnim ukrepom.

V tabeli so31 je prikazana primerjava teh ocen z rezultati analize vsebine 71 vzgojnih načrtov iz drugega dela raziskave, ki kažejo, da:

- je v vzgojnih načrtih manj prostora namenjenega vzgojnim dejavnostim, več pa vzgojnim postopkom, kot menijo respondenti,
- respondenti krepko precenjujejo obseg sklopa vzgojnih načrtov, ki je namenjen sodelovanju s starši.

Tabela so30: Delež vzgojnega načrta za posamezne vsebinske sklope.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzgojne dejavnosti	65	15	60	29,58	10,184
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: temeljne vrednote in vzgojna načela	65	5	50	21,94	11,401
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzajemno sodelovalni odnos s starši	65	10	40	18,03	6,470
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzgojni postopki	65	5	40	17,07	7,472
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzgojni ukrepi	65	5	30	13,68	6,419

Tabela so31: Delež vzgojnega načrta za posamezne vsebinske sklope.

	Odgovori respondentov	Analiza vsebine
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzgojne dejavnosti	29,58	16,73
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: temeljne vrednote in vzgojna načela	22,13	25,85
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzajemno sodelovalni odnos s starši	18,00	9,80
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzgojni postopki	17,02	29,25
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzgojni ukrepi	13,58	17,85

Povezava obsega posameznih vsebinskih sklopov vzgojnega načrta s časom, ki so jim ga namenili na šolah v procesu nastajanja načrtov

V okviru tega dela raziskave smo ugotavljali morebitne povezave med obsegom posameznih vsebinskih sklopov vzgojnega načrta in časom, ki so jim ga namenili na šolah v procesu nastajanja načrtov. Iz Tabele so32 je razvidno, da je v učnih načrtih po mnenju respondentov toliko več prostora namenjenega posameznemu vsebinskemu sklopu, kolikor več časa je bilo v procesu razvoja vzgojnega načrta namenjenega temu področju.

Tabela so32: Povezava obsega posameznih vsebinskih sklopov vzgojnega načrta s časom, ki so jim ga namenili na šolah v procesu nastajanja načrtov (pearsonov koeficient korelacije).

		Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta ...				
		temeljne vrednote in vzgojna načela	vzajemno sodelovalni odnos s starši	vzgojne dejavnosti	vzgojni postopki	vzgojni ukrepi
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: temeljne vrednote in vzgojna načela	Pearson Correlation	,571**				
	Sig. (2-tailed)	,000				
	N	64				

Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzajemno sodelovalni odnos s starši	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N				,484** ,000 64
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzgojne dejavnosti	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N				,598** ,000 64
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzgojni postopki	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N				,312* ,013 63
Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznih vprašanjem: vzgojni ukrepi	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N				,568** ,000 62

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

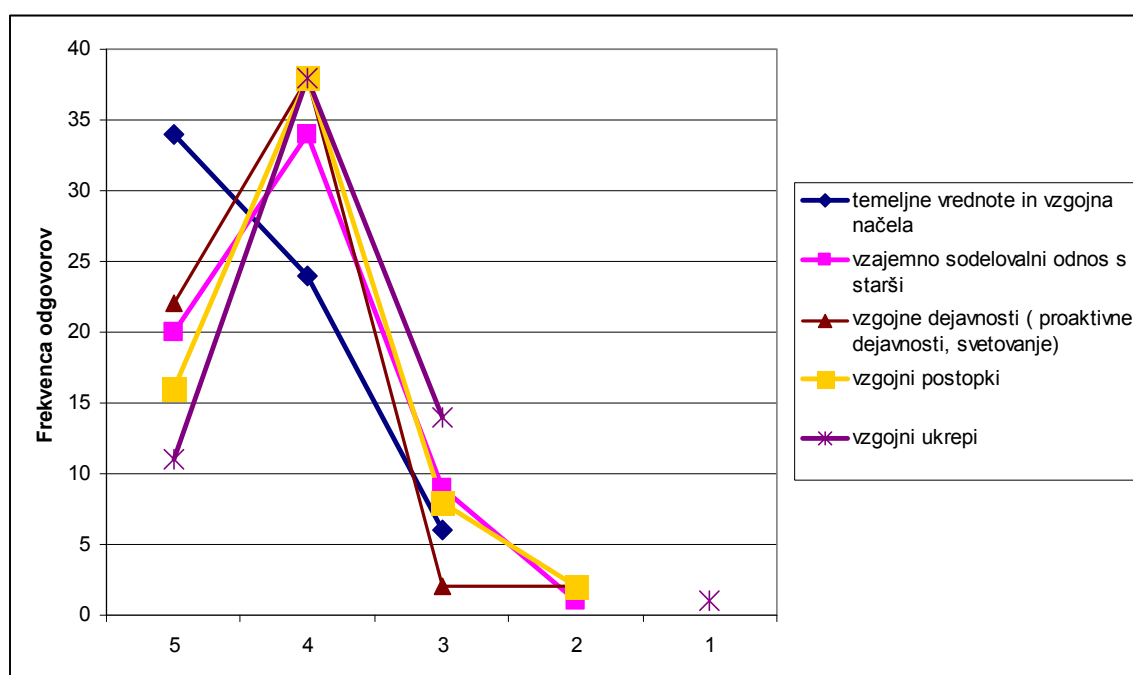
Kakovost posameznih vsebinskih sklopov vzgojnega načrta

V nadaljevanju so respondenti ocenjevali kakovost posameznih sklopov njihovih vzgojnih načrtov. Kot najboljše so ocenili tiste dele vzgojnih načrtov, ki opredeljujejo temeljne vrednote in vzgojna načela, ter vzgojne dejavnosti, nižjo oceno, a še vedno visoko nadpovprečno pa so pripisali vzgojnim ukrepom in vzgojnim postopkom (Tabela so33). Večina respondentov je večino vsebinskih sklopov vzgojnih načrtov svojih šol ocenila z oceno »prav dobro«, odstopa pa distribucija ocen za sklop temeljnih vrednot in vzgojnih načel, kjer so respondenti večinoma podeljevali oceno »odlično« (Slika so15a).

Tabela so33: Ocena kakovosti posameznih vsebinskih sklopov vzgojnega načrta

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: temeljne vrednote in vzgojna načela	64	3	5	4,44	,664
Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojne dejavnosti	64	2	5	4,25	,667

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzajemno sodelovalni odnos s starši	64	2	5	4,14	,710
Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojni postopki	64	2	5	4,06	,710
Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojni ukrepi	64	1	5	3,91	,729

Slika so15a: Frekvenčne distribucije ocen kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta.

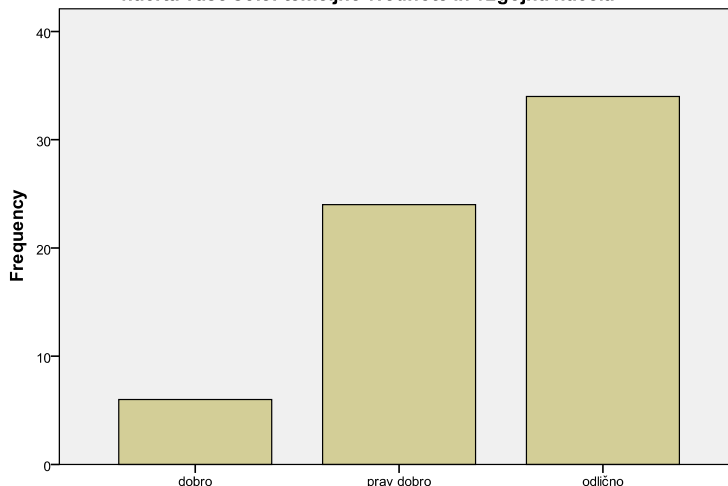
Več kot polovica respondentov je zapis temeljnih vrednot in vzgojnih načel v vzgojnem načrtu svoje šole ocenila kot odlično, več kot tretjina pa kot prav dober (Tabela so34). Nihče temu sklopu vzgojnega načrta ni dal ocene, nižje od dobro (Slika so16).

Tabela so34: Ocena kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta: temeljne vrednote in načela.

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: temeljne vrednote in vzgojna načela

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid dobro	6	9,4	9,4	9,4
prav dobro	24	37,5	37,5	46,9
odlično	34	53,1	53,1	100,0
Total	64	100,0	100,0	

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: temeljne vrednote in vzgojna načela

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: temeljne vrednote in vzgojna načela

Slika so16: Histogram frekvenčne distribucije ocen kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta: temeljne vrednote in načela.

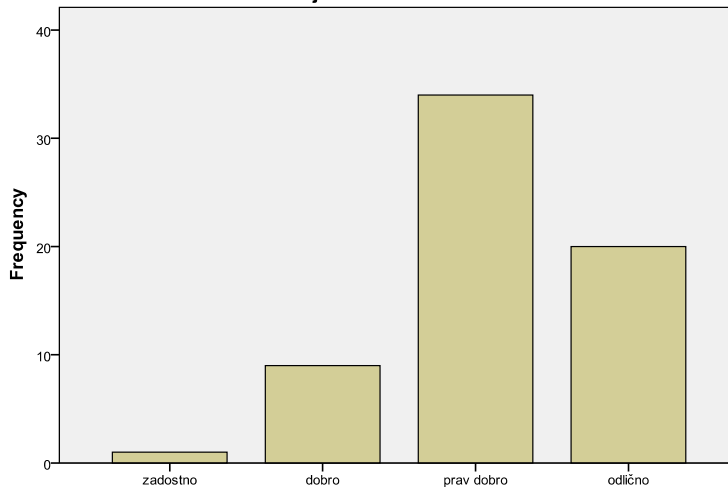
Nekaj manj kot tretjina respondentov je opis vzajemno sodelovalnega odnosa s starši v vzgojnem načrtu svoje šole ocenila kot odličen, več kot polovica pa kot prav dober (Tabela so35). Le en respondent je temu sklopu vzgojnega načrta dal oceno, nižjo od dobro (Slika so17).

Tabela so35: Ocena kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta: vzajemno sodelovalni odnos s starši.

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzajemno sodelovalni odnos s starši

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid zadostno	1	1,6	1,6	1,6
dobro	9	14,1	14,1	15,6
prav dobro	34	53,1	53,1	68,8
odlično	20	31,3	31,3	100,0
Total	64	100,0	100,0	

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzajemno sodelovalni odnos s starši

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzajemno sodelovalni odnos s starši

Slika so17: Histogram frekvenčne distribucije ocen kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta: vzajemno sodelovalni odnos s starši.

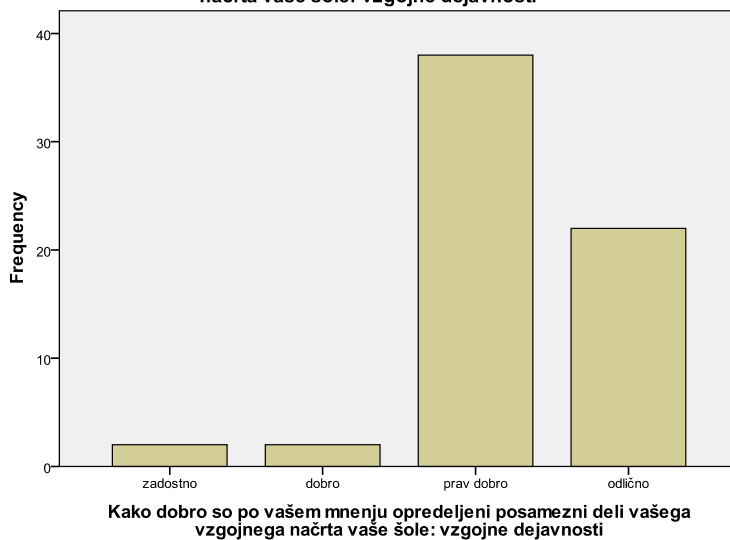
Tretjina respondentov je opis vzgojnih dejavnosti v vzgojnem načrtu svoje šole ocenila kot odličen, skoraj dve tretjini pa kot prav dober (Tabela so36). Le peščica respondentov je temu sklopu vzgojnega načrta dala oceno dobro ali zadostno (Slika so18).

Tabela so36: Ocena kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta: vzgojne dejavnosti.

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojne dejavnosti

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid zadostno	2	3,1	3,1	3,1
dobro	2	3,1	3,1	6,3
prav dobro	38	59,4	59,4	65,6
odlično	22	34,4	34,4	100,0
Total	64	100,0	100,0	

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojne dejavnosti

Slika so18: Histogram frekvenčne distribucije ocen kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta: vzgojne dejavnosti.

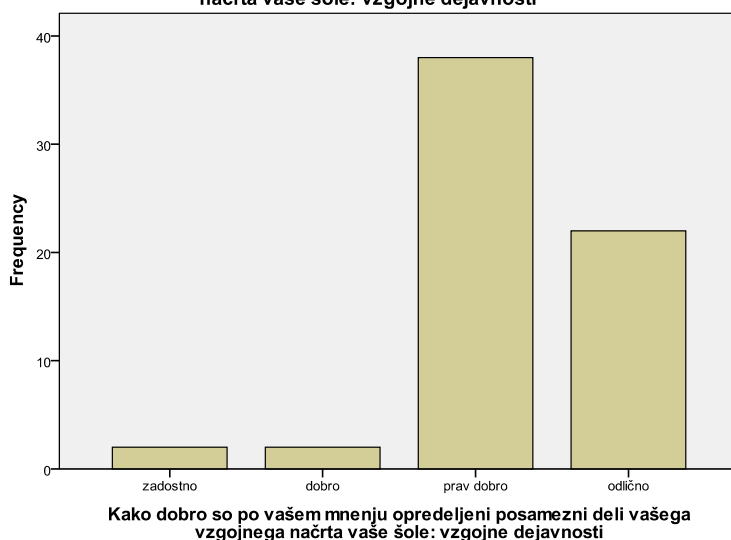
Četrtnina respondentov je opis vzgojnih postopkov v vzgojnem načrtu svoje šole ocenila kot odličen, skoraj dve tretjini pa kot prav dober (Tabela so37). Le peščica respondentov je temu sklopu vzgojnega načrta dala oceno dobro ali zadostno (Slika so19).

Tabela so37: Ocena kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta: vzgojni postopki.

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojni postopki

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid zadostno	2	3,1	3,1	3,1
dobro	8	12,5	12,5	15,6
prav dobro	38	59,4	59,4	75,0
odlično	16	25,0	25,0	100,0
Total	64	100,0	100,0	

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojne dejavnosti

Slika so19: Histogram frekvenčne distribucije ocen kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta: vzgojni postopki.

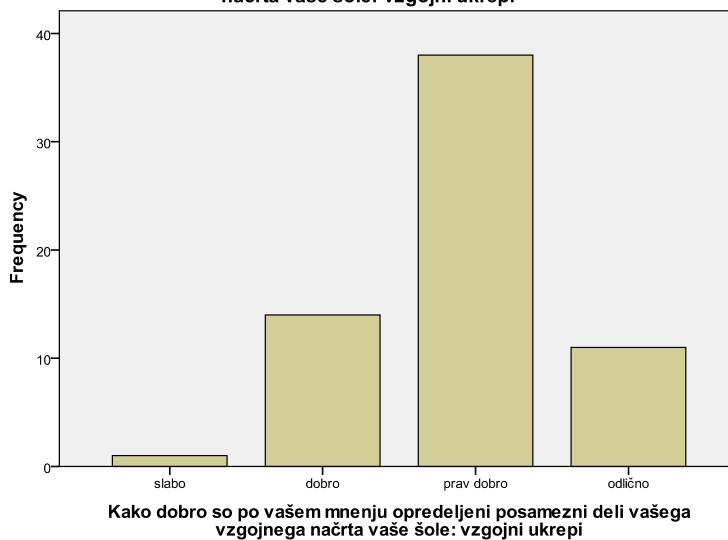
Manj kot petina respondentov je opis vzgojnih ukrepov v vzgojnem načrtu svoje šole ocenila kot odličen, tri petine kot prav dober, petina pa kot le dober (Tabela so38). En respondent je temu sklopu vzgojnega načrta dal oceno »slabo« (Slika so20).

Tabela so38: Ocena kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta: vzgojni ukrepi.

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojni ukrepi

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid slabo	1	1,6	1,6	1,6
dobro	14	21,9	21,9	23,4
prav dobro	38	59,4	59,4	82,8
odlično	11	17,2	17,2	100,0
Total	64	100,0	100,0	

Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojni ukrepi

Slika so20: Histogram frekvenčne distribucije ocen kakovosti vsebinskih sklopov vzgojnega načrta: vzgojni ukrepi.

Uveljavljanje vzgojnega načrta v šolskem letu 2009/10

V nadaljevanju so nas zanimalo ocene uspešnosti komuniciranja in uveljavljanja vzgojnega načrta po slovenskih šolah v šolskem letu 2009/10. Respondenti ocenjujejo, da so bili na njihovih šolah z vzgojnim načrtom seznanjeni skoraj vsi zaposleni in učenci, ter večina staršev (Tabela so39).

Tabela so39: Seznanjenost zaposlenih, učencev in staršev z vzgojnim načrtom ob začetku šolskega leta 2009/10.

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Kolikšen delež zaposlenih je bil po vašem mnenju ob začetku letošnjega šolskega leta seznanjen z vzgojnim načrtom šole?	64	70	100	97,56	5,486
Kolikšen delež učencev je bil po vašem mnenju ob začetku letošnjega šolskega leta seznanjen z vzgojnim načrtom šole?	64	60	100	96,92	8,136
Kolikšen delež staršev vaših učencev je bil po vašem mnenju ob začetku letošnjega šolskega leta seznanjen z vzgojnim načrtom šole?	64	40	100	86,64	16,881

Seznanjenost zaposlenih, staršev in učencev s posameznimi vsebinami vzgojnih načrtov ob začetku šolskega leta 2009/10

V nadaljevanju nas je zanimalo, kako dobro so bili po mnenju respondentov s posameznimi vsebinskimi sklopi vzgojnih načrtov njihovih šol seznanjeni njihovi zaposleni (Tabela so40), starši (Tabela so41) in učenci (Tabela so42). Po mnenju respondentov so bili z vsemi vsebinami vzgojnih načrtov najbolje seznanjeni zaposleni, za njimi učenci, in najmanj, a še vedno nadpovprečno dobro, seznanjeni starši (Slika so20).

Tabela so40: Kakovost seznanjenosti zaposlenih s posameznimi vsebinami vzgojnega načrta ob začetku šolskega leta 2009/10.

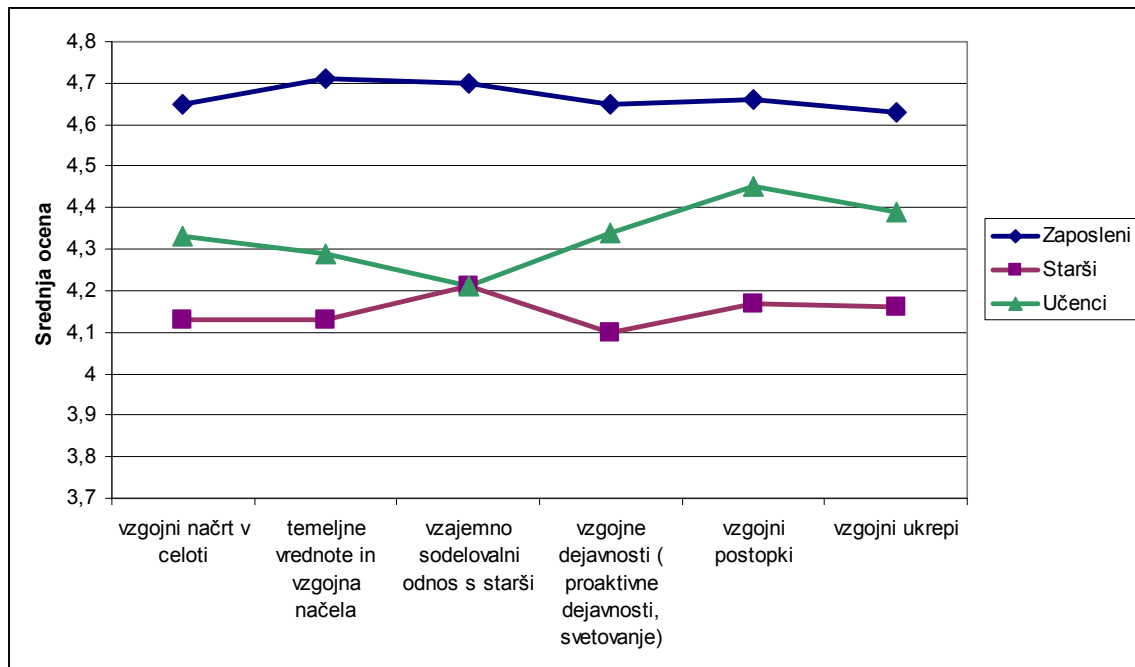
	N	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi zaposleni: temeljne vrednote in vzgojna načela	63	2	5	4,71	,551
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi zaposleni: vzajemno sodelovalni odnos s starši	63	4	5	4,70	,463
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi zaposleni: vzgojni postopki	62	3	5	4,66	,510
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi zaposleni: vzgojne dejavnosti	63	3	5	4,65	,544
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi zaposleni: vzgojni načrt v celoti	63	3	5	4,65	,572
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi zaposleni: vzgojni ukrepi	63	3	5	4,63	,576

Tabela so40: Kakovost seznanjenosti staršev s posameznimi vsebinami vzgojnega načrta ob začetku šolskega leta 2009/10.

	N	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi starši: vzajemno sodelovalni odnos s starši	63	2	5	4,21	,744
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi starši: vzgojni postopki	63	2	5	4,17	,752
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi starši: vzgojni ukrepi	63	2	5	4,16	,787
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi starši: temeljne vrednote in vzgojna načela	62	2	5	4,13	,799
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi starši: vzgojni načrt v celoti	63	2	5	4,13	,833
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi starši: vzgojne dejavnosti	63	2	5	4,10	,817

Tabela so40: Kakovost seznanjenosti učencev s posameznimi vsebinami vzgojnega načrta ob začetku šolskega leta 2009/10.

	N	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi učenci: vzgojni postopki	62	3	5	4,45	,645
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi učenci: vzgojni ukrepi	62	3	5	4,39	,732
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi učenci: vzgojne dejavnosti	62	2	5	4,34	,767
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi učenci: vzgojni načrt v celoti	63	2	5	4,33	,803
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi učenci: temeljne vrednote in vzgojna načela	62	2	5	4,29	,797
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi učenci: vzajemno sodelovalni odnos s starši	62	2	5	4,21	,852

Slika so20: Frekvenčne distribucije ocen kakovosti seznanjenosti zaposlenih, staršev in učencev s posameznimi vsebinami vzgojnega načrta ob začetku šolskega leta 2009/10.

Rezultati enosmerne analize variance, s katero smo primerjali seznanjenost posameznih skupin z različnimi vsebinami vzgojnih načrtov je opozorila na statistično pomembne razlike pri vseh petih vsebinah (Tabela so42). Z vsemi so najbolj seznanjeni zaposleni, sledijo jim učenci, njim pa starši (Slika 20 in Tabela so41).

Tabela so41: Kakovost seznanjenost zaposlenih, staršev in učencev s posameznimi vsebinami vzgojnega načrt. ob začetku šolskega leta 2009/10.

		N	Mean	Std. Dev.	Std. Error
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni: vzgojni načrt v celoti	zaposleni	64	4,66	,570	,071
	Starši	64	4,13	,826	,103
	Učenci	64	4,33	,798	,100
	Total	192	4,37	,768	,055
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni: temeljne vrednote in vzgojna načela	zaposleni	64	4,72	,548	,069
	Starši	63	4,13	,793	,100
	Učenci	63	4,29	,792	,100
	Total	190	4,38	,758	,055
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni: vzajemno sodelovalni odnos s starši	zaposleni	64	4,70	,460	,058
	Starši	64	4,20	,739	,092
	Učenci	63	4,21	,845	,107
	Total	191	4,37	,735	,053
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni: vzgojne dejavnosti	zaposleni	64	4,66	,541	,068
	Starši	64	4,09	,811	,101
	Učenci	63	4,35	,765	,096
	Total	191	4,37	,748	,054
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni: vzgojni postopki	zaposleni	63	4,67	,508	,064
	Starši	64	4,17	,747	,093
	Učenci	63	4,46	,643	,081
	Total	190	4,43	,669	,049
Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni: vzgojni ukrepi	zaposleni	64	4,64	,574	,072
	Starši	64	4,16	,781	,098
	Učenci	63	4,40	,730	,092
	Total	191	4,40	,725	,052

Tabela so41: Analiza razlik med zaposlenimi, starši in učenci glede seznanjenosti s posameznimi vsebinami vzgojnega načrt. ob začetku šolskega leta 2009/10 (ANOVA).

Kako dobro so bili po vašem mnenju od začetku letošnjega šolskega leta seznanjeni zaposleni, starši in učenci z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
vzgojni načrt v celoti	9,198	2	4,599	8,394	,000
Between Groups					

	Within Groups	103,547	189	,548		
	Total	112,745	191			
temeljne vrednote in vzgojna načela	Between Groups	11,937	2	5,969	11,533	,000
	Within Groups	96,779	187	,518		
	Total	108,716	189			
vzajemno sodelovalni odnos s starši	Between Groups	10,571	2	5,286	10,797	,000
	Within Groups	92,036	188	,490		
	Total	102,607	190			
vzgojne dejavnosti	Between Groups	10,153	2	5,077	9,922	,000
	Within Groups	96,192	188	,512		
	Total	106,346	190			
vzgojni postopki	Between Groups	7,850	2	3,925	9,562	,000
	Within Groups	76,760	187	,410		
	Total	84,611	189			
vzgojni ukrepi	Between Groups	7,508	2	3,754	7,650	,001
	Within Groups	92,251	188	,491		
	Total	99,759	190			

Upoštevanje vzgojnih načrtov s strani zaposlenih, staršev in učencev

V nadaljevanju nas je zanimalo, v kolikšni meri respondenti ocenjujejo, da zaposleni, starši in učenci upoštevajo vzgojni načrt šole kot kot osrednje vodilo pri vzgojnem delu (zaposleni), kot pomembno vodilo svojega vedenja in odnosov v šoli (učenci), oziroma kot pomembno vodilo za usklajevanje vzgojnih prizadevanj doma in v šoli (starši). Iz Tabele so42 je razvidno, da respondenti navečjo mero upoštevanja in sledenja vzgojnemu načrtu pripisujejo zaposlenim, nekoliko manj, a še vedno s sorazmerno visoko stopnjo strinjanja pa staršem in učencem.

Tabela so42: Stopnja upoštevanja vzgojnega načrta kot pomembnega vodila s strani zaposlenih, staršev in učencev.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic
Kako se strinjate s trditvijo: "Vsi zaposleni upoštevajo vzgojni načrt kot osrednje vodilo pri vzgojnem delu."	65	3	5	4,00	,637

Kako se strinjate s trditvijo: "Vsi učenci upoštevajo vzgojni načrt kot pomembno vodilo svojega vedenja in odnosov v šoli."	65	1	5	3,51	,664
Kako se strinjate s trditvijo: "Vsi starši upoštevajo vzgojni načrt kot pomembno vodilo za usklajevanje vzgojnih prizadevanj doma in v šoli."	65	2	5	3,49	,640

Ker je razvoj vzgojnih načrtov na različnih šolah potekal različno in so bili zaposleni vanj različno vključeni, nas je zanimalo, ali zaposleni iz šol različno upoštevajo vzgojne načrte. Rezultati so pri zaposlenih (Tabela so43) dejansko opozorili na rahel trend bolj izrazitega sledenja vzgojnemu načrtu v šolah, kjer so slednji nastajali skozi široko razpravo, v katerih je sodelovala večina zaposlenih, čeprav gre le za nakazan trend, ki ni statistično pomemben (Tabela so44). Pri odnosu učencev (Tabela so45 in Tabela so46) ter staršev (Tabela so47 in Tabela so48) do vzgojnega načrta takšnih trendov ni opaziti, prav tako ni statistično pomembnih razlik.

Tabela so43: Stopnja upoštevanja vzgojnega načrta kot pomembnega vodila s strani zaposlenih, v povezavi z načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Kako se strinjate s trditvijo: "Vsi zaposleni upoštevajo vzgojni načrt kot osrednje vodilo pri vzgojnem delu."

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,83	,718	,207
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,95	,686	,153
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	32	4,09	,588	,104
Total	64	4,00	,642	,080

Tabela so44: Statistična (ne)pomembnost razlik med odnosom do vzgojnega načrta s strani zaposlenih na šolah, kjer so vzgojni načrti nastajali na različne načine.

Kako se strinjate s trditvijo: "Vsi zaposleni upoštevajo vzgojni načrt kot osrednje vodilo pri vzgojnem delu."

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,665	2	,332	,800	,454
Within Groups	25,335	61	,415		
Total	26,000	63			

Tabela so45: Stopnja upoštevanja vzojnega načrta kot pomembnega vodila s strani učencev, v povezavi z načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Kako se strinjate s trditvijo: "Vsi učenci upoštevajo vzgojni načrt kot pomembno vodilo svojega vedenja in odnosov v šoli."

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,58	,669	,193
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,45	,826	,185
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	32	3,53	,567	,100
Total	64	3,52	,666	,083

Tabela so46: Statistična (ne)pomembnost razlik med odnosom do vzgojnega načrta s strani učencev na šolah, kjer so vzgojni načrti nastajali na različne načine.

Kako se strinjate s trditvijo: "Vsi učenci upoštevajo vzgojni načrt kot pomembno vodilo svojega vedenja in odnosov v šoli."

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,149	2	,074	,163	,850
Within Groups	27,835	61	,456		
Total	27,984	63			

Tabela so48: Stopnja upoštevanja vzojnega načrta kot pomembnega vodila s strani staršev, v povezavi z načinom nastajanja vzgojnega načrta.

Kako se strinjate s trditvijo: "Vsi starši upoštevajo vzgojni načrt kot pomembno vodilo za usklajevanje vzgojnih prizadevanj doma in v šoli."

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,50	,674	,195
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,55	,510	,114
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	32	3,47	,718	,127
Total	64	3,50	,642	,080

Tabela so47: Statistična (ne)pomembnost razlik med odnosom do vzgojnega načrta s strani staršev na šolah, kjer so vzgojni načrti nastajali na različne načine.

Kako se strinjate s trditvijo: "Vsi starši upoštevajo vzgojni načrt kot pomembno vodilo za usklajevanje vzgojnih prizadevanj doma in v šoli."

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,081	2	,041	,096	,909
Within Groups	25,919	61	,425		
Total	26,000	63			

Vpliv nastajanja vzgojnega načrta na klimo v šoli

V nadaljevanju nas je zanimal morebitni vpliv nastajanja vzgojnega načrta na šolsko klimo, t.j. na splošno psihološko ozračje na šoli in njegove posamezne dejavnike. V tem delu raziskave smo želeli ugotoviti, ali je sam proces nastajanja in razvoja vzgojnega načrta kakor koli vplival na zaznano klimo (medtem ko nas je v naslednjem delu raziskave zanimalo, ali sam vzgojni načrt in njegovo uveljavljanje v šolskem letu 2009/10 kakor koli vpliva na zaznano klimo).

Respondenti ocenjujejo, da že samo razvijanje vzgojnega načrta in njegovih posameznih vsebinskih sklopov vpliva na klimo oziroma na splošno psihološko ozračje v šoli (Tabela so48).

Tabela so48: Vpliv nastajanja vzgojnega načrta in njegovih posameznih vsebinskih sklopov na klimo v šoli.

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojne dejavnosti	61	2	5	3,98	,764
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	62	2	5	3,97	,768
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni postopki	62	3	5	3,95	,711
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni načrt v celoti	63	2	5	3,94	,716
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	61	2	5	3,85	,703
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni ukrepi	62	3	5	3,84	,658

Respondenti ocenjujejo, da je v šolah, kjer je pri nastajanju vzgojnega načrta sodeloval najširši krog zaposlenih, samo nastajanje vzgojnega načrta in razpravljanje o temeljnih vrednotah in vzgojnih načelih, bolj pozitivno vplivalo na klimo, kot v šolah, kjer je vzgojni načrt nastajal v manjših skupinah posameznikov (Tabela 49 in tabela 50).

Tabela so49: Vpliv nastajanja vzgojnega načrta in njegovih posameznih vsebinskih sklopov na klimo v šolah, kjer so vzgojni načrti nastajali na različne načine).

Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli?		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
Področje:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,75	,622	,179
vzgojni načrt	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	19	3,74	,733	,168
	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	32	4,13	,707	,125
	Total	63	3,94	,716	,090
Področje:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,50	,798	,230
temeljne vrednote in	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	19	3,89	,658	,151
vzgojna načela	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	4,19	,749	,135
	Total	62	3,97	,768	,097
Področje:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,50	,798	,230
vzajemno sodelovalni	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	19	3,84	,688	,158
odnos s starši	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	30	4,00	,643	,117
	Total	61	3,85	,703	,090
Področje:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,92	,669	,193
vzgojne dejavnosti	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	19	3,84	,765	,175
	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	30	4,10	,803	,147
	Total	61	3,98	,764	,098
Področje:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	4,00	,739	,213
vzgojni postopki	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	19	3,79	,535	,123
	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	4,03	,795	,143
	Total	62	3,95	,711	,090
Področje:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,92	,669	,193
vzgojni ukrepi	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	19	3,79	,535	,123
	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,84	,735	,132
	Total	62	3,84	,658	,084

Tabela so50: Enosmerna analiza variance: povezava med nastajanjem vzgojnega načrta in njegovih posameznih vsebinskih sklopov ter klimo v šolah, kjer so vzgojni načrti nastajali na različne načine.

Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli?		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Področje: vzgojni načrt v celoti	Between Groups	2,312	2	1,156	2,356	,103
	Within Groups	29,434	60	,491		
	Total	31,746	62			
Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	Between Groups	4,307	2	2,154	4,017	,023
	Within Groups	31,628	59	,536		
	Total	35,935	61			
Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	Between Groups	2,146	2	1,073	2,261	,113
	Within Groups	27,526	58	,475		
	Total	29,672	60			
Področje: vzgojne dejavnosti	Between Groups	,841	2	,420	,714	,494
	Within Groups	34,143	58	,589		
	Total	34,984	60			
Področje: vzgojni postopki	Between Groups	,729	2	,365	,714	,494
	Within Groups	30,126	59	,511		
	Total	30,855	61			
Področje: vzgojni ukrepi	Between Groups	,119	2	,059	,134	,875
	Within Groups	26,268	59	,445		
	Total	26,387	61			

Z diskriminantno analizo smo želeli ugotoviti, ali se z vidika razvoja katere izmed vsebin vzgojnega načrta razlikujejo skupine šol, v katerih je vzgojni načrt nastajal na različne načine. V analizo smo vključili šole, v katerih je vzgojni načrt nastajal na podlagi dela manjše skupine, večje skupine, ali pretežno celotnega kolektiva. Kanonična diskriminantna analiza je izločila dve diskriminantni funkciji. Čeprav funkciji nista statistično pomembni, je prva blizu meje statistične pomembnosti (Tabela so50b), rezultati diskriminantne analize pa potrjujejo prejšnje ugotovitve, da se med področji vzgojnega načrta, ki pri uveljavljanju vplivajo na klimo v šolah, največje razlike med šolami glede na nastanek njihovih vzgojnih načrtov, pojavljajo razlike pri področjih temeljnih vrednot in vzgojnih načel in sodelovanja s starši (Tabela so50c), kjer glede na položaj skupinskih centroidov (Tabela so50d), po relativno nižjem vplivu teh vsebin vzgojnega načrta na klimo izstopajo šole, v katerih je vzgojni načrt nastajal v manjših skupinah. Primerjava hipotetične pripadnosti skupini na podlagi diskriminantnih funkcij opozarja, da se znotraj te skupine pretežno pojavljata dva vzorca šol, drugi je podoben šolam, kjer je vzgojni načrt nastajal v okviru večje skupine, Šole, v katerih je vzgojni načrt nastajal v okviru dela večje skupine je najbolj homogena, saj diskriminantni funkciji kar 16 od 19 teh šol razvrstita v pravo skupino (Tabela so50e).

Tabela so50a: Lastni vrednosti izločenih diskriminantnih funkcij.

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	,322 ^a	77,9	77,9	,493
2	,091 ^a	22,1	100,0	,289

a. First 2 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Tabela so50b: Pomembnost izločenih diskriminantnih funkcij.

Wilks' Lambda				
Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1 through 2	,693	19,954	12	,068
2	,917	4,751	5	,447

Tabela so50c: Strukturna matrika diskriminantnih funkcij.

	Function	
	1	2
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	,585*	,246
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	,485*	,128
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni načrt v celoti	,303	,654*
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni postopki	-,028	,463*
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojne dejavnosti	,138	,454*
Ali menite, da razvijanje vzgojnega načrta in njegovih delov v preteklem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni ukrepi	-,068	,196*

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions

Variables ordered by absolute size of correlation within function.

*. Largest absolute correlation between each variable and any discriminant function

Tabela so50d: Skupinski centriodi diskriminantnih funkcij.

Functions at Group Centroids		
Razvojni načrt šole je nastajal:	Function	
	1	2
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	-1,075	,138
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	,090	-,429
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	,386	,224

Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

Tabela so50e7: Pripadnost skupinam glede na diskriminantni funkciji v primerjavi z dejansko pripadnostjo.

Razvojni načrt šole je nastajal: * Predicted Group for Analysis 1 Crosstabulation

Count		Predicted Group for Analysis 1			Total
		pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	
Razvojni načrt šole je nastajal:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	5	6	2	13
	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	0	16	3	19
	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	2	13	14	29
Total		7	35	19	61

Vpliv uveljavljanja vzgojnega načrta na klimo v šoli

V tem delu raziskave nas je zanimal morebitni vpliv vzgojnega načrta in njegovega uveljavljanja v šolskem letu 2009/10 na splošno psihološko ozračje oziroma klimo na šoli. Respondenti ocenjujejo, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih posameznih vsebinskih sklopov vpliva na klimo oziroma na splošno psihološko ozračje v šoli (Tabela so51).

Tabela so51: Vpliv uveljavljanja vzgojnega načrta in njegovih posameznih vsebinskih sklopov na klimo v šoli.

	N	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojne dejavnosti	61	3	5	4,16	,610
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni postopki	61	3	5	4,10	,625
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni načrt v celoti	64	2	5	4,02	,678
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	63	3	5	3,97	,695
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni ukrepi	62	2	5	3,94	,674
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	61	3	5	3,93	,680

Respondenti ocenjujejo, da v šolah, kjer je pri nastajanju vzgojnega načrta sodeloval ožji krog zaposlenih, uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovega sklopa, namenjenega vzpostavljanju vzajemnega odnosa s starši, manj pozitivno vpliva na klimo, kot v šolah, kjer je vzgojni načrt nastajal v večjih skupinah (Tabela 52 in Tabela 53).

Tabela so52: Vpliv uveljavljanja vzgojnega načrta in njegovih posameznih vsebinskih sklopov na klimo v šolah, kjer so vzgojni načrti nastajali na različne načine).

Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli?	N	Mean	Std. Dev.	Std. Error
Področje: pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,92	,669	,193
vzgojni načrt v pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,00	,562	,126
celoti pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	32	4,06	,759	,134
Total	64	4,02	,678	,085
Področje: pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,67	,651	,188
temeljne pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,05	,605	,135
vrednote in pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	4,03	,752	,135
vzgojna načela Total	63	3,97	,695	,088

Področje:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,58	,669	,193
vzajemno	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,15	,587	,131
sodelovalni	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	29	3,93	,704	,131
odnos s starši	Total	61	3,93	,680	,087
Področje:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	4,08	,669	,193
vzgojne	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,15	,587	,131
dejavnosti	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	29	4,21	,620	,115
	Total	61	4,16	,610	,078
Področje:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	4,08	,669	,193
vzgojni	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,10	,553	,124
postopki	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	29	4,10	,673	,125
	Total	61	4,10	,625	,080
Področje:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	12	3,92	,515	,149
vzgojni ukrepi	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,10	,553	,124
	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	30	3,83	,791	,145
	Total	62	3,94	,674	,086

Tabela so53: ANOVA: povezava med uveljavljanjem vzgojnega načrta in njegovih posameznih vsebinskih sklopov ter klimo v šolah, kjer so vzgojni načrti nastajali na različne načine.

Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli?		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Področje: vzgojni načrt v celoti	Between Groups	,193	2	,096	,204	,816
	Within Groups	28,792	61	,472		
	Total	28,984	63			
Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	Between Groups	1,352	2	,676	1,419	,250
	Within Groups	28,584	60	,476		
	Total	29,937	62			
Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	Between Groups	2,409	2	1,204	2,758	,072
	Within Groups	25,329	58	,437		
	Total	27,738	60			
Področje: vzgojne dejavnosti	Between Groups	,135	2	,068	,177	,839
	Within Groups	22,225	58	,383		
	Total	22,361	60			
Področje: vzgojni postopki	Between Groups	,004	2	,002	,004	,996
	Within Groups	23,406	58	,404		
	Total	23,410	60			
Področje: vzgojni ukrepi	Between Groups	,859	2	,429	,942	,396
	Within Groups	26,883	59	,456		
	Total	27,742	61			

Z diskriminantno analizo smo želeli ugotoviti, ali se z vidika uveljavljanja katere izmed vsebin vzgojnega načrta razlikujejo skupine šol, v katerih je vzgojni načrt nastajal na različne načine. V analizo smo vključili šole, v katerih je vzgojni načrt nastajal na podlagi dela manjše skupine, večje skupine, ali pretežno celotnega kolektiva. Kanonična diskriminantna analiza je izločila dve diskriminantni funkciji. Funkciji sicer nista statistično pomembni (Tabela so55), vendar rezultati diskriminantne analize potrjujejo prejšnje ugotovitve, da se med področji vzgojnega načrta, ki pri uveljavljanju vplivajo na klimo v šolah, največje razlike med šolami glede na nastanek njihovih vzgojnih načrtov, pojavljajo razlike prav pri področju sodelovanja s starši (Tabela so56), kjer glede na položaj skupinskih centroidov (Tabela so57), izstopajo šole, kjer je vzgojni načrt nastajal v večjih skupinah (od 6 do 10 ljudi). Tudi primerjava hipotetične pripadnosti skupini na podlagi diskriminantnih funkcij potrjuje, da je ta skupina najbolj homogena, saj diskriminantni funkciji kar 16 od 20 šol razvrstita v pravo skupino (Tabela so58).

Tabela so54: Lastni vrednosti izločenih diskriminantnih funkcij.

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	,249 ^a	72,5	72,5	,446
2	,094 ^a	27,5	100,0	,294

a. First 2 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Tabela so55: Pomembnost izločenih diskriminantnih funkcij.

Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1 through 2	,732	16,709	12	,161
2	,914	4,823	5	,438

Tabela so56: Strukturna matrika diskriminantnih funkcij.

	Function	
	1	2
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	,610 [*]	-,261
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	,366 [*]	-,344
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni ukrepi	,245	,367 [*]

Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojne dejavnosti	,046	-,277 [*]
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni načrt v celoti	,066	-,185 [*]
Ali menite, da uveljavljanje vzgojnega načrta in njegovih delov v letošnjem šolskem letu vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Področje: vzgojni postopki	,013	-,050 [*]

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions

Variables ordered by absolute size of correlation within function.

*. Largest absolute correlation between each variable and any discriminant function

Tabela so57: Skupinski centriodi diskriminantnih funkcij.

Razvojni načrt šole je nastajal:	Function	
	1	2
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	-,749	,371
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	,588	,209
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	-,103	-,320

Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

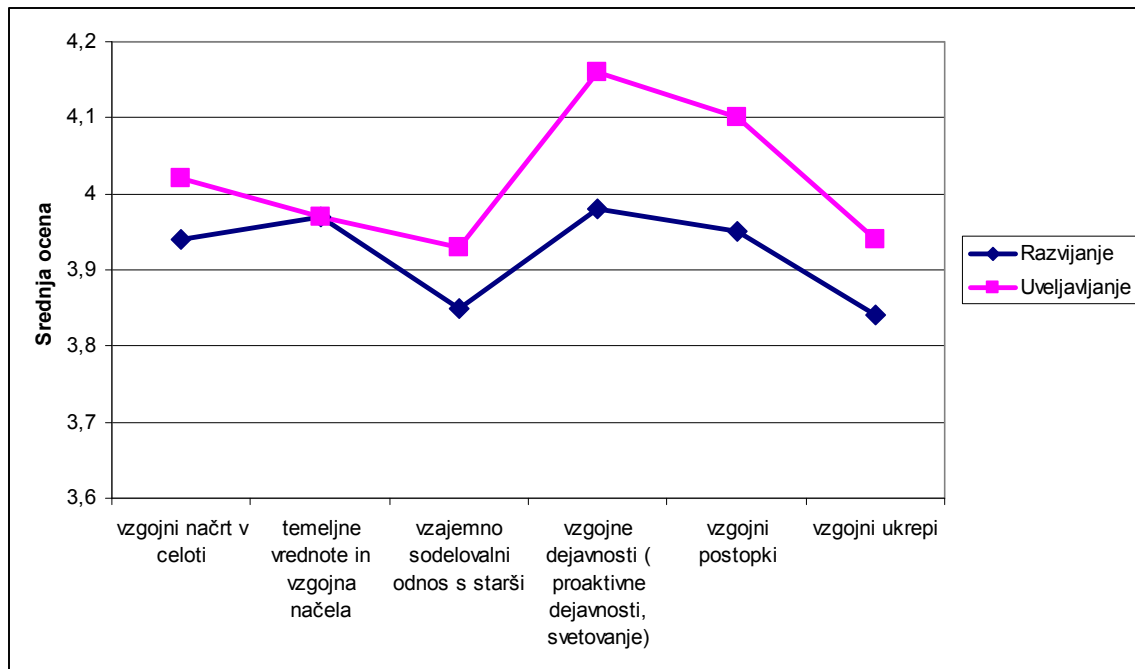
Tabela so57: Pripadnost skupinam glede na diskriminantni funkciji v primerjavi z dejansko pripadnostjo.

Razvojni načrt šole je nastajal: * Predicted Group for Analysis 1 Crosstabulation

		Predicted Group for Analysis 1			Total
		pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	
Razvojni načrt šole je nastajal:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	7	5	1	13
	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	3	16	1	20
	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	9	11	7	27
Total		19	32	9	60

Vpliv razvoja in uveljavljanja vzgojnega načrta na klimo v šoli

Slika so20 kaže, da respondenti zaznavajo relativno visok vpliv področij vzgojnega načrta na klimo v šoli tako času njegovega nastajanja in razvoja kot v času po njegovem sprejetju in začetku uveljavljanja, pri čemer se vpliv v obdobju uveljavljanja še poveča.

Slika so20: Vpliv razvoja in uveljavljanja posameznih vsebin vzgojnega načrta na klimo v šolah..

Vpliv razvoja in uveljavljanja vzgojnega načrta na posamezna področja življenja in dela v šoli

V nadaljevanju smo ugotavljali vpliv razvoja in uveljavljanja vzgojnega načrta na posamezna področja življenja in dela v šoli. Odgovori respondentov (Tabela so58), so med področji, na katera vzgojni načrt najbolj vpliva, našli:

- preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli
- odnosi med učenci in zaposlenimi
- odnosi med starši in zaposlenimi
- lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev
- pravičnost v medosebnih odnosih

Skoraj 90% respondentov pripisuje vzgojnemu načrtu pozitiven vpliv na odnosi med učenci in zaposlenimi v šoli, 23% zelo močan pozitiven vpliv.

Med področji, na katera vzgojni načrt vpliva najmanj, vendar po ocenah respondentov v povprečju še vedno z rahlim pozitivnim vplivom, so:

- občutek pripadnosti šoli med starši
- občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši
- pravičnost vodstva do zaposlenih
- lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev
- pravičnost staršev do njihovih otrok / učencev

Tabela so58: Pripadnost skupinam glede na diskriminantni funkciji v primerjavi z dejansko pripadnostjo.

Descriptive Statistics					
	N	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli	63	2	5	4,11	,625
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med učenci in zaposlenimi	63	3	5	4,05	,551
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med starši in zaposlenimi	63	3	5	4,00	,539
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev	63	3	5	3,97	,671
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost v medosebnih odnosih	63	3	5	3,95	,551
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev	63	3	5	3,92	,630
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do učencev	63	3	5	3,89	,698
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci	63	3	5	3,89	,599
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi	63	3	5	3,86	,644

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med zaposlenimi	63	3	5	3,83	,636
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi	63	3	5	3,81	,644
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	63	2	5	3,79	,572
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo	63	2	5	3,78	,728
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi	63	3	5	3,78	,728
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	63	2	5	3,78	,683
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	63	2	5	3,78	,634
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in starši	63	3	5	3,75	,567
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev	63	3	5	3,75	,647
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do staršev	63	3	5	3,70	,710
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: željo po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi	63	2	5	3,68	,758
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: medsebojno zaupanje med sodelavci	63	3	5	3,65	,626

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih	63	2	5	3,63	,679
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov učencev	63	2	5	3,62	,658
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih	63	2	5	3,59	,687
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: dobro počutje zaposlenih v kolektivu	63	2	5	3,59	,638
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med starši	63	3	5	3,59	,613
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši	63	2	5	3,54	,692
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih	63	2	5	3,54	,714
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev	63	2	5	3,51	,716
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost staršev do njihovih otrok / učencev	63	2	5	3,40	,661
Valid N (listwise)	63				

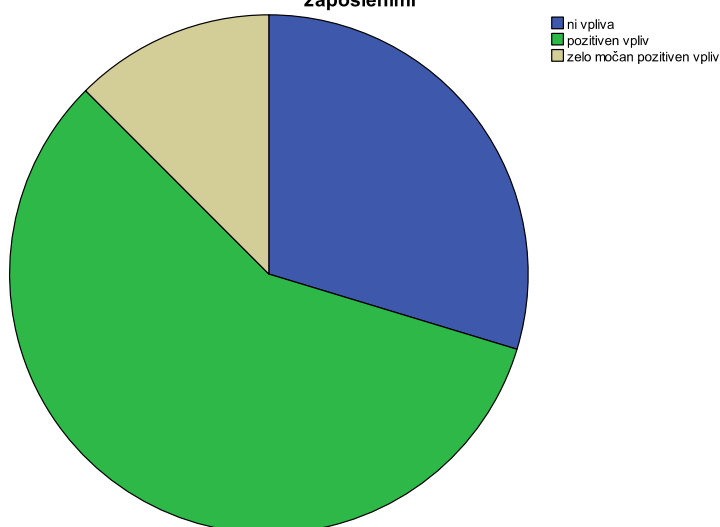
Področje: odnosi med zaposlenimi

Deseta srednja ocena med 30 področji. Večina respondentov (56.9%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 12,3% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Malo manj kot tretjina (29.2%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so59, Slika so21). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta je statistično pomembna (Tabela so61), največji vpliv na odnose med zaposlenimi pa ugotavljajo respondenti v šolah, v katerih je vzgojni načrt nastajal v okviru večje skupine zaposlenih (Tabela so60).

Tabela so59: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med zaposlenimi.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	19	29,2	29,7	29,7
	pozitiven vpliv	37	56,9	57,8	87,5
	zelo močan pozitiven vpliv	8	12,3	12,5	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med zaposlenimi

Slika so21: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med zaposlenimi.

Tabela so60: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: odnosi med zaposlenimi.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,38	,506	,140

pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,95	,686	,153
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,90	,597	,107
Total	64	3,81	,639	,080

Tabela so61: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med zaposlenimi

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	2,395	2	1,197	3,216	,047
Within Groups	22,715	61	,372		
Total	25,109	63			

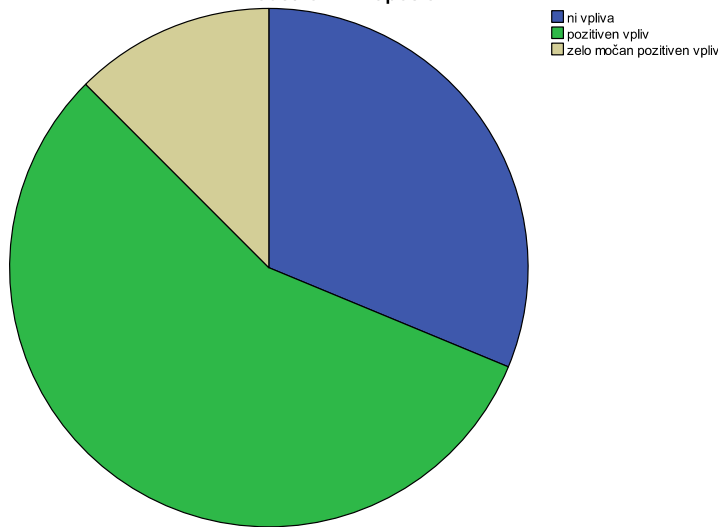
Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi

Enajsta srednja ocena med 30 področji. Večina respondentov (55.4%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 12,3% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Malo več kot tretjina (30.8%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so62, Slika so22). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta je statistično pomembna (Tabela so64), največji vpliv na odnose med vodstvom in zaposlenimi pa ugotavljajo respondenti v šolah, v katerih je vzgojni načrt nastajal v okviru večje skupine zaposlenih, ali v okviru celotnega kolektiva (Tabela so63).

Tabela so62: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	20	30,8	31,3	31,3
	pozitiven vpliv	36	55,4	56,3	87,5
	zelo močan pozitiven vpliv	8	12,3	12,5	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi

Slika so22: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi.

Tabela so63: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,38	,506	,140
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,95	,686	,153
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,90	,597	,107
Total	64	3,81	,639	,080

Tabela so64: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	3,013	2	1,507	4,042	,022
Within Groups	22,737	61	,373		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	3,013	2	1,507	4,042	,022
Within Groups	22,737	61	,373		
Total	25,750	63			

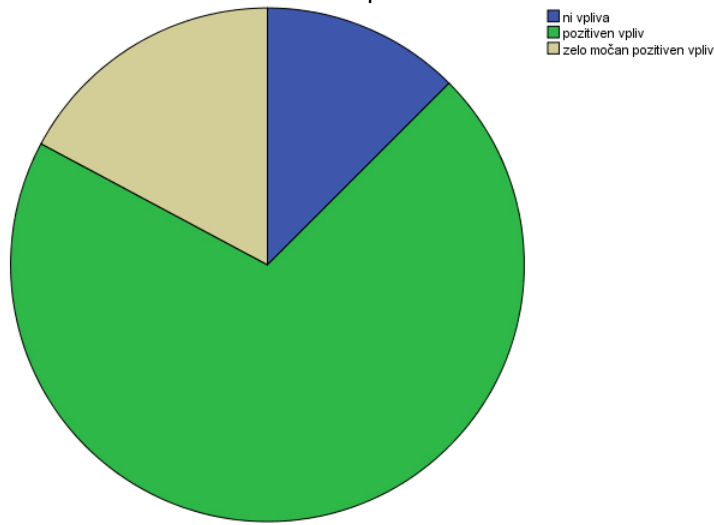
Področje: odnosi med učenci in zaposlenimi

Druga najvišja srednja ocena med 30 področji. Več kot dve tretjini respondentov (69.2%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 16.9% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Malo več kot desetina (12.3%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so65, Slika so23). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so67), vse skupine vpliv ocenjujejo podobno (Tabela so66).

Tabela so65: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med med učenci in zaposlenimi.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	8	12,3	12,5	12,5
	pozitiven vpliv	45	69,2	70,3	82,8
	zelo močan pozitiven vpliv	11	16,9	17,2	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med učenci in zaposlenimi

Slika so23: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med učenci in zaposlenimi.

Tabela so66: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: odnosi med učenci in zaposlenimi.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med učenci in zaposlenimi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,92	,494	,137
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,15	,587	,131
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	4,03	,547	,098
Total	64	4,05	,547	,068

Tabela so67: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med učenci in zaposlenimi

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,419	2	,209	,692	,504

Within Groups	18,441	61	,302		
Total	18,859	63			

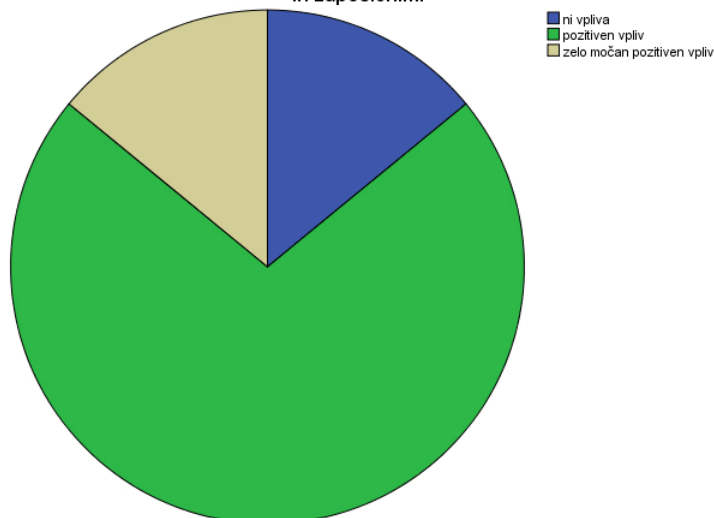
Področje: odnosi med starši in zaposlenimi

Tretja najvišja srednja ocena med 30 področji. Več kot dve tretjini respondentov (70.8%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 13.8% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Malo več kot desetina (13.8%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so68, Slika so24). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so70), vse skupine vpliv ocenjujejo podobno (Tabela so69).

Tabela so68: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med starši in zaposlenimi.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	9	13,8	14,1	14,1
	pozitiven vpliv	46	70,8	71,9	85,9
	zelo močan pozitiven vpliv	9	13,8	14,1	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med starši in zaposlenimi

Slika so24: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med med starši in zaposlenimi.

Tabela so69: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: odnosi med med starši in zaposlenimi.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med starši in zaposlenimi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,92	,494	,137
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,05	,510	,114
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	4,00	,577	,104
Total	64	4,00	,535	,067

Tabela so70: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

ANOVA

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med starši in zaposlenimi

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,127	2	,063	,217	,806
Within Groups	17,873	61	,293		
Total	18,000	63			

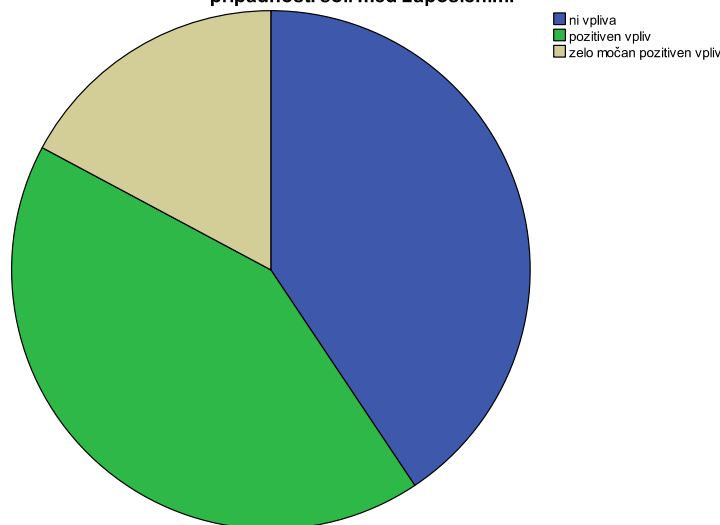
Področje: občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi

Štirinajsta srednja ocena med 30 področji. Največ respondentov (40.0%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 16.9% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Dve petini (40%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so71, Slika so25). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta je statistično pomembna (Tabela so73), vpliv na občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi pa narašča s številom zaposlenih, ki so (bili) vključeni v nastajanje vzgojnega načrta (Tabela so72).

Tabela so71: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	26	40,0	40,6	40,6
	pozitiven vpliv	27	41,5	42,2	82,8
	zelo močan pozitiven vpliv	11	16,9	17,2	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi

Slika so25: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi.

Tabela so72: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error

pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,31	,630	,175
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,75	,716	,160
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,97	,706	,127
Total	64	3,77	,729	,091

Tabela so73: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	3,997	2	1,999	4,135	,021
Within Groups	29,487	61	,483		
Total	33,484	63			

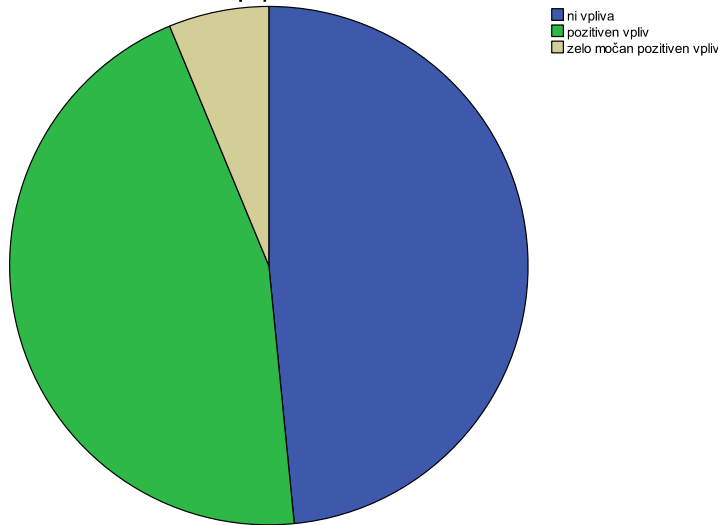
Področje: občutek pripadnosti šoli med starši

V ozadju: šestindvajseta srednja ocena med 30 področji. Skoraj polovica respondentov (47.7%) ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje življenja in dela v šoli. 44.6% jih meni, da ima pozitiven vpliv, 6.2% pa, da ima zelo močan pozitiven vpliv (Tabela so74, Slika so26). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so76), odgovori respondentov v vseh skupinah so podobni (Tabela so75).

Tabela so74: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med starši.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	31	47,7	48,4	48,4
	pozitiven vpliv	29	44,6	45,3	93,8
	zelo močan pozitiven vpliv	4	6,2	6,3	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med starši

Slika so26: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med starši.

Tabela so75: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: občutek pripadnosti šoli med starši.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med starši

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,54	,660	,183
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,65	,587	,131
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,55	,624	,112
Total	64	3,58	,612	,077

Tabela so76: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med starši

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,151	2	,076	,197	,822

Within Groups	23,458	61	,385		
Total	23,609	63			

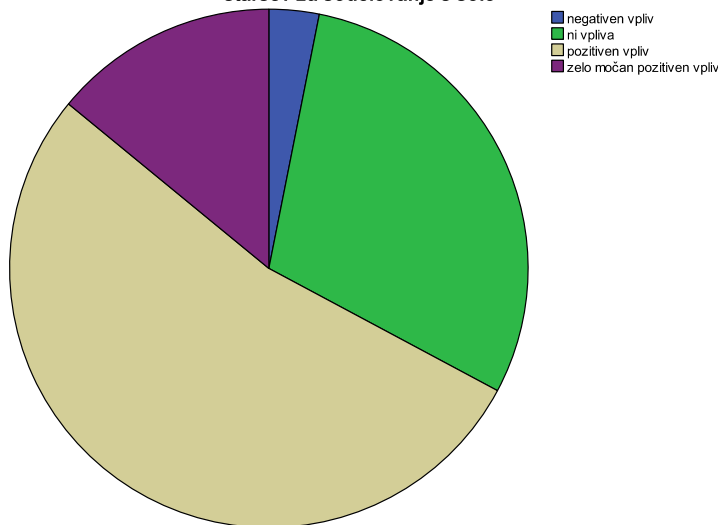
Področje: pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo

Trinajsta srednja ocena med 30 področji. Več kot polovica respondentov (52.3%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 13.8% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Skoraj tretjina (29.2%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 3.1% pa celo, da je vpliv negativen (Tabela so77, Slika so27). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so79), vpliv na pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so78).

Tabela so77: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	2	3,1	3,1	3,1
	ni vpliva	19	29,2	29,7	32,8
	pozitiven vpliv	34	52,3	53,1	85,9
	zelo močan pozitiven vpliv	9	13,8	14,1	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo

Slika so27: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo.

Tabela so78: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,69	,630	,175
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,90	,641	,143
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,74	,815	,146
Total	64	3,78	,723	,090

Tabela so79: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,433	2	,216	,406	,668
Within Groups	32,505	61	,533		
Total	32,937	63			

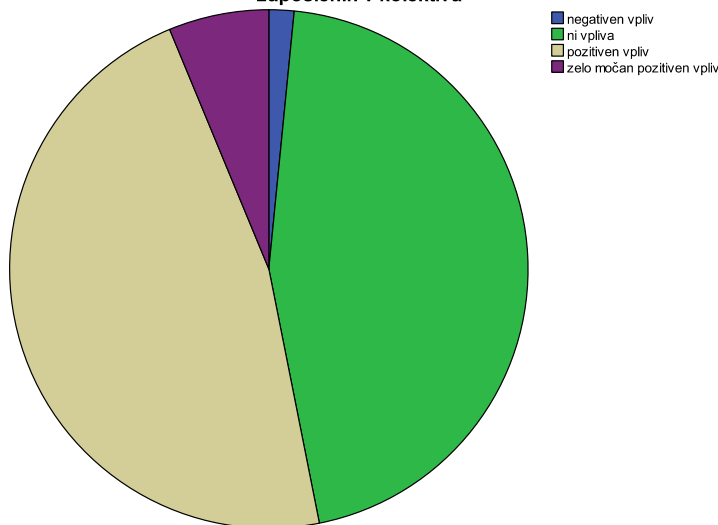
Področje: dobro počutje zaposlenih v kolektivu

V ozadju: petindvajseta srednja ocena med 30 področji. Približno polovica respondentov (46.2%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 6.2% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Skoraj polovica (44.6%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 1.5% pa celo, da je vpliv negativen (Tabela so80, Slika so28). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so82), vpliv na dobro počutje zaposlenih v kolektivu respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so81).

Tabela so80: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: dobro počutje zaposlenih v kolektivu.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	1	1,5	1,6	1,6
	ni vpliva	29	44,6	45,3	46,9
	pozitiven vpliv	30	46,2	46,9	93,8
	zelo močan pozitiven vpliv	4	6,2	6,3	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: dobro počutje zaposlenih v kolektivu

Slika so28: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: dobro počutje zaposlenih v kolektivu.

Tabela so81: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: dobro počutje zaposlenih v kolektivu.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: dobro počutje zaposlenih v kolektivu

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,31	,630	,175
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,70	,571	,128

pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,61	,667	,120
Total	64	3,58	,638	,080

Tabela so82: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: dobro počutje zaposlenih v kolektivu

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1,285	2	,643	1,612	,208
Within Groups	24,324	61	,399		
Total	25,609	63			

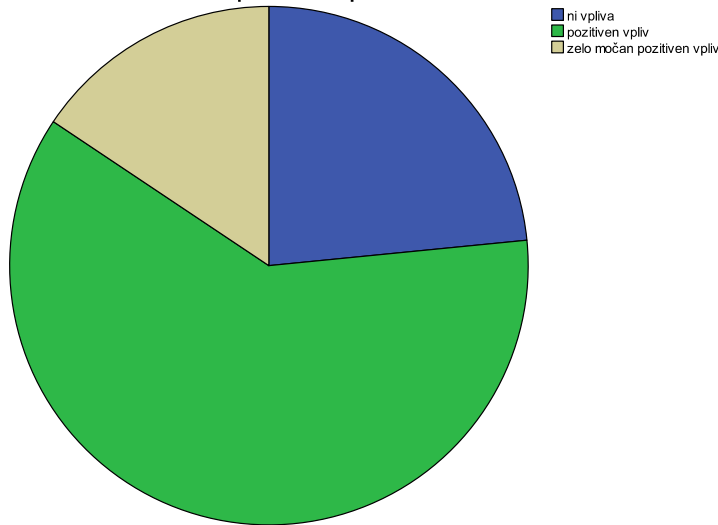
Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev

Šesta srednja ocena med 30 področji. Tri petine respondentov (60%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 15.4% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Skoraj četrtina (23.1%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so83, Slika so29). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so85), vpliv na osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so84).

Tabela so83: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	15	23,1	23,4	23,4
	pozitiven vpliv	39	60,0	60,9	84,4
	zelo močan pozitiven vpliv	10	15,4	15,6	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev

Slika so29: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev.

Tabela so84: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	4,00	,707	,196
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,05	,605	,135
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,81	,601	,108
Total	64	3,92	,625	,078

Tabela so85: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	,821	2	,410	1,052	,355
Within Groups	23,789	61	,390		
Total	24,609	63			

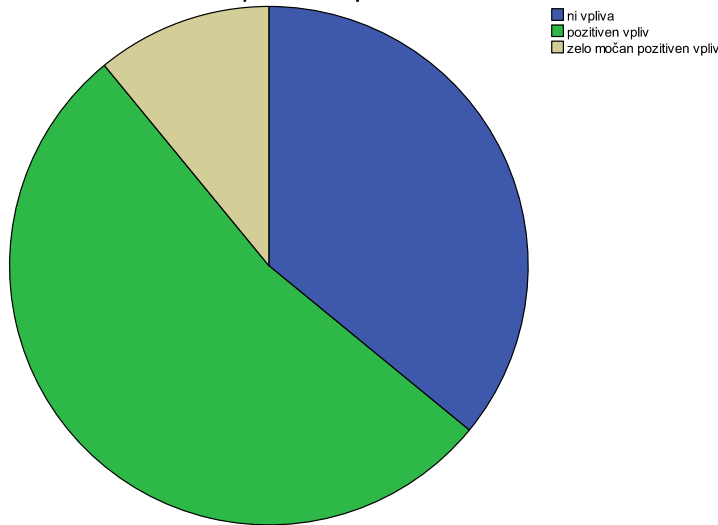
Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev

Osemnajsta srednja ocena med 30 področji. Polovica respondentov (52.3%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 10.8% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Tretjina (34.4%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so86, Slika so30). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so88), vpliv na osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so87).

Tabela so86: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	23	35,4	35,9	35,9
	pozitiven vpliv	34	52,3	53,1	89,1
	zelo močan pozitiven vpliv	7	10,8	10,9	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev

Slika so30: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev.

Tabela so87: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,85	,801	,222
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,80	,616	,138
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,68	,599	,108
Total	64	3,75	,642	,080

Tabela so88: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,333	2	,167	,396	,675

Within Groups	25,667	61	,421		
Total	26,000	63			

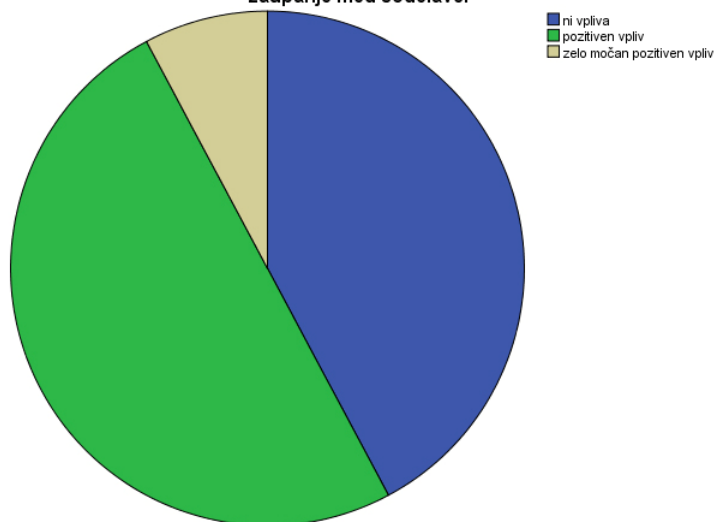
Področje: medsebojno zaupanje med sodelavci

Enaindvajseta srednja ocena med 30 področji. Polovica respondentov (49.2%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 7.7% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Dve petini (41.5%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so89, Slika so31). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so91), vpliv na medsebojno zaupanje med sodelavci respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so90).

Tabela so89: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: medsebojno zaupanje med sodelavci.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	27	41,5	42,2	42,2
	pozitiven vpliv	32	49,2	50,0	92,2
	zelo močan pozitiven vpliv	5	7,7	7,8	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: medsebojno zaupanje med sodelavci

Slika so31: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: medsebojno zaupanje med sodelavci.

Tabela so90: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: medsebojno zaupanje med sodelavci.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: medsebojno zaupanje med sodelavci

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,38	,650	,180
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,70	,657	,147
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,74	,575	,103
Total	64	3,66	,623	,078

Tabela so91: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: medsebojno zaupanje med sodelavci

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1,225	2	,613	1,610	,208
Within Groups	23,212	61	,381		
Total	24,438	63			

Področje: zaupanje med zaposlenimi in starši

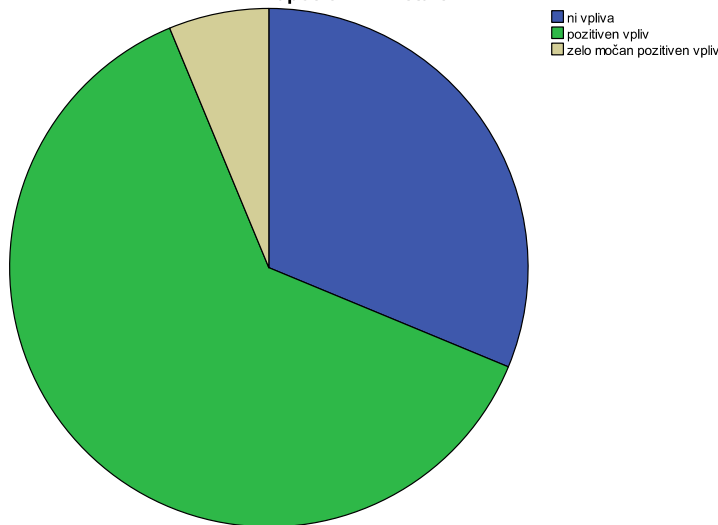
Sedemnajsta srednja ocena med 30 področji. Tri petine respondentov (61.5%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 6.2% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Slaba tretjina (30.8%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so92, Slika so32). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so94), vpliv na zaupanje med zaposlenimi in starši respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so93).

Tabela so92: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in starši.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent

Valid	ni vpliva	20	30,8	31,3	31,3
	pozitiven vpliv	40	61,5	62,5	93,8
	zelo močan pozitiven vpliv	4	6,2	6,3	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in starši

Slika so32: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in starši.

Tabela so93: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: zaupanje med zaposlenimi in starši.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in starši

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,69	,630	,175
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,80	,523	,117
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,74	,575	,103
Total	64	3,75	,563	,070

Tabela so94: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in starši

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,095	2	,048	,146	,864
Within Groups	19,905	61	,326		
Total	20,000	63			

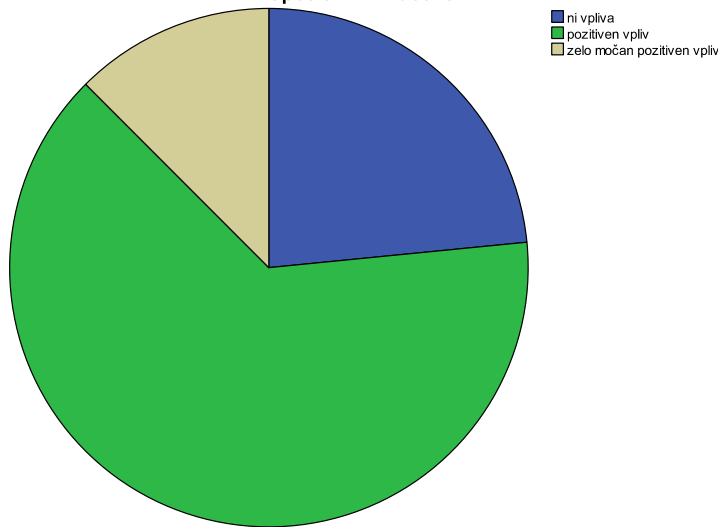
Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci

Osma srednja ocena med 30 področji. Dve tretjini respondentov (64.1%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 12.5% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Slaba četrtina (23.8%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so95, Slika so33). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so97), vpliv na zaupanje med zaposlenimi in učenci respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so96).

Tabela so95: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	15	23,1	23,4	23,4
	pozitiven vpliv	41	63,1	64,1	87,5
	zelo močan pozitiven vpliv	8	12,3	12,5	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci

Slika so33: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci.

Tabela so96: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,69	,630	,175
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,95	,686	,153
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,94	,512	,092
Total	64	3,89	,594	,074

Tabela so97: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,644	2	,322	,910	,408
Within Groups	21,590	61	,354		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,644	2	,322	,910	,408
Within Groups	21,590	61	,354		
Total	22,234	63			

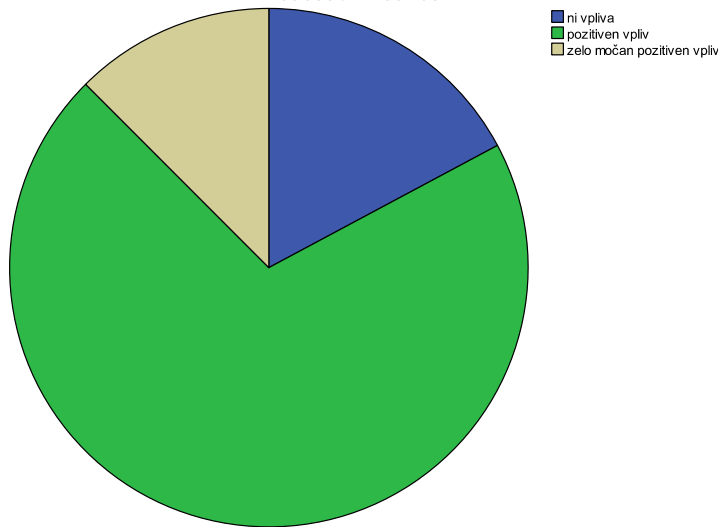
Področje: pravičnost v medosebnih odnosih

Peta srednja ocena med 30 področji. Dve tretjini respondentov (70.3%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 12.5% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Manj kot petina (17.2%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so98, Slika so34). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so100), vpliv na pravičnost v medosebnih odnosih respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so99).

Tabela so98: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost v medosebnih odnosih.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	11	16,9	17,2	17,2
	pozitiven vpliv	45	69,2	70,3	87,5
	zelo močan pozitiven vpliv	8	12,3	12,5	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost v medosebnih odnosih

Slika so34: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost v medosebnih odnosih.

Tabela so99: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: pravičnost v medosebnih odnosih.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost v medosebnih odnosih

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,85	,376	,104
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,10	,553	,124
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,90	,597	,107
Total	64	3,95	,547	,068

Tabela so100: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost v medosebnih odnosih

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,657	2	,329	1,102	,339
Within Groups	18,202	61	,298		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost v medosebnih odnosih

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,657	2	,329	1,102	,339
Within Groups	18,202	61	,298		
Total	18,859	63			

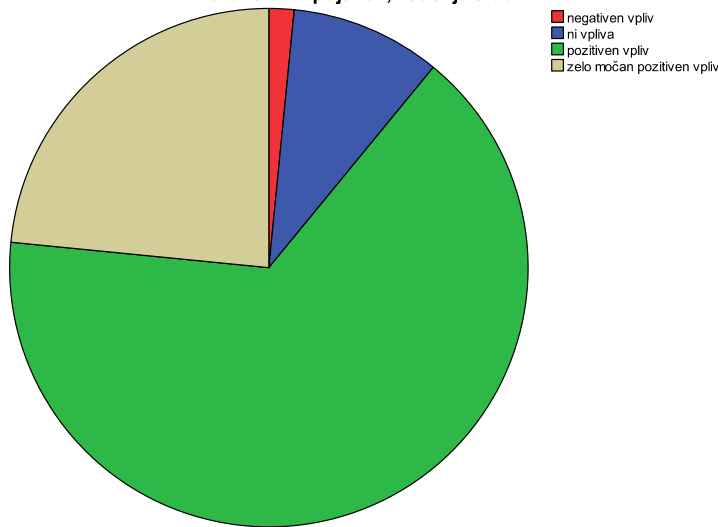
Področje: preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli

Področje z najvišjo srednjo oceno med 30 področji. Dve tretjini respondentov (65.6%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 23.4% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Manj kot desetina (9.4%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 1.6% pa celo, da vpliva negativno (Tabela so101, Slika so35). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so103), vpliv na preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so102).

Tabela so101: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	1	1,5	1,6	1,6
	ni vpliva	6	9,2	9,4	10,9
	pozitiven vpliv	42	64,6	65,6	76,6
	zelo močan pozitiven vpliv	15	23,1	23,4	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli

Slika so35: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli.

Tabela so102: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	4,15	,555	,154
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,15	,489	,109
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	4,06	,727	,131
Total	64	4,11	,620	,078

Tabela so103: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	,121	2	,061	,153	,858
Within Groups	24,113	61	,395		
Total	24,234	63			

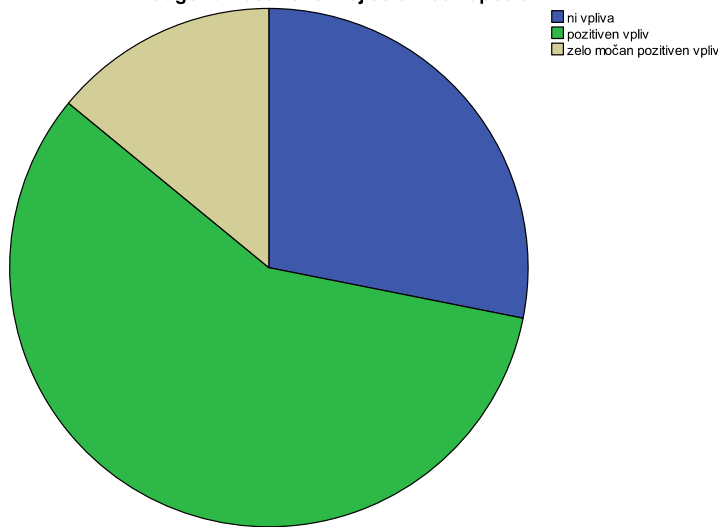
Področje: občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi

Deveta srednja ocena med 30 področji. Več kot polovica respondentov (57.8%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 14.1% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Manj kot tretjina (28.1%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so104, Slika so36). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so106), vpliv na občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so105).

Tabela so104: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	18	27,7	28,1	28,1
	pozitiven vpliv	37	56,9	57,8	85,9
	zelo močan pozitiven vpliv	9	13,8	14,1	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
	Total	65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi

Slika so36: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi.

Tabela so105: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,85	,555	,154
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,80	,696	,156
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,90	,651	,117
Total	64	3,86	,639	,080

Tabela so106: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	,132	2	,066	,158	,854
Within Groups	25,602	61	,420		
Total	25,734	63			

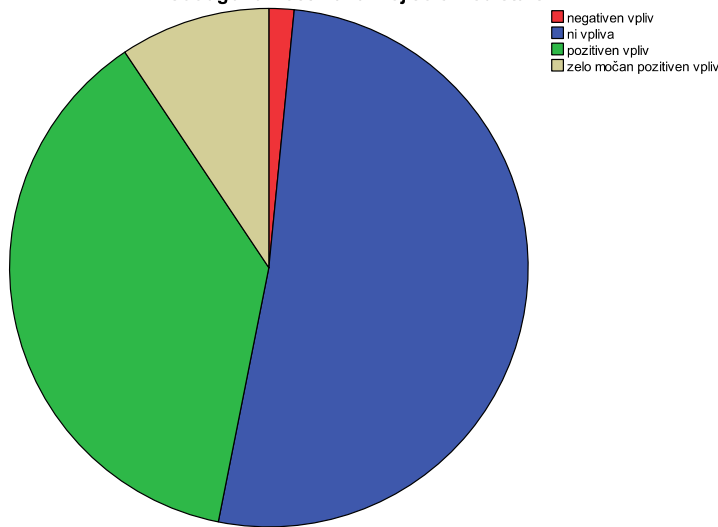
Področje: občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši

Na začetju: sedemindvajseta srednja ocena med 30 področji. Tretjina respondentov (37.5%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 9.4% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Več kot polovica (51.6%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 1.6 pa, da vpliva negativno (Tabela so107, Slika so37). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so109), vpliv na občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so108).

Tabela so107: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: soodgovornosti za razvoj šole med starši.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	1	1,5	1,6	1,6
	ni vpliva	33	50,8	51,6	53,1
	pozitiven vpliv	24	36,9	37,5	90,6
	zelo močan pozitiven vpliv	6	9,2	9,4	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši

Slika so37: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši.

Tabela so108: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,54	,519	,144
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,60	,754	,169
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,52	,724	,130
Total	64	3,55	,688	,086

Tabela so109: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	,087	2	,043	,089	,915
Within Groups	29,773	61	,488		
Total	29,859	63			

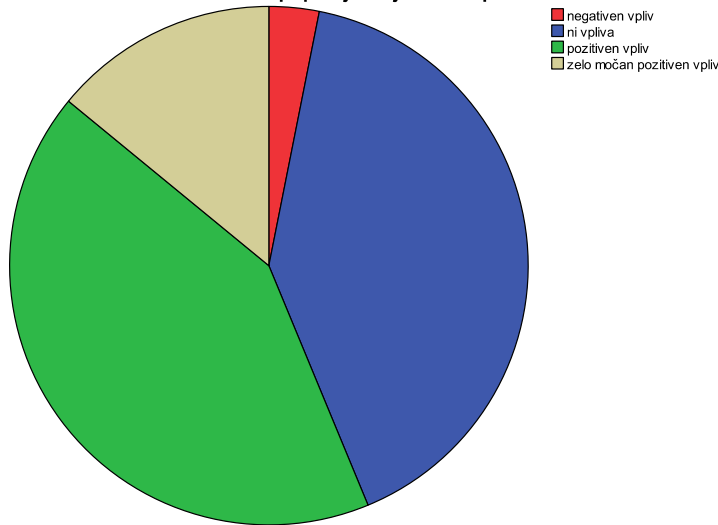
Področje: želja po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi

Dvajseta srednja ocena med 30 področji. Dve petini respondentov (41.5%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 13.8% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Več kot polovica (40.6%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 3.1 pa, da vpliva negativno (Tabela so110, Slika so38). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so112), vpliv na željo po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi respondenti v vseh skupinah ocenjujejo podobno (Tabela so111).

Tabela so110: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: želja po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	2	3,1	3,1	3,1
	ni vpliva	26	40,0	40,6	43,8
	pozitiven vpliv	27	41,5	42,2	85,9
	zelo močan pozitiven vpliv	9	13,8	14,1	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: željo po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi

Slika so38: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: želja po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi.

Tabela so111: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: želja po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: željo po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,38	,650	,180
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,85	,745	,167
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,68	,791	,142
Total	64	3,67	,757	,095

Tabela so112: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: željo po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	1,708	2	,854	1,515	,228
Within Groups	34,401	61	,564		
Total	36,109	63			

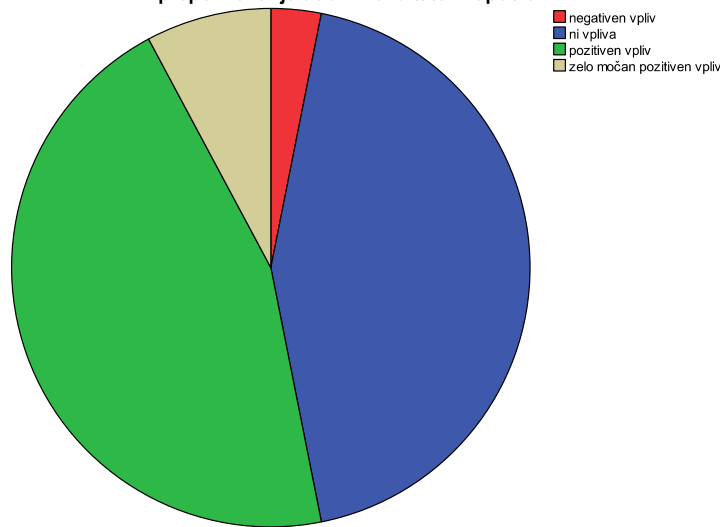
Področje: prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih

Na repu: štiriindvajseta srednja ocena med 30 področji. Manj kot polovica respondentov (45.3%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 7.7% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Več kot dve petini (43.8%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 3.1 pa, da vpliva negativno (Tabela so113, Slika so39). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta je na meji statistične pomembnosti (Tabela so115), vpliv na prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih respondenti čutijo najbolj respondenti v šolah, kjer je vzgojni načrt nastajal v večjih skupinah, najmanj pa v šolah, kjer ga je razvijala peščica ljudi (Tabela so114).

Tabela so113: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	2	3,1	3,1	3,1
	ni vpliva	28	43,1	43,8	46,9
	pozitiven vpliv	29	44,6	45,3	92,2
	zelo močan pozitiven vpliv	5	7,7	7,8	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih

Slika so39: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih i.

Tabela so114: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,31	,630	,175
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,85	,671	,150
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,52	,677	,122
Total	64	3,58	,686	,086

Tabela so115: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	2,548	2	1,274	2,872	,064
Within Groups	27,061	61	,444		
Total	29,609	63			

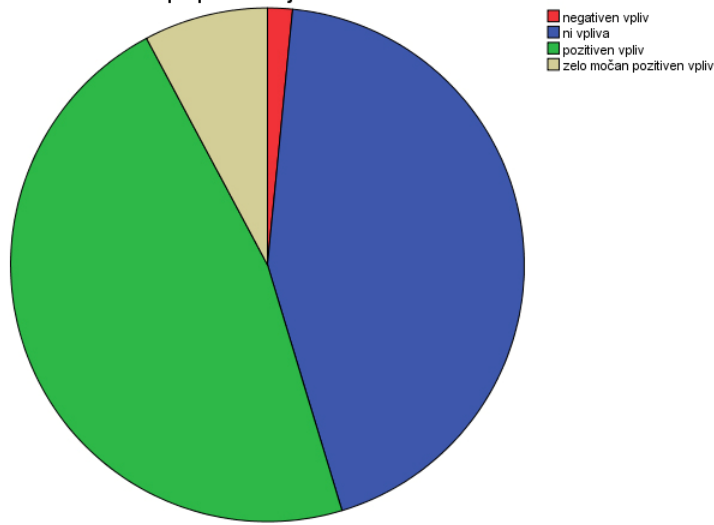
Področje: prepoznavanje dobrih rezultatov učencev

Na repu: triindvajseta srednja ocena med 30 področji. Manj kot polovica respondentov (46.9%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 7.8% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Več kot dve petini (43.8%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 1.6 pa, da vpliva negativno (Tabela so116, Slika so40). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistične pomembna (Tabela so118), vpliv na prepoznavanje dobrih rezultatov učencev respondenti podobno ocenjujejo v vseh skupinah (Tabela so117).

Tabela so116: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: prepoznavanje dobrih rezultatov učencev.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	1	1,5	1,6	1,6
	ni vpliva	28	43,1	43,8	45,3
	pozitiven vpliv	30	46,2	46,9	92,2
	zelo močan pozitiven vpliv	5	7,7	7,8	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov učencev

Slika so40: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: prepoznavanje dobrih rezultatov učencev.

Tabela so117: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: prepoznavanje dobrih rezultatov učencev.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov učencev

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,54	,660	,183
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,80	,616	,138
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,52	,677	,122
Total	64	3,61	,657	,082

Tabela so118: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov učencev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	1,062	2	,531	1,237	,297

Within Groups	26,173	61	,429		
Total	27,234	63			

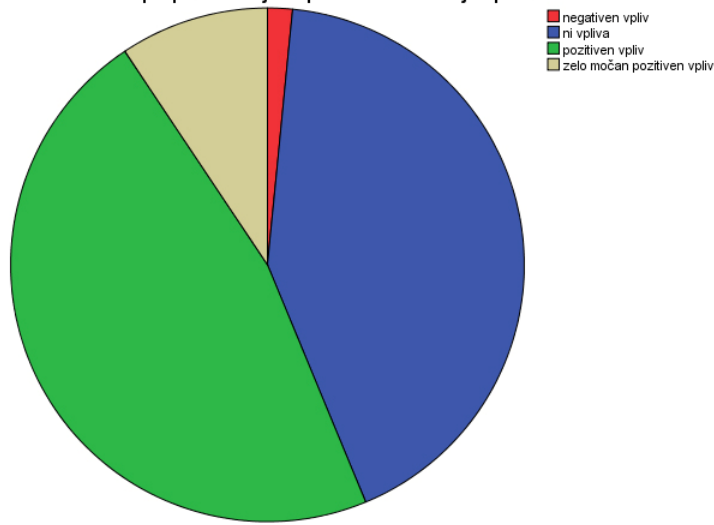
Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih

Na repu: dvaindvajseta srednja ocena med 30 področji. Manj kot polovica respondentov (46.9%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 9.4% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Več kot dve petini (42.2%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 1.6 pa, da vpliva negativno (Tabela so119, Slika so41). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistične pomembna (Tabela so121), vpliv na prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih respondenti podobno ocenjujejo v vseh skupinah (Tabela so120).

Tabela so119: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	1	1,5	1,6	1,6
	ni vpliva	27	41,5	42,2	43,8
	pozitiven vpliv	30	46,2	46,9	90,6
	zelo močan pozitiven vpliv	6	9,2	9,4	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih

Slika so41: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih.

Tabela so120: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,31	,630	,175
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,80	,696	,156
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,68	,653	,117
Total	64	3,64	,675	,084

Tabela so121: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	1,991	2	,995	2,271	,112
Within Groups	26,743	61	,438		
Total	28,734	63			

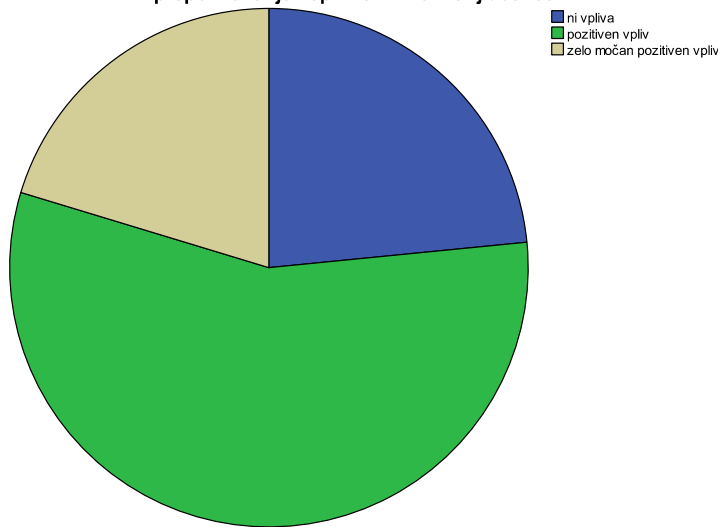
Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev

Četrta srednja ocena med 30 področji. Več kot polovica respondentov (56.3%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 20.3% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Manj kot četrtina (23.4%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so122, Slika so42). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta je na meji statistične pomembnosti (Tabela so124), vpliv na prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev respondenti čutijo bolj respondenti v šolah, kjer je vzgojni načrt nastajal v večjih skupinah in v celem kolektivu, manj pa v šolah, kjer ga je razvijala peščica ljudi (Tabela so123).

Tabela so122: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	15	23,1	23,4	23,4
	pozitiven vpliv	36	55,4	56,3	79,7
	zelo močan pozitiven vpliv	13	20,0	20,3	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev

Slika so42: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev.

Tabela so123: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,62	,650	,180
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	4,10	,641	,143
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	4,03	,657	,118
Total	64	3,97	,666	,083

Tabela so124: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	2,093	2	1,046	2,470	,093
Within Groups	25,845	61	,424		
Total	27,938	63			

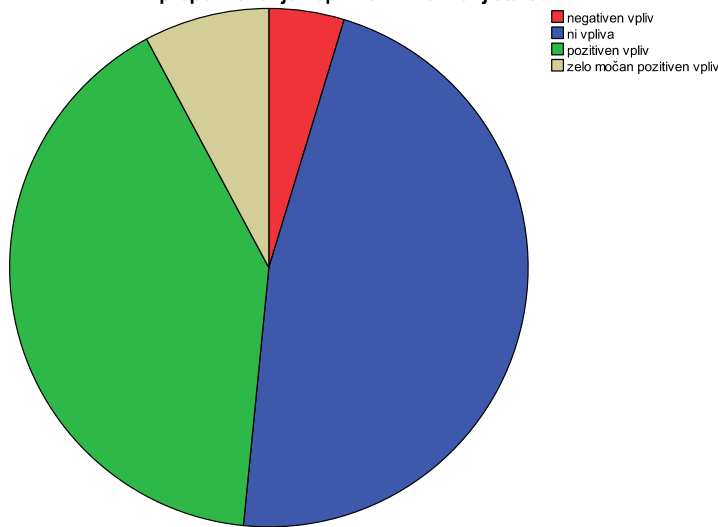
Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev

Na repu: devetindvajseta srednja ocena med 30 področji. Dve petini respondentov (40.6%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 7.7% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Skoraj polovica (46.9%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 4.7% pa celo, da vpliva negativno (Tabela so125, Slika so43). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistične pomembna (Tabela so127), vpliv na prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev respondenti ocenjujejo v vseh skupinah podobno (Tabela so126).

Tabela so125: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	3	4,6	4,7	4,7
	ni vpliva	30	46,2	46,9	51,6
	pozitiven vpliv	26	40,0	40,6	92,2
	zelo močan pozitiven vpliv	5	7,7	7,8	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev

Slika so43: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev.

Tabela so126: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,31	,630	,175
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,60	,821	,184
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,55	,675	,121
Total	64	3,52	,713	,089

Tabela so127: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	,738	2	,369	,720	,491
Within Groups	31,247	61	,512		
Total	31,984	63			

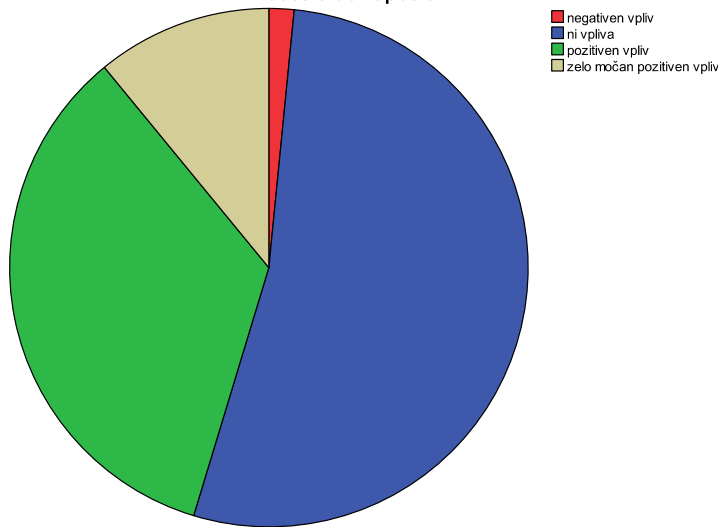
Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih

Na repu: osemindvajseta srednja ocena med 30 področji. Tretjina respondentov (34.4%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 10.8% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Več kot polovica (53.1%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 1.6% pa celo, da vpliva negativno (Tabela so128, Slika so44). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistične pomembna (Tabela so130), vpliv na pravičnost vodstva do zaposlenih respondenti ocenjujejo v vseh skupinah podobno (Tabela so129).

Tabela so128: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	1	1,5	1,6	1,6
	ni vpliva	34	52,3	53,1	54,7
	pozitiven vpliv	22	33,8	34,4	89,1
	zelo močan pozitiven vpliv	7	10,8	10,9	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih

Slika so44: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih.

Tabela so129: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,23	,599	,166
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,75	,716	,160
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,55	,723	,130
Total	64	3,55	,711	,089

Tabela so130: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	2,124	2	1,062	2,179	,122
Within Groups	29,735	61	,487		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	2,124	2	1,062	2,179	,122
Within Groups	29,735	61	,487		
Total	31,859	63			

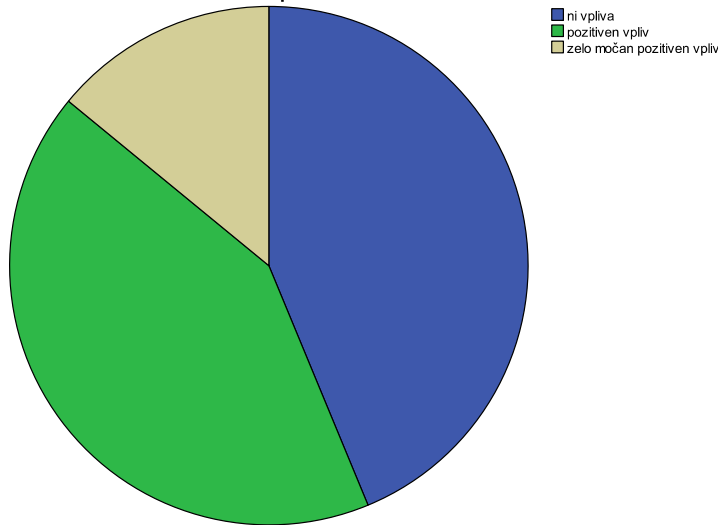
Področje: pravičnost zaposlenih do staršev

Devetnajsta srednja ocena med 30 področji. Dve petini respondentov (42.2%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 14.1% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Več kot dve petini (43.8%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 1.6% pa celo, da vpliva negativno (Tabela so131, Slika so45). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistične pomembna (Tabela so133), vpliv na pravičnost zaposlenih do staršev respondenti ocenjujejo v vseh skupinah podobno (Tabela so132).

Tabela so131: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do staršev.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	28	43,1	43,8	43,8
	pozitiven vpliv	27	41,5	42,2	85,9
	zelo močan pozitiven vpliv	9	13,8	14,1	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do staršev

Slika so45: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do staršev.

Tabela so132: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: pravičnost zaposlenih do staršev.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do staršev

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,54	,776	,215
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,75	,716	,160
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,74	,682	,122
Total	64	3,70	,706	,088

Tabela so133: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do staršev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,443	2	,222	,437	,648
Within Groups	30,916	61	,507		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do staršev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,443	2	,222	,437	,648
Within Groups	30,916	61	,507		
Total	31,359	63			

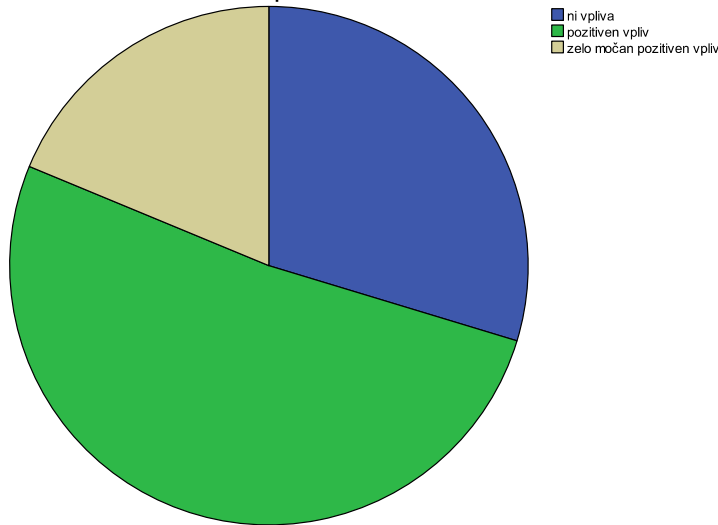
Področje: pravičnost zaposlenih do učencev

Sedma srednja ocena med 30 področji. Polovica respondentov (51.6%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 18.8% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Manj kot tretjina (29.7%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje (Tabela so134, Slika so46). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistične pomembna (Tabela so136), vpliv na pravičnost zaposlenih do učencev pa respondenti ocenjujejo višje v skupinah, kjer je pri načrtovanju vzgojnega načrta sodelovalo več zaposlenih (Tabela so135).

Tabela so134: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do učencev.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ni vpliva	19	29,2	29,7	29,7
	pozitiven vpliv	33	50,8	51,6	81,3
	zelo močan pozitiven vpliv	12	18,5	18,8	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do učencev

Slika so46: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do učencev.

Tabela so135: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: pravičnost zaposlenih do učencev.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do učencev

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,54	,660	,183
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,95	,759	,170
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	4,00	,632	,114
Total	64	3,89	,693	,087

Tabela so136: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do učencev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	2,054	2	1,027	2,223	,117
Within Groups	28,181	61	,462		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do učencev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	2,054	2	1,027	2,223	,117
Within Groups	28,181	61	,462		
Total	30,234	63			

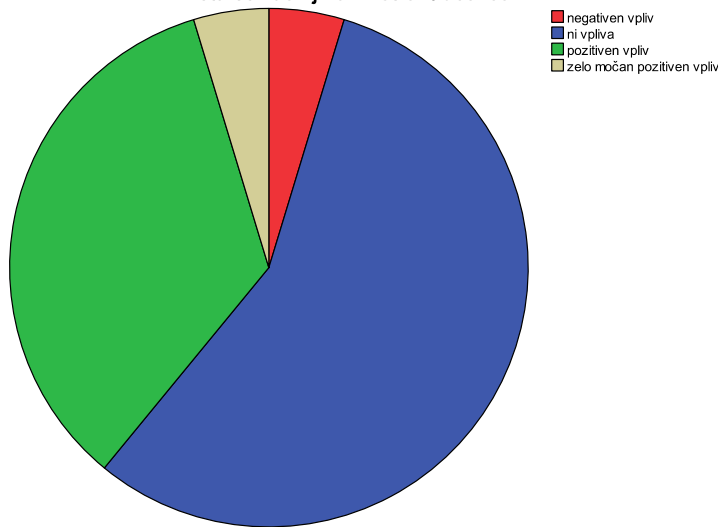
Področje: pravičnost staršev do otrok/učencev

Zadnja, trideseta srednja ocena med 30 področji. Tratjina respondentov (34.4%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 4.7% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Več kot polovica (56.3%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 4.7% pa celo, da vpliva negativno (Tabela so137, Slika so47). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta je na meji statistične pomembnosti (Tabela so139), vpliv na pravičnost staršev do otrok/učencev respondenti čutijo najbolj respondenti v šolah, kjer je vzgojni načrt nastajal v večjih skupinah, najmanj pa v šolah, kjer ga je razvijala peščica ljudi (Tabela so138).

Tabela so137: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost staršev do otrok/učencev.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	3	4,6	4,7	4,7
	ni vpliva	36	55,4	56,3	60,9
	pozitiven vpliv	22	33,8	34,4	95,3
	zelo močan pozitiven vpliv	3	4,6	4,7	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost staršev do njihovih otrok / učencev

Slika so47: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost staršev do otrok/učencev.

Tabela so138: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: pravičnost staršev do otrok/učencev.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost staršev do njihovih otrok / učencev

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,08	,494	,137
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,60	,681	,152
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,39	,667	,120
Total	64	3,39	,657	,082

Tabela so139: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost staršev do njihovih otrok / učencev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	2,156	2	1,078	2,623	,081
Within Groups	25,078	61	,411		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost staršev do njihovih otrok / učencev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	2,156	2	1,078	2,623	,081
Within Groups	25,078	61	,411		
Total	27,234	63			

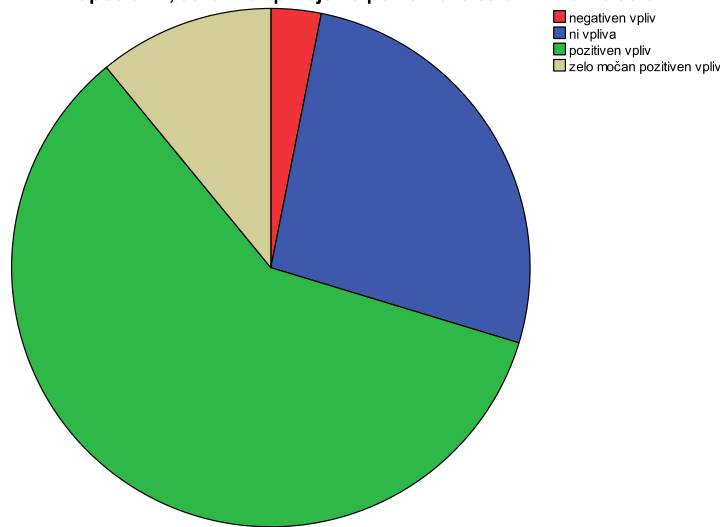
Področje: občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

Petnajsta srednja ocena med 30 področji. Tri petine respondentov (59.4%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 10.9% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Četrtnina (26.6%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 3.1% pa celo, da vpliva negativno (Tabela so140, Slika so48). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so142), vpliv na občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo respondenti čutijo nekoliko bolj v šolah, kjer je vzgojni načrt nastajal v večjih skupinah, nekoliko manj pa v šolah, kjer ga je razvijala peščica ljudi (Tabela so141).

Tabela so140: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid negativen vpliv	2	3,1	3,1	3,1
ni vpliva	17	26,2	26,6	29,7
pozitiven vpliv	38	58,5	59,4	89,1
zelo močan pozitiven vpliv	7	10,8	10,9	100,0
Total	64	98,5	100,0	
Missing System	1	1,5		
Total	65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

Slika so48: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo.

Tabela so141: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,62	,650	,180
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,85	,671	,150
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,81	,703	,126
Total	64	3,78	,678	,085

Tabela so142: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	,472	2	,236	,506	,606
Within Groups	28,466	61	,467		
Total	28,938	63			

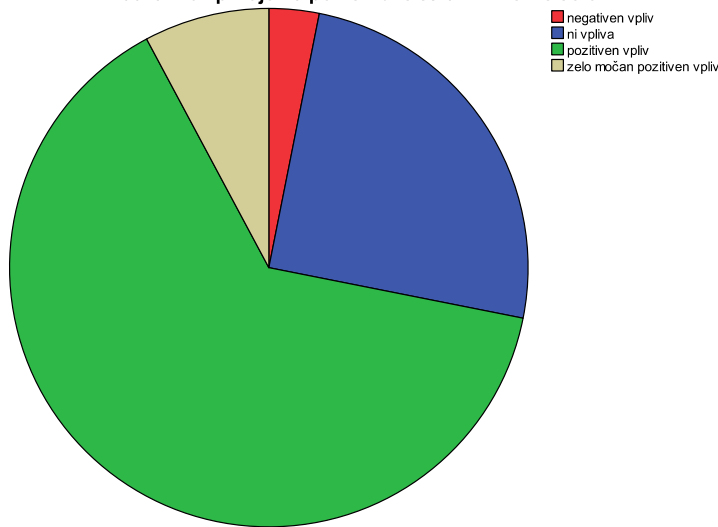
Področje: občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

Šestnajsta srednja ocena med 30 področji. Dve tretjini respondentov (64.1%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 7.8% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Četrtnina (25%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 3.1% pa celo, da vpliva negativno (Tabela so143, Slika so49). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so145), vpliv na občutek staršev respondenti ocenjujejo podobno v vseh skupinah (Tabela so144).

Tabela so143: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	negativen vpliv	2	3,1	3,1	3,1
	ni vpliva	16	24,6	25,0	28,1
	pozitiven vpliv	41	63,1	64,1	92,2
	zelo močan pozitiven vpliv	5	7,7	7,8	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

Slika so49: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo.

Tabela so144: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,69	,630	,175
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,90	,553	,124
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,71	,693	,124
Total	64	3,77	,636	,080

Tabela so145: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	----------------	----	-------------	---	------

Between Groups	,528	2	,264	,645	,528
Within Groups	24,956	61	,409		
Total	25,484	63			

Respondenti na šolah, kjer se je v načrtovanje vzgojnega načrta vključilo več staršev, v večji meri izražajo oceno, da je razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta na šoli prispevalo k občutku staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo (Tabela so146).

Tabela so146: Pearsonov koeficient korelacije med vključenostjo staršev v načrtovanje vzgojnega nmačrtain oceno respondentov, da je razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta na šoli prispevalo k občutku staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo .

		Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno % vseh staršev naših učencev.
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,266* ,034 64

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Področje: občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

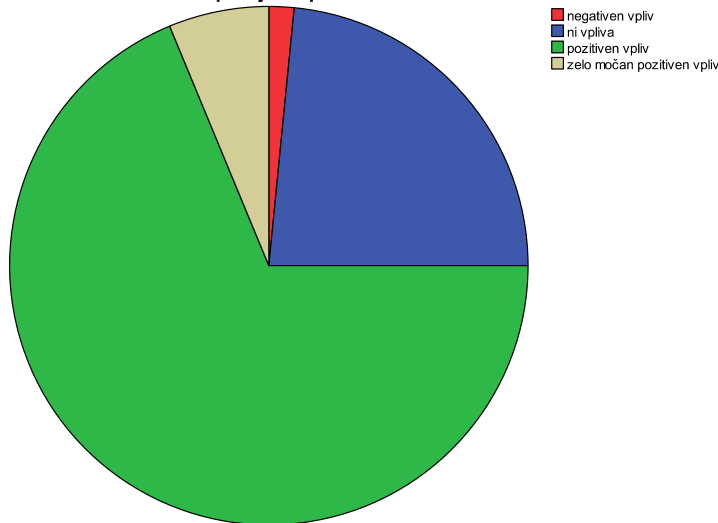
Dvanajsta srednja ocena med 30 področji. Dve tretjini respondentov (68.8%) ocenjuje, da vzgojni načrt pozitivno vpliva na to področje življenja in dela v šoli, 6.3% pa meni, da ima zelo močan pozitiven vpliv. Šibka četrtina (23.4%) jih ocenjuje, da vzgojni načrt ne vpliva na to področje, 1.6% pa celo, da vpliva negativno (Tabela so147, Slika so50). Razlika med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta ni statistično pomembna (Tabela so149), vpliv na občutek učencev respondenti ocenjujejo podobno v vseh skupinah (Tabela so148).

Tabela so147: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo.

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid negativen vpliv	1	1,5	1,6	1,6
ni vpliva	15	23,1	23,4	25,0
pozitiven vpliv	44	67,7	68,8	93,8
zelo močan pozitiven vpliv	4	6,2	6,3	100,0

Total	64	98,5	100,0
Missing System	1	1,5	
Total	65	100,0	

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

Slika so150: Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo.

Tabela so148: Razlike med skupinami glede na način nastajanja vzgojnega načrta. Področje: občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	3,69	,630	,175
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	3,95	,510	,114
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	3,74	,575	,103
Total	64	3,80	,568	,071

Tabela so149: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	,705	2	,352	1,093	,342
Within Groups	19,655	61	,322		
Total	20,359	63			

Respondenti na šolah, kjer se je v načrtovanje vzgojnega načrta vključilo več učencev, v večji meri izražajo oceno, da je razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta na šoli prispevalo k občutku učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo (Tabela so150).

Tabela so150: Pearsonov koeficient korelacije med vključenostjo učencev v načrtovanje vzgojnega načrta in oceno respondentov, da je razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta na šoli prispevalo k občutku učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo .

		Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno % vseh staršev naših učencev.
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	Pearson Correlation	,284*
	Sig. (2-tailed)	,023
	N	64

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Področja vpliva vzgojnih načrtov, ki najbolj razlikujejo glede na to, kako je v šoli nastajal vzgojni načrt.

V nadaljevanju smo želeli z diskriminantno analizo smo želeli ugotoviti, katera področja vpliva vzgojnih načrtov najbolj razlikujejo skupine šol, glede na to, kako je v šoli nastajal vzgojni načrt. Kanonična diskriminantna analiza je izločila dve diskriminantni funkciji. Čeprav funkciji nista statistično pomembni (Tabela so152), so rezultati zanimivi, ker položaji skupinskih centroidov na prvi funkciji ločijo šole, kjer je vzgojni načrt nastajal v skupini peščice sodelavcev, od tistih, kjer je nastajal v večjih skupinah ali pretežno v celotnem kolektivu (Tabela so154), rezultati pa potrjujejo, da se med področji, na katere v šoli vpliva vzgojni načrt, največje razlike med šolami glede na nastanek njihovih vzgojnih načrtov, pojavljajo pri področjih (Tabela 153):

- odnosi med vodstvom in zaposlenimi,
- občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi,
- odnosi med zaposlenimi,
- lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev,
- pravičnost zaposlenih do učencev,
- lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih,
- medsebojno zaupanje med sodelavci,
- pravičnost vodstva do zaposlenih.

Primerjava hipotetične pripadnosti skupini na podlagi diskriminantnih funkcij (Tabela 155) kaže, da obe diskriminantni funkciji sorazmerno dobro razvrstita posamezne šole v ustrezne skupine:

- ustrezno razvrsti 85% skupin, v katerih je vzgojni načrt nastajal pretežno na podlagi male skupine,
- ustrezno razvrsti 75% skupin, v katerih je vzgojni načrt nastajal pretežno na podlagi večje skupine,
- ustrezno razvrsti 71% skupin, v katerih je vzgojni načrt nastajal pretežno na podlagi dela vsega kolektiva.

Tabela so151: Lastni vrednosti izločenih diskriminantnih funkcij.

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	1,526 ^a	69,5	69,5	,777
2	,669 ^a	30,5	100,0	,633

a. First 2 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Tabela so152: Pomembnost izločenih diskriminantnih funkcij.

Wilks' Lambda				
Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1 through 2	,237	65,460	60	,293
2	,599	23,304	29	,762

Tabela so153: Strukturna matrika diskriminantnih funkcij.

	Function	
	1	2
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi	,310 [*]	,087
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi	,265 [*]	-,134
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med zaposlenimi	,261 [*]	,154
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev	,232 [*]	,091
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do učencev	,231 [*]	-,007
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih	,227 [*]	,135
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: medsebojno zaupanje med sodelavci	,209 [*]	-,008
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih	,205 [*]	,189
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: dobro počutje zaposlenih v kolektivu	,155 [*]	,098
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci	,148 [*]	,035
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev	,142 [*]	,060
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	,111 [*]	,051
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost zaposlenih do staršev	,111 [*]	,022
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih	,135	,295 [*]

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov učencev	,007	,240*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	,077	,213*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost staršev do njihovih otrok / učencev	,183	,208*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pravičnost v medosebnih odnosih	,074	,208*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev	-,064	,205*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	,007	,166*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: željo po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi	,133	,145*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med učenci in zaposlenimi	,087	,130*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo	,053	,127*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev	-,060	,095*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek pripadnosti šoli med starši	-,003	,090*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi	,020	-,085*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli	-,040	,069*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši	,019	,069*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: zaupanje med zaposlenimi in starši	,052	,063*
Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? Področje: odnosi med starši in zaposlenimi	,058	,059*

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions

Variables ordered by absolute size of correlation within function.

*. Largest absolute correlation between each variable and any discriminant function

Tabela so154: Skupinski centriodi diskriminantnih funkcij.

Functions at Group Centroids		
Razvojni načrt šole je nastajal:	Function	
	1	2
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	-2,474	-,156
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	,424	1,136
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	,684	-,673

Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

Tabela so155: Pripadnost skupinam glede na diskriminantni funkciji v primerjavi z dejansko pripadnostjo.

Razvojni načrt šole je nastajal: * Predicted Group for Analysis 1 Crosstabulation

Count	Predicted Group for Analysis 1			Total
	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	
Razvojni načrt šole je nastajal:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	0	2	13
	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	15	4	20
	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	8	22	31
Total	13	23	28	64

Širša področja vpliva vzgojnih načrtov, ki najbolj razlikujejo glede na to, kako je v šoli nastajal vzgojni načrt.

Za ugotavljanje širših področij življenja in dela v šolah, na katere je vplivalo nastajanje in uveljavljanje vzgojnega načrta, smo najprej opravili faktrosko analizo. Faktroska analiza je izločila sedem faktorjev z lastno vrednostjo najmanj 1 (Tabela 156, Slika 51), ki skupaj pojasnjujejo približno 75% skupne variance. Na podlagi matrike rotiranih komponent (varimax rotacija) smo prepoznali naslednje faktorje (Tabela 157):

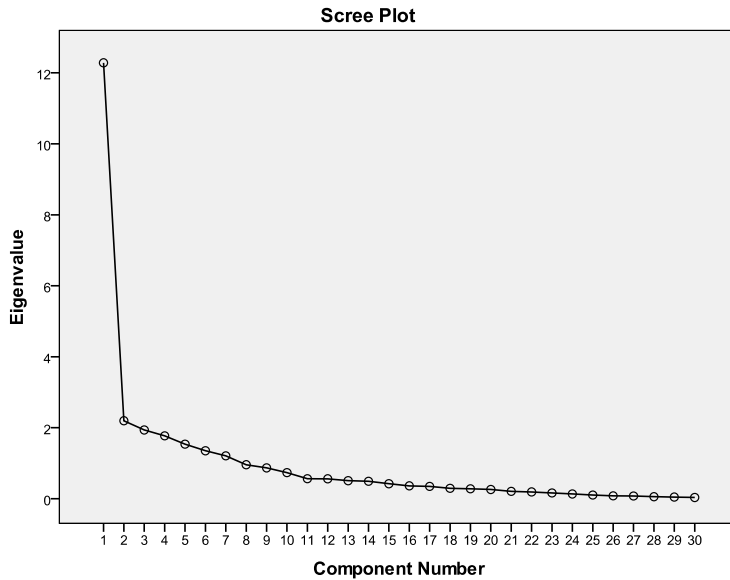
- Faktor 1: odnosi v šoli (odnosi med vodstvom in zaposlenimi, odnosi med zaposlenimi, odnosi med starši in zaposlenimi, odnosi med učenci in zaposlenimi, občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi, dobro počutje zaposlenih v kolektivu, zaupanje med zaposlenimi in učenci, občutek pripadnosti šoli med starši),

- Faktor 2: občutek soudeležnosti pri odločitvah (občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo, občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo, občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo, osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev, zaupanje med zaposlenimi in starši),
- Faktor 3: odnos do kakovosti (lažje prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih, lažje prepoznavanje dobrih rezultatov učencev, željo po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi, pravičnost staršev do njihovih otrok / učencev),
- Faktor 4: odnos do pravičnosti (pravičnost zaposlenih do učencev, pravičnost zaposlenih do staršev, pravičnost vodstva do zaposlenih)
- Faktor 5: prepoznavanje neprimernih vedenj (lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih, lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev, lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev),
- Faktor 6: preprečevanje napak (preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli, pravičnost v medosebnih odnosih, osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev),
- Faktor 7: občutek soodgovornosti za šolo (medsebojno zaupanje med sodelavci, občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi, občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši).

Tabela so157: Lastne vrednosti izločenih faktorjev.

Component	Total Variance Explained					
	Initial Eigenvalues			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	12,283	40,942	40,942	4,891	16,302	16,302
2	2,197	7,322	48,264	3,881	12,936	29,238
3	1,937	6,455	54,720	3,256	10,854	40,092
4	1,771	5,904	60,624	2,929	9,762	49,854
5	1,536	5,120	65,743	2,731	9,103	58,957
6	1,350	4,500	70,243	2,426	8,088	67,045
7	1,207	4,024	74,268	2,167	7,223	74,268

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Slika so51: Lastne vrednosti izločenih faktorjev, scree plot.

Tabela so158: Matrika rotiranih komponent.

Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli?	Component						
	1	2	3	4	5	6	7
Področje: odnosi med vodstvom in zaposlenimi	,826	,114	,104	,271	,124	,095	-,006
Področje: odnosi med zaposlenimi	,747	,150	,225	,074	,262	,185	,096
Področje: odnosi med starši in zaposlenimi	,741	,065	,080	,334	,009	,173	-,047
Področje: odnosi med učenci in zaposlenimi	,695	,203	,109	-,093	,348	,088	,167
Področje: občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi	,664	,043	,286	,252	-,089	,207	,316
Področje: dobro počutje zaposlenih v kolektivu	,620	,131	,430	,132	,005	,051	,408
Področje: zaupanje med zaposlenimi in učenci	,581	,419	,144	,279	,206	,288	-,049
Področje: občutek pripadnosti šoli med starši	,581	,317	,106	,019	,137	,000	,429
Področje: občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	,091	,861	,242	,124	,094	,088	,119
Področje: občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	,247	,840	,139	,196	,017	-,018	,077
Področje: občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	,035	,750	,197	,233	,232	,098	,119
Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev	,263	,596	,046	,041	,031	,420	,103
Področje: zaupanje med zaposlenimi in starši	,332	,488	-,066	,210	,256	,381	,273
Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih	,157	,182	,808	,122	,280	,140	-,016
Področje: lažje prepoznavanje dobrih rezultatov učencev	,162	,255	,725	,139	,303	,091	,001
Področje: željo po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi	,191	,003	,709	,079	-,063	,214	,274
Področje: pravičnost staršev do njihovih otrok / učencev	,160	,327	,567	,458	,121	-,036	,079

Področje: pravičnost zaposlenih do učencev	,220	,190	,115	,814	,179	,242	,072
Področje: pravičnost zaposlenih do staršev	,275	,215	,159	,757	,129	,075	,226
Področje: pravičnost vodstva do zaposlenih	,248	,246	,475	,675	,061	-,090	,149
Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih	,145	,124	,244	-,012	,777	,068	,224
Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev	,154	,115	,130	,286	,740	,272	-,053
Področje: lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev	,118	,094	,485	,221	,580	,006	,022
Področje: pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo	,433	,323	-,100	,024	,480	,068	,291
Področje: preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli	,268	-,072	,065	-,015	,388	,688	,084
Področje: pravičnost v medosebnih odnosih	,096	,187	,185	,396	-,035	,678	,225
Področje: osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev	,300	,426	,260	-,019	,096	,668	,089
Področje: medsebojno zaupanje med sodelavci	,343	,170	,226	,089	-,016	,333	,703
Področje: občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi	-,028	,100	,076	,359	,300	,372	,646
Področje: občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši	,188	,387	,050	,222	,342	-,138	,529

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 9 iterations.

Analiza primerjav izraženosti posameznih faktorjev med skupinami šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta, ni izpostavil statistično pomembnih razlik (Tabela so160), je pa nakazal zanimive trende (Tabela so159).

Tabela so159: Izraženost faktorjev po skupinah šol glede na način nastajanja vzgojnega načrta.

	N	Mean	Std. Dev.	Std. Error
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	-,4008081	,84448340	,23421755
Faktor 1: odnosi v pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	,1074131	,81068071	,18127372
šoli pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	,0987820	1,14504227	,20565566
Total	64	,0000000	1,00000000	,12500000
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	,1595698	1,03310088	,28653063
Faktor 2: občutek pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	,1557940	,87182127	,19494516
soudeležnosti pri pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	-,1674287	1,06560788	,19138883
odločitvah Total	64	,0000000	1,00000000	,12500000
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	-,3562411	,97762358	,27114400
Faktor 3: odnos pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	,3429611	,70371372	,15735517
do kakovosti pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	-,0718738	1,12486430	,20203159
Total	64	,0000000	1,00000000	,12500000
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	-,3724911	,89466116	,24813436
Faktor 4: odnos pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	-,0149740	,94282027	,21082102
do pravičnosti pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	,1658666	1,06214552	,19076697
Total	64	,0000000	1,00000000	,12500000

Faktor 5:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	-,2056742	,89046084	,24696940
prepoznavanje	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	,1077211	,82731523	,18499331
neprimernih	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	,0167530	1,15021293	,20658434
vedenj	Total	64	,0000000	1,00000000	,12500000
Faktor 6:	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	-,1701762	,99003014	,27458496
preprečevanje	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	,0271727	,90488062	,20233746
napak	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	-,0888950	1,08080982	,19411917
	Total	64	,0000000	1,00000000	,12500000
Faktor 7: občutek	pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	13	-,0164897	,98795510	,27400944
soodgovornosti	pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	20	-,1205941	1,09283025	,24436427
za šolo	pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	31	,0847177	,96745667	,17376035
	Total	64	,0000000	1,00000000	,12500000

Tabela so160: Statistična (ne)pomembnost razlik (ANOVA)..

			Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
REGR factor score 1 for analysis 3	Between Groups		2,622	2	1,311	1,324	,274
	Within Groups		60,378	61	,990		
	Total		63,000	63			
REGR factor score 2 for analysis 3	Between Groups		1,685	2	,843	,838	,437
	Within Groups		61,315	61	1,005		
	Total		63,000	63			
REGR factor score 3 for analysis 3	Between Groups		4,162	2	2,081	2,158	,124
	Within Groups		58,838	61	,965		
	Total		63,000	63			
REGR factor score 4 for analysis 3	Between Groups		2,661	2	1,331	1,345	,268
	Within Groups		60,339	61	,989		
	Total		63,000	63			
REGR factor score 5 for analysis 3	Between Groups		,791	2	,395	,388	,680
	Within Groups		62,209	61	1,020		
	Total		63,000	63			
REGR factor score 6 for analysis 3	Between Groups		,636	2	,318	,311	,734
	Within Groups		62,364	61	1,022		
	Total		63,000	63			
REGR factor score 7 for analysis 3	Between Groups		,517	2	,258	,252	,778
	Within Groups		62,483	61	1,024		
	Total		63,000	63			

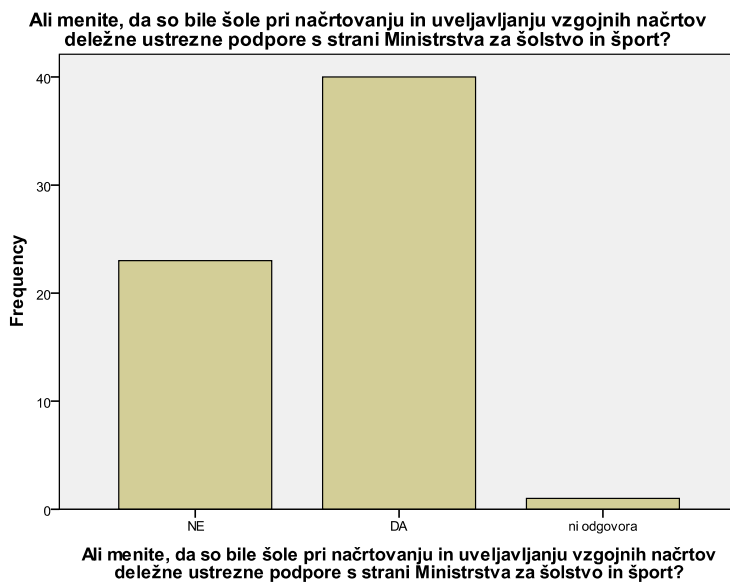
Podpora šolam pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov

V tem delu raziskave nas je zanimalo mnennje respondentov, ali so bile šole pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov deležne ustrezne podpore s strani Ministrstva za šolstvo in šport, kakšna je bila ta podpora, in ali so pomoč iskali tudi drugje.

Nekoliko manj kot dve tretjini respondentov je ocenilo (62.5%), da je bila podpora šolam s strani MŠŠ ustrezna (Tabela so161, Slika so52).

Tabela so161: Ustreznost podpore šolam pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov s strani Ministrstva za šolstvo in šport

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NE	23	35,4	35,9	35,9
	DA	40	61,5	62,5	98,4
	ni odgovora	1	1,5	1,6	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Slika so53: Ustreznost podpore šolam pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov s strani Ministrstva za šolstvo in šport

Primerjava rezultatov je pokazala, da je z vidika pomoči s strani MŠŠ razlika, ki se približuje statistični pomembnosti (Tabela so165) med vsebinami vzgojnih načrtov predvsem pri vprašanju vzgojnih ukrepov: respondenti, ki so zaznavali manj ustrezne pomoči s strani MŠŠ čutijo, da so na tem področju njihovi vzgojni načrti manj dobro opredeljeni (Tabela so164).

Tabela so163: Ocena kakovosti opredelitve vsebinskih področij vzgojnega načrta v povezavi z zaznano ustreznostjo podpore šolam pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov s strani Ministrstva za šolstvo in šport.

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: temeljne vrednote in vzgojna načela	NE	23	4,43	,728	,152
	DA	40	4,45	,639	,101
	ni odgovora	1	4,00	.	.
	Total	64	4,44	,664	,083
Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzajemno sodelovalni odnos s starši	NE	23	4,26	,752	,157
	DA	40	4,08	,656	,104
	ni odgovora	1	3,00	.	.
	Total	64	4,13	,701	,088
Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojne dejavnosti	NE	23	4,35	,714	,149
	DA	40	4,18	,636	,101
	ni odgovora	1	4,00	.	.
	Total	64	4,23	,660	,083
Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojni postopki	NE	23	3,91	,793	,165
	DA	40	4,13	,686	,109
	ni odgovora	1	4,00	.	.
	Total	64	4,05	,722	,090
Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole: vzgojni ukrepi	NE	23	3,61	,891	,186
	DA	40	4,05	,597	,094
	ni odgovora	1	4,00	.	.
	Total	64	3,89	,737	,092

Tabela so165: Statistična pomembnost razlik med skupinama (ANOVA).

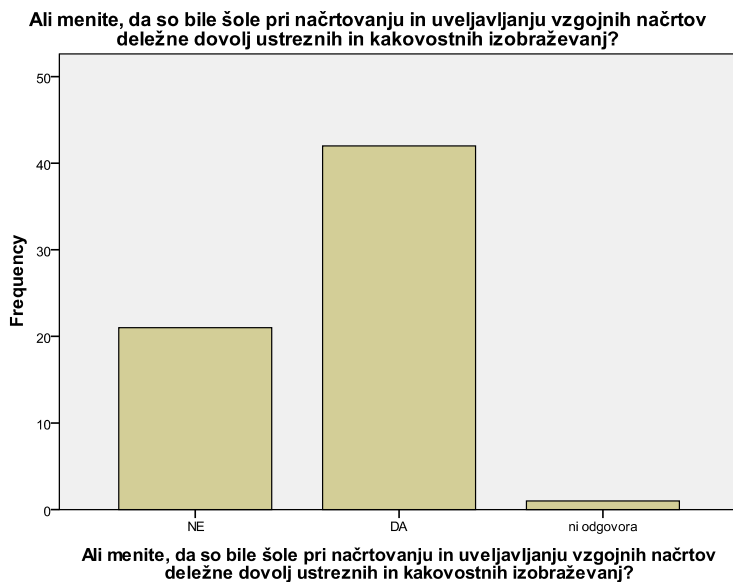
Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole:		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
temeljne vrednote in vzgojna načela	Between Groups	,198	2	,099	,219	,804
	Within Groups	27,552	61	,452		
	Total	27,750	63			

vzajemno sodelovalni odnos s starši	Between Groups	1,790	2	,895	1,869	,163
	Within Groups	29,210	61	,479		
	Total	31,000	63			
vzgojne dejavnosti	Between Groups	,492	2	,246	,556	,576
	Within Groups	26,992	61	,442		
	Total	27,484	63			
vzgojni postopki	Between Groups	,658	2	,329	,624	,539
	Within Groups	32,201	61	,528		
	Total	32,859	63			
vzgojni ukrepi	Between Groups	2,856	2	1,428	2,776	,070
	Within Groups	31,378	61	,514		
	Total	34,234	63			

Nekoliko manj kot dve tretjini respondentov je ocenilo (65.6%), da so bile šole pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov deležne dovolj ustreznih in kakovostnih izobraževanj (Tabela so162, Slika so54).

Tabela so162: Ustreznost in kakovost izobraževanj pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NE	21	32,3	32,8	32,8
	DA	42	64,6	65,6	98,4
	ni odgovora	1	1,5	1,6	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

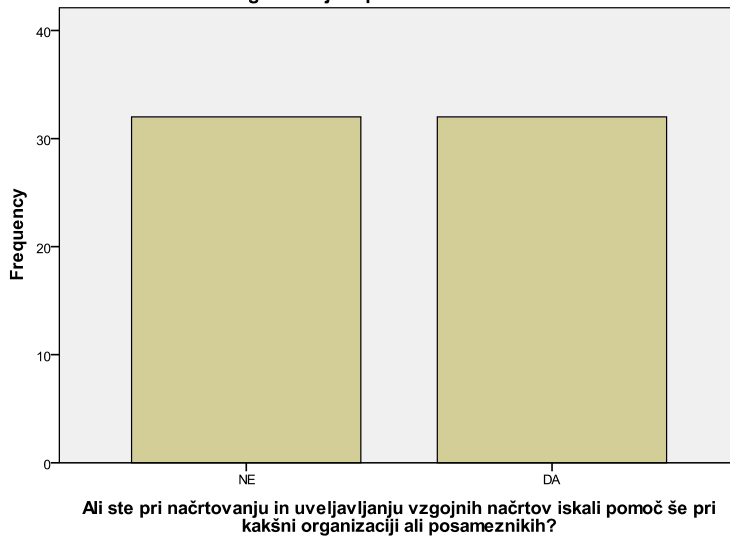
Slika so54: Ustreznost in kakovost izobraževanj pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov.

Polovica respondentov je ocenila (50%), da je njihova šola pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnega načrta iskala pomoč še pri kakšni organizaciji ali posameznikih (Tabela so163, Slika so55).

Tabela so163: Iskanje pomoči pri drugi organizaciji ali posameznikih.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NE	32	49,2	50,0	50,0
	DA	32	49,2	50,0	100,0
	Total	64	98,5	100,0	
Missing	System	1	1,5		
Total		65	100,0		

Ali ste pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov iskali pomoč še pri kakšni organizaciji ali posameznikih?

Slika so55: Iskanje pomoči pri drugi organizaciji ali posameznikih.

Morebitne težave pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih delov

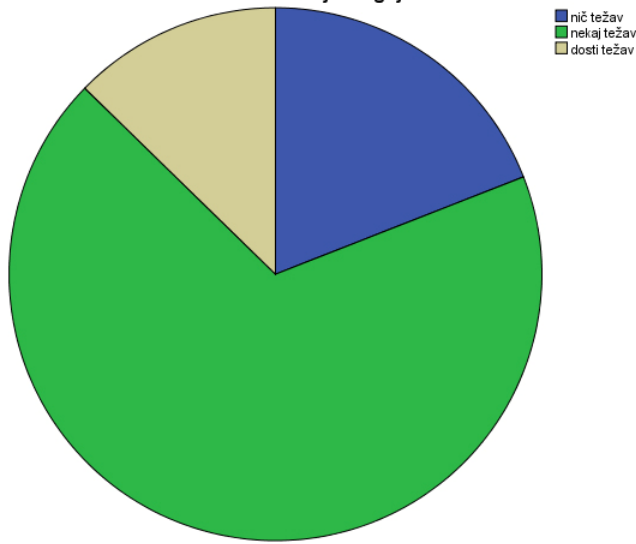
V tem delu raziskave nas je zanimalo mnenje respondentov, ali so imele njihove šole pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih delov kakršne koli težave.

Nekaj več kot dve tretjini respondentov je ocenilo (68.3%), da so na šoli imeli nekaj težav, 12.7 % pa, da so imeli dosti težav. Da niso imeli težav, poroča 19% respondentov (Tabela so164, Slika so56).

Tabela so164: Stopnja težav šol pri razvoju vzgojnega načrta v celoti.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nič težav	12	18,5	19,0	19,0
	nekaj težav	43	66,2	68,3	87,3
	dosti težav	8	12,3	12,7	100,0
	Total	63	96,9	100,0	
Missing	System	2	3,1		
Total		65	100,0		

Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav? Področje: vzgojni načrt v celoti

Slika so56: Stopnja težav šol pri razvoju vzgojnega načrta v celoti.

Največ težav so imele šole pri vzgojnih postopkih in vzgojnih ukrepih, manj pa pri temeljnih vrednotah in vzgojnih načelih ter vzajemno sodelovalnem odnosu s starši (Tabela so165).

Tabela so165: Stopnja težav šol pri razvoju posameznih vsebinskih področij vzgojnega načrta.

Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	N	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
Področje: vzgojni postopki	64	1	3	1,95	,628
Področje: vzgojni načrt v celoti	63	1	3	1,94	,564
Področje: vzgojni ukrepi	64	1	4	1,92	,741
Področje: vzgojne dejavnosti	64	1	3	1,66	,597
Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	64	1	3	1,59	,555
Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	64	1	4	1,44	,588
Valid N (listwise)	63				

Več težav so imele pri vzgojnem načrtu v celoti in pri njegovih posameznih vsebinskih področjih šole, kjer so respondenti zaznali manj ustrezne pomoči s strani MŠŠ, še posebno pri vzgojnih postopkih in vzgojnih ukrepih, pa tudi pri vzgojnem načrtu v celoti (Tabela so166, Tabela so167).

Tabela 166: Težave pri vzgojnem načrtu v celoti in pri njegovih posameznih vsebinskih področjih glede na zaznano ustreznost pomoči s strani MŠŠ.

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
Ali ste imeli pri razvoju	NE	22	2,23	,528	,113
vzgojnega načrta in njegovih	DA	39	1,79	,522	,084
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	2,00		
Področje: vzgojni načrt v celoti	Total	62	1,95	,556	,071
Ali ste imeli pri razvoju	NE	23	1,65	,487	,102
vzgojnega načrta in njegovih	DA	39	1,56	,598	,096
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	2,00		
Področje: temeljne vrednote in	Total	63	1,60	,555	,070
vzgojna načela					
Ali ste imeli pri razvoju	NE	23	1,48	,730	,152
vzgojnega načrta in njegovih	DA	39	1,44	,502	,080
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	1,00		
Področje: vzajemno sodelovalni	Total	63	1,44	,590	,074
odnos s starši					
Ali ste imeli pri razvoju	NE	23	1,74	,619	,129
vzgojnega načrta in njegovih	DA	39	1,62	,590	,094
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	2,00		
Področje: vzgojne dejavnosti	Total	63	1,67	,596	,075
Ali ste imeli pri razvoju	NE	23	2,30	,559	,117
vzgojnega načrta in njegovih	DA	39	1,74	,549	,088
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	3,00		
Področje: vzgojni postopki	Total	63	1,97	,621	,078
Ali ste imeli pri razvoju	NE	23	2,30	,635	,132
vzgojnega načrta in njegovih	DA	39	1,72	,724	,116
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	2,00		
Področje: vzgojni ukrepi	Total	63	1,94	,738	,093

Tabela so167: Statistična pomembnost razlik med skupinama (ANOVA).

Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Področje: vzgojni načrt v celoti	Between Groups	2,632	2	1,316	4,787	,012
	Within Groups	16,223	59	,275		
	Total	18,855	61			
Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	Between Groups	,272	2	,136	,434	,650
	Within Groups	18,807	60	,313		
	Total	19,079	62			
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	Between Groups	,227	2	,113	,319	,728
	Within Groups	21,329	60	,355		
	Total	21,556	62			
Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši						
Področje: vzgojne dejavnosti	Between Groups	,334	2	,167	,463	,632
	Within Groups	21,666	60	,361		
	Total	22,000	62			
Področje: vzgojni postopki	Between Groups	5,631	2	2,816	9,228	,000
	Within Groups	18,305	60	,305		
	Total	23,937	62			
Področje: vzgojni ukrepi	Between Groups	4,979	2	2,490	5,192	,008
	Within Groups	28,767	60	,479		
	Total	33,746	62			

Več težav so imele pri vzgojnem načrtu v celoti in pri njegovih posameznih vsebinskih področjih tudi šole, kjer so bili respondenti manj zadovoljni s kakovostjo in ustreznostjo izobraževanj, še posebno pri vzgojnih postopkih in vzgojnih ukrepih, pa tudi pri vzgojnem načrtu v celoti, deloma tudi pri opredeljevanju temeljnih vrednot in vzgojnih načel (Tabela so168, Tabela so169).

Tabela 168: Težave pri vzgojnem načrtu v celoti in pri njegovih posameznih vsebinskih področjih glede na zaznano zadovoljstvo s kakovostjo in ustreznostjo izobraževanj.

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	20	2,30	,470	,105
	DA	41	1,78	,525	,082
	ni odgovora	1	2,00		
Področje: vzgojni načrt v celoti	Total	62	1,95	,556	,071

Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	21	1,81	,402	,088
	DA	41	1,51	,597	,093
	ni odgovora	1	1,00		
Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	Total	63	1,60	,555	,070
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	21	1,48	,750	,164
	DA	41	1,44	,502	,078
	ni odgovora	1	1,00		
Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	Total	63	1,44	,590	,074
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	21	1,76	,625	,136
	DA	41	1,61	,586	,092
	ni odgovora	1	2,00		
Področje: vzgojne dejavnosti	Total	63	1,67	,596	,075
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	21	2,24	,625	,136
	DA	41	1,83	,587	,092
	ni odgovora	1	2,00		
Področje: vzgojni postopki	Total	63	1,97	,621	,078
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	21	2,33	,796	,174
	DA	41	1,71	,602	,094
	ni odgovora	1	3,00		
Področje: vzgojni ukrepi	Total	63	1,94	,738	,093

Tabela sol69: Statistična pomembnost razlik med skupinama (ANOVA).

Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Področje: vzgojni načrt v celoti	Between Groups	3,630	2	1,815	7,035	,002
	Within Groups	15,224	59	,258		
	Total	18,855	61			
Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	Between Groups	1,597	2	,799	2,741	,073
	Within Groups	17,482	60	,291		
	Total	19,079	62			
Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	Between Groups	,220	2	,110	,309	,735
	Within Groups	21,336	60	,356		
	Total	21,556	62			
Področje: vzgojne dejavnosti	Between Groups	,434	2	,217	,604	,550
	Within Groups	21,566	60	,359		
	Total	22,000	62			

Področje: vzgojni postopki	Between Groups	2,322	2	1,161	3,223	,047
	Within Groups	21,614	60	,360		
	Total	23,937	62			
Področje: vzgojni ukrepi	Between Groups	6,592	2	3,296	7,282	,001
	Within Groups	27,154	60	,453		
	Total	33,746	62			

Več težav so imele pri vzgojnem načrtu v celoti in pri njegovih posameznih vsebinskih področjih tudi šole, ki so se pri pripravi vzgojnega načrta zatekle k zunanji pomoči, še posebno pri vzgojnih postopkih in pri opredeljevanju temeljnih vrednot in vzgojnih načel (Tabela so170, Tabela so171).

Tabela 170: Težave pri vzgojnem načrtu v celoti in pri njegovih posameznih vsebinskih področjih glede na iskanje zunanje pomoč pri pripravi vzgojnega načrta

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav? Področje: vzgojni načrt v celoti	NE	30	1,87	,571	,104
	DA	32	2,03	,538	,095
	Total	62	1,95	,556	,071
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav? Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	NE	31	1,45	,568	,102
	DA	32	1,75	,508	,090
	Total	63	1,60	,555	,070
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav? Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	NE	31	1,39	,495	,089
	DA	32	1,50	,672	,119
	Total	63	1,44	,590	,074
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav? Področje: vzgojne dejavnosti	NE	31	1,58	,564	,101
	DA	32	1,75	,622	,110
	Total	63	1,67	,596	,075
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav? Področje: vzgojni postopki	NE	31	1,81	,601	,108
	DA	32	2,13	,609	,108
	Total	63	1,97	,621	,078
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav? Področje: vzgojni ukrepi	NE	31	1,87	,763	,137
	DA	32	2,00	,718	,127
	Total	63	1,94	,738	,093

Tabela so171: Statistična pomembnost razlik med skupinama (ANOVA).

Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Področje: vzgojni načrt v celoti	Between Groups	,419	1	,419	1,365	,247
	Within Groups	18,435	60	,307		
	Total	18,855	61			
Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	Between Groups	1,402	1	1,402	4,838	,032
	Within Groups	17,677	61	,290		
	Total	19,079	62			
Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	Between Groups	,201	1	,201	,573	,452
	Within Groups	21,355	61	,350		
	Total	21,556	62			
Področje: vzgojne dejavnosti	Between Groups	,452	1	,452	1,278	,263
	Within Groups	21,548	61	,353		
	Total	22,000	62			
Področje: vzgojni postopki	Between Groups	1,598	1	1,598	4,363	,041
	Within Groups	22,339	61	,366		
	Total	23,937	62			
Področje: vzgojni ukrepi	Between Groups	,262	1	,262	,478	,492
	Within Groups	33,484	61	,549		
	Total	33,746	62			

Stališča do vzgojnega načrta

V nadaljevanju smo ugotavljali stališča respondentov do vzgojnih načrtov in z njimi povezanih vprašanj. Respondenti so v tem delu raziskave (Tabela so172) izrazili najvišjo stopnjo strinjanja s trditvami:

- če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev
- naš vzgojni načrt je dober
- vzgojni načrt je koristen za učence
- lahko se popolnoma poistovetim z našim vzgojnim načrtom

Najmanj so se strinjali s trditvami:

- na marsikateri šoli je vzgojni načrt slab, ker si zanj niso vzeli dovolj časa, ali so ga razumeli kot nepotrebno dodatno breme
- v naši šoli bi lahko pripravili boljši vzgojni načrt

- mnogim učiteljem se zdi vzgojni načrt nesmiselen
- vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več
- vzgojni načrt večina zaposlenih v šolah dojema kot nepotrebno dodatno breme.

Tabela so172: Stopnja strinjanja z različnimi trditvami.

	N	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev	64	1	5	4,33	,856
naš vzgojni načrt je dober	64	3	5	4,27	,623
vzgojni načrt je koristen za učence	63	1	5	4,21	,826
lahko se popolnoma poistovetim z našim vzgojnim načrtom	64	1	5	4,05	,805
vzgojni načrt pozitivno vpliva na klimo v šoli	64	1	5	3,87	,807
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in širši skupnosti	63	1	5	3,75	1,150
na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta	64	1	5	3,73	,947
na naši šoli se že poznajo pozitivne posledice vzgojnega načrta	64	1	5	3,73	,947
vzgojni načrt omogoča strašem vključevanje v pomembna dogajanja v šoli	64	1	5	3,70	,867
vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši	63	1	5	3,68	1,013
vzgojni načrt je dobro zamišljen koncept z velikimi potenciali	64	1	5	3,64	,982
nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta	64	1	5	3,62	,934
vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno	64	2	5	3,62	,745
vzgojni načrt omogoča boljšo komunikacijo s starši	64	1	5	3,36	1,029
na marsikateri šoli je vzgojni načrt slab, ker si zanj niso vzeli dovolj časa, ali so ga razumeli kot nepotrebno dodatno breme	49	1	5	3,12	1,333
v naši šoli bi lahko pripravili boljši vzgojni načrt	64	1	5	2,83	1,106
mnogim učiteljem se zdi vzgojni načrt nesmiselen	64	1	5	2,83	1,077
vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več	61	1	5	2,49	1,105
vzgojni načrt večina zaposlenih v šolah dojema kot nepotrebno dodatno breme	64	1	5	2,37	1,120

Respondenti, ki menijo, da šole pri pripravi vzgojnih načrtov niso imele dovolj ustrezne pomoči s strani MŠŠ (Tabela so173 in Tabela so174), se bolj strinjajo s trditvama:

- nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta,
- mnogim učiteljem se zdi vzgojni načrt nesmiselen (razlika blizu meje statistične pomembnosti).

Tabela 173: Stopnja strinjanja s trditvami glede na zaznano ustreznost pomoči s strani MŠŠ.

Za konec izrazite še stopnjo strinjanja z naslednjo trditvijo:		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta	NE	23	3,96	,878	,183
	DA	40	3,40	,900	,142
	ni odgovora	1	5,00	.	.
	Total	64	3,63	,934	,117
mnogim učiteljem se zdi vzgojni načrt nesmiselen	NE	23	3,17	1,114	,232
	DA	40	2,60	1,008	,159
	ni odgovora	1	4,00	.	.
	Total	64	2,83	1,077	,135

Tabela so174: Statistična pomembnost razlik med skupinama (ANOVA).

Za konec izrazite še stopnjo strinjanja z naslednjo trditvijo:		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta	Between Groups	6,443	2	3,222	4,047	,022
	Within Groups	48,557	61	,796		
	Total	55,000	63			
mnogim učiteljem se zdi vzgojni načrt nesmiselen	Between Groups	6,205	2	3,103	2,829	,067

Respondenti, ki menijo, da šole pri pripravi vzgojnih načrtov niso imele dovolj ustrezne pomoči s strani MŠŠ (Tabela so173 in Tabela so174), se bolj strinjajo s trditvama:

- nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta,
- mnogim učiteljem se zdi vzgojni načrt nesmiselen (razlika blizu meje statistične pomembnosti).

Tabela 168: Stopnja strinjanja s trditvami glede na zaznano kakovost in ustreznost izobraževanj.

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
Ali ste imeli pri razvoju	NE	20	2,30	,470	,105
vzgojnega načrta in njegovih	DA	41	1,78	,525	,082
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	2,00		
Področje: vzgojni načrt v celoti	Total	62	1,95	,556	,071
Ali ste imeli pri razvoju	NE	21	1,81	,402	,088
vzgojnega načrta in njegovih	DA	41	1,51	,597	,093
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	1,00		
Področje: temeljne vrednote in	Total	63	1,60	,555	,070
vzgojna načela					
Ali ste imeli pri razvoju	NE	21	1,48	,750	,164
vzgojnega načrta in njegovih	DA	41	1,44	,502	,078
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	1,00		
Področje: vzajemno sodelovalni	Total	63	1,44	,590	,074
odnos s starši					
Ali ste imeli pri razvoju	NE	21	1,76	,625	,136
vzgojnega načrta in njegovih	DA	41	1,61	,586	,092
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	2,00		
Področje: vzgojne dejavnosti	Total	63	1,67	,596	,075
Ali ste imeli pri razvoju	NE	21	2,24	,625	,136
vzgojnega načrta in njegovih	DA	41	1,83	,587	,092
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	2,00		
Področje: vzgojni postopki	Total	63	1,97	,621	,078
Ali ste imeli pri razvoju	NE	21	2,33	,796	,174
vzgojnega načrta in njegovih	DA	41	1,71	,602	,094
posameznih delov kaj težav?	ni odgovora	1	3,00		
Področje: vzgojni ukrepi	Total	63	1,94	,738	,093

Tabela so169: Statistična pomembnost razlik med skupinama (ANOVA).

Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Področje: vzgojni načrt v celoti	Between Groups	3,630	2	1,815	7,035	,002
	Within Groups	15,224	59	,258		
	Total	18,855	61			
Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	Between Groups	1,597	2	,799	2,741	,073
	Within Groups	17,482	60	,291		
	Total	19,079	62			

Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	Between Groups	,220	2	,110	,309	,735
	Within Groups	21,336	60	,356		
	Total	21,556	62			
Področje: vzgojne dejavnosti	Between Groups	,434	2	,217	,604	,550
	Within Groups	21,566	60	,359		
	Total	22,000	62			
Področje: vzgojni postopki	Between Groups	2,322	2	1,161	3,223	,047
	Within Groups	21,614	60	,360		
	Total	23,937	62			
Področje: vzgojni ukrepi	Between Groups	6,592	2	3,296	7,282	,001
	Within Groups	27,154	60	,453		
	Total	33,746	62			

Več težav so imele pri vzgojnem načrtu v celoti in pri njegovih posameznih vsebinskih področjih tudi šole, ki so se pri pripravi vzgojnega načrta zatekle k zunanji pomoči, še posebno pri vzgojnih postopkih in pri opredeljevanju temeljnih vrednot in vzgojnih načel (Tabela so170, Tabela so171).

Tabela 170: Težave pri vzgojnem načrtu v celoti in pri njegovih posameznih vsebinskih področjih glede na iskanje zunanje pomoč pri pripravi vzgojnega načrta

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	30	1,87	,571	,104
	DA	32	2,03	,538	,095
Področje: vzgojni načrt v celoti	Total	62	1,95	,556	,071
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	31	1,45	,568	,102
	DA	32	1,75	,508	,090
Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	Total	63	1,60	,555	,070
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	31	1,39	,495	,089
	DA	32	1,50	,672	,119
Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	Total	63	1,44	,590	,074
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	31	1,58	,564	,101
	DA	32	1,75	,622	,110
Področje: vzgojne dejavnosti	Total	63	1,67	,596	,075
Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	31	1,81	,601	,108
	DA	32	2,13	,609	,108
Področje: vzgojni postopki	Total	63	1,97	,621	,078

Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?	NE	31	1,87	,763	,137
	DA	32	2,00	,718	,127
Področje: vzgojni ukrepi	Total	63	1,94	,738	,093

Tabela so171: Statistična pomembnost razlik med skupinama (ANOVA).

Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Področje: vzgojni načrt v celoti	Between Groups	,419	1	,419	1,365	,247
	Within Groups	18,435	60	,307		
	Total	18,855	61			
Področje: temeljne vrednote in vzgojna načela	Between Groups	1,402	1	1,402	4,838	,032
	Within Groups	17,677	61	,290		
	Total	19,079	62			
Področje: vzajemno sodelovalni odnos s starši	Between Groups	,201	1	,201	,573	,452
	Within Groups	21,355	61	,350		
	Total	21,556	62			
Področje: vzgojne dejavnosti	Between Groups	,452	1	,452	1,278	,263
	Within Groups	21,548	61	,353		
	Total	22,000	62			
Področje: vzgojni postopki	Between Groups	1,598	1	1,598	4,363	,041
	Within Groups	22,339	61	,366		
	Total	23,937	62			
Področje: vzgojni ukrepi	Between Groups	,262	1	,262	,478	,492
	Within Groups	33,484	61	,549		
	Total	33,746	62			

ANALIZA IZKUŠENJ UČITELJEV Z VZGOJNIMI NAČRTI,

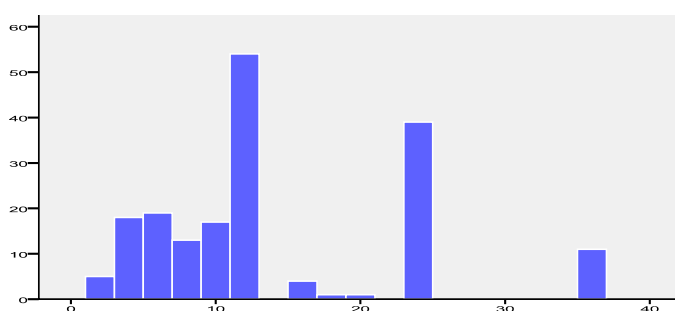
Izkušnje učiteljev z vzgojnimi načrti smo ugotavljali s pomočjo vprašalnika, ki ga je izpolnilo 182 učiteljev različnih šol.

Trajanje razvoja vzgojnega načrta

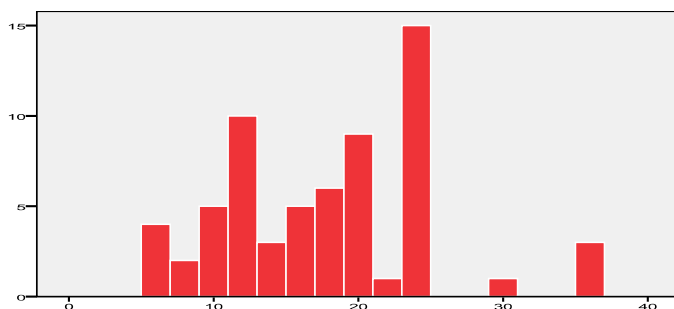
Po mnenju učiteljev so šole za razvoj vzgojnega načrta porabile od 6 do 36 mesecev, povprečno je trajal 13,82 mesecev (Tabela uc1), medianska dolžina razvoja vzgojnega načrta je 12 mesecev. Modus (dolžina trajanja, o kateri poroča največje število učiteljev) je 18 mesecev.

Tabela sol: Trajanje razvoja vzgojnega načrta (v mesecih).

	Ocene učiteljev	Ocene koordinatorjev vzgojnih načrtov na šolah
Mean	13,82	17,67
Median	12,00	18,00
Mode	12	24
Std. Deviation	8,924	7,222
Minimum	2	6
Maximum	36	36

Slika uc1: Trajanje razvoja vzgojnega načrta (v mesecih) – ocena učiteljev.

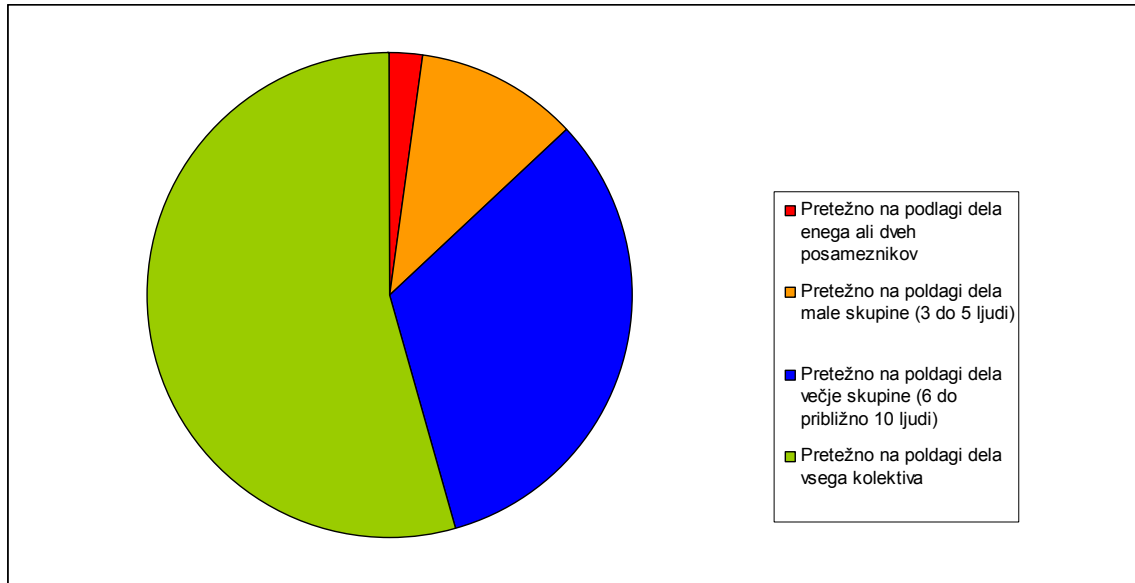
Slika uc2: Trajanje razvoja vzgojnega načrta (v mesecih) – ocena koordinatorjev.

Način nastajanja vzgojnega načrta

Zanimalo nas je, kako so v šolah nastajali vzgojni načrti. Več kot polovica učiteljev (54.4%) poroča, da je bil v razvoj vzgojnega načrta vključen kolektiv v celoti, približno tretjina (32.4%) poroča, da ga je razvijala večja skupina zaposlenih (6 do približno 10 ljudi), 13.2% pa poroča, da ga je razvijala manjša skupina ali celo posamezniki (Tabela uc2, Slika uc3).

Tabela uc2: Način nastajanja vzgojnega načrta.

	Frequency	Percent
Valid pretežno na podlagi dela enega ali dveh posameznikov	4	2,2
pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	20	11,0
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	32,4
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	99	54,4
Total	182	100,0

Slika uc3: Način nastajanja vzgojnega načrta.

Primerjava načina nastajanja s trajanjem razvoja vzgojnega načrta je pokazala, da je vzgojni načrt na šolah, kjer se je v njegov razvoj vključilo več ljudi, trajal dlje časa (Tabela uc3). Čeprav razlika ni statistično pomembna (Tabela uc4), pa vendar opozarja na določen trend, ki ga pri interpretaciji zbranih podatkov ne gre zanemariti.

Tabela uc3: Trajanje razvoja vzgojnega načrta glede na način njegovega nastajanja.

Razvoj vzgojnega načrta je trajal približno ___ mesecev

Razvojni načrt šole je nastajal:	Mean	N	Std. Deviation
pretežno na podlagi dela posameznikov ali male skupine (3 do 5 ljudi)	10,88	24	7,005
pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	14,64	59	9,753
pretežno na podlagi dela vsega kolektiva	14,05	99	8,757

Tabela uc4: Statistična pomembnost povezave med trajanjem razvoja vzgojnega načrta in načinom njegovega nastajanja (ANOVA).

Vzgojni načrt je nastajal --- mesecev

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	253,476	2	126,738	1,602	,204
Within Groups	14160,898	179	79,111		
Total	14414,374	181			

Vključenost različnih skupin v nastajanje vzgojnega načrta

Po mnenju učiteljev je v šolah pri sodelovanju pri razvoju vzgojnega načrta (Tabela uc5) sodelovalo v povprečju dve tretjini zaposlenih (66.26%), malo manj kot pol učencev (48.42%) in približno dve petini staršev (43.01%).

Na splošno je stopnja aktivne vključenosti vseh treh skupin po mnenju učiteljev nižja kot so bile ocene oseb, ki so na šolah koordinirale razvoj vzgojnega načrta, razlika je še posebno velika pri aktivnem sodelovanju učencev.

Tabela uc5: Aktivna vključenost zaposlenih, staršev in učencev v nastajanje vzgojnega načrta po oceni učiteljev, dodana je srednja ocena oseb, ki so na šolah koordinirale razvoj vzgojnega načrta.

	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.	Ocena koordinatorjev
Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno ____ % vseh zaposlenih.	10	100	66,28	26,092	82,74
Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno ____ % vseh staršev naših učencev.	0	100	43,01	30,427	60,54
Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno ____ % naših učencev.	0	100	48,42	32,549	79,12

Primerjava zbranih podatkov s personovim koeficientom korelacije kaže, da vključenost posameznih skupin v nastajanje vzgojnega načrta močno korelira. Učitelji, ki poročajo o aktivnejšem vključevanju ene skupine, poročajo tudi o aktivnejšem vključevanju obeh drugih skupin (Tabela uc6).

Tabela uc6: Povezanost aktivnega vključevanja različnih skupin v nastajanje vzgojnega načrta (pearsonov koeficient korelacije).

	Sodelovanje staršev	Sodelovanje učencev
Pearson Correlation	,487**	,491**
Sodelovanje zaposlenih Sig. (2-tailed)	,000	,000
N	172	172
Pearson Correlation		,726**
Sodelovanje učencev Sig. (2-tailed)		,000
N		172

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Ocena pomembnosti različnih vsebinskih elementov vzgojnega načrta

V nadaljevanju raziskave smo učitelje spraševali o oceni pomembnosti posameznih vsebinskih elementov vzgojnega načrta.

Na vrhu lestvice so se znašle temeljne vrednote in moralna načela ter vzajemno sodelovalni odnos s starši, na začetju pa vzgojni ukrepi (Tabela uc7).

Tabela uc7: Ocena pomembnosti različnih vsebinskih elementov vzgojnega načrta (srednja ocena) in primerjava z rangi pri koordinatorjih.

	N	Mean	Std. Dev.	Rang	Rang pomembnosti pri koordinatorjih
Kako pomembni se zdijo deli vzgojnega načrta: temeljne vrednote in vzgojna načela	182	4,70	,493	1	2
Kako pomembni se zdijo deli vzgojnega načrta: vzajemno sodelovalni odnos s starši	182	4,65	,523	2	3
Kako pomembni se zdijo deli vzgojnega načrta: vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti in svetovanje ter usmerjanje učencev)	182	4,53	,572	3	1
Kako pomembni se zdijo deli vzgojnega načrta: vzgojni postopki	182	4,40	,679	4	4
Kako pomembni se zdijo deli vzgojnega načrta: vzgojni ukrepi	182	4,29	,791	5	5

Rezultati enosmerne analize variance so opozorili, da učitelji iz šol, kjer so vzgojni načrti nastajali na različne načine, pripisujejo posameznim področjem vzgojnih načrtov različni pomen (Tabela uc9). Področje temeljnih vrednot in vzgojnih načel in področje vzgojnih ukrepov, deloma pa tudi področje vzajemno sodelovalnega odnosa s starši kot pomembnejša ocenjujejo učitelji iz šol, kjer je razvoj vzgojnih načrtov potekal v širšem krogu zaposlenih (Tabela uc8).

Tabela uc8: Pomen, ki ga pripisujejo posameznim vsebinam vzgojnega načrta učitelji iz šol, ki so vzgojne načrte razvijale na različne načine.

	N	Mean	Std. Dev.	Std. Error
Kako pomembni se zdijo deli vzgojnega načrta: temeljne vrednote in vzgojna načela				
na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	4,63	,576	,118
na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	4,58	,532	,069
na podlagi dela vsega kolektiva	99	4,80	,428	,043
Total	182	4,70	,493	,037
Kako pomembni se zdijo deli vzgojnega načrta: vzgojni ukrepi				
na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	4,46	,588	,120

	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	4,63	,522	,068
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	4,71	,500	,050
	Total	182	4,65	,523	,039
Kako pomembni se zdijo deli vzgojnega načrta: vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti in svetovanje ter usmerjanje učencev)	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	4,50	,590	,120
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	4,47	,598	,078
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	4,58	,555	,056
	Total	182	4,53	,572	,042
Kako pomembni se zdijo deli vzgojnega načrta: vzgojni postopki	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	4,29	,751	,153
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	4,34	,633	,082
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	4,45	,689	,069
	Total	182	4,40	,679	,050
Kako pomembni se zdijo deli vzgojnega načrta: vzgojni ukrepi	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	3,83	1,090	,223
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	4,25	,659	,086
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	4,41	,742	,075
	Total	182	4,29	,791	,059

Tabela uc9: Pomembnost razlik med skupinami učiteljev (ANOVA).

Kako pomembni se vam zdijo deli vzgojnega načrta		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
temeljne vrednote in vzgojna načela	Between Groups	1,987	2	,993	4,234	,016
	Within Groups	41,991	179	,235		
	Total	43,978	181			
vzajemno sodelovalni odnos s starši	Between Groups	1,235	2	,617	2,289	,104
	Within Groups	48,260	179	,270		
	Total	49,495	181			
vzgojne dejavnosti	Between Groups	,409	2	,204	,621	,539
	Within Groups	58,894	179	,329		
	Total	59,302	181			
vzgojni postopki	Between Groups	,792	2	,396	,857	,426
	Within Groups	82,724	179	,462		
	Total	83,516	181			
vzgojni ukrepi	Between Groups	6,603	2	3,301	5,547	,005
	Within Groups	106,540	179	,595		
	Total	113,143	181			

Stališča do vzgojnega načrta

V nadaljevanju smo ugotavljali stališča učiteljev do vzgojnih načrtov in z njimi povezanih vprašanj. Učitelji so v tem delu raziskave (Tabela uc10) izrazili najvišjo stopnjo strinjanja s trditvami:

- vzgojni načrt je koristen za šole
- če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev
- naš vzgojni načrt je dober
- vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti

Najmanj so se strinjali s trditvami:

- v naši šoli bi lahko pripravili boljši vzgojni načrt
- vzgojni načrt večina sodelavcev dojema kot nepotrebno dodatno breme
- vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več
- vzgojni načrt se mi zdi nesmiselen

Tabela uc10: Stopnja strinjanja z različnimi trditvami.

	N	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
vzgojni načrt je koristen za šole	182	2	5	4,46	,702
če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev	182	1	5	4,30	,751
naš vzgojni načrt je dober	182	2	5	4,29	,638
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	182	2	5	4,21	,751
vzgojni načrt pozitivno vpliva na klimo v šoli	182	2	5	3,90	,794
vzgojni načrt je dobro zamišljen koncept z velikimi potenciali	182	1	6	3,88	,918
lahko se popolnoma poistovetim z našim vzgojnim načrtom	182	1	5	3,86	,764
vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno	170	1	5	3,84	,875
vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši	182	2	5	3,73	,880
vzgojni načrt omogoča boljšo komunikacijo s starši	169	1	5	3,70	,799
aktivno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta	160	1	5	3,70	1,143
na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta	170	1	5	3,49	,981
na marsikateri šoli je vzgojni načrt slab, ker si zanj niso vzeli dovolj časa	182	1	5	3,45	1,125
nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta	170	1	5	3,19	1,095
v naši šoli bi lahko pripravili boljši vzgojni načrt	182	1	5	2,79	1,347
vzgojni načrt večina sodelavcev dojema kot nepotrebno dodatno breme	182	1	5	2,62	1,228
vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več	170	1	5	2,32	1,134
vzgojni načrt se mi zdi nesmiselen	170	1	5	1,69	,918

Primerjava med ocenami učiteljev iz šol, ki so vzgojne načrte razvijale na različne načine (Tabela uc11), je opozorila na nekatere pomembne razlike (Tabela uc12). Učitelji na šolah, kjer je bilo v razvoj vzgojnega načrta vključenih več zaposlenih, se bolj strinjajo s trditvami:

- vzgojni načrt je koristen za šole,
- lahko se popolnoma poistovetim z našim vzgojnim načrtom,
- vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti,
- vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši,
- naš vzgojni načrt je dober,
- če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev,
- vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno,
- aktivno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta,
- na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta.

Učitelji na šolah, kjer je vzgojni načrt nastajal v manjši skupini zaposlenih, se bolj strinjajo s trditvami:

- vzgojni načrt večina sodelavcev dojema kot nepotrebno dodatno breme,
- vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več.

Tabela uc11: Stopnja strinjanja s trditvami glede na način nastajanja vzgojnega načrta v učiteljevi šoli.

		N	Mean	Std. Dev.	Std. Error
vzgojni načrt je koristen za šole	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	4,04	,908	,185
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	4,47	,704	,092
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	4,56	,610	,061
	Total	182	4,46	,702	,052
lahko se popolnoma poistovetim z našim vzgojnim načrtom	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	3,54	,779	,159
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	3,80	,738	,096
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	3,98	,756	,076
	Total	182	3,86	,764	,057
vzgojni načrt večina sodelavcev dojema kot nepotrebno dodatno breme	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	2,88	1,116	,228
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	2,95	1,209	,157
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	2,36	1,216	,122
	Total	182	2,62	1,228	,091
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	4,00	,834	,170
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	4,08	,749	,098
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	4,33	,714	,072
	Total	182	4,21	,751	,056

v naši šoli bi lahko pripravili boljši vzgojni načrt	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	2,79	,779	,159
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	2,75	1,434	,187
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	2,81	1,412	,142
	Total	182	2,79	1,347	,100
vzgojni načrt je dobro zamišljen koncept z velikimi potenciali	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	3,71	,859	,175
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	3,97	,964	,126
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	3,88	,907	,091
	Total	182	3,88	,918	,068
na marsikateri šoli je vzgojni načrt slab, ker si zanj niso vzeli dovolj časa	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	3,38	1,013	,207
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	3,58	1,221	,159
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	3,39	1,096	,110
	Total	182	3,45	1,125	,083
vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	3,25	1,073	,219
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	3,86	,753	,098
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	3,76	,870	,087
	Total	182	3,73	,880	,065
naš vzgojni načrt je dober	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	3,92	,776	,158
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	4,19	,629	,082
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	4,44	,557	,056
	Total	182	4,29	,638	,047
če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	4,04	,806	,165
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	4,22	,852	,111
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	4,40	,653	,066
	Total	182	4,30	,751	,056
vzgojni načrt pozitivno vpliva na klimo v šoli	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	24	3,67	,637	,130
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	3,88	,873	,114
	na podlagi dela vsega kolektiva	99	3,97	,775	,078
	Total	182	3,90	,794	,059
nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	16	3,31	1,352	,338
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	3,34	,993	,129
	na podlagi dela vsega kolektiva	95	3,08	1,108	,114
	Total	170	3,19	1,095	,084
vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	16	3,13	,806	,202
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	3,86	,880	,115
	na podlagi dela vsega kolektiva	95	3,94	,836	,086
	Total	170	3,84	,875	,067
vzgojni načrt omogoča boljšo komunikacijo s starši	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	15	4,00	,756	,195
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	3,69	,856	,111

	na podlagi dela vsega kolektiva	95	3,66	,766	,079
	Total	169	3,70	,799	,061
aktivno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	16	2,81	,981	,245
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	56	3,70	1,174	,157
	na podlagi dela vsega kolektiva	88	3,86	1,085	,116
	Total	160	3,70	1,143	,090
na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	16	3,06	,680	,170
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	3,39	,910	,118
	na podlagi dela vsega kolektiva	95	3,63	1,042	,107
	Total	170	3,49	,981	,075
vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	16	3,25	1,342	,335
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	2,42	1,133	,147
	na podlagi dela vsega kolektiva	95	2,11	1,016	,104
	Total	170	2,32	1,134	,087
vzgojni načrt se mi zdi nesmiselen	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	16	1,63	,806	,202
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	59	1,88	,984	,128
	na podlagi dela vsega kolektiva	95	1,58	,882	,091
	Total	170	1,69	,918	,070

Tabela uc12: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
vzgojni načrt je koristen za šole	Between Groups	5,116	2	2,558	5,444	,005
	Within Groups	84,115	179	,470		
	Total	89,231	181			
lahko se popolnoma poistovetim z našim vzgojnim načrtom	Between Groups	4,089	2	2,044	3,606	,029
	Within Groups	101,477	179	,567		
	Total	105,566	181			
vzgojni načrt večina sodelavcev dojema kot nepotrebno dodatno breme	Between Groups	14,459	2	7,230	5,008	,008
	Within Groups	258,382	179	1,443		
	Total	272,841	181			
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	Between Groups	3,490	2	1,745	3,168	,044
	Within Groups	98,576	179	,551		
	Total	102,066	181			
v naši šoli bi lahko pripravili boljši vzgojni načrt	Between Groups	,145	2	,072	,039	,961
	Within Groups	328,498	179	1,835		
	Total	328,643	181			
vzgojni načrt je dobro zamišljen koncept z velikimi potenciali	Between Groups	1,141	2	,570	,674	,511
	Within Groups	151,436	179	,846		

	Total	152,577	181			
na marsikateri šoli je vzgojni načrt slab, ker si zanj niso vzeli dovolj časa	Between Groups	1,387	2	,693	,545	,581
	Within Groups	227,668	179	1,272		
	Total	229,055	181			
vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši	Between Groups	6,667	2	3,333	4,466	,013
	Within Groups	133,597	179	,746		
	Total	140,264	181			
naš vzgojni načrt je dober	Between Groups	6,339	2	3,170	8,439	,000
	Within Groups	67,227	179	,376		
	Total	73,566	181			
če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev	Between Groups	3,046	2	1,523	2,755	,066
	Within Groups	98,932	179	,553		
	Total	101,978	181			
vzgojni načrt pozitivno vpliva na klimo v šoli	Between Groups	1,808	2	,904	1,439	,240
	Within Groups	112,412	179	,628		
	Total	114,220	181			
nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta	Between Groups	2,610	2	1,305	1,090	,339
	Within Groups	199,984	167	1,198		
	Total	202,594	169			
vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno	Between Groups	9,102	2	4,551	6,318	,002
	Within Groups	120,286	167	,720		
	Total	129,388	169			
vzgojni načrt omogoča boljše komunikacijo s starši	Between Groups	1,478	2	,739	1,160	,316
	Within Groups	105,730	166	,637		
	Total	107,207	168			
aktivno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta	Between Groups	14,960	2	7,480	6,096	,003
	Within Groups	192,640	157	1,227		
	Total	207,600	159			
na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta	Between Groups	5,417	2	2,709	2,880	,059
	Within Groups	157,077	167	,941		
	Total	162,494	169			
vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več	Between Groups	18,852	2	9,426	7,936	,001
	Within Groups	198,354	167	1,188		
	Total	217,206	169			
vzgojni načrt se mi zdi nesmiselen	Between Groups	3,399	2	1,700	2,041	,133
	Within Groups	139,077	167	,833		
	Total	142,476	169			

Primerjava med ocenami učiteljev iz šol, kjer je bilo v nastajanje vzgojnega načrta aktivno vključeno različno število zaposlenih, staršev in učencev, so opozorile na naslednje statistično pomembne trende (Tabela uc13):

Učitelji na šolah, kjer je bilo v nastajanje vzgojnega načrta vključenih več zaposlenih, se bolj strinjajo s trditvami:

- vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti,
- naš vzgojni načrt je dober,
- aktivno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta,
- na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta.

Učitelji na šolah, kjer je vzgojni načrt razvijala le manjša skupine ljudi, se bolj strinjajo s trditvijo:

- vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več.

Učitelji na šolah, kjer je bilo v nastajanje vzgojnega načrta vključenih več staršev, se bolj strinjajo s trditvijo:

- vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši.

Učitelji na šolah, kjer je bilo v nastajanje vzgojnega načrta vključenih manj staršev, se bolj strinjajo s trditvama:

- vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno,
- vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več.

Učitelji na šolah, kjer je bilo v nastajanje vzgojnega načrta vključenih manj učencev, se bolj strinjajo s trditvijo:

- vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno.

Tabela uc13: Stopnja strinjanja z različnimi trditvami v povezavi s stopnjo vključenosti različnih skupin v nastajanje vzgojnega načrta (pearsonov koeficient korelacije).

		Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno _____ % vseh zaposlenih.	Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno _____ % vseh staršev naših učencev.	Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno _____ % naših učencev.
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	Pearson Correlation	,207**	-,066	-,021
	Sig. (2-tailed)	,007	,388	,784
	N	172	172	172
vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši	Pearson Correlation	,061	,207**	,050
	Sig. (2-tailed)	,428	,006	,516
	N	172	172	172

naš vzgojni načrt je dober	Pearson Correlation	,202**	,112	,046
	Sig. (2-tailed)	,008	,142	,553
	N	172	172	172
vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno	Pearson Correlation	,065	-,169*	-,209**
	Sig. (2-tailed)	,414	,032	,008
	N	160	160	160
aktivno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta	Pearson Correlation	,284**	,123	,138
	Sig. (2-tailed)	,000	,133	,093
	N	150	150	150
na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta	Pearson Correlation	,158*	-,001	-,084
	Sig. (2-tailed)	,046	,990	,289
	N	160	160	160
vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več	Pearson Correlation	-,262**	-,219**	-,137
	Sig. (2-tailed)	,001	,005	,085
	N	160	160	160

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

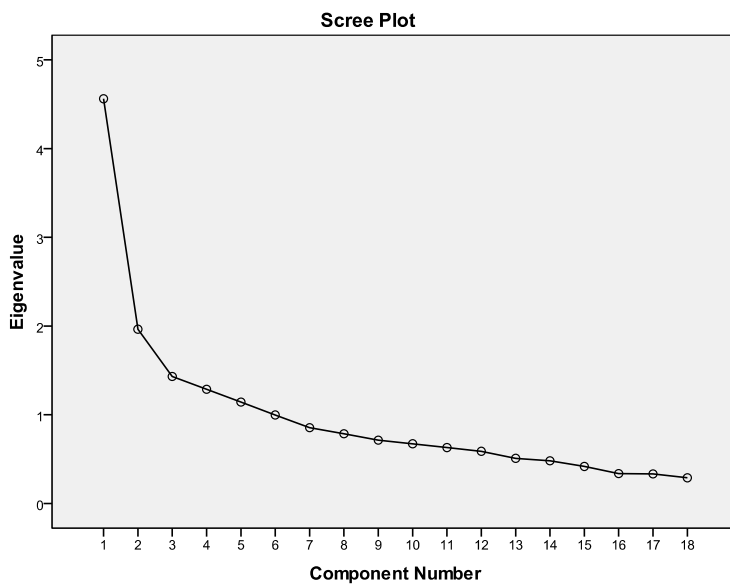
V nadaljevanju smo izvedli faktorško analizo ocen stališč do vzgojnega načrta, da bi ugotovili morebitna implicitna stališča v ozadju posameznih ocen. Faktorška analiza je izluščila pet faktorjev z lastno vrednostjo najmanj 1 (Tabela uc14, Risba uc4), ki skupaj pojasnjujejo 57% skupne variance. Glede na matriko rotiranih component (Tabela uc15), so s posameznimi faktorji najbolj nasičene naslednje skupine stališč:

- Faktor 1: pozitivni vplivi vzgojnega načrta (vzgojni načrt omogoča boljšo komunikacijo s starši, na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta, vzgojni načrt pozitivno vpliva na klimo v šoli, vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno, vzgojni načrt je dobro zamišljen koncept z velikimi potenciali),
- Faktor 2: uporabnost vzgojnega načrta (če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev, vzgojni načrt se mi zdi nesmiseln (-), naš vzgojni načrt je dober, vzgojni načrt je koristen za šole, vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši),
- Faktor 3: kritičen odnos do vzgojnega načrta (na marsikateri šoli je vzgojni načrt slab, ker si zanj niso vzeli dovolj časa, v naši šoli bi lahko pripravili boljši vzgojni načrt, vzgojni načrt večina sodelavcev dojema kot nepotrebno dodatno breme),
- Faktor 4: zavezanost vzgojnemu načrtu (vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več (-), nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta, vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti),

- Faktor 5: “lastništvo” vzgojnega načrta (lahko se popolnoma poistovetim z našim vzgojnim načrtom, aktivno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta).

Tabela uc14: Lastne vrednosti izluščenih faktorjev.

Component	Initial Eigenvalues			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	4,562	25,345	25,345	2,579	14,328	14,328
2	1,965	10,914	36,259	2,447	13,597	27,925
3	1,432	7,953	44,212	2,121	11,784	39,709
4	1,287	7,151	51,363	1,710	9,502	49,211
5	1,143	6,350	57,713	1,530	8,503	57,713

Slika uc4: Lastne vrednosti izluščenih faktorjev (scree plot).

Tabela uc15: Matrika rotiranih komponent.

	Component				
	1	2	3	4	5
vzgojni načrt omogoča boljšo komunikacijo s starši	,689	,088	,100	,025	-,030
na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta	,649	,217	,052	,115	,183
vzgojni načrt pozitivno vpliva na klimo v šoli	,648	,342	-,212	-,072	-,024
vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno	,545	,048	-,230	,345	,128
vzgojni načrt je dobro zamišljen koncept z velikimi potenciali	,470	-,026	-,104	,432	,183

če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev	,204	,713	-,167	,012	-,099
vzgojni načrt se mi zdi nesmiselen	,165	-,698	,164	-,222	-,092
naš vzgojni načrt je dober	,298	,679	-,071	,022	,118
vzgojni načrt je koristen za šole	,219	,581	,024	,008	,332
vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši	,300	,416	,264	,282	,138
na marsikateri šoli je vzgojni načrt slab, ker si zanj niso vzeli dovolj časa	-,145	,060	,782	-,002	-,073
v naši šoli bi lahko pripravili boljši vzgojni načrt	-,136	-,242	,653	-,177	,196
vzgojni načrt večina sodelavcev dojema kot nepotrebno dodatno breme	,164	-,273	,594	,022	-,383
vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več	,046	-,263	,444	-,691	-,110
nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta	,048	-,045	,453	,673	-,157
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	,401	,219	-,134	,528	,163
lahko se popolnoma poistovetim z našim vzgojnim načrtom	,093	,221	,035	,125	,865
aktivno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta	,456	-,040	-,237	,004	,531

Extraction Method: Principal Component Analysis.

Rotation Method: Varimax with Kaiser Normalization.

a. Rotation converged in 8 iterations.

Primerjava izraženost pridobljenih faktorjev pri učiteljih iz različnih šol, ki so vzgojne načrte razvijale na različne načine (Tabela uc16), je opozorila na nekatere pomembne razlike (Tabela uc17). Pri učiteljih na šolah, kjer je bilo v razvoj vzgojnega načrta vključenih manj zaposlenih, ozoroma so vzgojni načrti nastajali v malih skupinah, je v ozadju stališč moč prepoznati:

- več občutenja vzgojnega načrta kot nekoristnega bremena in dodatnega dela,
- manj istovetenja z vzgojnim načrtom.

Tabela uc16: Stopnja izraženi faktorjev glede na način nastajanja vzgojnega načrta v učiteljevi šoli.

	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
Faktor 1: vzgojni načrt že pozitivno vpliva na šolo	15	-,1965728	,68283500	,17630724
na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)				
na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	56	,0574044	1,08595595	,14511697
na podlagi dela vsega kolektiva	88	-,0030233	,99334475	,10589091
Total	159	,0000000	1,00000000	,07930516
Faktor 2: vzgojni načrt je smiseln in koristen	15	,0716428	1,18510206	,30599204
na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)				
na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	56	-,2189326	1,12950089	,15093591
na podlagi dela vsega kolektiva	88	,1271089	,85760324	,09142081
Total	159	,0000000	1,00000000	,07930516

Faktor 3: vzgojni načrt kot breme in dodatno delo	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	15	,3789615	,89533831	,23117536
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	56	,1254844	,94327784	,12605080
	na podlagi dela vsega kolektiva	88	-,1444494	1,03372723	,11019569
	Total	159	,0000000	1,00000000	,07930516
Faktor 4: zavezanost vzgojnemu načrtu	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	15	-,2649378	,95836947	,24744993
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	56	,0707353	1,01097538	,13509727
	na podlagi dela vsega kolektiva	88	,0001465	1,00341026	,10696389
	Total	159	,0000000	1,00000000	,07930516
Faktor 5: istovetenje z vzgojnim načrtom	na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)	15	-,9249628	,98499406	,25432437
	na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)	56	-,0741752	,92329479	,12338046
	na podlagi dela vsega kolektiva	88	,2048665	,96308978	,10266572
	Total	159	,0000000	1,00000000	,07930516

Tabela uc17: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Faktor 1: vzgojni načrt že pozitivno vpliva na šolo	Between Groups	,765	2	,382	,379	,685
	Within Groups	157,235	156	1,008		
	Total	158,000	158			
Faktor 2: vzgojni načrt je smiseln in koristen	Between Groups	4,183	2	2,091	2,121	,123
	Within Groups	153,817	156	,986		
	Total	158,000	158			
Faktor 3: vzgojni načrt kot breme in dodatno delo	Between Groups	4,872	2	2,436	2,482	,087
	Within Groups	153,128	156	,982		
	Total	158,000	158			
Faktor 4: zavezanost vzgojnemu načrtu	Between Groups	1,333	2	,667	,664	,516
	Within Groups	156,667	156	1,004		
	Total	158,000	158			
Faktor 5: istovetenje z vzgojnim načrtom	Between Groups	16,835	2	8,417	9,302	,000
	Within Groups	141,165	156	,905		
	Total	158,000	158			

Primerjava med izraženostjo faktorjev pri učiteljih iz šol, kjer je bilo v nastajanje vzgojnega načrta aktivno vključeno različno število zaposlenih, staršev in učencev, so opozorile na naslednje statistično pomembne trende (Tabela uc18):

- nižja stopnja zaznanega pozitivnega vpliva vzgojnega načrta na šole, kjer so učitelji prepoznali nižjo stopnjo vključenosti staršev in učencev v nastajanje vzgojnega načrta,
- višja stopnja zaznanega istovetenja z vzgojnim načrtom med učitelji, ki so prepoznali višjo stopnjo vključenosti staršev in zaposlenih v nastajanje vzgojnega načrta.

Tabela uc18: Stopnja izražnosti faktorjev v povezavi s stopnjo vključenosti različnih skupin v nastajanje vzgojnega načrta (pearsonov koeficient korelacije).

		Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno ____ % vseh zaposlenih.	Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno ____ % vseh staršev naših učencev.	Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno ____ % naših učencev.
Faktor 1: vzgojni načrt že pozitivno vpliva na šolo	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,010 ,908 149	-,194* ,018 149	-,225** ,006 149
Faktor 2: vzgojni načrt je smiseln in koristen	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,086 ,295 149	,082 ,318 149	-,002 ,977 149
Faktor 3: vzgojni načrt kot breme in dodatno delo	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	-,109 ,185 149	-,107 ,196 149	-,165* ,045 149
Faktor 4: zavezanost vzgojnemu načrtu	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,104 ,208 149	,013 ,873 149	-,064 ,437 149
Faktor 5: istovetenje z vzgojnim načrtom	Pearson Correlation Sig. (2-tailed) N	,213** ,009 149	,164* ,045 149	,085 ,301 149

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

ANALIZA IZKUŠENJ STARŠEV Z VZGOJNIMI NAČRTI,

Izkušnje staršev z vzgojnimi načrti smo ugotavljali s pomočjo vprašalnika, ki ga je izpolnilo 372 staršev, katerih otroci obiskujejo različne razrede osnovne šole.

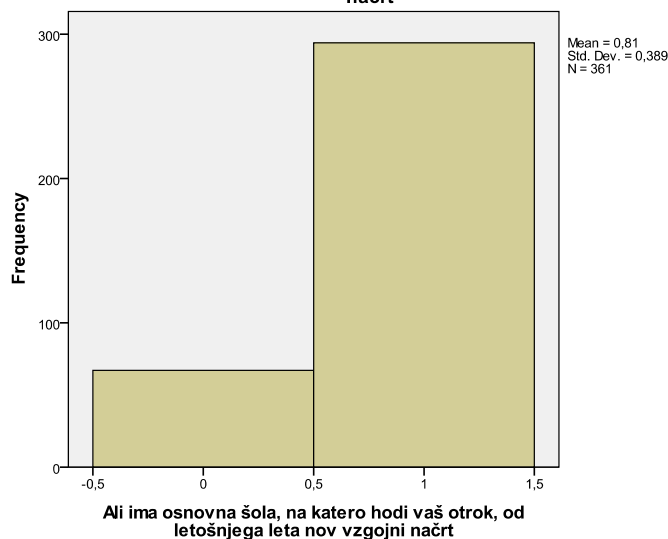
Seznanjenost z vzgojnim načrtom

Zanimala nas je seznanjenost staršev z novim vzgojnim načrtom šole v šolskem letu 2009/10. 81.4% staršev je bilo seznanjenih z vzgojnim načrtom šole, 18.6% pa ne (Tabela st1, Slika st1).

Tabela st1: Seznanjenost staršev z novim vzgojnim načrtom šole v šolskem letu 2009/10.

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	NE	67	18,0	18,6	18,6
	DA	294	79,0	81,4	100,0
	Total	361	97,0	100,0	
Missing	System	11	3,0		
Total		372	100,0		

Ali ima osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, od letošnjega leta nov vzgojni načrt

Slika st1: Seznanjenost staršev z novim vzgojnim načrtom šole v šolskem letu 2009/10.

Zanimalo nas je tudi, ali so bili starši s strani šole ob začetku šolskega leta s strani šole obveščeni z novim vzgojnim načrtom. 71.2% staršev je odgovorilo pritrdilno, 28.8% pa nikalno (Tabela st2, Slika st2).

Tabela st2: Odgovor na vprašanje: Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v začetku letošnjega šolskega leta seznanila starše z vzgojnim načrtom šole?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid NE	107	28,8	28,8	28,8
DA	265	71,2	71,2	100,0
Total	372	100,0	100,0	

Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v začetku letošnjega šolskega leta seznanila starše z vzgojnim načrtom šole

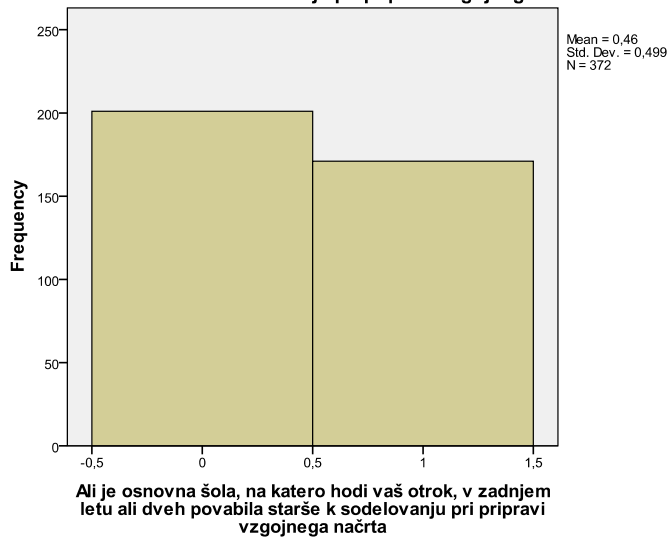
Slika st2: Odgovor na vprašanje: Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v začetku letošnjega šolskega leta seznanila starše z vzgojnim načrtom šole?

Zanimalo nas je tudi, ali so bili starši s strani šole v zadnjih dveh letih povabljeni k sodelovanju pri nastajanju vzgojnega načrta. 46% staršev je menilo, da je šola starše povabila k sodelovanju pri nastajanju vzgojnega načrta, 54% pa nasprotno (Tabela st3, Slika st3).

Tabela st3: Odgovor na vprašanje: Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v zadnjem letu ali dveh povabila starše k sodelovanju pri pripravi vzgojnega načrta?

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid NE	201	54,0	54,0	54,0
DA	171	46,0	46,0	100,0
Total	372	100,0	100,0	

Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v zadnjem letu ali dveh povabila starše k sodelovanju pri pripravi vzgojnega načrta

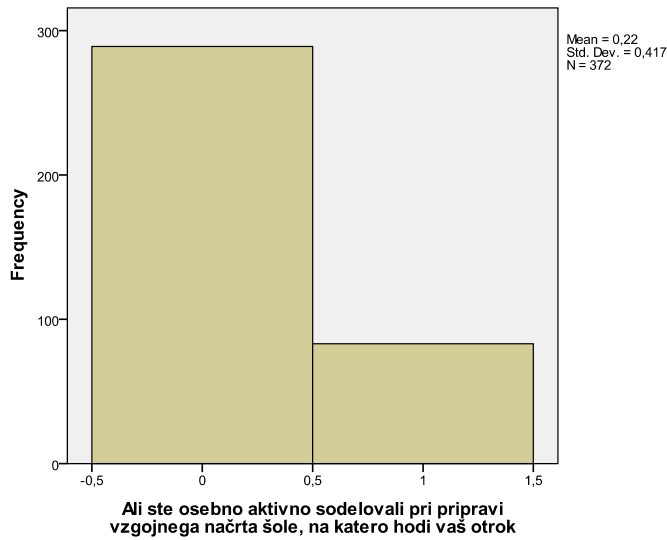
Slika st2: Odgovor na vprašanje: Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v zadnjem letu ali dveh povabila starše k sodelovanju pri pripravi vzgojnega načrta?

Zanimalo nas je še, ali so starši aktivno sodelovali pri nastajanju vzgojnega načrta. Od 372 staršev jih je 22,3% sodelovalo pri pripravi vzgojnega načrta, 77,7% pa ne (Tabela st4, Slika st4). Če ta rezultat primerjamo z oceno oseb, ki so na šolah koordinirale razvoj vzgojnega načrta in učiteljev, vidimo, da je bila vključenost staršev po njihovi lastni oceni znatno nižja od vključenosti, ki so jim jo pripisali zaposleni na šolah (Tabela st5), razlika je statistično pomembna (sig. $X^2=1,40186E-24$).

Tabela st4: Odgovor na vprašanje: Ali ste osebno aktivno sodelovali pri pripravi vzgojnega načrta šole, na katero hodi vaš otrok?

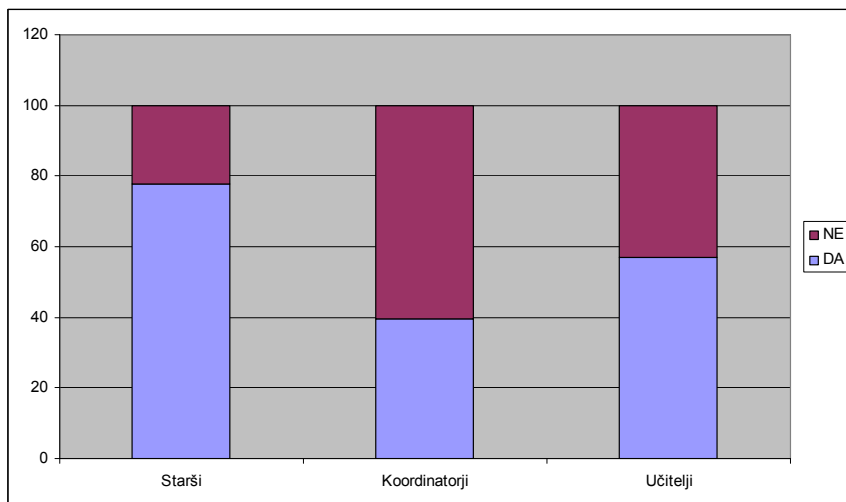
		Frequency	Percent	Starši (%)	Koordinatorji (%)	Učitelji (%)
Valid	NE	289	77,7	77,7	39,55	56,99
	DA	83	22,3	22,3	60,45	43,01
	Total	372	100,0	100,0		

Ali ste osebno aktivno sodelovali pri pripravi vzgojnega načrta šole, na katero hodi vaš otrok

Slika st4: Odgovor na vprašanje: Ali ste osebno aktivno sodelovali pri pripravi vzgojnega načrta šole, na katero hodi vaš otrok?

Tabela st5: Ocena vključenosti staršev v pripravo vzgojnega načrta s strani staršev samih, koordinatorjev in učiteljev.

Informiranost in vključenost staršev glede na otrokovo triletje

V nadaljevanju nas je zanimalo, ali so starši otrok v različnih triletjih (triadah) različno informirani, in ali so (bili) različno vključeni v nastajanje vzgojnih načrtov na šolah. Primerjava podatkov je opozorila na statistično pomembne razlike med skupinami (Tabela st7), v povprečju so bili starši otrok iz druge triade manj informirani in vključeni v nastajanje vzgojnega načrta kot starši otrok iz prve in tretje triade (Tabela st6).

Tabela st7: Ocena informiranosti in vključenosti staršev, katerih otroci hodijo v različne razrede.

		N	Mean	Std. Deviation	Std. Error
Ali ima osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, od letošnjega leta nov vzgojni načrt	Prvo triletje	71	,82	,390	,046
	Drugo triletje	120	,75	,435	,040
	Tretje triletje	170	,86	,349	,027
	Total	361	,81	,389	,020
Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v zadnjem letu ali dveh povabila starše k sodelovanju pri pripravi vzgojnega načrta	Prvo triletje	71	,48	,503	,060
	Drugo triletje	125	,30	,462	,041
	Tretje triletje	176	,56	,497	,038
	Total	372	,46	,499	,026
Ali ste osebno aktivno sodelovali pri pripravi vzgojnega načrta šole, na katero hodi vaš otrok	Prvo triletje	71	,20	,401	,048
	Drugo triletje	125	,16	,368	,033
	Tretje triletje	176	,28	,449	,034
	Total	372	,22	,417	,022
Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v začetku letošnjega šolskega leta seznanila starše z vzgojnim načrtom šole	Prvo triletje	71	,79	,411	,049
	Drugo triletje	125	,70	,462	,041
	Tretje triletje	176	,69	,462	,035
	Total	372	,71	,453	,024

Tabela st8: Statistična pomembnost ocen (ANOVA).

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Ali ima osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, od letošnjega leta nov vzgojni načrt	Between Groups	,834	2	,417	2,777	,064
	Within Groups	53,731	358	,150		
	Total	54,565	360			
Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v zadnjem letu ali dveh povabila starše k sodelovanju pri pripravi vzgojnega načrta	Between Groups	4,916	2	2,458	10,369	,000
	Within Groups	87,479	369	,237		
	Total	92,395	371			
Ali ste osebno aktivno sodelovali pri pripravi vzgojnega načrta šole, na katero hodi vaš otrok	Between Groups	1,084	2	,542	3,154	,044
	Within Groups	63,397	369	,172		
	Total	64,481	371			
Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v začetku letošnjega šolskega leta seznanila starše z vzgojnim načrtom šole	Between Groups	,512	2	,256	1,248	,288
	Within Groups	75,711	369	,205		
	Total	76,223	371			

Z diskriminantno kanonično analizo smo želeli ugotoviti, kako se razlikuje informiranost in vključenost posameznih skupin staršev. Diskriminantna analiza je izločila dve diskriminantni funkciji (Tabela st9), od katerih je prva statistično pomembna in pojasnjuje 91,8% skupne variance (Tabela st10). Glede na strukturno matriko (Tabela st11) in položaje skupinskih centroidov (Tabela st12) diskriminantna analiza potrjuje statistično pomembno slabšo informiranost in vključenost staršev druge triade. O specifičnih odgovorih te skupine staršev priča tudi napovedana pripadnost skupinam na podlagi diskriminativnih funkcij (Tabela st13), ki prav starše »druge triade« v 66% uvrsti v pravo skupino, medtem ko je ustreznost razvrščanja pri drugih dveh skupinah med 25% in 32%.

Tabela st9: Lastni vrednosti diskriminativnih funkcij.

Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	,074 ^a	91,8	91,8	,262
2	,007 ^a	8,2	100,0	,081

a. First 2 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Tabela st10: Statistična pomembnost diskriminativnih funkcij.

Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
dimen 1 through 2	,925	27,712	8	,001
sion0 2	,993	2,341	3	,505

Tabela st11: Strukturna matrika obeh diskriminantnih funkcij.

	Function	
	1	2
Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v zadnjem letu ali dveh povabila starše k sodelovanju pri pripravi vzgojnega načrta	,882 [*]	,403
Ali ste osebno aktivno sodelovali pri pripravi vzgojnega načrta šole, na katero hodi vaš otrok	,487 [*]	-,296
Ali ima osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, od letošnjega leta nov vzgojni načrt	,454 [*]	,213
Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v začetku letošnjega šolskega leta seznanila starše z vzgojnim načrtom šole	-,053	,740 [*]

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions

Variables ordered by absolute size of correlation within function.

*. Largest absolute correlation between each variable and any discriminant function

Tabela st12: Centroidi skupin na obeh diskriminantnih funkcijah.

Triletje	Function	
	1	2
Prvo triletje	-,062	,162
Drugo triletje	-,342	-,052
Tretje triletje	,267	-,031

Unstandardized canonical discriminant
functions evaluated at group means

Tabela st13: Napovedana pripadnost skupinam na osnovi obeh diskriminantnih funkcij.

Triletje * Predicted Group for Analysis 1 Crosstabulation

Count		Predicted Group for Analysis 1			Total
		Prvo triletje	Drugo triletje	Tretje triletje	
Triletje	Prvo triletje	18	37	16	71
	Drugo triletje	18	82	20	120
	Tretje triletje	45	71	54	170
Total		81	190	90	361

Stališča do vzgojnega načrta

V nadaljevanju smo ugotavljali stališča staršev do vzgojnih načrtov in z njimi povezanih vprašanj. Starši so v tem delu raziskave (Tabela st14) izrazili najvišjo stopnjo strinjanja s trditvami:

- vzgojni načrt je koristen za šole,
- učenci se v šoli počutijo dobro,
- vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti,
- šola na splošno zelo dobro komunicira s starši.

Najmanj so se strinjali s trditvami:

- šola nas dobro seznanja z vzgojno problematiko,
- šola bi se morala še več ukvarjati z vzgojo,
- nekateri učitelji so nedosledni pri obravnavanju vzgojne problematike,
- redno spremljam novice na internetni spletni strani šole,
- osebno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta šole.

Tabela st14: Stopnja strinjanja z različnimi trditvami.

	N	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
vzgojni načrt je koristen za šole	372	1	5	3,91	,996
učenci se v šoli počutijo dobro	372	1	5	3,88	,844
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	372	1	5	3,75	,963
šola na splošno zelo dobro komunicira s starši	372	2	5	3,74	,834
učitelji so dobri	372	2	5	3,69	,878
odnosi med stari in zaposlenimi na šoli so odlični	372	1	5	3,65	,815
spletna stran šole je dobra, na njej dobim vse potrebne informacije	372	1	5	3,60	,964
šola dobro deluje na vzgojnem področju	372	1	5	3,57	,816
starši smo dobro seznanjeni z vzgojnim načrtom šole	372	1	5	3,47	1,203
šola nas dobro seznanja z vzgojno problematiko	372	1	5	3,38	,956
šola bi se morala še več ukvarjati z vzgojo	372	1	5	3,37	1,067
nekateri učitelji so nedosledni pri obravnavanju vzgojne problematike	372	1	5	3,34	,990
redno spremljam novice na internetni spletni strani šole	372	1	5	3,16	1,117
osebno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta šole	372	1	5	2,30	1,427

Zanimala nas je tudi morebitna povezava med aktivno vključenostjo staršev v načrtovanje vzgojnega načrta in stopnjo strinjanja s posameznimi trditvami (Tabela st14a). Z večjo vključenostjo posameznih staršev v načrtovanje vzgojnega načrta se je potrdila statistično pomembna povezava z višjo stopnjo strinjanja z naslednjimi trditvami:

- starši smo dobro seznanjeni z vzgojnim načrtom šole,
- vzgojni načrt je koristen za šole,
- nekateri učitelji so nedosledni pri obravnavanju vzgojne problematike,
- šola dobro deluje na vzgojnem področju,
- učitelji so dobri,
- šola nas dobro seznanja z vzgojno problematiko.

Tabela st14a: Povezanost med aktivno vključenostjo staršev v načrtovanje vzgojnega načrta in stopnjo strinjanja s posameznimi trditvami (pearsonov koeficient korelacije).

		osebno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta šole
starši smo dobro seznanjeni z vzgojnim načrtom šole	Pearson Correlation	,361**
	Sig. (2-tailed)	,000
	N	372
učenci se v šoli počutijo dobro	Pearson Correlation	,037
	Sig. (2-tailed)	,472
	N	372

vzgojni načrt je koristen za šole	Pearson Correlation	,123*
	Sig. (2-tailed)	,018
	N	372
šola na splošno zelo dobro komunicira s starši	Pearson Correlation	,039
	Sig. (2-tailed)	,453
	N	372
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	Pearson Correlation	,030
	Sig. (2-tailed)	,571
	N	372
nekateri učitelji so nedosledni pri obravnavanju vzgojne problematike	Pearson Correlation	,242**
	Sig. (2-tailed)	,000
	N	372
spletna stran šole je dobra, na njej dobim vse potrebne informacije	Pearson Correlation	,026
	Sig. (2-tailed)	,620
	N	372
redno spremljam novice na internetni spletni strani šole	Pearson Correlation	,088
	Sig. (2-tailed)	,092
	N	372
odnosi med stari in zaposlenimi na šoli so odlični	Pearson Correlation	,101
	Sig. (2-tailed)	,052
	N	372
šola dobro deluje na vzgojnem področju	Pearson Correlation	,119*
	Sig. (2-tailed)	,022
	N	372
učitelji so dobri	Pearson Correlation	,204**
	Sig. (2-tailed)	,000
	N	372
šola bi se morala še več ukvarjati z vzgojo	Pearson Correlation	,034
	Sig. (2-tailed)	,509
	N	372
šola nas dobro seznanja z vzgojno problematiko	Pearson Correlation	,277**
	Sig. (2-tailed)	,000
	N	372

Primerjava med ocenami staršev, katerih otroci hodijo v različne razrede (Tabela st15), je opozorila na nekatere pomembne razlike (Tabela st16). Starši s starejšimi otroki izražajo več strinjanja s trditvami:

- šola na splošno zelo dobro komunicira s starši,

- osebno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta šole,
- šola nas dobro seznanja z vzgojno problematiko.

Starši, katerih otroci obiskujejo drugo triado v primerjavi s starši učencev prve in tretje triade izražajo manj strinjanja s trditvami:

- starši smo dobro seznanjeni z vzgojnim načrtom šole,
- vzgojni načrt je koristen za šole,
- šola na splošno zelo dobro komunicira s starši,
- vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti,
- učitelji so dobri,
- šola bi se morala še več ukvarjati z vzgojo,
- osebno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta šole,
- šola nas dobro seznanja z vzgojno problematiko.

Tabela st15: Stopnja strinjanja z različnimi trditvami glede na triletje (triado).

		N	Mean	Std. Dev.	Std. Error
starši smo dobro seznanjeni z vzgojnim načrtom šole	Prvo triletje	71	3,70	,782	,093
	Drugo triletje	125	3,25	1,293	,116
	Tretje triletje	176	3,53	1,255	,095
	Total	372	3,47	1,203	,062
učenci se v šoli počutijo dobro	Prvo triletje	71	3,96	,836	,099
	Drugo triletje	125	3,85	,814	,073
	Tretje triletje	176	3,86	,871	,066
	Total	372	3,88	,844	,044
vzgojni načrt je koristen za šole	Prvo triletje	71	4,13	,809	,096
	Drugo triletje	125	3,66	1,130	,101
	Tretje triletje	176	4,01	,929	,070
	Total	372	3,91	,996	,052
šola na splošno zelo dobro komunicira s starši	Prvo triletje	71	3,55	,807	,096
	Drugo triletje	125	3,63	,746	,067
	Tretje triletje	176	3,89	,881	,066
	Total	372	3,74	,834	,043
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	Prvo triletje	71	3,85	,951	,113
	Drugo triletje	125	3,58	1,001	,090
	Tretje triletje	176	3,82	,931	,070
	Total	372	3,75	,963	,050

nekateri učitelji so nedosledni pri obravnavanju vzgojne problematike	Prvo triletnje	71	3,27	,925	,110
	Drugo triletnje	125	3,36	1,050	,094
	Tretje triletnje	176	3,36	,976	,074
	Total	372	3,34	,990	,051
spletna stran šole je dobra, na njej dobim vse potrebne informacije	Prvo triletnje	71	3,52	,908	,108
	Drugo triletnje	125	3,54	1,004	,090
	Tretje triletnje	176	3,68	,958	,072
	Total	372	3,60	,964	,050
redno spremljam novice na internetni spletni strani šole	Prvo triletnje	71	3,20	1,191	,141
	Drugo triletnje	125	3,23	1,025	,092
	Tretje triletnje	176	3,10	1,152	,087
	Total	372	3,16	1,117	,058
odnosi med stari in zaposlenimi na šoli so odlični	Prvo triletnje	71	3,49	,734	,087
	Drugo triletnje	125	3,59	,731	,065
	Tretje triletnje	176	3,76	,888	,067
	Total	372	3,65	,815	,042
šola dobro deluje na vzgojnem področju	Prvo triletnje	71	3,56	,890	,106
	Drugo triletnje	125	3,48	,758	,068
	Tretje triletnje	176	3,64	,823	,062
	Total	372	3,57	,816	,042
učitelji so dobri	Prvo triletnje	71	3,79	,844	,100
	Drugo triletnje	125	3,55	,893	,080
	Tretje triletnje	176	3,74	,875	,066
	Total	372	3,69	,878	,046
šola bi se morala še več ukvarjati z vzgojo	Prvo triletnje	71	3,46	1,053	,125
	Drugo triletnje	125	3,25	1,060	,095
	Tretje triletnje	176	3,41	1,076	,081
	Total	372	3,37	1,067	,055
osebno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta šole	Prvo triletnje	71	2,23	1,322	,157
	Drugo triletnje	125	2,04	1,310	,117
	Tretje triletnje	176	2,51	1,519	,115
	Total	372	2,30	1,427	,074
šola nas dobro seznanja z vzgojno problematiko	Prvo triletnje	71	3,38	,817	,097
	Drugo triletnje	125	3,12	1,021	,091
	Tretje triletnje	176	3,56	,924	,070
	Total	372	3,38	,956	,050

Tabela st16: Statistična pomembnost razlik (ANOVA).

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
starši smo dobro seznanjeni z vzgojnim načrtom šole	Between Groups	10,779	2	5,389	3,781	,024
	Within Groups	525,896	369	1,425		
	Total	536,675	371			
učenci se v šoli počutijo dobro	Between Groups	,599	2	,300	,419	,658
	Within Groups	263,713	369	,715		
	Total	264,312	371			
vzgojni načrt je koristen za šole	Between Groups	13,011	2	6,506	6,761	,001
	Within Groups	355,061	369	,962		
	Total	368,073	371			
šola na splošno zelo dobro komunicira s starši	Between Groups	7,806	2	3,903	5,752	,003
	Within Groups	250,377	369	,679		
	Total	258,183	371			
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	Between Groups	5,044	2	2,522	2,743	,066
	Within Groups	339,204	369	,919		
	Total	344,247	371			
nekateri učitelji so nedosledni pri obravnavanju vzgojne problematike	Between Groups	,514	2	,257	,261	,770
	Within Groups	363,443	369	,985		
	Total	363,957	371			
spletna stran šole je dobra, na njej dobim vse potrebne informacije	Between Groups	1,852	2	,926	,996	,371
	Within Groups	343,266	369	,930		
	Total	345,118	371			
redno spremljam novice na internetni spletni strani šole	Between Groups	1,327	2	,663	,530	,589
	Within Groups	461,671	369	1,251		
	Total	462,997	371			
odnosi med starši in zaposlenimi na šoli so odlični	Between Groups	4,350	2	2,175	3,318	,037
	Within Groups	241,916	369	,656		
	Total	246,266	371			
šola dobro deluje na vzgojnem področju	Between Groups	1,927	2	,963	1,450	,236
	Within Groups	245,114	369	,664		
	Total	247,040	371			
učitelji so dobri	Between Groups	3,481	2	1,741	2,272	,105
	Within Groups	282,720	369	,766		
	Total	286,202	371			
šola bi se morala še več ukvarjati z vzgojo	Between Groups	2,760	2	1,380	1,214	,298
	Within Groups	419,519	369	1,137		

	Total	422,280	371			
osebno sem sodeloval/a pri	Between Groups	16,707	2	8,354	4,170	,016
pripravi vzgojnega načrta šole	Within Groups	739,172	369	2,003		
	Total	755,879	371			
šola nas dobro seznanja z	Between Groups	13,948	2	6,974	7,909	,000
vzgojno problematiko	Within Groups	325,364	369	,882		
	Total	339,312	371			

Z diskriminantno kanonično analizo smo želeli ugotoviti, kako se razlikuje informiranost in vključenost posameznih skupin staršev. Diskriminantna analiza je izločila dve diskriminantni funkciji (Tabela st17), obe sta statistično pomembni in pojasnjujeta 60% in 40% skupne variance (Tabela st18). Glede na strukturno matriko (Tabela st19) in položaje skupinskih centroidov (Tabela st20) diskriminantna analiza potrjuje statistično pomembno slabšo informiranost in vključenost staršev druge triade. O nadpovprečni diskriminativnosti obeh diskriminatnih funkcij priča napovedana pripadnost skupinam na podlagi obeh funkcij (Tabela st21), ki starše razvrsti v »ustrezno« skupino v 46% (1 triada), 50% (2. triada), oziroma 48% (3. triada) primerih.

Tabela st17: Lastni vrednosti diskriminativnih funkcij.

Eigenvalues				
Function	Eigenvalue	% of Variance	Cumulative %	Canonical Correlation
1	,100 ^a	60,0	60,0	,301
2	,066 ^a	40,0	100,0	,250

a. First 2 canonical discriminant functions were used in the analysis.

Tabela st18: Statistična pomembnost diskriminativnih funkcij.

Wilks' Lambda				
Test of Function(s)	Wilks' Lambda	Chi-square	df	Sig.
1 through 2	,853	57,761	28	,001
2	,938	23,327	13	,038

Tabela st19: Strukturna matrika obeh diskriminantnih funkcij.

	Function	
	1	2
šola nas dobro seznanja z vzgojno problematiko	,655[*]	,052
vzgojni načrt je koristen za šole	,483[*]	,449
osebno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta šole	,473[*]	-,066

šola na splošno zelo dobro komunicira s starši	,454*	-,400
vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	,344*	,216
učitelji so dobri	,290*	,243
šola dobro deluje na vzgojnem področju	,281*	-,002
šola bi se morala še več ukvarjati z vzgojo	,205*	,190
spletna stran šole je dobra, na njej dobim vse potrebne informacije	,200*	-,146
redno spremljam novice na internetni spletni strani šole	-,166*	,045
starši smo dobro seznanjeni z vzgojnim načrtom šole	,321	,393*
odnosi med stari in zaposlenimi na šoli so odlični	,311	-,354*
učenci se v šoli počutijo dobro	,018	,184*
nekateri učitelji so nedosledni pri obravnavanju vzgojne problematike	,012	-,145*

Pooled within-groups correlations between discriminating variables and standardized canonical discriminant functions

Variables ordered by absolute size of correlation within function.

*. Largest absolute correlation between each variable and any discriminant function

Tabela st20: Centroidi skupin na obeh diskriminantnih funkcijah.

Triletje	Function	
	1	2
Prvo triletje	-,036	,528
Drugo triletje	-,406	-,143
Tretje triletje	,303	-,111

Unstandardized canonical discriminant functions evaluated at group means

Tabela st21: Napovedana pripadnost skupinam na osnovi obeh diskriminantnih funkcij.

Triletje * Predicted Group for Analysis 1 Crosstabulation

Count		Predicted Group for Analysis 1			Total
		Prvo triletje	Drugo triletje	Tretje triletje	
Triletje	Prvo triletje	33	21	17	71
	Drugo triletje	32	62	31	125
	Tretje triletje	49	42	85	176
Total		114	125	133	372

VIRI

- Anderson, C. (1982). The search for school climate: A review of the research. *Review of Educational Research*, 52 (3), 368-420.
- Bulach, C., Malone, B. in Castleman, C. (1995). An investigation of variables related to student achievement. *Mid-Western Educational Researcher*, 8(2), 23-29.
- Catalano, R. F., Berglund, M. L., Ryan, J. A. M., Lonczak, H. S. in Hawkins, J. D. (2004). Positive youth development in the United States: Research findings on evaluations of positive youth development programs. *The ANNALS of the American Academy of Political and Social Science*, 591 (1), 98-142.
- Cohen, J. (2006). Social, emotional, ethical and academic education: Creating a climate for learning, participation in democracy and well-being. *Harvard Educational Review*, 76 (2), 201-237.
- Colvin, G. (2007). *7 Steps for Developing a Proactive Schoolwide Discipline Plan; A Guide for Principals and Leadership Teams*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Devjak, T. (2007). *Pravila in vzgojno delovanje šole*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta.
- Freiberg, H. J. (1998). Measuring school climate: Let me count the ways. *Educational Leadership*, 56 (1), 22-26.
- Gibbs, E. L. (2000). *A diversified community: Relationship between teachers' perceptions of school climate and student achievement in selected southeast Texas elementary schools*. Doktorska disertacija. Texas A&M University.
- Gačeša, M. (2007). Pravni okviri za vzgojno delovanje šole in izhodišča za spremembe. V T. Devjak (ur.): *Pravila in vzgojno delovanje šole*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta. str. 165-186.
- Gomboc, M. (2006). Koncept dela na vzgojnem področju – vzgojni načrt v osnovni šoli: izhodišča za javno razpravo. Strokovni posvet Vzgojni načrt v šoli, Državni svet RS, december 2006.
- Gomboc, M. (2007). Izhodišča za oblikovanje vzgojnega koncepta osnovne šole in vzgojnih načrtov osnovnih šol. *Sodobna pedagogika*, 58 (posebna izdaja), 196-208.
- Gomboc, M., Devjak, T., Pšunder, M., Požarnik, H., Medveš, Z., Kern, A. N., Šinkovec, S., Pirnat, M., Mlakar, J., Hočevar, F., Raičević, L., Kožuh, B., Škrinjar, M., Mohor, M., Hrovat, A., Švrljuga, M. (2008). *Priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta osnovne šole*. Gradivo na spletnih straneh. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Greenberg, M. T., Weissberg, R. P., O'Brien, M. U., Zins, J. E., Fredericks, L., Resnik, H. in Elias, M. J. (2003). Enhancing school based prevention and youth development through coordinated social, emotional, and academic learning. *American Psychologist*, 58 (6/7), 466-474.
- Griffith, J. (1996). Test of a model of the organizational antecedents of parent involvement and satisfaction with public education. *Human Relations*, 49 (12), 1549-1571.

- Hoge, D. R., Smit, E. K. in Hanson, S. L. (1990). School experiences predicting changes in self-esteem of sixth and seventh-grade students. *Journal of Educational Psychology*, 82, 117-127.
- Husu, J. in Tirri, K. (2007). Developing Whole School Pedagogical Values: A Case of Going through the Ethos of "Good Schooling". *Teaching and Teacher Education: An International Journal of Research and Studies*, 23 (4), 390-401.
- Kasen, S. N., Johnson, P. N. in Cohen, P. N. (1990). The impact of social emotional climate on student psychopathology. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 18 (2), 165-177.
- Kovač Šebart, M. in Krek, J. (2009). *Vzgojna zasnova javne šole*. Ljubljana: Center za študij edukacijskih strategij.
- Kroflič, R. (2007). Tudi šole vzgajajo, mar ne? V T. Devjak (ur.): *Pravila in vzgojno delovanje šole*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta. str. 101-118.
- Krušič, Z. (2007). Vzgojna naravnost naših šol in vrtcev kot del splošne kulturne naravnosti. V Z. Medveš in M. Resman (ur.): *Vzgojni koncept na razpotjih sodobnosti*. Zbornik prispevkov mednarodnega znanstvenega posveta. Ljubljana: Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije. str. 25-30.
- Kuperminc, G. P., Leadbeater, B. J. in Blatt, S. J. (2001). School social climate and individual differences in vulnerability to psychopathology among middle school students. *Journal of School Psychology*, 39 (2), 141-159.
- Loukas, A., Suzuki, R. in Horton, K. D. (2006). Examining School Connectedness as a mediator of School Climate Effects, 16 (3), 491-502.
- Ma, X. (2003). Sense of Belonging to School: Can Schools Make a Difference? *The Journal of Educational Research*, 96 (6), 340-349.
- Manning, M. L. in Saddlemire, R. (1996). Developing a sense of community in secondary schools. *National Association of Secondary School Principals. NASSP Bulletin*, 80 (584), 41-48.
- Marshall, M. L. (2004). *Examining School Climate: Defining Factors and Educational Influences*. [white paper, elektronska oblika]. Zadnjič doseženo (12.5.2008) s spletne strani Georgia State University Center for School Safety, School Climate and Classroom Management: <http://education.gsu.edu/schoolsafety/>
- McEvoy, A. in Welker, R. (2000). Antisocial behavior, academic failure, and school climate: A critical review. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 8 (3), 130- 140.
- Medveš, Z. (2007). Vzgojni koncept na razpotjih sodobnosti. V Z. Medveš in M. Resman (ur.): *Vzgojni koncept na razpotjih sodobnosti*. Zbornik prispevkov mednarodnega znanstvenega posveta. Ljubljana: Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije. str. 25-30.
- Menon, M. E. in Christou, C. (2002). Perceptions of future and current teachers on the organization of elementary schools: a dissonance approach to the investigation of job
- Miller, S. I. in Fredericks, J. (1990). The false ontology of school climate effects. *Educational Theory*, 40 (3), 333-342.

Musek, J. (2001). Vzgoja in oblikovanje vrednot. Zaključno poročilo o rezultatih opravljenega raziskovalnega dela na projektu v okviru ciljnih raziskovalnih programov (CRP).

Musek, J. in Musek Lešnik, K. (2003). Ekspertni pogled na vlogo vrednot v vzgojno izobraževalnem sistemu. *Anthropos*, 35 (1), 97-142.

Musek Lešnik, K. in Krajnc, I. (2008a). Vprašalnik: Organizacijska klima v šoli. Brdo: Šola za ravnatelje.

Musek Lešnik, K. in Krajnc, I. (2008b). Vprašalnik: Organizacijska klima v vrtcu. Brdo: Šola za ravnatelje.

Ninan, M. (2006). School Climate and its Impact on School Effectiveness: A Case Study. Prispevek na International Congress for School Effectiveness and Improvement, Fort Lauderdale, Florida.

Payne, A. A., Gottfredson, D. C. in Gottfredson, G. D. (2003). Schools as Communities. *Criminology*, 41 (3), 749-777.

Peček Čuk, M. in Lesar, I. (2009). Moč vzgoje. Ljubljana: Tehniška založba.

Perry, A. (1908). The management of a city school. New York: Macmillan.

Perry, C. Y. W. (1999). An analysis of the relationship between school-based management/shared decision making and school climate. Doktorska disertacija. University of Illinois at Urbana-Champaign.

Resman M. in Medveš, Z. (2007). Vzgojni koncept na razpotjih sodobnosti. Ljubljana: Zveza društev pedagoških delavcev Slovenije.

Rosenblatt, Z. in Peled, R. (2002). School ethical climate and parental involvement. *Journal of Educational Administration*, 40 (4/5), 349-367.

Stewart, E. A. (2003). School social bonds, school climate, and school misbehavior: A multilevel analysis. *Justice Quarterly*, 20 (3), 575-604.

Taylor, D. L. in Tashakkori, A. (1995). Decision participation and school climate as predictors of job satisfaction and teacher's sense of efficacy. *Journal of Experimental Education*, 63 (3), 217-227.

Vieno, A., Perkins, D. D., Smith, T. M. in Santinello, M. (2005). Democratic School Climate and Sense of Community in School: A Multilevel Analysis. *American Journal of Community Psychology*, 36 (3/4), 327-341.

Vlada RS (2007). Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli. Uradni list RS, št. 102-5073/2007.

Williams, S. S. (1998). The School Discipline Plan: Does It Have All the Right Components? *NASSP Bulletin*, 82 (596), 40-43.

Wilson, D. (2004). The Interface of School Climate and School Connectedness and Relationships with Aggression and Victimization. *Journal of School Health*, 74 (7), 293-299.

PRILOGE

Mednarodna fakulteta
za družbene in poslovne študije
International School for
Social and Business Studies

Mariborska cesta 7
3000 Celje
Slovenija
www.mifps.si
info@mifps.si

VPRAŠALNIK O RAZVOJU IN UVELJAVLJANJU VZGOJNEGA NAČRTA

Spoštovani.

Na Mednarodni fakulteti za družbene in poslovne študije izvajamo raziskovalni projekt »Vpliv vzgojnega načrta na klimo v vzgojno-izobraževalnih zavodih« za Ministrstvo za šolstvo in šport. Za namen raziskave vas zaprošamo za pomoč pri iskanju odgovorov na nekaj vprašanj v zvezi z vzgojnimi načrti.

SPLOŠNI PODATKI

Šola:	
Na vprašanja odgovarja:	
Vzgojni načrt na šoli koordinira:	

RAZVIJANJA VZGOJNEGA NAČRTA

- Razvoj vzgojnega načrta na šoli je trajal približno 18 mesecev .
- Razvojni načrt šole je nastajal:
 - Pretežno na podlagi dela enega ali dveh posameznikov
 - Pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)
 - Pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)
 - Pretežno na podlagi dela vsega kolektiva**
- K razvoju vzgojnega načrta je šola povabila vse zaposlene. **DA** NE
- K razvoju vzgojnega načrta je šola povabila starše učencev. **DA** NE
- K razvoju vzgojnega načrta je šola, v skladu z njihovimi zmožnostmi razumevanja pomena vzgojnega načrta, pritegnila tudi učence. **DA** NE
- Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno 100 % vseh zaposlenih.
- Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno 100 % vseh staršev naših učencev.
- Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno 100 % naših učencev.
- Ali so bili k sodelovanju pri razvoju vzgojnega načrta šole povabljeni tudi drugi posamezniki ali skupine (razen zaposlenih, učencev in staršev)? Kateri:
- Kolikšen del časa (približno), namenjenega razvoju vzgojnega načrta, ste porabili za naslednje dele vzgojnega načrta:
 - temeljne vrednote in vzgojna načela **20** % časa
 - vzajemno sodelovalni odnos s starši **20** % časa
 - vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti, svetovanje ter usmerjanje učencev) **30** % časa
 - vzgojni postopki **20** % časa
 - vzgojni ukrepi **10** % časa

11. Kateri del vzgojnega načrta se vam osebno zdi najpomembnejši (najpomembnejšemu delu pripišete oceno 5, naslednjemu 4, do namanj pomembnega, ki mu pripišete oceno 1):

a. temeljne vrednote in vzgojna načela	4
b. vzajemno sodelovalni odnos s starši	3
c. vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti, svetovanje ter usmerjanje učencev)	5
d. vzgojni postopki	2
e. vzgojni ukrepi	1

12. Koliko so k razvoju posameznih delov vzgojnega načrta po vašem mnenju prispevali zaposleni, starši in učenci?

Odgovori pomenijo: 5 – zelo veliko
4 – veliko
3 – srednje veliko
2 – malo
1 – nič

Področje – del vzgojnega načrta	ZAPOSLENI	STARŠI	UČENCI
a. temeljne vrednote in vzgojna načela	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1
b. vzajemno sodelovalni odnos s starši	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1
c. vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti, svetovanje)	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1
d. vzgojni postopki	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1
e. vzgojni ukrepi	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1	5 4 3 2 1

VSEBINA VZGOJNEGA NAČRTA

13. Kolikšen delež (približno) vzgojnega načrta vaše šole je namenjen posameznim vprašanjem:

a. temeljne vrednote in vzgojna načela	20	% vzgojnega načrta
b. vzajemno sodelovalni odnos s starši	20	% vzgojnega načrta
c. vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti in svetovanje)	30	% vzgojnega načrta
d. vzgojni postopki	20	% vzgojnega načrta
e. vzgojni ukrepi	10	% vzgojnega načrta

14. Kako dobro so po vašem mnenju opredeljeni posamezni deli vašega vzgojnega načrta vaše šole:

a. temeljne vrednote in vzgojna načela	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO	SLABO
b. vzajemno sodelovalni odnos s starši	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO	SLABO
c. vzgojne dejavnosti (proaktivne in svetovanje)	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO	SLABO
d. vzgojni postopki	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO	SLABO
e. vzgojni ukrepi	ODLIČNO	PRAV DOBRO	DOBRO	ZADOSTNO	SLABO

UVELJAVLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

15. Kolikšen delež zaposlenih je bil po vašem mnenju ob začetku letošnjega šolskega leta seznanjen z vzgojnim načrtom šole? Približno **100** %.

16. Kolikšen delež učencev je bil po vašem mnenju ob začetku letošnjega šolskega leta seznanjen z vzgojnim načrtom šole? Približno **100** %.

17. Kolikšen delež staršev vaših učencev je bil po vašem mnenju ob začetku letošnjega šolskega leta seznanjen z vzgojnim načrtom šole? Približno **100** %.

18. Na kakšne načine je šola seznanila z vzgojnim načrtom zaposlene?

Na seji UZ, preko elektronske pošte, v publikaciji, na delavnicah.

19. Na kakšne načine je šola seznanila z vzgojnim načrtom učence?

Na razrednih urah, preko skupnosti učencev šole, s publikacijo, internetne strani.

20. Na kakšne načine je šola seznanila z vzgojnim načrtom starše učencev?

Na sestankih sveta staršev, na posebnih delavnicah, na roditeljskih sestankih, v publikaciji, na spletni strani.

15. Kako dobro so bili po vašem menju ob začetku letošnjega šolskega leta bili z vzgojnim načrtom in njegovimi elementi seznanjeni vsi zaposleni, starši in učenci:

Odgovori pomenijo: 5 – odlično 4 – dobro 3 – zadostno 2 – slabo 1 – nič	ZAPOSLENI					STARŠI					UČENCI				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
a. vzgojni načrt v celoti	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
b. temeljne vrednote in vzgojna načela	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
c. vzajemno sodelovalni odnos s starši	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
d. vzgojne dejavnosti (proaktivne in svetovanje)	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
e. vzgojni postopki	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
f. vzgojni ukrepi	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

16. Kako se strinjate z naslednjimi trditvami: Odgovori pomenijo: 5 – popolnoma se strinjam
4 – v glavnem se strinjam
3 – deloma se strinjam
2 – deloma se ne strinjam
1 – sploh se ne strinjam

a. Vsi zaposleni upoštevajo vzgojni načrt kot osrednje vodilo pri vzgojnem delu.	5	4	3	2	1
b. Vsi učenci upoštevajo vzgojni načrt kot pomembno vodilo svojega vedenja in odnosov v šoli.	5	4	3	2	1
c. Vsi starši upoštevajo vzgojni načrt kot pomembno vodilo za usklajevanje vzgojnih prizadevanj doma in v šoli.	5	4	3	2	1

VPLIV VZGOJNEGA NAČRTA NA KLIMO V ŠOLI

17. Ali menite, da razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta šole in njegovih delov vpliva na klimo (splošno psihološko ozračje) v šoli? Odgovori pomenijo: 5 – zelo močan pozitiven vpliv
4 – pozitiven vpliv
3 – ni vpliva
2 – negativen vpliv
1 – zelo močan negativen vpliv

	Razvijanje vzgojnega načrta v preteklem šolskem etu					Uveljavljanje vzgojnega načrta v letošnjem šolskem letu				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
a. vzgojni načrt v celoti	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
b. temeljne vrednote in vzgojna načela	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
c. vzajemno sodelovalni odnos s starši	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
d. vzgojne dejavnosti (proaktivne in svetovanje)	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
e. vzgojni postopki	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

f. vzgojni ukrepi

5 4 3 2 15 4 3 2 1

18. Ali in kako po vašem mnenju razvijanje in uveljavljanje vzgojnega načrta vpliva na posamezna področja dela in življenja v vaši šoli? (Odgovori pomenijo enako kot pri prejšnjem vprašanju.)

a. odnosi med zaposlenimi	<u>5</u> 4 3 2 1
b. odnosi med vodstvom in zaposlenimi	5 <u>4</u> 3 2 1
c. odnosi med učenci in zaposlenimi	<u>5</u> 4 3 2 1
d. odnosi med starši in zaposlenimi	5 <u>4</u> 3 2 1
e. občutek pripadnosti šoli med zaposlenimi	<u>5</u> 4 3 2 1
f. občutek pripadnosti šoli med starši	5 <u>4</u> 3 2 1
g. pripravljenost staršev za sodelovanje s šolo	<u>5</u> 4 3 2 1
h. dobro počutje zaposlenih v kolektivu	<u>5</u> 4 3 2 1
i. osredotočenost zaposlenih na potrebe učencev	<u>5</u> 4 3 2 1
j. osredotočenost zaposlenih na potrebe staršev	5 <u>4</u> 3 2 1
k. medsebojno zaupanje med sodelavci	<u>5</u> 4 3 2 1
l. zaupanje med zaposlenimi in starši	<u>5</u> 4 3 2 1
m. zaupanje med zaposlenimi in učenci	<u>5</u> 4 3 2 1
n. pravičnost v medosebnih odnosih	<u>5</u> 4 3 2 1
o. preprečevanje nezaželenih pojavov, vedenj na šoli	<u>5</u> 4 3 2 1
p. občutek odgovornosti za razvoj šole med zaposlenimi	<u>5</u> 4 3 2 1
q. občutek soodgovornosti za razvoj šole med starši	<u>5</u> 4 3 2 1
r. željo po strokovnem izpopolnjevanju med zaposlenimi	<u>5</u> 4 3 2 1
s. lažje prepoznavanje dobrih rezultatov zaposlenih	<u>5</u> 4 3 2 1
t. lažje prepoznavanje dobrih rezultatov učencev	<u>5</u> 4 3 2 1
u. lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj zaposlenih	<u>5</u> 4 3 2 1
v. lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj učencev	<u>5</u> 4 3 2 1
w. lažje prepoznavanje neprimernih ravnanj staršev	5 <u>4</u> 3 2 1
x. pravičnost vodstva do zaposlenih	5 <u>4</u> 3 2 1
y. pravičnost zaposlenih do staršev	5 <u>4</u> 3 2 1
z. pravičnost zaposlenih do učencev	<u>5</u> 4 3 2 1
aa. pravičnost staršev do njihovih otrok/učencev	5 <u>4</u> 3 2 1
bb. občutek zaposlenih, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	<u>5</u> 4 3 2 1
cc. občutek staršev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	5 <u>4</u> 3 2 1
dd. občutek učencev, da lahko vplivajo na pomembne stvari v zvezi s šolo	5 <u>4</u> 3 2 1

DRUGA VPRAŠANJA

19. Ali menite, da so bile šole pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov deležne ustrezne podpore s strani Ministrstva za šolstvo in šport? **DA** NE

20. Ali menite, da so bile šole pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov deležne dovolj ustreznih in kakovostnih izobraževanj? **DA** NE

21. Ali ste pri načrtovanju in uveljavljanju vzgojnih načrtov iskali pomoč še pri kakšni organizaciji ali posameznikih? **DA** NE

Če ste odgovorili z da, kje ste dobili največ pomoči:

██████████

22. Ali ste imeli pri razvoju vzgojnega načrta in njegovih posameznih delov kaj težav?:

a. vzgojni načrt v celoti	<u>NIČ</u> <u>TEŽAV</u>	NEKAJ TEŽAV	DOSTI TEŽAV	OGROMNO TEŽAV
b. temeljne vrednote in vzgojna načela	<u>NIČ</u> <u>TEŽAV</u>	NEKAJ TEŽAV	DOSTI TEŽAV	OGROMNO TEŽAV
c. vzajemno sodelovalni odnos s starši	<u>NIČ</u> <u>TEŽAV</u>	NEKAJ TEŽAV	DOSTI TEŽAV	OGROMNO TEŽAV
d. vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti in svetovanje ter usmerjanje učencev)	<u>NIČ</u> <u>TEŽAV</u>	NEKAJ TEŽAV	DOSTI TEŽAV	OGROMNO TEŽAV
e. vzgojni postopki	NIČ TEŽAV	<u>NEKAJ</u> <u>TEŽAV</u>	DOSTI TEŽAV	OGROMNO TEŽAV
f. vzgojni ukrepi	NIČ TEŽAV	<u>NEKAJ</u> <u>TEŽAV</u>	DOSTI TEŽAV	OGROMNO TEŽAV

Če ste imeli težave, katere so bile največje?

Usklajevanje vzgojnih postopkov s starši in zakonodajo, ki je v veljavi.

23. Ali menite, da bi bilo v vzgojne načrte treba vključiti še kakšno poglavje? Katero in zakaj:

/

24. Ali menite, da bi bilo iz vzgojnih načrtov smiselno izločiti kakšno poglavje? Katero in zakaj:

/

25. Za konec izrazite še stopnjo strinjanja z naslednjimi trditvami. Odgovori pomenijo:

5 – popolnoma se strinjam
4 – v glavnem se strinjam
3 – deloma se strinjam
2 – deloma se ne strinjam
1 – sploh se ne strinjam

a. vzgojni načrt je koristen za šole	5	4	3	2	1
b. lahko se popolnoma poistovetim z našim vzgojnim načrtom	5	4	3	2	1
c. na naši šoli se že poznajo pozitivne posledice vzgojnega načrta	5	4	3	2	1
d. vzgojni načrt večina zaposlenih v šolah dojema kot nepotrebno dodatno breme	5	4	3	2	1
e. vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in širši skupnosti	5	4	3	2	1
f. vzgojni načrt omogoča staršem vključevanje v pomembna dogajanja v šoli	5	4	3	2	1
g. v naši šoli bi lahko pripravili boljši vzgojni načrt	5	4	3	2	1
h. vzgojni načrt je dobro zamišljen koncept z velikimi potenciali	5	4	3	2	1

i.	na marsikateri šoli je vzgojni načrt slab, ker si zanj niso vzeli dovolj časa, ali so ga razumeli kot nepotrebno dodatno breme	5	4	3	2	1
j.	vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši	5	<u>4</u>	3	2	1
k.	naš vzgojni načrt je dober	<u>5</u>	4	3	2	1
l.	če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev	<u>5</u>	4	3	2	1
m.	vzgojni načrt pozitivno vpliva na klimo v šoli	<u>5</u>	4	3	2	1
n.	nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta	5	<u>4</u>	3	2	1
o.	vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno	<u>5</u>	4	3	2	1
p.	vzgojni načrt omogoča boljšo komunikacijo s starši	5	<u>4</u>	3	2	1
q.	vzgojni načrt je koristen za učence	<u>5</u>	4	3	2	1
r.	na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta	<u>5</u>	4	3	2	1
s.	vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več	5	4	3	2	<u>1</u>
t.	mnogim učiteljem se zdi vzgojni načrt nesmiselen	5	4	3	2	<u>1</u>

Najlepša hvala za vaše sodelovanje. Vaši odgovori so za nas izjemno dragoceni in nam bodo pomagali k pomembnim ugotovitvam!

Nosilec projekta *doc. dr. Kristijan Musek Lešnik*

Kraj: [REDACTED]

Datum: [REDACTED]

VPRAŠALNIK O VZGOJNEM NAČRTU ZA UČITELJE

Spol: M Ž Razred: 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Predmet:

Prosimo, odgovorite na naslednja vprašanja:

1. Koliko časa ste na vaši šoli pripravljali vzgojni načrt? _____ mesecev.
2. Razvojni načrt vaše šole je nastajal:
 - a. Pretežno na podlagi dela enega ali dveh posameznikov
 - b. Pretežno na podlagi dela male skupine (3 do 5 ljudi)
 - c. Pretežno na podlagi dela večje skupine (6 do približno 10 ljudi)
 - d. Pretežno na podlagi dela vsega kolektiva
3. Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno _____ % vseh zaposlenih.
4. Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno _____ % vseh staršev naših učencev.
5. Pri razvoju vzgojnega načrta je aktivno sodelovalo približno _____ % naših učencev.
6. Kako pomembni se vam zdijo posamezni deli vzgojnega načrta? Ocene pomenijo:
 - 5 – zelo pomembno
 - 4 – pomembno
 - 3 – srednje pomembno
 - 2 – malo pomembno
 - 1 – nepomembno

a) temeljne vrednote in vzgojna načela	5	4	3	2	1
b) vzajemno sodelovalni odnos s starši	5	4	3	2	1
c) vzgojne dejavnosti (proaktivne dejavnosti in svetovanje ter usmerjanje učencev)	5	4	3	2	1
d) vzgojni postopki	5	4	3	2	1
e) vzgojni ukrepi	5	4	3	2	1

7. Za konec izrazite še stopnjo strinjanja z naslednjimi trditvami. Odgovori pomenijo:
 - 5 – popolnoma se strinjam
 - 4 – v glavnem se strinjam
 - 3 – deloma se strinjam
 - 2 – deloma se ne strinjam
 - 1 – sploh se ne strinjam

a) vzgojni načrt je koristen za šole	5	4	3	2	1
b) lahko se popolnoma poistovetim z našim vzgojnim načrtom	5	4	3	2	1
c) vzgojni načrt večina sodelavcev dojema kot nepotrebno dodatno breme	5	4	3	2	1
d) vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	5	4	3	2	1
e) v naši šoli bi lahko pripravili boljši vzgojni načrt	5	4	3	2	1
f) vzgojni načrt je dobro zamišljen koncept z velikimi potenciali	5	4	3	2	1
g) na marsikateri šoli je vzgojni načrt slab, ker si zanj niso vzeli dovolj časa	5	4	3	2	1
h) vzgojni načrt krepi sodelovanje s starši	5	4	3	2	1
i) naš vzgojni načrt je dober	5	4	3	2	1
j) če bomo dosledno uveljavljali naš vzgojni načrt, bo naša šola še bolj prijetna za bivanje vseh, zaposlenih in učencev	5	4	3	2	1
k) vzgojni načrt pozitivno vpliva na klimo v šoli	5	4	3	2	1
l) nekateri posamezniki niso dovolj dosledni pri uresničevanju vzgojnega načrta	5	4	3	2	1
m) vsi zaposleni na naši šoli jemljemo vzgojni načrt zelo resno	5	4	3	2	1
n) vzgojni načrt omogoča boljšo komunikacijo s starši	5	4	3	2	1
o) aktivno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta	5	4	3	2	1
p) na naši šoli že občutimo pozitivne posledice vzgojnega načrta	5	4	3	2	1

q) vzgojnih načrtov čez pet let na šolah ne bo več	5	4	3	2	1
r) vzgojni načrt se mi zdi nesmiselen	5	4	3	2	1

VPRAŠALNIK O VZGOJNEM NAČRTU ZA STARŠE

Spol starša: M Ž

Razred otroka: 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Osnovna šola, ki jo obiskuje otrok:

Prosimo, odgovorite na naslednja vprašanja:

1. Ali ima osnovna šola, na katero hodi vaš otrok od letošnjega leta nov vzgojni načrt?

DA NE
2. Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v zadnjem letu ali dveh povabila starše k sodelovanju pri pripravi vzgojnega načrta šole?

DA NE
3. Ali ste osebno aktivno sodelovali pri pripravi vzgojnega načrta šole, na katero hodi vaš otrok?

DA NE
4. Ali je osnovna šola, na katero hodi vaš otrok, v začetku letošnjega šolskega leta seznanila starše z vzgojnim načrtom šole?

DA NE
5. Za konec izrazite še stopnjo strinjanja z naslednjimi trditvami. Odgovori pomenijo:
 - 5 – popolnoma se strinjam
 - 4 – v glavnem se strinjam
 - 3 – deloma se strinjam
 - 2 – deloma se ne strinjam
 - 1 – sploh se ne strinjam

a) starši smo dobro seznanjeni z vzgojnim načrtom šole	5	4	3	2	1
b) učenci se v šoli počutijo dobro	5	4	3	2	1
c) vzgojni načrt je koristen za šole	5	4	3	2	1
d) šola na splošno zelo dobro komunicira s starši	5	4	3	2	1
e) vzgojni načrt je nujen za spopadanje z negativnimi pojavi v šoli in skupnosti	5	4	3	2	1
f) nekateri učitelji so nedosledni pri obravnavanju vzgojne problematike	5	4	3	2	1
g) spletna stran šole je dobra, na njej dobim vse potrebne informacije	5	4	3	2	1
h) redno spremljam novice na internetni spletni strani šole	5	4	3	2	1
i) odnosi med stari in zaposlenimi na šoli so odlični	5	4	3	2	1
j) šola dobro deluje na vzgojnem področju	5	4	3	2	1
k) učitelji so dobri	5	4	3	2	1
l) šola bi se morala še več ukvarjati z vzgojo	5	4	3	2	1
m) osebno sem sodeloval/a pri pripravi vzgojnega načrta šole	5	4	3	2	1
n) šola nas dobro seznanja z vzgojno problematiko	5	4	3	2	1